

PATVIRTINTA
Rietavo savivaldybės tarybos
2020 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. T1-162

**RIETAVO SAVIVALDYBĖS
STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2021-2027 METAMS**

Rietavas, 2020

TURINYS

SANTRUMPOS	4
<u>LENTELIŲ SĄRAŠAS</u>	6
<u>PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS</u>	7
<u>1. BENDROJI INFORMACIJA</u>	9
<u>2. RIETAVO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO IKI 2020 METŲ ĮGYVENDINIMO EIGOS APŽVALGA IR REZULTATŲ ANALIZĖ</u>	13
<u>3. RIETAVO SAVIVALDYBEI SVARBIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ</u>	18
<u>4. RIETAVO SAVIVALDYBĖS VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ</u>	23
<u>4.1. BENDRA INFORMACIJA APIE RIETAVO SAVIVALDYBĖ</u>	23
<u>4.2. DEMOGRAFINĖ APLINKA</u>	25
4.2.1. Demografinė situacija	25
4.2.2. Užimtumas ir darbo rinka	30
<u>4.3. EKONOMINĖ APLINKA</u>	33
4.3.1. Ekonomika ir verslas	33
4.3.2. Žemės ūkis ir miškininkystė	38
4.3.3. Statyba ir gyvenamasis fondas	42
4.3.4. Turizmas, gamtos ir kultūros paveldas	45
<u>4.4. SOCIALINĖ APLINKA</u>	51
4.4.1. Švietimas	51
4.4.2. Sveikatos priežiūra	60
4.4.3. Socialinė apsauga	65
4.4.4. Kultūra ir menas	70
4.4.5. Kūno kultūra ir sportas	74
4.4.6. Nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo politika	76
4.4.7. Viešasis saugumas ir viešojo tvarka	78
<u>4.5. APLINKOS APSAUGA IR INFRASTRUKTŪRA</u>	81
4.5.1. Aplinkos apsauga ir atliekų tvarkymas	81
4.5.2. Vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų surinkimo infrastruktūra	85
4.5.3. Energetinė infrastruktūra	87
4.5.4. Transportas ir susisiekimas	88
4.5.5. Technologinė ir informacinė infrastruktūra	92
<u>5. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ</u>	94
<u>Demografinė aplinka ir užimtumas</u>	94
<u>Ekonomika ir verslas</u>	94

<u>Žemės ūkis ir miškininkystė</u>	95
<u>Statyba ir gyvenamasis fondas</u>	95
<u>Turizmas, kultūros ir gamtos paveldas</u>	95
<u>Švietimas</u>	96
<u>Sveikatos priežiūra</u>	96
<u>Socialinė apsauga</u>	97
<u>Kultūra ir menas</u>	97
<u>Kūno kultūra ir sportas</u>	98
<u>Nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo politika</u>	98
<u>Viešasis saugumas ir viešoji tvarka</u>	98
<u>Aplinkos apsauga ir atliekų tvarkymas</u>	99
<u>Vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų surinkimo infrastruktūra</u>	99
<u>Technologinė ir informacinė infrastruktūra</u>	99
<u>Transportas ir susisiekimas</u>	100
<u>Energetinė infrastruktūra</u>	100
<u>SSGG apibendrinimas</u>	100
6. RIETAVO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS VIZIJA, PRIORITETAİ, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	102
<u>6.1. I PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI</u>	103
<u>6.2. II PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI</u>	106
<u>6.3. III PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI</u>	109
7. RIETAVO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO SVARBIAUSIOS NUOSTATOS	111
8. RIETAVO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VERTINIMO RODIKLIŲ IR ĮGYVENDINIMO, STEBĖSENOS IR ATSISKAITYMO UŽ REZULTATUS TVARKA	113
PRIEDAI	114
<u>1 priedas. Rietavo strateginio plėtros plano iki 2027 metų priemonių planas</u>	114
<u>2 priedas. Efekto (vizijos vertinimo) rodikliai</u>	146
<u>3 priedas. Rezultato (prioritetų/ tikslų vertinimo) rodikliai</u>	147
<u>4 priedas. Rietavo strateginio plėtros plano iki 2027 metų įgyvendinimo ataskaitos forma</u>	154
<u>5 priedas. Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2027 metų keitimo/ papildymo forma</u>	155

SANTRUMPOS

AJC	Atviras jaunimo centras
AJE	Atvira jaunimo erdvė
BVP	Bendrasis vidaus produktas
D.	Diena
Dienos centras	VšĮ Tverų dienos centras
DU	Darbo užmokestis
ES	Europos Sąjunga
Eur	Euras
GIS	Geoinformacinė sistema
Gyv.	Gyventojai
HISIC	Higienos instituto sveikatos informacijos centras
JO	Jaunimo organizacijos
KAVPK Rietavo PK	Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Rietavo policijos komisariatas
Km	Kilometrai
Kt.	Kitas
Kultūros centras	Rietavo savivaldybės kultūros centras
LAKD	Lietuvos automobilių kelių direkcija
Užimtumo tarnyba	Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
LR	Lietuvos Respublika
LR žemės ūkio rūmai	Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai
LSD	Lietuvos statistikos departamentas
LŽŪKT Rietavo sav. biuras	Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Rietavo savivaldybės biuras
M.	Metai
M. m.	Mokslo metai
Meno mokykla	Rietavo savivaldybės Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla
Mėn.	Mėnuo
MI	Materialinės investicijos
Muziejus	Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus
NGK	Natūrali gyventojų kaita
NR.	Numeris
NVO	Nevyriausybinių organizacijų
NVĮ	Nuotekų valymo įrenginiai
Proc.	Procentai
Proc. p.	Procentiniai punktai
Rietavo SPT	Rietavo savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
RS	Rietavo savivaldybė
RSA	Rietavo savivaldybės administracija
RSSPP	Rietavo savivaldybės strateginis plėtros planas
RTVIC	Rietavo savivaldybės turizmo ir verslo informacijos biuras

SPP	Strateginis plėtros planas
SSGG	Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė
Telšių APGV	Telšių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba
TRATC	Telšių regiono atliekų tvarkymo centras
TUI	Tiesioginės užsienio investicijos
Tūkst.	Tūkstančiai
Viešoji biblioteka	Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka
VSB	Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
VVG	Vietos veiklos grupė

LENTELIŲ SĄRAŠAS

<u>Lentelė nr. 1. RSSPP vizijos kriterijų įvertinimas už 2018/2019/2020 m.</u>	14
<u>Lentelė nr. 2. RSSPP prioritetų kriterijų įvertinimas už 2018/2019/2020 m.</u>	16
<u>Lentelė nr. 3. Gyventojų skaičius 2014–2020 m. pradžioje</u>	25
<u>Lentelė nr. 4. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2020 m.</u>	25
<u>Lentelė nr. 5. Emigravusių ir imigravusių asmenų skaičius, 2014–2019 m.</u>	27
<u>Lentelė nr. 6. Vidaus migrantai 2014–2019 m.</u>	28
<u>Lentelė nr. 7. Tarptautinės ir vidaus neto migracija 2014–2019 m.</u>	29
<u>Lentelė nr. 8. Bedarbių skaičius 2014–2019 m.</u>	31
<u>Lentelė nr. 9. Vyrų ir moterų bedarbių skaičius 2019 m.</u>	31
<u>Lentelė nr. 10. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2014–2019 m., proc.</u>	32
<u>Lentelė nr. 11. Darbo jėgos pasiūla, paklausa ir įdarbinimas Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.</u>	32
<u>Lentelė nr. 12. Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai</u>	33
<u>Lentelė nr. 13. Ūkininkų ūkių žemėnaudų pasiskirstymas pagal bendrą plotą 2020 m. gegužės 1 d., proc.</u>	39
<u>Lentelė nr. 14. Pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius 2014–2019 m., vnt.</u>	43
<u>Lentelė nr. 15. Pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičius 2012–2019 m., vnt.</u>	44
<u>Lentelė nr. 16. Lankytini objektai ir vietos Rietavo savivaldybėje</u>	46
<u>Lentelė nr. 17. Turizmo paslaugos Rietavo savivaldybėje, 2020 m.</u>	47
<u>Lentelė nr. 18. Saugomos teritorijos Rietavo savivaldybėje</u>	51
<u>Lentelė nr. 19. Atestuoti pedagoginiai darbuotojai 2019–2020 m. m.</u>	56
<u>Lentelė nr. 20. Asociacijos „Rietavo trečiojo amžiaus universitetas“ veiklos dinamika</u>	58
<u>Lentelė nr. 21. Mirtingumas, tekantis 100 000-ių gyventojų, pagal priežastis 2014 m. ir 2018 m. (asm.)</u>	62
<u>Lentelė nr. 22. Ligotumas Rietavo savivaldybė 2018 m.* (100 000-ių gyventojų)</u>	64
<u>Lentelė nr. 23. Socialinių paslaugų infrastruktūra Rietavo savivaldybėje</u>	65
<u>Lentelė nr. 24. Socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičius 2014–2018 m. pabaigoje*</u>	67
<u>Lentelė nr. 25. Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjai 2014–2018 m.*</u>	67
<u>Lentelė nr. 26. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms 2014 m. ir 2019 m.</u>	68
<u>Lentelė nr. 27. Savivaldybių viešųjų bibliotekų veiklos rodikliai, tenkantys 1000-iui gyventojų, 2019 m.</u>	72
<u>Lentelė nr. 28. Sporto stovyklos 2014 m. ir 2017 m.</u>	75
<u>Lentelė nr. 29. Rietavo savivaldybėje veikiančios NVO</u>	76
<u>Lentelė nr. 30. Vietos veiklos grupės Rietavo savivaldybėje</u>	77
<u>Lentelė nr. 31. Nusikalstamos veikos Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.</u>	79
<u>Lentelė nr. 32. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tonomis, 2014–2019 m.</u>	81
<u>Lentelė nr. 33. Realizuotų ir išvalytų nuotekų kiekis Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m, tūkst. kub. m.</u>	86
<u>Lentelė nr. 34. Vandens tiekimas, 2014–2019 m, tūkst. kub. m.</u>	86
<u>Lentelė nr. 35. Sunaudoto vandens kiekis pagal paimtą vandenį 2014 m. ir 2018 m. Telšių apskrities savivaldybėse, tūkst. kub. m.</u>	87
<u>Lentelė nr. 36. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių suvestinė pagal prioritetus</u>	111

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

pav. nr. 1. Strateginio plėtros plano struktūra.....	10
pav. nr. 2. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano rengimo darbo grupės	11
pav. nr. 3. Rietavo savivaldybės žemėlapis	23
pav. nr. 4. Demografinis senatvės koeficientas 2014–2019 m.	26
pav. nr. 5. Gimusieji, mirusieji ir natūrali gyventojų kaita Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.	27
pav. nr. 6. Gimstamumas ir mirtingumas 1 000 gyventojų ir jo skirtumas, 2019 m. (asm.)	27
pav. nr. 7. Gyventojų užimtumo lygis, proc.	30
pav. nr. 8. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2014 ir 2019 m., Eur.....	30
pav. nr. 9. Moterų ir vyrų bruto vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 2019 m. (Eur)	31
pav. nr. 10. Šalies ir Telšių apskrities BVP 2014–2018 m., mln. EUR	34
pav. nr. 11. BVP, tenkantis vienam gyventojui Lietuvos apskrityse, 2017-2018 m.*, mln. Eur	34
pav. nr. 12. MI, tenkančios vienam gyventojui, 2014–2018 m.*, Eur analizės rengimo metu.....	35
pav. nr. 13. TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2014–2018 m.*, Eur	35
pav. nr. 14. Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų, tenkančių 1 000-iui gyventojų, skaičius 2014 m. ir 2020 m. pradžioje	36
pav. nr. 15. Verslumo lygis 2014 m. ir 2020 m.	37
pav. nr. 16. Žemės ūkio fondo sudėtis 2020 m. pradžioje, ha	38
pav. nr. 17. Žemės našumo žemėlapis, 2018 m.	39
pav. nr. 18. Vidutinis ūkininko ūkio dydis 2019 m. ir 2020 m. (ha) ir pokyčio dinamika	40
pav. nr. 19. Augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos dalis 2018 m.*, proc.	40
pav. nr. 20. Rietavo ekologinių ūkių žemėlapis.....	41
pav. nr. 21. Medynų produktyvumas 2014-2018 m., m3 1 ha.....	41
pav. nr. 22. Statybos darbų apimtys 2014–2019 m. Telšių apskr. savivaldybėse, tūkst. Eur	43
pav. nr. 23. Gyvenamasis fondas 2014–2018 m.*, tūkst. m2	44
pav. nr. 24. Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, 2014–2018 m*, m2.....	45
pav. nr. 25. Turistų skaičius Rietavo savivaldybėje 2016-2018 m.	46
pav. nr. 26. Apgyvendinimo įstaigų skaičius 2014-2019 m. Telšių apskrities savivaldybėse.....	48
pav. nr. 27. Apgyvendintų turistų skaičiaus dalis apgyvendinimo įstaigose 2014 m. ir 2019 m., proc.	49
pav. nr. 28. Suteiktų nakvynių skaičius 2014 m. ir 2019 m.	49
pav. nr. 29. Maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2014–2018 m. pabaigoje*	50
pav. nr. 30. Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2014–2019 m. pabaigoje.....	52
pav. nr. 31. Ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičius (asm.) ir jų dinamika 2014 m. ir 2019 m.	52
pav. nr. 32. Vaikų ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais 2014-2019 m., proc.	53
pav. nr. 33. Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklas.....	53
pav. nr. 34. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius Rietavo savivaldybėje.....	54
pav. nr. 35. Bendrojo ugdymo mokinių skaičiaus pokytis lyginant 2014-2015 m. m. ir 2019-2020 m. m.	54
pav. nr. 36. Įgiję/neįgiję pagrindinio bei vidurinio išsilavinimo mokiniai Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.	54
pav. nr. 37. Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalies pokytis 2014-2015 m. m. m ir 2019-2020 m. m., proc. p.	55
pav. nr. 38. Apibendrintas VBE rezultatų rodiklis 2018 m.	55
pav. nr. 39. Bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų ir vadovų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, 2014-2015 m. m. m ir 2019-2020 m. m.	56
pav. nr. 40. Pedagogų, kurių amžius yra 60 m. ir daugiau bei kurie nėra mokyklų vadovai, dalis (proc.) ..	57
pav. nr. 41. BUM mokinių, dalyvavusių NVŠ programose arba lankiusių BUM būrelius, dalis (proc.) 2016-2017 m. m. ir 2019-2020 m. m.	57
pav. nr. 42. Mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius 2015-2018 m.	58
pav. nr. 43. Vežiojamų mokinių dalis, proc., 2014-2015 m. m. ir 2019-2020 m. m.	58
pav. nr. 44. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2018 m.	60
pav. nr. 45. Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100-ui gyventojų, 2014 m. ir 2019 m.	61
pav. nr. 46. Rietavo PSPC slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus duomenys 2014-2019 m.	61
pav. nr. 47. Sergančių asmenų skaičius 1000 gyventojų bei jų dinamika 2014-2019 m.	62

<u>pav. nr. 48. Išvengiamas mirtingumas 2018 m.</u>	63
<u>pav. nr. 49. Vaikų, kuriems pirmą kartą pripažinta negalia, skaičius Telšių apskrities savivaldybėse 2014-2019 m. (0-17 m. amžiaus).</u>	68
<u>pav. nr. 50. Darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius Telšių apskrities savivaldybėse, 2014–2019 m.</u>	68
<u>pav. nr. 51. Meno kolektyvų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2014 m. ir 2019 m.</u>	70
<u>pav. nr. 52. Surengtų kultūros renginių skaičius 2014-2019 m. Telšių apskrities savivaldybėse.</u>	71
<u>pav. nr. 53. Profesionalaus meno renginių ir jų lankytojų skaičius Rietavo savivaldybėje 2014-2019 m.</u>	71
<u>pav. nr. 54. Lankytojų (apsilankymų) skaičius Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešojoje bibliotekoje.</u>	72
<u>pav. nr. 55. Muziejų lankytojų skaičius Telšių apskrities savivaldybėse 2014-2019 m., tūkst.</u>	73
<u>pav. nr. 56. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius</u>	74
<u>pav. nr. 57. Nevyriausybinų organizacijų projektų įgyvendinimui finansuoti ir Savivaldybės bendruomenėms remti Rietavo sav. biudžeto lėšomis</u>	78
<u>pav. nr. 58. 100 000–ių gyventojų teko nusikalstamų veikų 2014–2018 m.*</u>	78
<u>pav. nr. 59. Iširtų nusikalstamų veikų dalis 2014–2018 m.*, proc.</u>	80
<u>pav. nr. 60. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, 2014–2019 m, kg</u>	82
<u>pav. nr. 61. Teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, sudėtis 2019 m, proc.</u>	82
<u>pav. nr. 62. Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų 2018 m., proc.</u>	83
<u>pav. nr. 63. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų rodikliai 2018 m.</u>	84
<u>pav. nr. 64. Surinktų atliekų kontaineriais dalis (proc.) 2014 m. ir 2018 m.</u>	84
<u>pav. nr. 65. Centralizuoto šilumos tiekimo veiklos rodikliai 2014–2019 m.</u>	88
<u>pav. nr. 66. Vietinės reikšmės kelių dangos ir jų dalis (proc.) 2018 m.</u>	89
<u>pav. nr. 67. Dviračių takų ilgis, tenkantis 10 000 gyventojų, 2014 m. ir 2018 m., km</u>	90
<u>pav. nr. 68. Kelių transporto priemonių skaičius Rietavo savivaldybėje 2018 m*, vnt.</u>	90
<u>pav. nr. 69. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2014-2018* m</u>	91
<u>pav. nr. 70. Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis 2014 m. ir 2019 m., proc.</u>	92
<u>pav. nr. 71. Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis 2014 m. ir 2019 m., proc.</u>	93
<u>pav. nr. 72. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių skaičius</u>	111
<u>pav. nr. 73. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano finansavimo šaltiniai</u>	111

1. BENDROJI INFORMACIJA

Strateginis planavimas savivaldybėje – procesas, kurio metu nustatomos veiklos kryptys ir būdai, kaip vykdyti savivaldybės misiją, pasiekti numatytus tikslus ir rezultatus, veiksmingai panaudojant finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius. Pagrindiniai strateginio planavimo dokumentai Rietavo savivaldybėje yra:

- savivaldybės strateginis plėtros planas, kurį tvirtina savivaldybės taryba;
- savivaldybės strateginis veiklos planas, kurį tvirtina savivaldybės taryba;
- savivaldybės teritorijos bendrasis planas.

Šiuo metu Rietavo savivaldybė (toliau – RS) vadovaujasi Rietavo plėtros strateginiu planu iki 2020 m. Baigiantis esamo strateginio plėtros plano (toliau – SPP) įgyvendinimo laikotarpiui bei pasikeitus Rietavo savivaldybės ir visos Lietuvos vidaus ir išorės aplinkos situacijai, kilo poreikis parengti naują strateginį plėtros planą. Atsižvelgus į dabartines Rietavo vystymosi tendencijas, valstybinio lygmens ilgalaikio strateginio planavimo dokumentus bei ES struktūrinės paramos skirstymo laikotarpius, kai kurios Rietavo plėtros strateginiu planu iki 2020 m. numatytos priemonės tapo nebe tokios aktualios, be to, atsirado naujų poreikių ir galimybių. Atsižvelgdama į tai, Rietavo savivaldybės administracija (RSA) inicijavo [Rietavo strateginio plėtros plano iki 2027 m.](#) parengimą. RSA tikslas – parengti naują, 2021–2027 metų įgyvendinimo laikotarpio SPP, perkeltiant į jį esamo strateginio plėtros plano neįgyvendintas, bet vis dar aktualias priemones ir papildant naujomis.

SPP yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo nustatoma bendroji RS plėtros strategija: plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai, priemonės strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapai. SPP sudaro galimybes nustatyti dabartinę savivaldybės vietą ir reikšmę šalies ekonominiame bei socialiniame gyvenime, įvertinti nuolat kintančias plėtros tendencijas, išanalizuoti jų reikšmę savivaldybės politikai.

[Rietavo strateginis plėtros planas iki 2027 m.](#) rengtas vadovaujantis:

- Strateginio planavimo metodika¹;
- Regionų plėtros planų rengimo metodika²;
- Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis³;
- Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030““⁴;
- 2021–2027 metų Nacionalinės pažangos programa;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu;
- Rietavo savivaldybės teritorijos bendruoju planu⁵;
- Rietavo strateginiu plėtros planu iki 2020 m.⁶;
- kitais dokumentais bei teisės aktais.

[Rietavo strateginio plėtros plano iki 2027 m.](#) rengimo laikotarpis – 2020 m. balandis – 2020 m. spalvis. SPP struktūrą sudaro:

¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (Suvestinė redakcija nuo 2019-02-15).

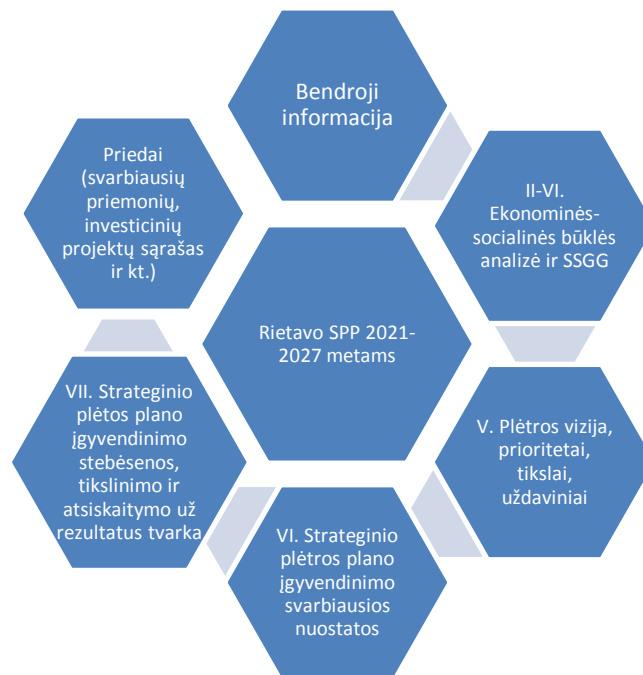
² Patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugšėjo 23 d. įsakymu Nr. 1 V-706 (Suvestinė redakcija nuo 2019-04-24).

³ Patvirtintos Lietuvos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435.

⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015.

⁵ Patvirtintas Rietavo savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-282

⁶ Patvirtintu Rietavo savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 15 d. sprendimu Nr. T-11

pav. nr. 1. Strateginio plėtros plano struktūra

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Strateginio planavimo savivaldybės rekomendacijas

Bendrosios informacijos dalyje nurodomas SPP rengimo tikslas, struktūra, kas dalyvavo jį rengiant, pateikiama kita svarbi informacija.

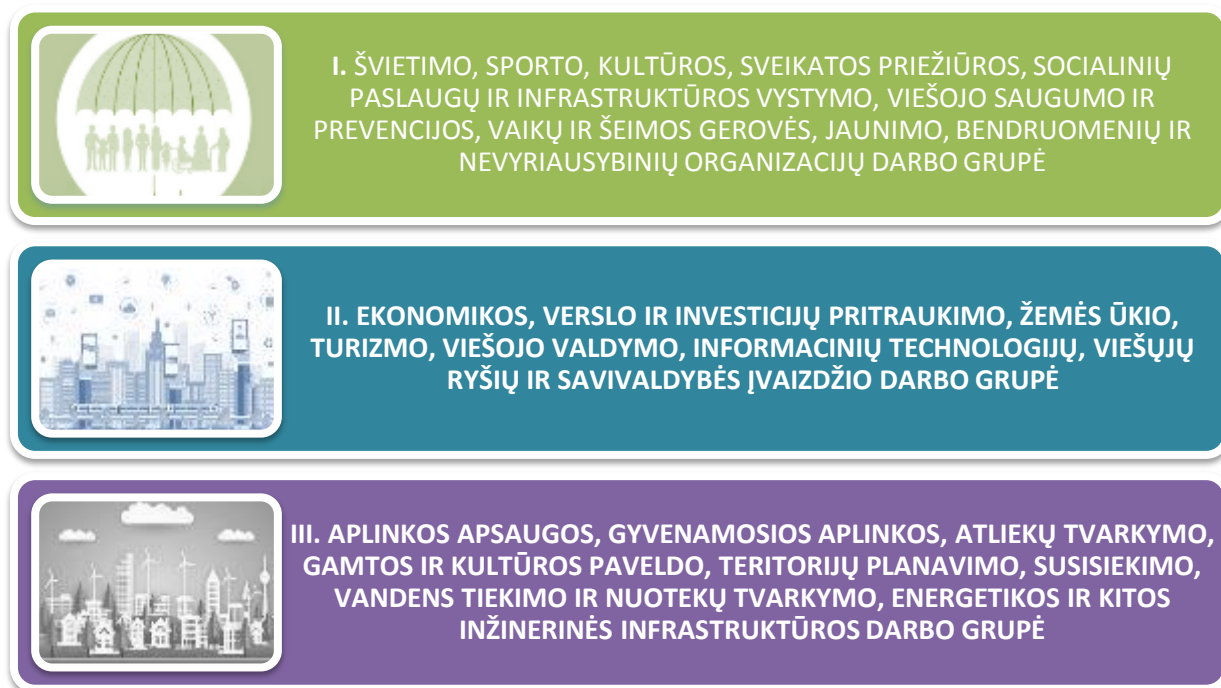
Ekonominės ir socialinės būklės analizė apima savivaldybės vidaus ir išorės aplinkos analizę ir išvadas, kurios pagrindžia SPP prioritetų, tikslų ir uždavinių pasirinkimą. Analizės tikslas – visapusiškai įvertinti Rietavo savivaldybės valdymo srities plėtrai svarbiausius vidaus ir išorės veiksnius:

- bendroji informacija apie Rietavo savivaldybę;
- demografinės aplinkos analizė (demografinė situacija, užimtumas ir darbo rinka);
- ekonominės aplinkos analizė (ekonomika ir verslas, žemės ūkis ir miškininkystė, statyba ir gyvenamasis fondas; turizmas, gamtos ir kultūros paveldas);
- socialinės aplinkos analizė (švietimas, sveikatos priežiūra, socialinė apsauga, kultūra ir menas, kūno kultūra ir sportas, NVO, bendruomenės ir jaunimo politika, viešasis saugumas);
- aplinkos apsaugos analizė (aplinkos taršos kontrolė, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas, ekosistemų stabilumo išsaugojimas, atliekų tvarkymas, žiedinė ekonomika);
- infrastruktūros analizė (transportas ir susisiekimas, inžinerinė ir energetinė infrastruktūra ir informacinė technologinė aplinka).

Siekiant įvertinti tam tikros srities vystymosi tendencijas Savivaldybėje, ekonominės–socialinės būklės analizės dalyje atliktas rodiklių lyginamoji analizė. Aplinkos analizei pasirinktas analizės laikotarpis nuo 2014 m. iki 2019 m. ar 2020 m. imtinai (jei duomenų už 2019 m. dar nėra pateikta, analizuojamas 2014–2018 m. laikotarpis). Analizė vykdyta lyginant šalies, Telšių apskrities, Telšių rajono savivaldybės, Mažeikių rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės duomenis su Rietavo savivaldybės duomenimis.

Ekonominės ir socialinės būklės analizei taikytas dokumentinio tyrimo metodas, kuris apima oficialiai pasiekiamus antrinės informacijos šaltinius (pagrindinis – Lietuvos statistikos departamentas), standartizuotas išorines duomenų bazines (nacionalinės sveikatos rodiklių, švietimo rodiklių, aplinkos apsaugos rodiklių ir kt. duomenų bazines), įvairių registrų (kultūros paveldo objektų, saugomų teritorijų ir kt.) duomenis, informaciją, pateikiamą įvairiuose Rietavo savivaldybės dokumentuose, metinėse veiklos ataskaitose, Rietavo savivaldybės įstaigų ir įmonių metinėse veiklos ataskaitose ir kitą išorinę informaciją apie analizuojamus sektorius. Analizės išvadoms suformuluoti taikytas stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizės metodas.

Prieš pradėdant formuluoti Rietavo plėtos viziją, prioritetus, tikslus, uždavinius bei priemones, buvo sudarytos trys teminės strateginio plėtos plano rengimo darbo grupės, kurios atitinka suformuluotus tris **Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtos plano** prioritetus (žr. 2 paveikslą).

pav. nr. 2. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtos plano rengimo darbo grupės

Šaltinis: sudaryta autorių

Į darbo grupes buvo kviečiami Rietavo savivaldybės administracijos darbuotojai, Rietavo savivaldybės tarybos nariai, Rietavo savivaldybės įmonių ir įstaigų vadovai bei darbuotojai, socialinių–ekonominių partnerių atstovai. Projekto vykdytojas į strateginio plėtos plano rengimo procesą siekė įtraukti kuo daugiau suinteresuotų šalių, grupių ir įvairių sričių ekspertų, nes kiekvieno iš jų nuomonė yra labai svarbi formuojant savivaldybės viziją, strateginius plėtos prioritetus, strateginius tikslus, uždavinius, priemones ir pagrindinius projektus. Visų darbo grupių bendras dalyvių skaičius siekė 158 dalyvius.

Strateginio plėtos plano įgyvendinimo svarbiausių nuostatų dalyje pateikiama prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių suvestinė, nurodomi pagrindiniai strateginiam plėtos planui įgyvendinti reikalingi lėšų šaltiniai, subjektai, kurių bendradarbiavimas būtinas užsibrėžtiems tikslams pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti.

Strateginio plėtos plano įgyvendinimo priežiūros sistemos dalyje nurodomi pagrindiniai rodikliai (vertinimo kriterijai), kurių pagalba bus prižiūrimas strateginio plėtos plano kiekybinių ir kokybinių pokyčių stebėjimo bei vertinimo procesas.

Prieduose pateikiami priemonių planas, pagrindinių projektų sąrašas bei vertinimo kriterijai (rodikliai).

Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginis plėtos planas įgyvendinamas jame numatytas priemones, projektus perkeltiant į RS veiklos planus ir kiekvienų metų savivaldybės veiklos programas bei užtikrinant SPP įgyvendinimo kontrolę ir poveikio savivaldybės raidai vertinimą. Strateginis planavimas yra nuolatinis procesas, todėl siekiant užtikrinti plano aktualumą numatyta, kad keičiantis RS aplinkai ir atsiradus naujiems poreikiams bei galimybėms, SPP bus peržiūrimas.

Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginis plėtos planas yra skirtas Rietavo savivaldybės politikams, Rietavo savivaldybės administracijai, RS įstaigoms bei įmonėms, investuotojams, verslo, kultūros ir kaimo bendruomenėms, kitoms interesų grupėms, savivaldybės gyventojams ir svečiams.

2. RIETAVO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO IKI 2020 METŲ ĮGYVENDINIMO EIGOS APŽVALGA IR REZULTATŲ ANALIZĖ

Rietavo strateginiame plėtros plane iki 2020 metų numatyta ir aprašyta SPP stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarka, kuri leidžia įvertinti plano įgyvendinimo rezultatyvumą bei efektyvumą.

Rietavo strateginio plėtros plano iki 2020 metų įgyvendinimo stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarkos apraše nurodyta, kad stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarkos institucinę struktūrą sudaro trys lygmenys:

- 1) politinis stebėsenos lygmuo (RS taryba, RS komitetai),
- 2) administracinis stebėsenos lygmuo (RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyrius⁷, RSA padaliniai (skyriai) ir specialistai, kiti nurodyti vykdytojai, atsakingi už RSSPP dalių įgyvendinimo priežiūrą (stebėseną)),
- 3) visuomeninis lygmuo (socialiniai-ekonominiai partneriai, visuomenė).

Rietavo strateginio plėtros plano iki 2020 metų įgyvendinimo stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarkos apraše nurodytos visų suinteresuotų pusių atsakomybės. Jos nurodytos tinkamai:

- politiniame lygmenyje savivaldybės taryba tvirtina SPP įgyvendinimo atskaitą bei pakeitimus, savivaldybės tarybos komitetai svarsto SPP įgyvendinimo atskaitą ir pakeitimus, SPK teikia pasiūlymus dėl SPP įgyvendinimo ataskaitų bei pakeitimų;
- socialiniai ir ekonominiai partneriai dalyvauja pristatant RSSPP įgyvendinimo atskaitą, teikia informaciją apie RSSPP įgyvendinimą, teikia pasiūlymus dėl RSSPP nuostatų koregavimo ar papildymo;
- administraciniame lygmenyje veikia RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyrius, kuris surenka informaciją apie RSSPP įgyvendinimo būklę iš RSA struktūrinių, teritorinių padalinių (skyrių), specialistų, kitų RSSPP nurodytų vykdytojų, ją sistemina, rengia RSSPP įgyvendinimo atskaitą bei organizuoja RSSPP įgyvendinimo ataskaitos pristatymą RS komitetams, tarybai, socialiniams – ekonominiams partneriams, visuomenei. RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyrius taipogi surenka pasiūlymus dėl RSSPP koregavimo ar papildymo, teikia juos svarstyti RS tarybos komitetams bei tvirtinti RS tarybai. Administraciniame lygmenyje veikia RSA struktūriniai, teritoriniai padaliniai (skyriai) ir kiti nurodyti vykdytojai, kurie teikia RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyriui informaciją apie jiems priskirtų vykdyti RSSPP dalių įgyvendinimą bei pasiūlymus dėl RSSPP koregavimo ar papildymo.

Rietavo strateginio plėtros plano iki 2020 metų stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarkos apraše numatytas ir RSSPP įgyvendinimo ataskaitos (1 kartą per laikotarpį) rengimas ir RSSPP koregavimo/ papildymo tvarka (pagal poreikį), vykdymo terminai. Taip pat numatyta RSSPP papildymo ir keitimo tvarka ((pasiūlymai dėl pakeitimų ar papildymų RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyriui pateikiami raštu pagal poreikį, tačiau nėra nurodyta konkreti data, kada pasiūlymai ir pakeitimai turi būti teikiami, vadinasi, pasiūlymai priimami visus metus).

RSSPP stebėsenos, tikslinimo ir įgyvendinimo tvarkos apraše numatyta dviejų lygių kiekybinių ir kokybinių vertinimo kriterijų sistema, kuria naudojantis kontroliuojamas RSSPP priemonių įgyvendinimas:

- 1) **Efekto vertinimo kriterijai arba vizijos rodikliai** parodo RSSPP įgyvendinimo poveikį savivaldybės raidai ir artėjimą prie vizijos;
- 2) **Rezultato vertinimo kriterijai (prioritetų / tikslų rodikliai)** rodo ilgalaikius RSSPP įgyvendinimo rezultatus.

Iš viso RSSPP buvo numatyti 41 vertinimo kriterijus (7 – vizijos, 34 – tikslų). Rengiant Rietavo savivaldybės strateginį plėtros planą iki 2020 m., buvo iš anksto nustatyti vertinimo kriterijų reikšmių atskaitos taškai ir informacijos šaltiniai, jų siekiamybės.

⁷ Rietavo savivaldybės tarybos sprendimu „Dėl Rietavo savivaldybės administracijos struktūros patvirtinimo“ 2018 m. gruodžio 13 d. Nr. T1-206 patvirtinta nauja Rietavo savivaldybės administracijos struktūra, kurioje Teisės ir finansų skyriaus neliko. Šis skyrius yra nurodytas Rietavo strateginiame plėtros plane iki 2020 m. Rengiant Rietavo strateginį plėtros planą iki 2027 m. nurodomas Dokumentų valdymo ir teisės skyrius

Strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaita nebuvo rengta (ji rengiama kartu su Rietavo savivaldybės strateginiu plėtros planu iki 2027 m.). Per RSSPP įgyvendinimo laikotarpį iki 2020 m. II ketvirčio pabaigos RSSPP nebuvo nei keistas, nei tikslintas.

Rietavo savivaldybės plėtros iki 2020 metų strateginio plano vizijos kriterijų įgyvendinimo rezultatai

RSSPP įgyvendinimo kriterijų sistemoje numatyti 7 vizijos vertinimo kriterijai, kurių informacijos šaltiniai – Lietuvos statistikos departamentas, Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras.

Vizijos kriterijų analizei naudotas žymėjimas:

Kriterijaus tendencijos teigiamos (atsižvelgiant į bendrąsias socialines ekonomines normas)	
Kriterijaus tendencijos neigiamos (atsižvelgiant į bendrąsias socialines ekonomines normas)	

Toliau pateikiama lentelė su RSSPP išskirtų vizijos kriterijų reikšmių įvertinimu už 2018 m., 2019 m. arba 2020 m. (kai 2016 m. kriterijus – atskaitos taškas) ir palyginimu su planuotu 2020 m. vizijos kriterijumi (siekiamybe). Jei kriterijus 2020 m. buvo blogesnis nei planuota 2020 m. reikšmė, žymima **rausva spalva**, jei geresnis – **žalia spalva**.

Lentelė nr. 1. RSSPP vizijos kriterijų įvertinimas už 2018/2019/2020 m.⁸

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Rodiklio dinamika (lyginant 2016 m. su 2020 m.)	Atskaitos taškas 2016 m.	Siekiamybė 2020 m.	Faktas 2019/2020 m.	Išvada
1.	1 000-iui gyventojų tenkanti natūrali gyventojų kaita (NGK)		-6,8	Didėjantis	-7,3 (2019 m.)	Bendrame ekonominiame kontekste kriterijus blogėjantis. Kriterijaus reikšmė 2019 m. buvo prastesnė nei 2020 m. planuota reikšmė.
2.	Bendro vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (bruto) santykis su šalies rodikliu, proc.		86,4	≥90,0	84,1 (2019 m.)	Bendrame ekonominiame kontekste kriterijus blogėjantis. Kriterijaus reikšmė 2019 m. buvo prastesnė nei 2020 m. planuota reikšmė.
3.	Nedarbo lygio (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis) santykis su šalies rodikliu, proc.		83,9	Išlaikyti tame pačiame lygyje	83,3 (2019 m.)	Bendrame ekonominiame kontekste kriterijus gerėjantis. Kriterijaus reikšmė 2019 m. gerėjo.
4.	Materialinių investicijų, tenkančių 1-am		4,4 ⁹	Didėjantis	64,3 (2018 m.)	Bendrame ekonominiame kontekste kriterijus gerėjantis.

⁸ Duomenys vertinami už 2018 m., 2019 m. arba 2020 m. atsižvelgiant į naujausią skelbiama informaciją

⁹ Rodiklis už 2016 m. atnaujintas pagal naujausią skelbiama Lietuvos statistikos departamento informaciją (2016 m. MI vienam gyventojui Lietuvoje buvo 2404 Eur, Rietavo savivaldybėje – 899 Eur)

	gyventojui, santykis su šalies rodikliu, proc.					Kriterijaus reikšmė 2018 m. gerėjo.
5.	Verslumo lygis – veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, vnt.		17 ¹⁰	Didėjantis	19,8 (2020 m.)	Bendrame ekonominiame kontekste kriterijus gerėjantis. Kriterijaus reikšmė 2020 m. gerėjo.
6.	Rietavo savivaldybėje apsilankiusių turistų skaičius, asmenys		62 147	Didėjantis	53 947 ¹¹ (2019 m.)	Bendrame ekonominiame kontekste kriterijus blogėjantis, tačiau pagrindinė sumažėjusio 2019 m. rodiklio priežastis - 2019-ais metais vykdomi remonto darbai Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje.
7.	Rietavo savivaldybėje apsilankiusių užsienio turistų skaičiaus dalis nuo visų apsilankiusių turistų skaičiaus, proc.		5,4	Didėjantis	5,1 (2019 m.) ¹²	Bendrame ekonominiame kontekste kriterijus blogėjantis. Kriterijaus reikšmė 2019 m. buvo prastesnė nei 2020 m. planuota reikšmė.

Šaltinis: sudaryta autorių pagal pateiktą Rietavo savivaldybės administracijos informaciją

Vertinant RSSPP įgyvendinimą iki 2020 m., pažymėtina, kad teigiamas Rietavo savivaldybės vystymosi tendencijas rodė 3 kriterijai iš 7 (42,9 proc.). Teigiamos tendencijos Rietavo savivaldybėje pastebimos vertinant ekonominę situaciją, išskyrus DU santykį su šalies rodikliu, o neigiamos tendencijos – vertinant demografinę situaciją ir turizmo sektorių. Vienas iš turizmo sektoriaus rodiklių turi objektyvią priežastį, t. y. dėl remonto uždarytas Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus. Būtina paminėti, kad turizmo sektoriaus ir demografinis NGK rodikliai 2017-2018 m. gerėjo, tačiau 2019 m. situacija pasikeitė.

Rietavo savivaldybės plėtros iki 2020 metų strateginio plano prioritetų kriterijų įgyvendinimo rezultatai

RSSPP įgyvendinimo kriterijų sistemoje numatyti 34 prioritetų vertinimo kriterijai, kurie nurodo įgyvendinimo poveikį trims RSSPP prioritetams.

Pagrindiniai prioritetų kriterijų informacijos šaltiniai: Rietavo savivaldybės administracija, Lietuvos statistikos departamentas, Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, Rietavo savivaldybės teritorijoje veikiančių vietos veiklos grupės, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“, Higienos institutas.

Kriterijų reikšmių siekiamybės buvo iš anksto nustatytos rengiant RSSPP. Toliau pateikiama lentelė su RSSPP išskirtų prioritetų kriterijų reikšmių įvertinimu už 2018, 2019 m. arba 2020 m., lyginant su bazine 2016 m. reikšme. Jei kriterijus 2018/2019/2020 m. buvo blogesnis nei bazinė reikšmė, žymima **raudona spalva**, jei geresnis – **žalia spalva**, jei gerėjantis, bet nesiekiantis numatytos siekiamos reikšmės, – **violetine spalva**.

Lentelė nr. 2. RSSPP prioritetų kriterijų įvertinimas už 2018/2019/2020 m.

¹⁰ RSSPP iki 2020 m. atskaitos rodiklis (64,1) už 2016 m. apskaičiuotas klaidingai, todėl yra perskaičiuotas ir nurodomas teisingas (t. y. 17)

¹¹ Rodiklio vertinimas patikslintas: Rietavo savivaldybėje apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičius, asmenys

¹² Rodiklio vertinimas patikslintas: Rietavo savivaldybėje apsilankiusių užsienio turistų ir vienadienių lankytojų dalis nuo bendro apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičiaus, proc.

1 prioritetinė sritis.	1.1. tikslas. Išsilavinusios visuomenės formavimas	4	2	1	1
Visuomenės socialinės gerovės kūrimas ir efektyvus viešasis valdymas	1.2. tikslas. Kūrybingos, pilietiškos ir bendruomeniškos visuomenės ugdymas	3	3	-	-
	1.3. tikslas. Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas	6	3	-	3
	1.4. tikslas. Saugumo didinimas savivaldybės teritorijoje	3	1	1	1
	1.5. tikslas. Efektyvus, gyventojų poreikius atitinkančio viešojo valdymo užtikrinimas	3	2	-	1
IŠ VISO 1 PRIORITETINĖ SRITIS:		19	11	2	6
proc.		100	58	11	31
2 prioritetinė sritis.	2.1. tikslas. Efektyvus verslo, investicijoms palankios aplinkos kūrimas, pažangaus žemės ūkio ir miškininkystės plėtros skatinimas	3	3	-	-
Konkurencingas verslas, investicijų pritraukimas ir sanglaudos ekonominis didėjimas	2.2. tikslas. Turizmo, kultūros ir gamtos paveldo vystymas	3	1	-	2
	2.3. tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas	1	1	-	-
IŠ VISO 2 PRIORITETINĖ SRITIS:		7	5	-	2
proc.		100	71	-	29
3 prioritetinė sritis.	3.1. tikslas. Didinti inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros prieinamumą ir efektyvumą	1	1	-	-
Subalansuota teritorijų ir infrastruktūros plėtra	3.2. tikslas. Užtikrinti saugias ir patogias susisiekimo sąlygas Savivaldybėje	2	2	-	-
	3.3. tikslas. Saugoti ir gerinti aplinkos kokybę	2	1	1	-
	3.4. tikslas. Užtikrinti subalansuotą teritorinę plėtrą ir gyvenamąją aplinką	3	2	-	1
IŠ VISO 3 PRIORITETINĖ SRITIS:		8	6	1	1
proc.		100	75	12,5	12,5
IŠ VISO:		34	22	3	9
proc.		100	65	9	26

Šaltinis: sudaryta autorių

Įvertinus prioritetų kriterijų reikšmes, nustatyta, kad iš 1 prioritetą vertinančių kriterijų (jų yra 19) gerėjimo tendencijas turėjo 58 proc., blogėjimo tendencijas – 31 proc. ir 11 proc. kriterijų reikšmės gerėjo, bet netenkino numatytos siekiamybės. Iš 2 prioritetą vertinančių kriterijų, kurių fiksuojama 7, gerėjimo tendencijas turėjo 71 proc., blogėjimo tendencijas – 29 proc. Iš 3 prioritetą vertinančių kriterijų, kurių yra 8, gerėjimo tendencijas turėjo 75 proc., gerėjančias, bet nesiekiančias numatytos siekiamos reikšmės, – 12,5 proc., blogėjimo tendencijas – 12,5 proc. Kaip matome, geriausios tendencijos Rietavo savivaldybėje pastebimos užtikrinant subalansuotą teritorijų ir infrastruktūros plėtrą, o prastesnės – visuomenės socialinės gerovės kūrimo ir efektyvaus viešojo valdymo srityje.

Iš viso 22 iš 34 prioritetų kriterijų (arba 65 proc.) turėjo gerėjimo tendencijas, 3 iš 34 kriterijų (arba 9 proc.) – gerėjančias, bet nesiekiančias numatytos siekiamos reikšmės, 9 iš 34 – blogėjimo tendencijas (arba 26 proc.).

Rietavo savivaldybės plėtros iki 2020 metų strateginio plano priemonių įgyvendinimo rezultatai

Rengiant Rietavo savivaldybės strateginį 2021–2027 metų plėtros planą, už SPP įgyvendinimą atsakingi Rietavo savivaldybės administracijos skyriai ir padaliniai pildė Rietavo savivaldybės strateginio iki 2020 metų plėtros plano priemonių plano įgyvendinimo lentelę, pagal kurią vertinta kiekvienos suplanuotos priemonės būklė 2020 m. birželio mėn., t. y., ar priemonė iki minėtos datos buvo įgyvendinta (**I**), ar neįgyvendinta (**N**), ar vykdoma (**V**), ar nebeaktuali (**NA**). Taip pat buvo vertinta, perkelti ar neperkelti atitinkamas priemones į Rietavo savivaldybės strateginį 2021–2027 metų plėtros planą.

RSSPP iš viso numatytos 173 priemonės. Rietavo savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių atstovų, specialistų teigimu, iš jų 159 priemonės yra vykdomos arba įgyvendintos, o 14 priemonių – neįgyvendintos arba nebeaktualios. Tad galima teigti, kad **PSP iki 2020 metų pabaigos yra vykdomas 92 proc.**

Rietavo savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių atstovų, specialistų teigimu, į naują strateginį plėtros planą reikėtų iš viso perkelti 172 priemones arba 99 proc.

3. RIETAVO SAVIVALDYBEI SVARBIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ

Analizės tikslas – apžvelgti savivaldybei aktualius strateginio planavimo dokumentus, jų prioritetus ir tikslus, kurių nuostatos turi atspindėti rengiamame Rietavo strateginiame plėtros plane iki 2027 m.

Strateginio planavimo dokumentų sistema apima ilgalaikes ES ir Lietuvos Respublikos planavimo dokumentų nuostatas, kurios perkeliama į trumpesnės trukmės planavimo dokumentus, savivaldybių strateginio planavimo dokumentus. Vienų planavimo dokumentų nuostatos turi atspindėti kituose susijusiuose dokumentuose, ir jie neturi prieštarauti vieni kitiems.

Pagrindiniai planavimo dokumentai, kurie aktualūs 2021-2027 metų laikotarpiui ir apima ES planavimo dokumentus: „Europa 2030“, Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija, 2021-2027 metų daugiametė finansinė programa, JT Darnaus vystymosi darbotvarkė 2030; Lietuvos Respublikos planavimo dokumentus: Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas „Lietuva 2030“, Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“, Lietuvos regioninės politikos dokumentais.

Darnaus ES vystymosi siekiama prisidedant prie projekto „Europa 2030“. Dokumente suformuluoti šeši tikslai:

- Europos socialinio ir ekonominio modelio atnaujinimas
- Žiniomis grindžiamas augimas: galimybių suteikimas individui
- Demografijos problemos: visuomenės senėjimas, migracija ir integracija
- Energetinis saugumas ir klimato kaita: nauja industrinė revoliucija
- Išorės ir vidaus saugumas: nuolatinis uždavinys
- Europa pasaulyje: tapti ryžtinga veikėja

2021-2027 metų daugiametė finansinė programa. Europos Vadovų Taryba 2020 m. liepos 21 d. pasiekė susitarimą dėl ES 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (DFP) ir Ekonomikos gaivinimo instrumento. Naujosios DFP dydis – 1074 mlrd. eurų, iš kurių 133 mlrd. eurų numatyta Bendrosios rinkos stiprinimui, inovacijoms ir skaitmenizacijai, 328 mlrd. eurų – Sanglaudos politikai, 336 mlrd. eurų – Bendrajai žemės ūkio politikai, 22,7 mlrd. eurų – Migracijai ir sienų valdymui, 13,2 mlrd. eurų – Saugumui ir gynybai, 98,4 mlrd. eurų – Kaimynystės ir išorės veiksmams.

DFP papildys 750 mlrd. eurų vertės Ekonomikos gaivinimo instrumentas, iš kurių 390 mlrd. eurų bus teikiama dotacijų, o 360 mlrd. eurų – paskolų forma. Didžioji šio instrumento finansavimo dalis bus skirta ES šalių narių ekonomikų gaivinimui ir stiprinimui, skatinant struktūrines reformas bei žaliąją ir skaitmeninę transformaciją. Lietuvai naujajame laikotarpyje numatyta apie 14,6 mlrd. eurų.

DFP išlaidų kategorijų struktūra atspindi pasiūlymą dėl racialesnio ir skaidresnio biudžeto, orientuoto į aiškius politikos prioritetus. 2021–2027 metams siūloma nauja DFP struktūra, atspindinti pateiktus pasiūlymus dėl racialesnio ir skaidresnio biudžeto, kurią sudarytų 7 išlaidų kategorijos:

- 1) Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika
- 2) Sanglauda ir vertybės
- 3) Gamtos ištekliai ir aplinka
- 4) Migracija ir sienų valdymas
- 5) Saugumas ir gynyba
- 6) Kaimyninės šalys ir pasaulis
- 7) Europos viešasis administravimas

Galutinis sutarimas dėl naujos ES DFP turėtų būti pasiektas 2020 m., o pati programa įsigalioji 2021 m. sausio 1 d.

JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje 2030 – nustatyta 17 universalių, pasaulinių ir tarpusavyje susijusių darnaus vystymosi tikslų, kurie apima daugelį politikos sričių ir skirti įgyvendinti iki 2030 m.

Vienas iš svarbiausių šalies dokumentų formuojant regioninę politiką – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas. Tai yra pagrindinis planavimo dokumentas, reglamentuojantis šalies teritorijos

naudojimo ir tvarkymo ilgalaikę strategiją. Svarbiausias dokumento principas – užtikrinti tvarią teritorijos raidą, sudarančią tinkamas strateginės visuomenės ir ūkio plėtotės prielaidas.

Esamas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas galioja iki 2020 metų, todėl, vadovaujantis LR Vyriausybės 2017 m. gegužės 31 d. nutarimu Nr. 389 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano rengimo“, yra pradėtas rengti naujas LR teritorijos bendrasis planas. Juo siekiama sukurti veiksmingą teritorijų planavimo dokumentą, kuriuo bus vadovaujamasi priimant kitus – valstybės ir žemesnio teritorijų planavimo lygmens, sektorinius sprendimus. Tai bus pamatinis erdvinio Lietuvos teritorijos planavimo dokumentas, integruojantis šalies sektorinių strategijų, programų ir planų nuostatas.

2019 metų sausio mėnesį buvo įgyvendintas pirmas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano rengimo etapas, kurio metu atlikta esamos būklės analizė, įvertinanti daugybę sričių: gamtinius išteklius, urbanizaciją ir susisiekimo sistemas, inžinerinę infrastruktūrą, socialinių bei ekonominių struktūrų raidą ir būklę, ir pan. Atliktos analizės rezultatai atsispindi GIS pagrindu sukurto savivaldybių žemėlapių sluoksniuose, kuriuos galima lyginti ir derinti. Savivaldybių žemėlapių galima rasti interneto naršyklėse kompiuteryje ar telefone adresu www.bendrasisplanas.lt/interaktyvus-duomenys.

Pagrindiniai LRBP etapai: I – esamos būklės analizė, II – konceptualieji sprendiniai (vizija) iki 2050 m. ir III – konkretizuoti sprendiniai iki 2030 m. 2020 m. birželio 4 d. LR Seimas pritarė LR bendrojo plano koncepcijai¹³. Šiuo metu vyksta trečiasis LRBP (2030) etapas – sprendinių konkretizavimo stadija, kuri nustatys kaip detalizuosis LRBP koncepcijos etape suformuoti sprendiniai. Koncepcijoje išskiriamos 8 strateginės kryptys:

- 1) Sėkmingi socialūs ir tvarūs miestai
- 2) Ekologiškas, ekonomiškasis (tausojo) žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės
- 3) Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė
- 4) Natūralios teritorijos – ekologinio stabilumo pamatas
- 5) Sąveikos ir sąsajos formuojančios sinergijos
- 6) Stiprus teritorinis identitetas
- 7) Strateginiai objektai
- 8) Konkurencinga valstybė

LR teritorijos bendrasis planas taps vienu iš pagrindinių šalies vystymosi dokumentų, jo suformuluoti sprendiniai galios iki 2030 metų, o pasiūlyta vizija – iki 2050 metų. Sprendiniai yra ypač svarbūs siekiant Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų. Pažymėtina, kad LR teritorijos bendrasis planas turės būti parengtas iki 2020 metų pabaigos.

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ apima valstybės viziją ir raidos prioritetus bei jų įgyvendinimo kryptis iki 2030 metų. Tai yra pagrindinis planavimo dokumentas, kuriuo turi būti vadovaujamasi priimant strateginius sprendimus ir rengiant valstybės planus ar programas.

Dokumente suformuota valstybės vizija yra „*Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti*“. Strategijoje nustatomos ilgalaikės valstybės raidos kryptys. Dokumente nurodoma, kad visos valstybės valdymo institucijos, nepaisant jų valdymo lygmens, prisidės prie Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ įgyvendinimo – dinamiško ir visaapimančio proceso, skatinančio nuolat generuoti idėjas ir atlikti konkrečius darbus. Strategijoje išskiriamos pažangai svarbios vertybės – atvirumas, kūrybingumas ir atsakomybė bei 3 pažangos sritys: visuomenė, ekonomika ir valdymas. Pokyčių tikimasi šiose srityse: 1) sumani visuomenė; 2) sumani ekonomika; 3) sumanus valdymas.

2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas – LR vyriausybės nutarimu tvirtinamas pagrindinis (skėtinis) vidutinės trukmės planavimo dokumentas, kuriame nustatomi strateginiai šalies plėtros tikslai ir uždaviniai, atskleidžiantys, kokių pokyčių siekiama per artimiausius 10 metų visose viešosios politikos srityse, siekiant užtikrinti ilgalaikę šalies ekonominę ir socialinę pažangą. 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas pakeičia baigiamą įgyvendinti 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programą.

Planas apjungs pagrindines Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ ir Europos Sąjungos strategijos „Europa 2030“ nuostatas. Plano pagrindinis tikslas – įgalinti žmogų aktyviai veikti ir kokybiškai

¹³ Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptų ir teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų patvirtinimo“ projektas (XIIP-4277(2))

dirbti, gauti orias pajamas, gyventi saugioje, sveikoje ir švarioje aplinkoje. Bendrajam tikslui pasiekti užsibrėžiama 10 strateginių tikslų:

1. Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos augimo ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą.
2. Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį.
3. Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams.
4. Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą.
5. Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį sujungiamumą.
6. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui.
7. Tvariai ir subalansuotai plėtoti regionus, mažinant regionų netolygumus.
8. Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą.
9. Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora.
10. Stiprinti nacionalinį saugumą.

Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų raidos ([sumaniosios specializacijos](#)) prioritetų įgyvendinimo programa¹⁴ parengta siekiant nustatyti MTEPI (mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų) prioritetus ir jų įgyvendinimo nuostatas. Programos strateginis tikslas – MTEPI sprendimais didinti didelės pridėtinės vertės, žiniomis ir aukštos kvalifikacijos darbo jėga grįstų ekonominių veiklų įtaką šalies BVP ir struktūriniams ūkio pokyčiams. Programoje nustatyti 7 MTEPI prioritetai:

- 1) energetika ir tvari aplinka,
- 2) sveikatos technologijos ir biotechnologijos,
- 3) agroinovacijos ir maisto technologijos,
- 4) nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos,
- 5) išmanusis, netaršus, susietas transportas,
- 6) informacinės ir ryšių technologijos,
- 7) įtrauki ir kūrybinga visuomenė.

Nacionaliniu lygmeniu reikšmingas yra [Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas](#)¹⁵, kurio paskirtis – nustatyti nacionalinės regioninės politikos tikslą, jo įgyvendinimo uždavinius, nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimą ir finansavimą, teritorijas, kuriose įgyvendinama nacionalinė regioninė politika, regioninės plėtros planavimo dokumentų rengimą ir tvirtinimą, taip pat nacionalinę regioninę politiką įgyvendinančius subjektus ir jų įgaliojimus.

Įstatyme nurodomas Nacionalinės regioninės politikos tikslas – mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir pačiuose regionuose, skatinti visoje valstybės teritorijoje tolygią ir tvarią plėtrą. Vadovaujantis Įstatymo 12 straipsnio 1 punktu, yra parengtas [Nacionalinės regioninės politikos prioritetų iki 2030 metų projektas](#), kuriame suformuoti 3 prioritetai:

- 1) Darnus ir tvarus regionų ekonomikos augimas (ekonominė sanglauda)
- 2) Paslaugų ir darbo vietų prieinamumas visiems (teritorinė sanglauda)
- 3) Veiksminga regioninės politikos įgyvendinimo sistema

Prioritetai parengti siekiant sudaryti oraus, aktyvaus, saugaus, sveiko ir patrauklaus gyvenimo ir darbo prielaidas.

Nacionalinės regioninės politikos prioritetų iki 2030 metų projekte pabrėžiama LR teritorijos bendrojo plano svarba, nurodant, kad jame turi būti įtvirtinti ilgalaikiai valstybės įsipareigojimai vykdant darnią ir tvarią regionų plėtrą. Dokumente taip pat pažymima, kad regioninė politika nėra tiesiogiai atsakinga už Lietuvos ekonominę situaciją, tačiau ji gali sudaryti sąlygas savivaldybėms ir regionams siekti ekonomikos augimo išnaudojant kiekvienos jų unikalų potencialą ir nuolat derinant plėtrą su nacionalinėmis sektorinėmis politikomis. Kiekviename regione reikia apsibrėžti keletą stipriausių savo

¹⁴ PATVIRTINTA Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 760 redakcija)

¹⁵ Priimtas LR Seimo 2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1889 (suvestinė redakcija nuo (2018-10-01))

ekonominės specializacijos kryptių, siekiant jas stiprinti, telkti finansines, ekonominės plėtros, švietimo, mokslo, technologijų, inovacijų ir kitas priemones. Darniai regioninei plėtrai užtikrinti turi būti skatinama valdžios, verslo ir bendruomenių partnerystė, taip didinant investicinės aplinkos patrauklumą, kuriant inovatyvias, prieinamas viešąsias paslaugas, gerinant gyvenamosios aplinkos kokybę.

Nacionalinės regioninės politikos prioritetų iki 2030 metų projekte pateikiamos Telšių regiono plėtros taryboje patvirtintos Telšių regiono specializacijos kryptys:

- Konkurencingos pramonės įmonės (chemijos ir farmacijos; metalo apdirbimo; miškininkystės, medienos apdirbimo, baldų gamybos; maisto ir žemės ūkio produktų gamybos; tekstilės ir aprangos gamybos).
- Statyba, architektūra, inžinerija.
- Paslaugos ir turizmas (logistika; turizmo paslaugos).
- Tvari energetika.
- Regiono specializacijos kryptims įgyvendinti reikalingų žmogiškųjų išteklių rengimo sistemos kūrimas.

Lietuvos regioninės politikos baltoji knyga darniai ir tvariai plėtrai 2017-2030 parengta siekiant suderinti nacionalinės valdžios ir vietos savivaldos institucijų bei socialinių ir ekonominių partnerių teritorinės sanglaudos vizijas ir veiksmus joms pasiekti. Baltojoje knygoje pateikiami ilgalaikiai Lietuvos regioninės politikos tikslai, uždaviniai, veiksmai bei numatyti pasiekimai.

Regiono lygmens svarbiausias strateginis dokumentas yra [Telšių regiono plėtros planas 2014–2020 metams](#) yra vienas iš pagrindinių dokumentų, pagal kurį skirstoma ES struktūrinė parama. Pažymėtina, kad dokumentas aktualus iki 2020 metų. Rengiant Rietavo savivaldybės strateginio plėtrą planą iki 2027 m. pradėtas rengti [Telšių regiono plėtros planas 2021–2027 m.](#)

Nuosekliam Rietavo strateginio plėtros plano iki 2027 metų įgyvendinimui, yra rengiami 3 metų [strateginiai veiklos planai](#), į kuriuos įtraukiamos ilgalaikio plano priemonės.

Rietavo savivaldybės veiklos plane nustatomos savivaldybės veiklos kryptys apibrėžtam laikotarpiui (šiuo atveju 2021–2023 m.), įgyvendinant Rietavo ilgalaikio strateginio planavimo dokumentuose suformuotų prioritetų tikslus, uždavinius ir priemones.

[Rietavo savivaldybės 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plano](#)¹⁶ tikslas – suderinti Telšių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione, bei nustatyti papildomus veiksmus, plėtojant Rietavo savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą. Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014–2020 metų laikotarpiu yra:

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014 – 2020 metų laikotarpiu yra:

- mažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį;
- užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų šaltų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas;
- tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo teisinę bazę;
- efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę;
- didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje.

Daugelio Telšių regiono ir Rietavo savivaldybės strateginio planavimo dokumentų baigia galioti 2020–2021 metais, todėl šie dokumentai turi būti atnaujinti ar rengiami nauji.

¹⁶ Patvirtinta Rietavo savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T1-13

4. RIETAVO SAVIVALDYBĖS VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

4.1. BENDRA INFORMACIJA APIE RIETAVO SAVIVALDYBĘ

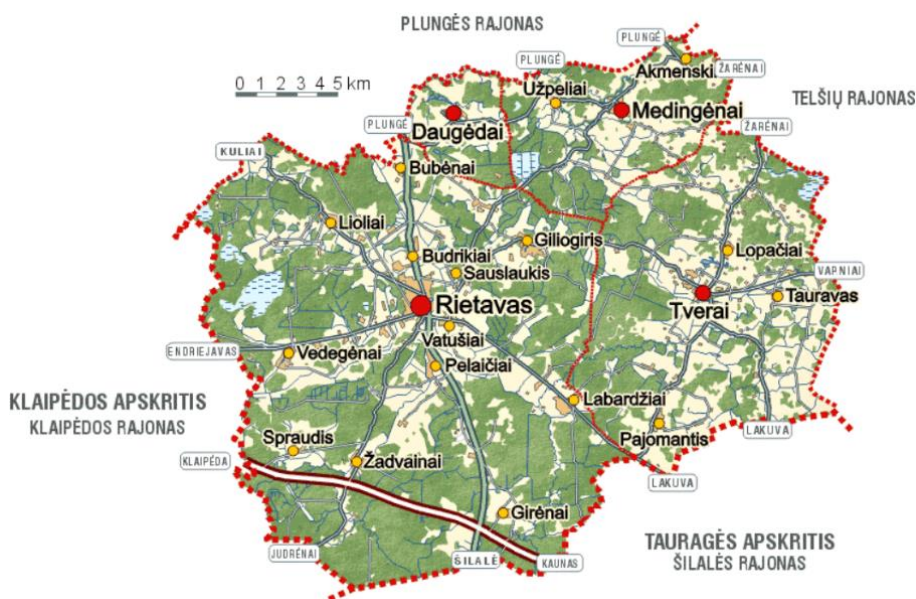
Geografinė padėtis. Rietavo savivaldybė yra vakarinėje šalies dalyje. Šiaurinėje pusėje ji ribojasi su Plungės rajonu, šiaurės rytų – su Telšių rajonu, pietinėje – su Šilalės rajonu, vakarinėje – su Klaipėdos rajonu. Rietavo savivaldybė kerta didžiausia Lietuvos automagistralė A1 Kaunas-Klaipėda, rytuose ji ribojasi su Varnių regioniniu parku (Telšių rajonas), šiaurėje – su Žemaitijos nacionaliniu parku (Plungės rajonas), vakaruose 49 km atstumu nutolusi nuo Klaipėdos ir 74 km atstumu – nuo Palangos.

Savivaldybė išsidėsčiusi arti trečio pagal dydį Lietuvos miesto – Klaipėdos. Savivaldybės administracinį centrą (Rietavo miestą) nuo apskrities centro (Telšių miesto) skiria 55 km, nuo Klaipėdos – 53 km, nuo Vilniaus – 267 km. Atstumas nuo Rietavo

savivaldybės ribos iki Lenkijos sienos siekia 145 km, iki Kaliningrado srities (Rusija) – 65 km, iki Baltarusijos sienos – 210 km, iki Latvijos sienos – 55 km.

Rietavo savivaldybė – administracinis teritorinis vienetas, priklausantis Telšių apskričiai. Savivaldybės plotas yra 586 km², tai sudaro 0,9 proc. Lietuvos ir 13,5 proc. Telšių apskrities teritorijos. Pagal teritorijos dydį tai ketvirta (iš 4) Telšių apskrities ir 45 (iš 60) Lietuvos savivaldybė.

Administracinis suskirstymas. Savivaldybė suskirstyta į 5 seniūnijas: Daugėdų, Medingėnų, Rietavo miesto, Rietavo ir Tverų. Daugiausiai gyventojų turi Rietavo miesto ir Rietavo seniūnijos. Seniūnijos yra teritoriniai Rietavo savivaldybės administracijos skyriai, kuriems vadovauja seniūnai. Iš seniūnijų aptarnaujamų teritorijų gyvenamųjų vietovių ar jų dalių yra sudaromos seniūnaitijos. Iš viso Rietavo savivaldybėje yra 37 seniūnaitijos. Seniūnijų veiklą reglamentuoja Rietavo savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinti seniūnijų veiklos nuostatai, o veikla finansuojama iš RS biudžeto.

Rietavo savivaldybėje yra 1 miestas – Rietavas, 1 miestelis – Tverai, 105 kaimai.

Rietavo savivaldybės gyventojų tankumas 2019 m. siekė 12,7 asmenų/kv. km, teritorijos plotas – 586 kv. km.

pav. nr. 3. Rietavo savivaldybės žemėlapis

Šaltinis: www.rietavas.lt

Gyvenamųjų teritorijų plėtra. Vadovaujantis tiek Rietavo savivaldybės teritorijos bendrojo planu, tiek Lietuvos Respublikos (toliau – LR) teritorijos bendrojo planu, nustatytos šių funkcinių prioritetų urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos: didžiausią urbanizuotą ir urbanizuojamą teritorijų plotą sudaro Rietavo miestas ir jo plėtos teritorijos, mažesne apimtimi galėtų vystytis Savivaldybės seniūnijų centrai: Tverai, Medingėnai ir Daugėdai.

Gamtinė aplinka.

- Beveik visa savivaldybės teritorija (išskyrus rytinę dalį) išsidėsčiusi monotoniško reljefo Vakarų Žemaičių plynaukštėje, kuri priklauso Žemaičių aukštumai. Rytinė dalis taip pat priklauso Žemaičių aukštumai, tačiau čia reljefas įvairesnis. Rytinėje dalyje iškilusi aukščiausia savivaldybės vieta – Lopaičių kalnas (210,6 m). Žemiausios savivaldybės vietos yra pietinėje dalyje, Jūros ir Aitros upių slėniuose. Savivaldybės teritorijoje randama naudingųjų iškasenų – žvyro, smėlio, durpių.

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano¹⁷ duomenimis, Rietavo savivaldybė priskiriama mažo potencialo rekreacinėms teritorijoms, kurios sudaro lokalinės svarbos ir reikšmės rekreacines sistemas.

- Žemės ūkio paskirties žemė sudaro daugiau kaip trečdalią savivaldybės teritorijos (38,3 proc.) ir nesiekia šalies vidurkio (52,1 proc.);

- Žemės ūkio informacijos ir verslo centro 2020 m. gegužės 1 d. duomenimis, Rietavo savivaldybėje yra 613 ūkininkų ūkių, iš kurių vienam vidutiniškai tenka 16,3 ha žemės ploto. Lietuvoje šis rodiklis sudaro 15,4 ha.

- Nacionalinės žemės tarnybos prie LR žemės ministerijos 2020 m. pradžios duomenimis, miškais apaugę 53,4 proc. savivaldybės žemių. Tai yra gerokai daugiau nei vidutinis Lietuvos miškingumas (33,0 proc.).

- Miškų plotai pasiskirstę gana tolygiai visoje savivaldybės teritorijoje, juos skiria siauresnės žemės ūkio paskirties teritorijos.

- Rietavo savivaldybėje nėra didelių vandens telkinių, šios paskirties žemės užima labai mažą savivaldybės teritorijos dalį. Nacionalinės žemės tarnybos prie LR žemės ministerijos 2020 m. pradžios duomenimis, žemė užimta vandens telkinių Rietavo savivaldybėje sudaro 1,7 proc., kai vidutiniškai Lietuvoje šis rodiklis siekia 4,1 proc.

- Svarbiausios upės yra Jūra ir Minija.

Pozicionavimas šalyje. Pagal Vilniaus politikos analizės instituto sudarytą Lietuvos savivaldybių gerovės indeksą Rietavo savivaldybė 2019 m. užėmė 3-ią vietą mažųjų savivaldybių (iš 12-os savivaldybių) indekse ir 24-ą vietą visų savivaldybių sąrašė.

4.2. DEMOGRAFINĖ APLINKA

4.2.1. Demografinė situacija

Gyventojų skaičius ir struktūra. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. pradžioje Rietavo savivaldybėje gyveno 7258 gyventojai (5,6 proc. Telšių apskrities ir 0,3 proc. šalies gyventojų). Lyginant 2014 m. ir 2020 m. duomenis, Rietavo savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 12,1 proc., kai šalyje gyventojų skaičiaus mažėjimas siekė 5,1 proc., o Telšių apskrityje – 10,2 proc. Analizuojamu laikotarpiu Rietavo savivaldybėje neigiamas gyventojų skaičiaus pokytis buvo didžiausias lyginant su kitomis Telšių apskrities savivaldybėmis.

¹⁷ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154

Lentelė nr. 3. Gyventojų skaičius 2014–2020 m. pradžioje

2014 m.	2 943 472	1 454 82	56 119	36 498	8 255	44 610
2020 m.	2 794 329	130 629	51 067	32 987	7 258	39 317
Pokytis proc.	-5,1%	-10,2%	-9,0%	-9,6%	-12,1%	-11,9%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Miesto ir kaimo gyventojų santykis Rietavo sav. yra 43:57, kai šalyje – 67:33, Telšių apskrityje – 59:41. Tai rodo, kad Rietavo savivaldybėje labiau dominuoja kaimiškiosios teritorijos. Labiausiai apgyvendinta Rietavo savivaldybės seniūnija – Rietavo miesto seniūnija. Kitose nagrinėtose apskritys savivaldybėse dominuoja miesto gyvenamosios teritorijos: Mažeikių rajono savivaldybėje – 70 proc., Telšių rajono savivaldybėje – 57 proc. gyventojų. Plungės rajono savivaldybėje gyvenamosios teritorijos pasiskirstymas praktiškai vienodas (51 proc. ir 49 proc.).

Rietavo savivaldybė nėra tankiai apgyvendinta teritorija, nes jos gyventojų tankio rodiklis 2019 m. pradžioje siekė 12,7 asm./kv. km. Šį rodiklį viršijo Mažeikių r. sav. (42,2 asm./kv. km), Plungės r. sav. (30,1 asm./kv. km), Telšių r. sav. (27,7 asm./kv. km). Šalies vidutinis gyventojų tankis sudarė 42,8 asm./kv. m, o Telšių apskrities – 30,4 asm./kv. km.

Gyventojų sudėtis pagal lytį Rietavo savivaldybėje 2014-2020 m. laikotarpiu pakito labai nežymiai. 2020 m. pradžioje 51,7 proc. gyventojų sudarė moterys ir 48,3 proc. – vyrai arba 1 000 vyrų teko 1 070 moterų. Šis rodiklis buvo mažesnis nei šalyje (kur 1 000 vyrų teko 1 142 moterys) ir Telšių apskrityje (kur 1 000 vyrų teko 1 124 moterys). Visose lyginamose savivaldybėse 2020 m. moterų dalis bendroje gyventojų struktūroje buvo didesnė.

Rietavo savivaldybės gyventojų sudėtis pagal amžių atitiko šalies ir Telšių apskrities tendencijas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. Rietavo savivaldybėje gyveno 1 160 0–15 metų amžiaus gyventojų. Jie sudarė 16,0 proc. visų savivaldybės gyventojų (2014 m. Rietavo savivaldybės 0–15 metų amžiaus gyventojai sudarė 16,2 proc., taigi, 0–15 metų amžiaus gyventojų dalis Rietavo savivaldybėje sumažėjo 0,2 procentinio punkto). 2020 m. šalyje šios amžiaus grupės gyventojų dalis (16,0 proc.) buvo tokia pati, o Telšių apskrityje (16,5 proc.) didesnė nei Rietavo savivaldybėje.

Lentelė nr. 4. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2020 m.

	Iš viso pagal amžių	0–15 m. amžiaus	Darbingo amžiaus	Pensinio amžiaus	
Lietuvos Respublika	2 794 329	448 369	1 790 035	555 925	64,1 %
Telšių apskritis	130 629	21 560	82 986	26 083	63,5 %
Mažeikių r. sav.	51 067	8 738	33 021	9 308	64,7 %
Plungės r. sav.	32 987	5 439	20 835	6 713	63,2 %
Rietavo sav.	7 258	1 160	4 643	1 455	64,0 %
Telšių r. sav.	39 317	6 223	24 487	8 607	62,3 %

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Darbingo amžiaus gyventojai 2020 m. sudarė 64,0 proc. (4 643) visų Rietavo savivaldybės gyventojų. Lyginant 2014 m. ir 2020 m. duomenis, Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų dalis padidėjo 2,4 procentinio punkto (nuo 61,6 proc. iki 64,0 proc.), tačiau bendras darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo 8,7 proc. (441 arba nuo 5084 iki 4643). 2020 m. darbingo amžiaus gyventojų dalis Rietavo savivaldybėje buvo mažesnė nei šalyje (64,1 proc.) ir Telšių apskrityje (63,5 proc.), o iš kitų Telšių apskrities savivaldybių pranoko Plungės rajono savivaldybės (63,2 proc.) ir Telšių rajono savivaldybės (62,3 proc.) rodiklius. Didžiausia darbingo amžiaus gyventojų dalis Telšių apskrities savivaldybių tarpe yra Mažeikių rajono savivaldybėje (64,7 proc.).

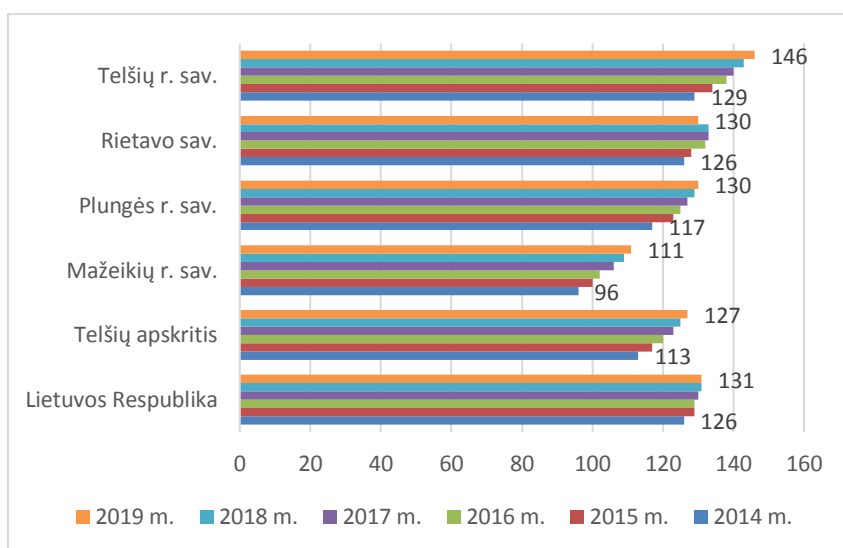
2020 m. Rietavo savivaldybėje gyveno 1 455 pensinio amžiaus gyventojai (jų dalis bendrame gyventojų skaičiuje siekė 20,0 proc.). 2014–2020 m. laikotarpiu pensinio amžiaus gyventojų skaičius savivaldybėje sumažėjo 2,2 procentinio punkto (2014 m. pensinio amžiaus gyventojai sudarė 22,2 proc.).

savivaldybės gyventojų), kai tuo tarpu šalyje šis rodiklis sumažėjo 2,5 proc. punkto, o Telšių apskrityje – 1,5 proc. punkto. Telšių apskrityje pensinio amžiaus gyventojai 2020 m. sudarė 20,0 proc., šalyje – 19,9 proc. visų gyventojų (neženkliai mažiau nei Rietavo savivaldybėje).

Įtakos veiksniai. Gyventojų skaičiaus pokyčiams įtakos turi kelios priežastys: 1) visuomenės amžiaus pokyčiai; 2) natūrali gyventojų kaita (toliau – NGK); 3) gyventojų migracija.

Rietavo savivaldybėje, kaip ir daugelyje šalies savivaldybių, pastebimos populiacijos senėjimo tendencijos. 2019 m. pradžioje medianinis (vidutinis) gyventojų amžius siekė 45 metus. Tai yra 1 metais daugiau nei vidutiniškai šalyje ir atitiko Telšių apskrities tendencijas.

Reikšmingas rodiklis, apibūdinantis visuomenės senėjimą, yra demografinis senatvės koeficientas. Tai yra pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus. 2014–2019 m. laikotarpiu šalyje demografinis senatvės koeficientas padidėjo 4,0 proc. (nuo 126 iki 131), Telšių apskrityje – 12,4 proc. (nuo 113 iki 127), Rietavo savivaldybėje – 3,2 proc. (nuo 126 iki 130). Rietavo savivaldybėje šis koeficientas analizuojamu laikotarpiu didėjo mažiausia sparta iš visų Telšių apskrities savivaldybių, tačiau nusileido tik Telšių rajono savivaldybei, kurioje demografinės senatvės koeficientas siekė 146.

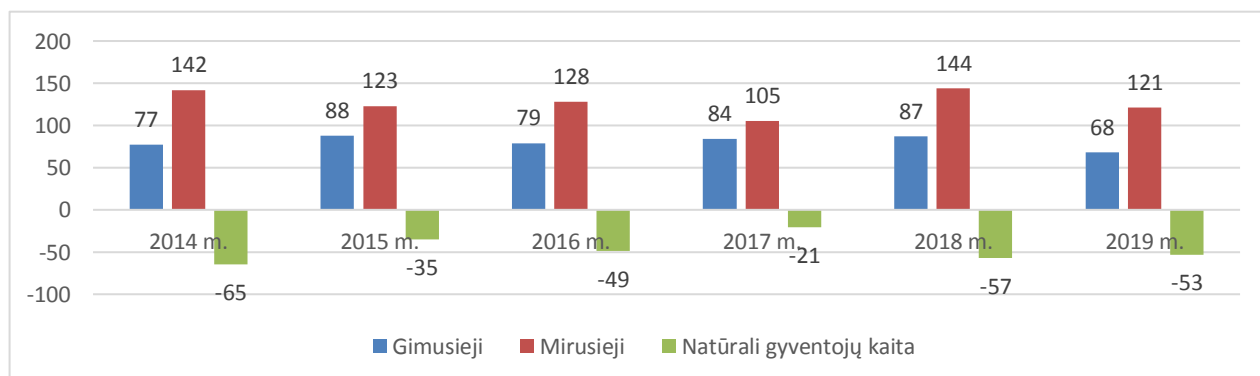
Rietavo savivaldybėje gyventojų senėjimas rodo potencialią darbuotojų trūkumo ateityje problemą. Tačiau šią riziką mažina tai, kad 0–15 metų amžiaus gyventojų dalis atitinka visos šalies tendencijas.

pav. nr. 4. Demografinis senatvės

koeficientas 2014–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

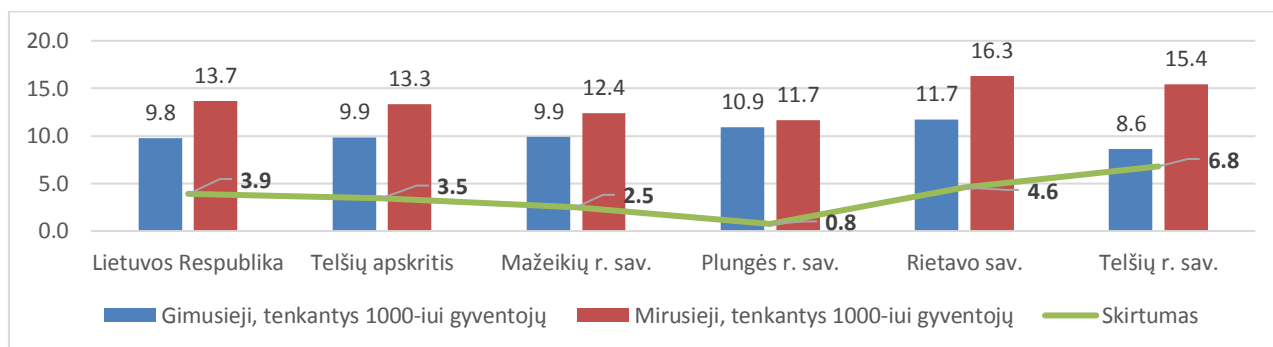
Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. Rietavo savivaldybėje gimė 68 vaikai, 2014 m. – 77 vaikai, t. y. 9 vaikais mažiau. Daugiausia mirčių analizuojamu laikotarpiu savivaldybėje užfiksuota 2018 m. (144), mažiausia – 2017 m. (105). Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą gyventojų kaitą. Rietavo savivaldybėje NGK rodiklis 2014–2019 m. svyravo nuo -21 (2017 m.) iki -65 (2014 m.), 2019 m. sudarė -53.

pav. nr. 5. Gimusiai, mirusiai ir natūrali gyventojų kaita Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Patikimesni rodikliai, vertinantys gyventojų skaičiaus kitimo tendencijas, yra gimusiųjų ir mirusiųjų asmenų skaičiaus pokyčiai 1 000-iui gyv. Šalyje, Telšių apskrityje ir visose lygintose savivaldybėse mirtingumas 1 000-iui gyv. 2019 m. viršijo gimstamumą. Rietavo sav. 1 000-iui gyventojų gimė 11,7 asmenys (daugiausiai tarp visų lyginamųjų administracinių teritorijų), mirė – 16,3 asmenys (taip pat daugiausiai tarp visų lyginamųjų administracinių teritorijų). Taigi, gyventojų prieaugio tendencija Rietavo savivaldybėje yra neigiama (-4,6). Prastesnė analizuojamo rodiklio situacija 2019 m. fiksuojama Telšių r. savivaldybėje, kur skirtumas tarp gimusiųjų ir mirusiųjų, sudarė 6,8.

pav. nr. 6. Gimstamumas ir mirtingumas 1 000 gyventojų ir jo skirtumas, 2019 m. (asm.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamente skiriama tarptautinė ir vidaus migracija. Tarptautinę migraciją apibūdina emigracija¹⁸ ir imigracija¹⁹.

Lentelė nr. 5. Emigravusių ir imigravusių asmenų skaičius, 2014–2019 m.

Emigracija, asmenys							
Lietuvos Respublika	36621	44533	50333	47925	32206	29273	-20,1%
Telšių apskritis	1813	2031	2710	2750	1611	1375	-24,2%
Mažeikių r. sav.	711	768	1184	1071	665	510	-28,3%
Plungės r. sav.	437	486	655	725	369	364	-16,7%
Rietavo sav.	73	90	101	129	55	55	-24,7%
Telšių r. sav.	592	687	770	825	522	446	-24,7%
Imigracija, asmenys							
Lietuvos Respublika	24294	22130	20162	20368	28914	40067	64,9%
Telšių apskritis	1151	998	711	647	1110	1395	21,2%
Mažeikių r. sav.	477	450	320	301	471	580	21,6%
Plungės r. sav.	302	228	166	176	277	347	14,9%
Rietavo sav.	61	39	29	20	33	61	0,0%
Telšių r. sav.	311	281	196	150	329	407	30,9%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Emigracijos mastai Rietavo savivaldybėje 2014-2019 m. laikotarpiu kito netolygiai, tačiau lyginant 2014 m. ir 2019 m. šis rodiklis sumažėjo 24,7 proc., kai tuo tarpu šalyje sumažėjo 20,1 proc., Telšių apskrityje – 24,2 proc. Kitose savivaldybėse analizuojamu laikotarpiu emigracija mažėjo nuo 16,7 proc. (Plungės r. sav.) iki 28,3 proc. (Mažeikių r. sav.).

¹⁸ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, emigracija – išvykimas į kitą valstybę, ketinant apsigyventi naujoje gyvenamojoje vietoje nuolat arba ne trumpiau kaip 12 mėnesių.

¹⁹ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, imigracija – atvykimas į šalį, ketinant apsigyventi naujoje gyvenamojoje vietoje nuolat arba ne trumpiau kaip 12 mėnesių.

²⁰ Lyginant 2014 m. ir 2019 m.

Imigracijos mastai Rietavo savivaldybėje 2014-2017 m. laikotarpiu mažėjo, o nuo 2018 m. pastebimas didėjimas. Pokytis, lyginant 2014 m. ir 2019 m., lygus 0 proc. Visoje šalyje pastebimos panašios tendencijos, tačiau imigracijos rodiklio pokytis 2014-2019 m. siekia net 64,9 proc., Telšių apskrityje – 21,2 proc. Tarp analizuojamų savivaldybių didžiausias imigrantų pokytis registruotas Telšių rajono savivaldybėje (30,9 proc.).

Vidaus migracijos rodiklius atspindi **atvykusieji ir išvykusieji (vidaus migrantai²¹)**. 2019 m. iš Rietavo savivaldybės išvyko 266 asmenys, o atvyko – 159. Išvykusiųjų skaičius 2014-2019 m. laikotarpiu kito netolygiai, tačiau lyginant 2014 m. su 2019 m. fiksuojamas 4,3 proc. sumažėjimas. Tai yra vienintelė Telšių apskrities savivaldybė, kurioje išvykusiųjų skaičius sumažėjo. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014–2019 m. atvykusiųjų skaičius visoje Lietuvoje išaugo 19,1 proc., tačiau Rietavo savivaldybė šis rodiklis sudarė -18,9 proc. Vienintelėje Plungės r. savivaldybėje fiksuojamas kasmet kintantis, tačiau didėjantis atvykusiųjų asmenų skaičius (pokytis 2014 m. lyginant su 2019 m. – 20,2 proc.).

Lentelė nr. 6. Vidaus migrantai 2014–2019 m.

	Išvykusieji, asmenys						
Lietuvos Respublika	61415	61426	68572	69417	76176	73165	19,1%
Telšių apskritis	3709	3621	4623	4181	4591	3980	7,3%
Mažeikių r. sav.	1493	1317	1810	1448	1768	1510	1,1%
Plungės r. sav.	849	978	1216	1220	1239	1085	27,8%
Rietavo sav.	278	247	314	276	294	266	-4,3%
Telšių r. sav.	1089	1079	1283	1237	1290	1119	2,8%
	Atvykusieji, asmenys						
Lietuvos Respublika	61415	61426	68572	69417	76176	73165	19,1%
Telšių apskritis	2945	2829	3535	3227	3616	2932	-0,4%
Mažeikių r. sav.	1210	1035	1353	1175	1390	1108	-8,4%
Plungės r. sav.	692	781	1006	884	1005	832	20,2%
Rietavo sav.	196	184	215	221	244	159	-18,9%
Telšių r. sav.	847	829	961	947	977	833	-1,7%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Svarbus demografinę savivaldybės situaciją apibūdinantis rodiklis yra **neto migracija²³**, kuris parodo skirtumą tarp išvykstančių ir atvykstančių asmenų skaičiaus. Neto migracijos rodiklio pokytis lyginant 2014 m. su 2019 m. Rietavo savivaldybėje buvo neigiamas (-7,4 proc.), tačiau visoje šalyje bei Telšių apskrities savivaldybėse analizuojamo rodiklio pokytis yra teigiamas.

Lentelė nr. 7. Tarptautinės ir vidaus neto migracija 2014–2019 m.

Lietuvos Respublika	-12327	-22403	-30171	-27557	-3292	10 794	187,6
Telšių apskritis	-1426	-1825	-3087	-3057	-1476	-1 028	27,9
Mažeikių r. sav.	-517	-600	-1 321	-1 043	-572	-332	35,8
Plungės r. sav.	-292	-455	-699	-885	-326	-270	7,5
Rietavo sav.	-94	-114	-171	-164	-72	-101	-7,4
Telšių r. sav.	-523	-656	-896	-965	-506	-325	37,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

²¹ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, *vidaus migrantas* – asmuo, atvykęs arba išvykęs į naują gyvenamąją vietą šalies viduje ir ketinantis joje apsigyventi nuolat arba ne trumpiau kaip 6 mėnesius.

²² Lyginant 2014 m. ir 2019 m.

²³ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, *neto migracija* – imigravusių ir emigravusių asmenų skaičiaus skirtumas.

²⁴ Lyginant 2014 m. su 2019 m.

Galima teigti, kad pagrindiniai, įtakos Rietavo savivaldybės demografinės situacijos blogėjimui turintys veiksniai yra augantis demografinės senatvės koeficientas, neigiama ir blogėjanti natūrali gyventojų kaita bei vis dar neigiamas neto migracijos rodiklis.

Demografinės situacijos apibendrinimas

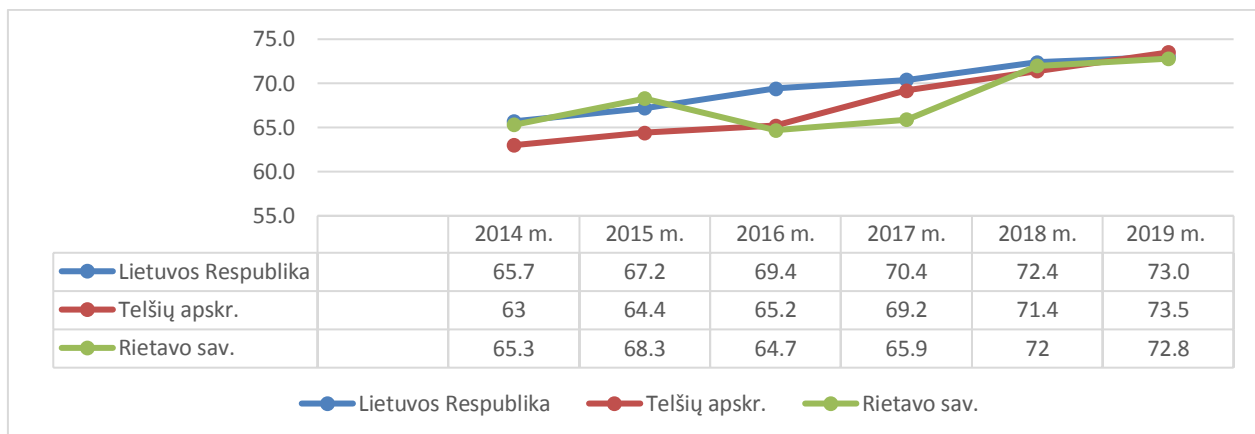
Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
Gyventojų 2014-2020 m. skaičiaus pokytis (proc.)	-12,1 %	-5,1 %	-10,2 %
 Darbingo amžiaus gyventojų dalis 2020 m. (proc.)	64,0	64,1	63,5
 Medianinis (vidutinis) gyventojų amžius 2019 m. (m.)	45	44	45
 Gimusiųjų ir mirusiųjų, tenkančių 1000-iui gyventojų, skirtumas (asm.)	-4,6	-3,9	-3,5
 Tarptautinės ir vidaus neto migracijos rodiklio pokytis 2014-2019 m. (proc.)	-7,4	187,6	27,9

4.2.2. Užimtumas ir darbo rinka

Vieni svarbiausių ekonominių procesų ir makroekonominių problemų šalyje yra situacija darbo rinkoje. Darbas – tai žmogaus pragyvenimo, socialinio statuso, pilnavertiškumo šaltinis. Nesant pakankamai darbo vietų, silpnėjant ekonominei situacijai, daug žmonių kaimiškose šalies teritorijose netenka darbo ir pragyvenimo šaltinio, jauniems žmonėms sunku įsitvirtinti darbo rinkoje. Nedarbas sukelia ir kompleksines, visaapimančias problemas – daro įtaką bendrajam vidaus produktui, infliacijai, darbo užmokesčiui ir kt.

Užimtumas. Vertinant lyginamas teritorijas, 15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis²⁵ 2014–2019 metų laikotarpiu Rietavo savivaldybėje buvo nepastovus ir 2019 m. neženkliai atsiliko nuo šalies užimtumo lygio.

²⁵ Užimtumo lygis – rodiklis, išreiškiamas pasirinktos amžiaus grupės užimtų gyventojų ir to paties amžiaus visų gyventojų santykiu.

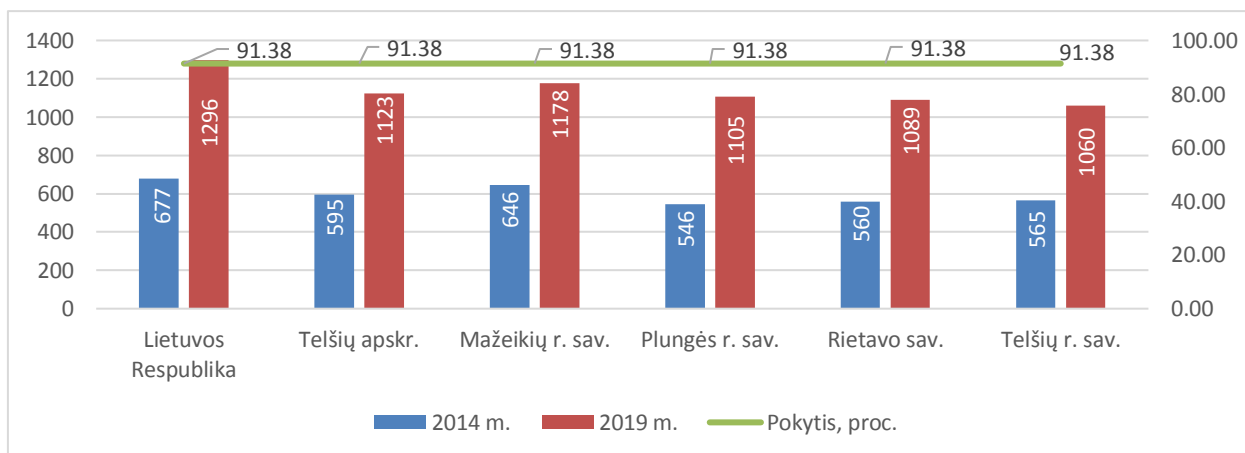

pav. nr. 7. Gyventojų užimtumo lygis, proc.

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

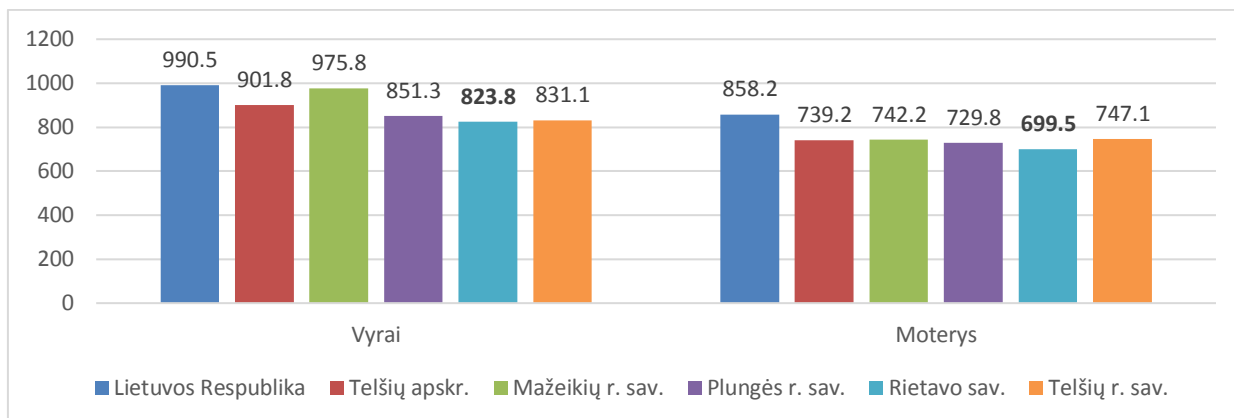
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Rietavo savivaldybėje 2019 m. siekė 1089 Eur. Lyginant 2014 m. ir 2019 m. duomenis, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis išaugo 91,38 proc. Telšių apskrityje 2019 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis siekė 1123 Eur, taigi, Rietavo savivaldybės vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio rodiklis siekė 97 proc. Telšių apskrities rodiklio. Tarp visų Telšių apskrities savivaldybių 2019 m. didžiausias vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis fiksuotas Mažeikių rajono savivaldybėje (1178 Eur), mažiausias – Telšių rajono savivaldybėje (1060 Eur). Visų Telšių apskrities savivaldybių vidutinių atlyginimų dydžiai 2019 m. atsiliko nuo Lietuvos Respublikos vidurkio (1296 Eur).

pav. nr. 8. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2014 ir 2019 m., Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinis moterų darbo užmokestis Rietavo sav., kaip ir visose lyginamose teritorijose, 2018 m. buvo mažesnis už vyrams mokamą vidutinį darbo užmokestį. 2018 m. Rietavo savivaldybės moterų vidutinis darbo užmokestis (699,5 Eur) buvo 124,3 Eur mažesnis už vyrų vidutinį darbo užmokestį (823,8 Eur). Visgi visoje šalyje fiksuojamas 132,3 Eur skirtumas. Telšių apskrityje skirtumas 2018 m. sudarė 162,6 Eur. Didžiausias vidutinio DU atotrūkis tarp Telšių apskrities nagrinėjamų teritorijų 2018 m. buvo Mažeikių r. savivaldybėje (233,6 Eur), o mažiausias – Telšių r. savivaldybėje (84,0 Eur).

pav. nr. 9. Moterų ir vyrų bruto vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 2019 m. (Eur)

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Darbo rinka. Rietavo savivaldybėje, Telšių apskrityje ir šalyje registruotų bedarbių skaičius 2014–2019 m. laikotarpiu palaipsniui mažėjo: Lietuvoje registruotų bedarbių skaičius sumažėjo 16,2 proc. Telšių apskrityje –29,3 proc., Rietavo savivaldybėje – 22,1 proc. Nors Rietavo savivaldybės rodiklis buvo didesnis nei visoje šalyje, tačiau registruotų bedarbių skaičius mažėjo mažiausiu tempu, lyginant su kitomis Telšių apskrities savivaldybėmis. Sparčiausiai registruotų bedarbių skaičius mažėjo Mažeikių rajono savivaldybėje (32,6 proc.).

Lentelė nr. 8. Bedarbių skaičius 2014–2019 m.

	Lietuvos Respublika	Telšių apskr.	Mažeikių r. sav.	Plungės r. sav.	Rietavo sav.	Telšių r. sav.
2014 m.	173 006	10 002	4 990	1 943	412	2 657
2019 m.	144 898	7 070	3 364	1 474	321	1 911
Pokytis	16,2 %	29,3 %	32,6 %	24,1%	22,1%	28,1%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Didesnis moterų bedarbių skaičius būdingas visai šalies teritorijai bei Telšių apskrities savivaldybėms.

Lentelė nr. 9. Vyrų ir moterų bedarbių skaičius 2019 m.

Lytis	Lietuvos Respublika	Telšių apskr.	Mažeikių r. sav.	Plungės r. sav.	Rietavo sav.	Telšių r. sav.
Vyrai	73239	3043	1332	709	130	872
Moterys	71659	4027	2032	765	191	1039

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Lietuvoje 2014–2019 m. kito netolygiai, tačiau lyginant 2014 m. ir 2019 m. pokytis yra teigiamas. Visoje šalyje registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis sumažėjo 1,1 proc. p. (nuo 9,5 proc. iki 8,4 proc.), Telšių apskrityje – 2,4 proc. p. (nuo 11,1 proc. iki 8,7 proc.), Rietavo savivaldybėje – 1,1 proc. p. (nuo 8,1 proc. iki 7,0 proc.). 2016 m. Rietavo savivaldybėje nedarbo lygis buvo mažesnis nei šalyje ir Telšių apskrityje bei kitose Telšių apskrities savivaldybėse.

Lentelė nr. 10. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2014–2019 m., proc.

	Lietuvos Respublika	Telšių apskr.	Mažeikių r. sav.	Plungės r. sav.	Rietavo sav.	Telšių r. sav.
2014 m.	9,5	11,1	14	8,7	8,1	10,5

2015 m.	8,7	9,7	12,3	8	7,5	8,5
2016 m.	8,1	8,7	11	7,1	6,8	7,4
2017 m.	7,9	8,3	10,5	6,5	6,5	7,5
2018 m.	8,5	8,9	11,2	7,1	7,4	8,5
2019 m.	8,4	8,7	10,4	7,2	7	7,9
Pokytis, proc. p.	1,1	2,4	3,6	1,5	1,1	2,6

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2019 m. Rietavo savivaldybėje buvo registruotos 213 laisvų darbo vietų. Laisvų registruotų darbo vietų skaičius Rietavo savivaldybėje 2014–2016 m. laikotarpiu didėjo, tačiau nuo 2016 m. kasmet mažėjo. Įdarbintų asmenų skaičius 2014–2019 m. laikotarpiu Rietavo savivaldybėje sumažėjo 14,5 proc. Asmenų, vykdančių veiklą pagal lengvatinį verslo liudijimą, skaičius 2014–2019 m. laikotarpiu Rietavo savivaldybėje sumažėjo 11,9 proc. Mažiausias skaičius asmenų, vykdančių veiklą pagal lengvatinį verslo liudijimą, Rietavo savivaldybėje fiksuojamas 2019 m. (282), didžiausias – 2017 m. (401). Pagal aktyvias darbo rinkos politikos priemones Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m. laikotarpiu įdarbinti 2259 asmenys arba vidutiniškai 376 asmenys kasmet. Didžiausias skaičius asmenų, įdarbintų pagal aktyvias darbo rinkos politikos priemones, buvo 2014 m. (670).

Lentelė nr. 11. Darbo jėgos pasiūla, paklausa ir įdarbinimas Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.

Registruota laisvų darbo vietų	305	345	376	313	234	213	-30,2 %
Įdarbinta asmenų, iš jų:	525	576	456	452	433	449	-14,5 %
– pastovus darbas	332	387	321	324	305	334	0,6 %
– terminuotas darbas	193	189	135	128	128	115	-40,4 %
Bedarbių veikla pagal lengvatinį verslo liudijimą	320	300	314	401	302	282	-11,9 %
Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės	169	199	166	591	564	570	237,3 %
Registruota bedarbių per metus	670	410	360	353	394	379	-44,3 %

Šaltinis: Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Užimtumo ir darbo rinkos apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Užimtumo lygis 2019 m. (proc.)	72,8	73,0	73,5
 Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2019 m. (proc.)	7,0	8,4	8,7
 Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (bruto) 2019 m. (Eur)	1088,6	1296,4	1122,9

4.3. EKONOMINĖ APLINKA

4.3.1. Ekonomika ir verslas

Pagrindinių makroekonominių šalies rodiklių projekcijos. LR Finansų ministerijos 2020 m. kovą paskelbtame ekonominės raidos scenarijuje 2020–2023 metams numatoma, kad dėl su COVID-19 viruso krize susijusio šoko 2020 m. Lietuvos ekonomika susitrauks 1,3 proc., o vidutiniu laikotarpiu bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP) galėtų augti vidutiniškai po 2,2 proc. per metus. Darbo

užmokestis 2020 m. galėtų augti 5,6 proc., tačiau darbo užmokesčio augimo lėtėjimo tendencijos užsitęs ir 2021 m. – darbo užmokestis šalyje augs lėčiau nei 2020 m. – 3,9 proc. Vėlesniais vidutinio laikotarpio metais mažėjant nedarbo lygiui darbo užmokesčio augimo tempas šalyje palaipsniui spartės, tačiau bus lėtesnis nei stebėtas pastaraisiais metais ir išliks artimas 5 procentams. Kainos šalyje vidutiniu laikotarpiu augs nuosaikiai – vidutinis metinis kainų pokytis šalyje kasmet vidutiniškai sieks apie 2 proc. Numatoma, kad 2020 m. užimtų gyventojų skaičius sumažės 2 proc., o gyventojų užimtumas labiausiai bus paveiktas šalies paslaugų sektoriuje. Nedarbo lygis šalyje laikinai išaugs ir 2020 m. sudarys 8,1 procento. Numatoma, kad 2021 m. atsigavus ekonominiam aktyvumui užimtų gyventojų skaičius padidės 0,6 proc., nedarbo lygis sumažės iki 7,3 procento. Vėlesniais vidutinio laikotarpio metais nedarbo lygis nuosaikiai mažės ir laikotarpio pabaigoje sudarys 6,6 procento.

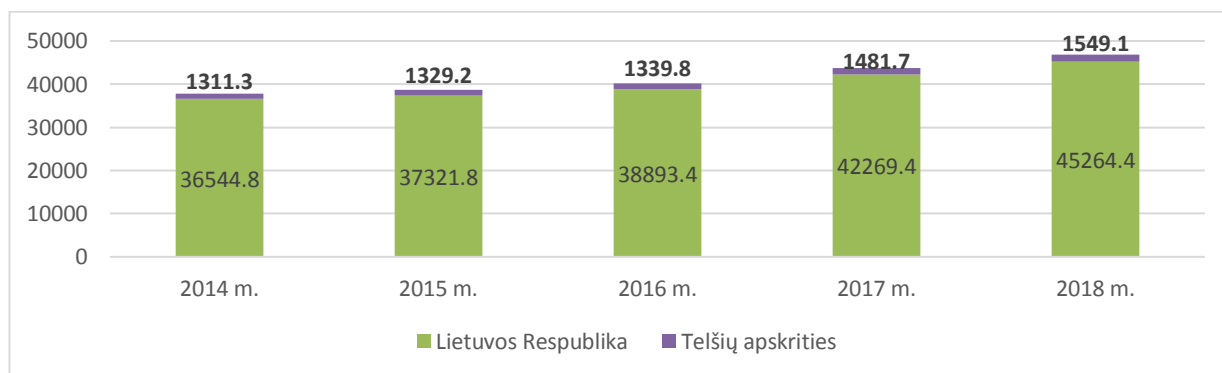
Lentelė nr. 12. Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

Makroekonominiai rodikliai / Metai	2019 m.	Projekcija 2019 m. kovas			
		2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, proc.	3,9	↓ -1,3	↓ 2,2	↓ 2,2	↓ 2,2
Suderinto vartotojų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis), proc.	2,2	↓ 1,8	↓ 2,0	2,0	2,0
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.	8,8	↓ 5,6	↓ 3,9	↓ 4,5	↓ 5,0
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)	6,3	↑ 8,1	↑ 7,3	↑ 6,8	↑ 6,6

Šaltinis: Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Pastaba: rodyklės žymi peržiūros, palyginti su 2019 m. rugsėjo mėn. scenarijaus, kryptį

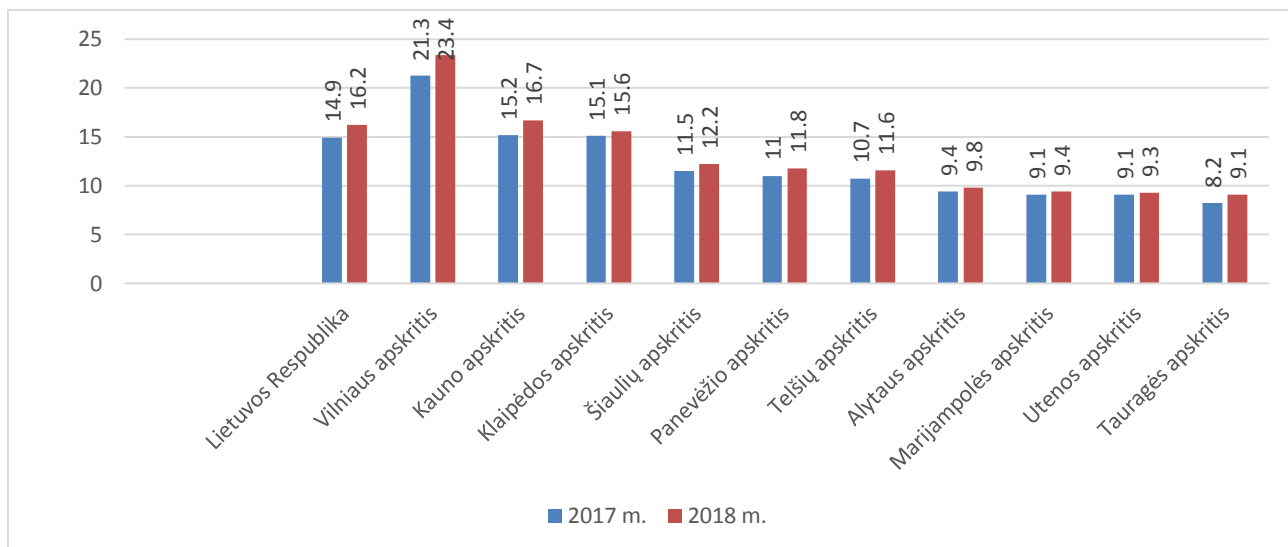
Bendrasis vidaus produktas – svarbiausias rodiklis, nusakantis apskrities išsivystymo lygį ir augimą. 2014–2018 m. šalies BVP augo 23,9 proc. (nuo 36 544,8 mln. Eur iki 45 264,4 mln. Eur). Šio rodiklio augimą reikšmingai paveikė gamybos apimčių augimas ir atsigaunantis vartojimas. Telšių apskrities BVP padidėjo 18,1 proc. (nuo 1 311,3 mln. Eur iki 1 549,1 mln. Eur). Vadovaujantis LR Finansų ministerijos 2020 m. kovą paskelbtu ekonominės raidos scenarijumi 2020–2023 metams, prognozuojama, kad nestabilios išorės aplinkos bei trapių ekonomikos augimo perspektyvų vidutiniu laikotarpiu Lietuvos BVP 2020 m. gali smukti daugiau nei 2,8 procento.

pav. nr. 10. Šalies ir Telšių apskrities BVP 2014–2018 m., mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2018 m. BVP, tenkantis vienam gyventojui, Telšių apskrityje buvo didesnis nei Alytaus, Marijampolės, Utenos ir Tauragės apskrityse bei siekė 11,6 mln. Eur.

pav. nr. 11. BVP, tenkantis vienam gyventojui Lietuvos apskrityse, 2017-2018 m.*, mln. Eur

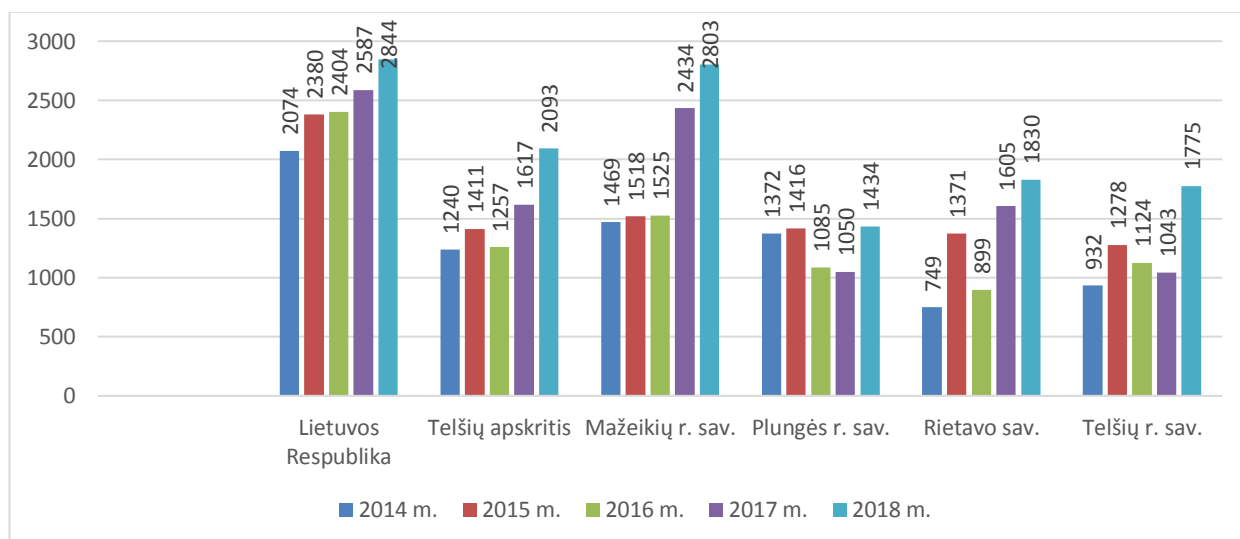
*Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Materialinės investicijos (toliau – MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. Investicijos į materialųjį turtą ir jo išlaikymą yra viena pagrindinių vietos ūkio raidos prielaidų.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. Telšių apskrčiai teko 3,5 proc. (278 570 Eur), o Rietavo savivaldybei – 0,2 proc. (13 686 Eur) visų šalies MI. Rietavo savivaldybės MI 2018 m. buvo mažiausios iš visų Telšių apskrities savivaldybių. Didžiausios MI teko Mažeikių rajono savivaldybei – 145 326 Eur.

Informatyvesnis rodiklis, leidžiantis lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius, yra **materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui**. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. MI, tenkančios vienam gyventojui, Rietavo savivaldybėje siekė 1 830 Eur ir buvo mažesnės už Telšių apskrities (2 093 Eur) ir šalies (2 844 Eur), o tarp visų Telšių apskrities savivaldybių lenkė Plungės r. savivaldybę (1 434 Eur). Didžiausios MI vienam gyventojui 2018 metais teko Mažeikių rajono savivaldybėje – 2 803 Eur. Rietavo savivaldybėje MI, tenkančios vienam gyventojui, 2014–2018 m. kito netolygiai, tačiau lyginant 2014 m. su 2018 m. pastebimos augimo tendencijos (pokytis sudaro 144,3 proc.). Šalyje fiksuojamas nuoseklus šio rodiklio augimas (37,1 proc.), Telšių apskrityje MI, tenkančių vienam gyventojui, lygis per 2014-2018 m. didėjo sparčiau nei visoje šalyje (68,8 proc.).

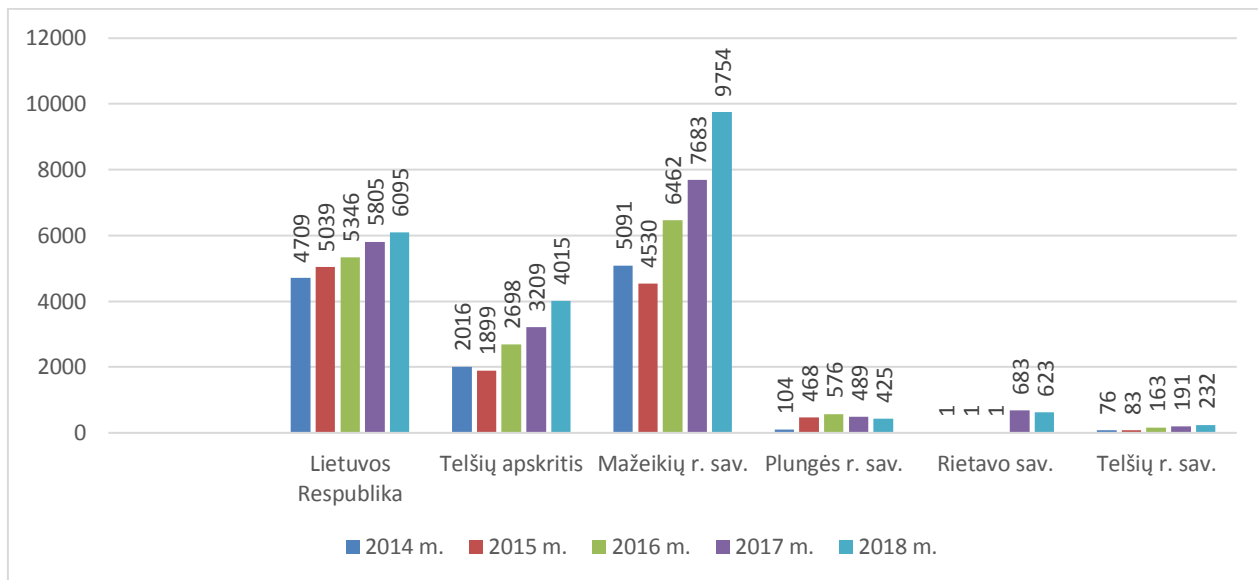
pav. nr. 12. MI, tenkančios vienam gyventojui, 2014–2018 m.*, Eur analizės rengimo metu

**Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų*

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI) yra vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių. TUI suteikia galimybes lengviau pasiekti naujas rinkas, didina vietinės ekonomikos integraciją į tarptautinės vertės kūrimą.

2018 m. vienam Rietavo savivaldybės gyventojui teko 623 Eur TUI, kai 2014-2016 m. tesiekė 1 Eur. Šis rodiklis 2018 m. lenkė Telšių r. ir Plungės r. savivaldybių rodiklius bei ženkliai atsiliko nuo Mažeikių r. savivaldybės (9 754 Eur), Telšių apskrities (4 015 Eur) ir šalies (6 095 Eur) rodiklių.

pav. nr. 13. TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2014–2018 m.*, Eur

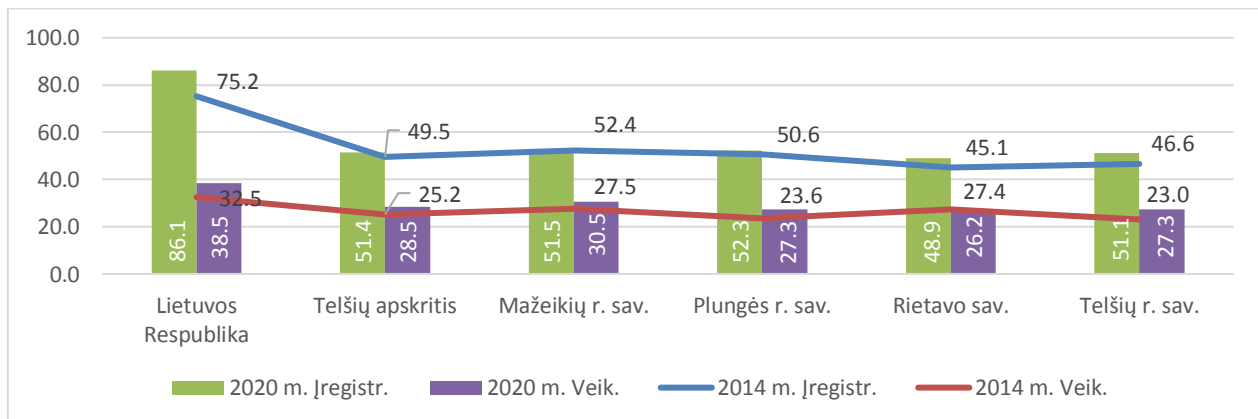
**analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų*

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2014-2018 m. laikotarpiu TUI vienam gyventojui augo visoje šalyje. Pokytis Lietuvoje sudarė 29,4 proc., Telšių apskrityje – 99,2 proc., Rietavo savivaldybėje – 62200 proc. Šie duomenys rodo, jog tiek Telšių apskritis, tiek Rietavo savivaldybė pradėjo išnaudoti investicinį potencialą, o tai sudaro sąlygas didinti Telšių regiono ir Rietavo savivaldybės konkurencingumą vietos ir tarptautiniu mastu.

Verslo situaciją savivaldybėje apibūdina **veikiančių ūkio subjektų** skaičius, jų pasiskirstymas pagal įmonių dydį, ekonominės veiklos rūšis ir kt. Vienas svarbiausių rodiklių, apibūdinančių verslo situaciją savivaldybėje, yra bendras įmonių skaičius ir įmonių skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų.

2020 m. pradžioje 1 000-iui Rietavo savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 48,9 įregistruotų ir 26,2 veikiančių ūkio subjektų. Pagal veikiančių ūkio subjektų rodiklį, tenkantį 1000-iui gyventojų, Rietavo savivaldybė 2020 m. pradžioje atsiliko nuo šalies (38,5) ir Telšių apskrities (28,5) rodiklio.

pav. nr. 14. Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų, tenkančių 1 000-iui gyventojų, skaičius 2014 m. ir 2020 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Smulkus ir vidutinis verslas yra vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksnių, lemiantis naujų darbo vietų kūrimąsi, socialinių vietovės stabilumą. Rietavo savivaldybėje 2020 m. pradžioje 144 veikiančios ūkio subjektai buvo mažos ir vidutinės įmonės. Tai sudarė 99,3 proc. visų veikiančių įmonių. Daugiausia tai uždarnosios akcinės bendrovės ar individualios įmonės statusą turinčios įmonės, kuriose dirbo iki 4 darbuotojų (98 arba 67,6 proc. veikiančių įmonių). Šalyje mažos ir vidutinės įmonės 2020 m. pradžioje sudarė 99,5 proc., Telšių apskrityje – 99,6 proc. nuo visų veikusio ūkio subjektų.

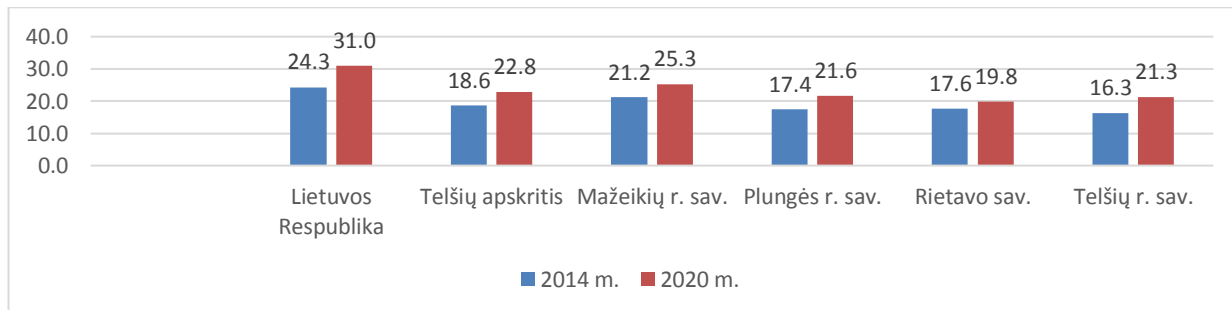
Didžiausiomis Rietavo savivaldybės įmonėmis

- UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“ (124 darbuotojai), užsiimanti šalutinių gyvūninių produktų tvarkymu, gamyba, didmenine prekyba, mėsos, kaulų miltų, lydytų techninių riebalų, galvijų odos gamyba.
- UAB „Plungės lagūna“ (262 darbuotojai). UAB „Plungės lagūna“ stato ir remontuoja pastatus, montuoja gelžbetonio konstrukcijas, atlieka betonavimo ir aplinkos tvarkymo darbus, kloja įvairios paskirties inžinerinius tinklus. Taip pat tiesia įvairios paskirties ir sudėtingumo kelius, stato gatves ir šaligatvius, tvarko viešąsias erdves. Dar viena įmonės veiklos kryptis – hidrotechninė statyba: technologiniai statiniai, užtvankos, greitvietės, žuvitakiai, vandens kėlimo stočių, nuotekų siurblių statyba.
- UAB „Rietuva“ (107 darbuotojai), užsiimanti popierinio korinio užpildo gamyba.

Pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, Rietavo savivaldybėje 2020 metais daugiausia veikiančių ūkio subjektų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą (36 ūkio subjektai arba 18,9 proc.), transporto ir saugojimo veiklą (31 ūkio subjektai arba 16,3 proc.) ir žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės veiklą (21 ūkio subjektas arba 11,1 proc.). Tuo tarpu šalyje 2020 m. pradžioje labiausiai buvo išplėtotą didmeninės ir mažmeninės prekybos veikla (23,1 proc.), kita aptarnavimo veikla (10,7 proc.) ir profesinė, mokslinė ir techninė veikla (10,6 proc.). Telšių apskrityje 2020 m. pradžioje daugiausia ūkio subjektų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą (23,7 proc.), statybos veiklą (12,6 proc.) ir kitą aptarnavimo veiklą (9,8 proc.). Kaip ir visoje šalyje, Rietavo savivaldybėje 2020 m. dominavo didmeninės ir mažmeninės prekybos veikla.

Verslumo lygis – tai mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų. Jis parodo verslo aplinkos patrauklumą, leidžia lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius.

2020 metais 1 000-iui Rietavo savivaldybės gyventojų teko 19,8 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių. Pagal šį rodiklį Rietavo savivaldybė nesiekė šalies (31,0) ir Telšių apskrities (22,8) vidurkių, atsiliko nuo visų Telšių apskrities savivaldybių. 2014–2020 m. Rietavo savivaldybės gyventojų verslumo lygis augo 12,5 proc. (nuo 17,6 iki 19,8). Šalies verslumo lygis analizuojamu laikotarpiu augo 27,7 proc. (nuo 24,3 iki 31,0), Telšių apskrities – 22,9 proc. (nuo 18,6 iki 22,8).

pav. nr. 15. Verslumo lygis 2014 m. ir 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

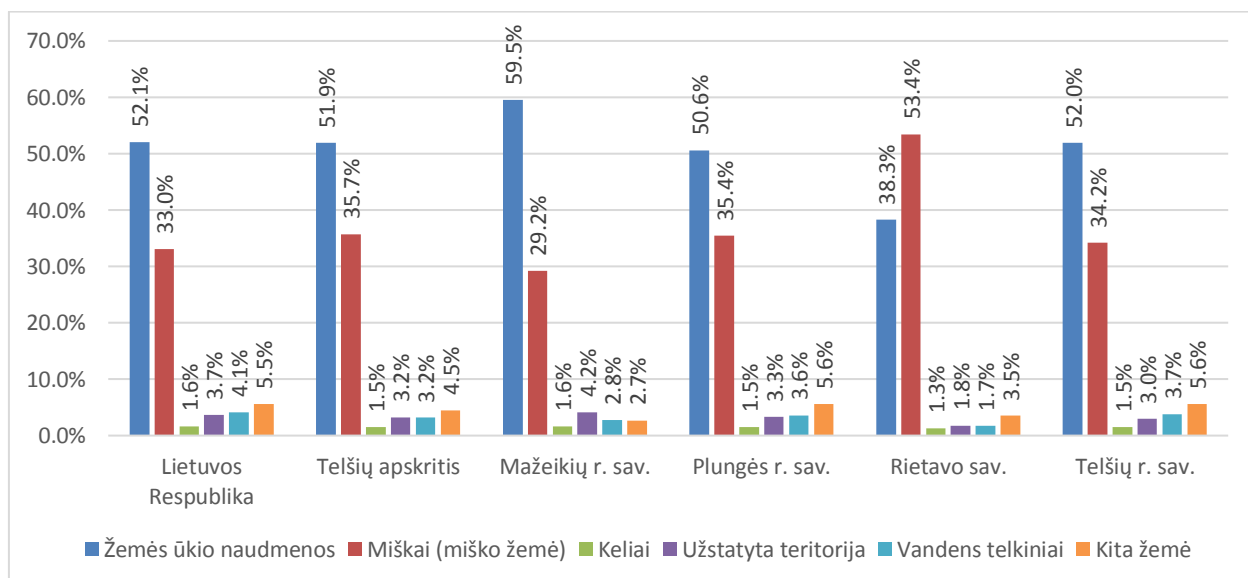
Rietavo savivaldybės smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo programos lėšų panaudojimo ataskaitos už 2019 m. duomenimis, SVV rėmimo fondo paramą gavo 15 verslo subjektų, paramos suma siekė 3253,54 Eur.

Ekonomikos ir verslo apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
MI tenkančios 1-am gyventojui 2018 m. (Eur)	1 830	2 844	2 093
TUI 2018 m. (Eur)	623	6095	4015
 SVV dalis bendroje įmonių struktūroje 2020 m. (proc.)	99,3	99,5	99,6
 Dominuojantys ūkio subjektai pagal EVRK 2020 m.	1. Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas 2. Transporto ir saugojimo veikla 3. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	1. Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas 2. Kita aptarnavimo veikla 3. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	1. Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas 2. Statyba 3. Kita aptarnavimo veikla
 Verslumo lygis (SVV įmonių sk./1 000-iui gyv.) 2020 m.	19,8	31,0	22,8

4.3.2. Žemės ūkis ir miškininkystė

Žemės fondas. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, 2020 m. pradžioje **žemės ūkio naudmenos** Rietavo savivaldybėje sudarė 38,3 proc. (Telšių apskrityje – 51,9 proc., šalyje – 52,1 proc.), miškai – 53,4 proc. (Telšių apskrityje – 35,7 proc., šalyje – 33,0 proc.) viso žemės ploto.

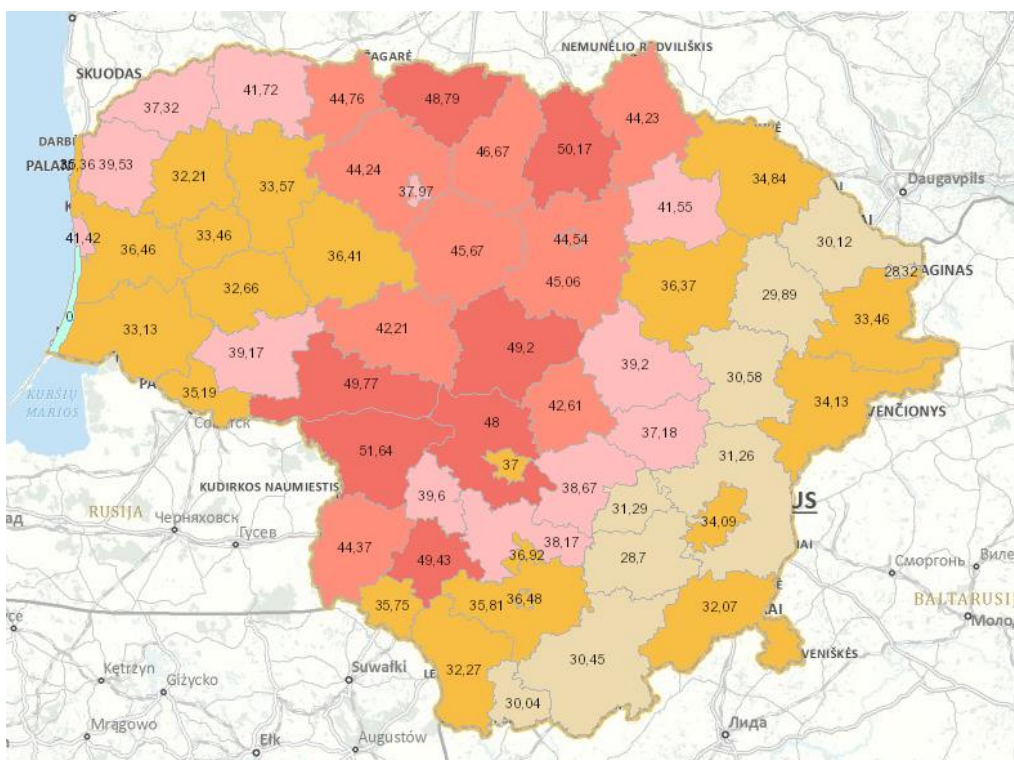

pav. nr. 16. Žemės ūkio fondo sudėtis 2020 m. pradžioje, ha
Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

Didelę žemės ūkio fondo dalį sudaro ariama žemė. Žemės ūkio naudmenų struktūroje ariama žemė Rietavo savivaldybėje sudaro 82,0 proc. visų žemės ūkio naudmenų, kai visoje šalyje šis rodiklis sudarė 87,6 proc., Telšių apskrityje – 85,5 proc.

Žemės ūkis. Nepaisant to, jog žemės ūkis Rietavo savivaldybėje yra svarbi ekonominė veikla, esama žemės ūkio specializacija ir struktūra neduoda didelio ekonominio efekto. Rytinė savivaldybės teritorijos dalis priklauso Žemaitijos kalvyno agrarinių teritorijų potencialo zonai. Ši zona pasižymi vidutiniu teritorijos įsisavinimu žemės ūkiui, dirvožemių jautrumu vandens erozijai, nenašiomis žemės naudmenomis, galimybe suformuoti vidutinio dydžio ir smulkius ūkius. Likusi teritorijos dalis priklauso Žemaitijos plynaukščių agrarinių teritorijų potencialo zonai. Ši zona pasižymi dideliu teritorijos įsisavinimu žemės ūkiui, mažu dirvožemių jautrumu intensyviai žemės dirbimui, vidutiniškai našiomis žemės naudmenomis, galimybe derinti įvairaus dydžio ir tipo ūkius.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. 3D-359 „Dėl žemės našumo vertinimo atnaujinimo“, atliktas žemės našumo vertinimo atnaujinimas ir parengtas **žemės našumo žemėlapis**, pagal kurį Rietavo žemės našumo balas siekia 33,46. Rietavo savivaldybė neviršija šalies vidurkio (39,8), Mažeikių r. sav. (41,72), Telšių r. sav. (33,57) rodiklio. Visų Telšių apskrities savivaldybių vidutinis žemės našumo balas sudaro 35,24.

pav. nr. 17. Žemės našumo žemėlapis, 2018 m.
Šaltinis: www.geoportal.lt

Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, Rietavo savivaldybėje **ūkininkų ūkiai**, užimantys iki 1 ha, 2020 m. gegužės 1 d. sudarė 3,3 proc. (viso 20), maži ūkiai, užimantys 1-5 ha plotą, sudarė 31,0 proc. (viso 190), 5-10 ha plotą – 25,4 proc. (viso 156) visų ūkių. Stambių ūkių, turinčių daugiau nei 80 ha žemės, procentinė dalis Rietavo savivaldybėje buvo viena mažiausių (2,1 proc. arba 13 ūkių) lyginant su visa Telšių apskritimi. Mažesnis rodiklis fiksuotas tik Plungės rajono savivaldybėje – 2,0 proc.

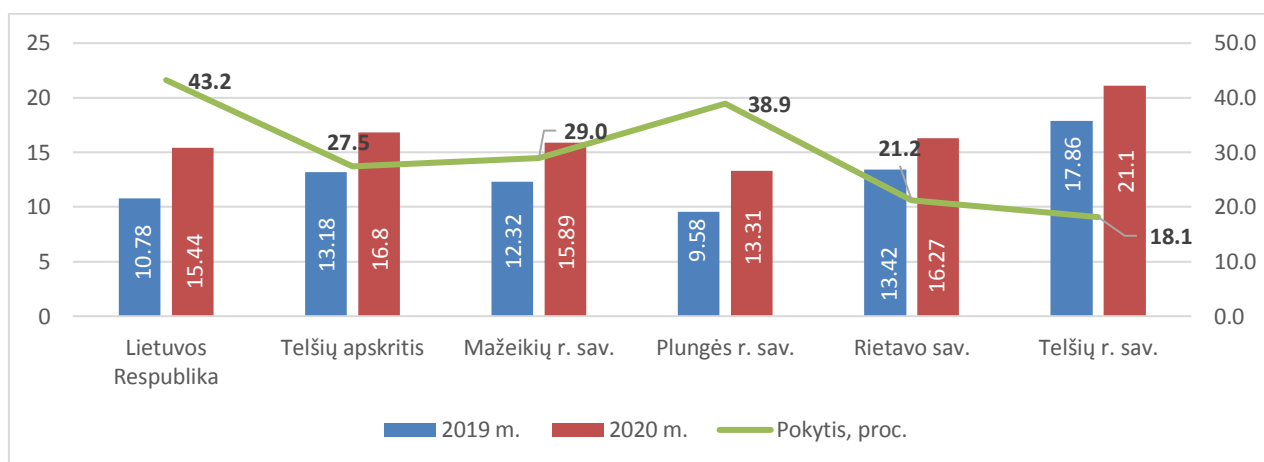
Lentelė nr. 13. Ūkininkų ūkių žemėnaudų pasiskirstymas pagal bendrą plotą 2020 m. gegužės 1 d., proc.

Administracinė teritorija/plotas	iki 1 ha	1–5 ha	5–10 ha	10–20 ha	20–30 ha	30–50 ha	50–80 ha	>80 ha	Viso, ha
----------------------------------	----------	--------	---------	----------	----------	----------	----------	--------	----------

Lietuvos Respublika	9421	30927	16563	13219	5124	4002	2349	2864	84469
Telšių apskritis	433	1913	1239	1214	503	376	232	185	6095
Mažeikių r. sav.	128	525	293	263	102	68	63	52	1494
Plungės r. sav.	169	719	410	361	148	109	33	40	1989
Rietavo sav.	20	190	156	108	64	39	23	13	613
Telšių r. sav.	116	479	380	482	189	160	113	80	1999

Šaltinis: Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

Rietavo savivaldybėje, vadovaujantis 2020 m. gegužės 1 d. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, registruota 613 ūkininkų ūkių, 2019 m. gegužės 1 d. – 764. Fiksuojamas 19,8 proc. sumažėjimas. Ši tendencija pastebima visoje šalyje (-26,4 proc. arba nuo 114 699 iki 84 469) bei Telšių apskrityje (-22,4 proc. arba 7854 iki 6095). Vidutinis vieno ūkio dydis tuo pačiu metu didėjo. Rietavo savivaldybėje fiksuojamas 21,2 proc. padidėjimas (nuo 13,42 ha iki 16,27 ha), Telšių apskrityje – 27,5 proc. (nuo 13,18 ha iki 16,8 ha), Lietuvoje – 43,2 proc. (nuo 10,78 iki 14,44 ha).

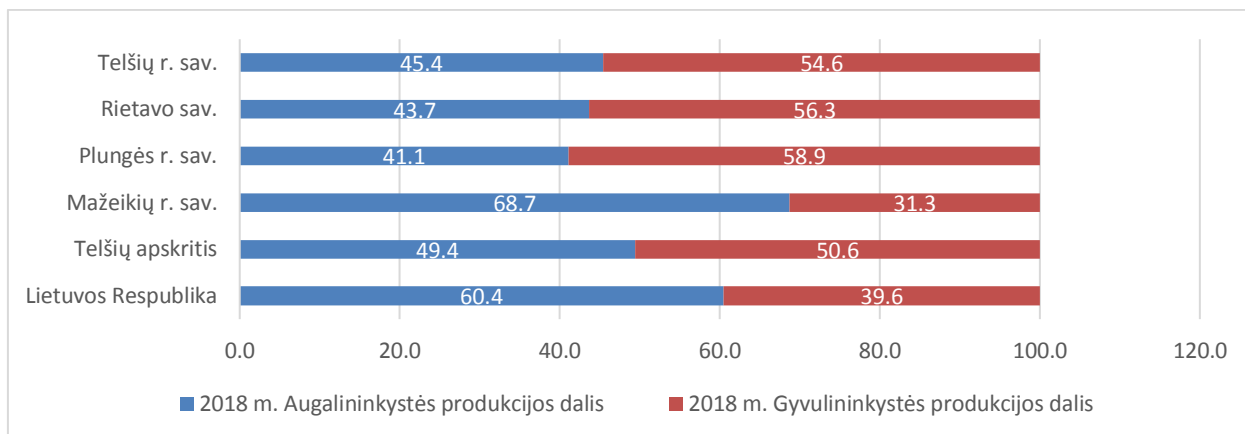
pav. nr. 18. Vidutinis ūkininko ūkio dydis 2019 m. ir 2020 m. (ha) ir pokyčio dinamika

Šaltinis: Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

Didžioji dalis Rietavo savivaldybės ūkininkų bei žemės ūkio įmonių yra mišrios specializacijos bei verčiasi tiek gyvulininkyste, tiek augalininkyste. Todėl vieni svarbiausių rodiklių savivaldybės žemės ūkyje yra augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos apimtys.

Bendrosios žemės ūkio produkcijos, kurią sudaro augalininkystės bei gyvulininkystės produkcija, vertė lyginant 2014 m. ir 2018 m. Rietavo savivaldybėje padidėjo 13,3 proc. (nuo 10,5 mln. Eur iki 11,9 mln. Eur), Telšių apskrityje – 6,3 proc. (nuo 126,8 mln. Eur iki 134,8 mln. Eur), tačiau Lietuvoje tuo pačiu pastebimas sumažėjimas 3,8 proc. (nuo 2450,9 mln. Iki 2358,4 mln. Eur). Rietavo savivaldybėje 2018 m. buvo pagaminta 8,8 proc. visos Telšių apskrities žemės ūkio produkcijos.

Augalininkystės produkcijos apimtys Rietavo savivaldybėje lyginant 2014 m. ir 2018 m. padidėjo 20,9 proc. (nuo 4,3 mln. Eur iki 5,2 mln. Eur), Telšių apskrityje pokytis tesiekė 2,9 proc. (nuo 64,7 mln. Eur iki 66,6 mln. Eur), o visoje šalyje sumažėjo 2,1 proc. (nuo 1456,2 mln. Eur iki 1425,4 mln. Eur). Gyvulininkystės produkcijos gamybos apimtys Rietavo savivaldybėje lyginant 2014 m. ir 2018 m. taip pat padidėjo ir yra fiksuojamas 8,1 proc. augimas (nuo 6,2 mln. Eur iki 6,7 mln. Eur), Telšių apskrityje – 9,8 proc. (nuo 62,1 mln. Eur iki 68,2 mln. Eur), o visoje šalyje sumažėjimas 6,2 proc. (nuo 994,7 mln. Eur iki 933,0 mln. Eur).

pav. nr. 19. Augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos dalis 2018 m.*, proc.

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje žemės ūkis daugiau orientuotas į gyvulininkystės produkcijos gaminimą. 2018 m. gyvulininkystė sudarė 56,3 proc. bendrosios žemės ūkio produkcijos. Telšių apskrityje gyvulininkystės ir augalininkystės bendrosios žemės ūkio produkcijos dalys pasiskirstė beveik po lygiai (atitinkamai 50,6 proc. ir 49,4 proc.). Tačiau visoje šalyje gyvulininkystės rodiklis siekė 39,6 proc., o augalininkystės – 60,4 proc.

Rietavo savivaldybei būdingas gana žemas derlingumas. 2019 m. grūdinių kultūrų derlius (1 t iš 1 ha) Rietavo savivaldybėje buvo 3,24 ir atsiliko nuo šalies (3,7), Telšių apskrities (3,42) ir beveik visų Telšių apskrities savivaldybių (išskyrus Telšių rajono savivaldybę, kurioje šis rodiklis siekė 2,87). Bulvių derlingumas (1 t iš 1 ha) Rietavo savivaldybėje (15,87) buvo vienas didžiausių tarp Telšių apskrities savivaldybių, išskyrus Plungės rajono savivaldybę (18,01), tačiau neviršijo šalies vidutinio rodiklio (18,06).

žemėlapis

Šaltinis: <http://www.vartotojai.lt/tausojojantismaistas>

Rietavo sav., vadovaujantis Ekologinių ūkių žemėlapiu²⁶, 2020 m. buvo 14 ekologinių ūkių²⁷. Pažymėtina, kad ekologinių ūkių žemėlapyje atvaizduoti tik Lietuvos ekologiniai ūkiai, kurie turi išduotą VŠĮ „Ekoagros“ sertifikatą. Vertinant lyginamas savivaldybes, Rietavo sav. rodiklis yra mažiausias tarp Telšių apskrities savivaldybių (12 ekologinių ūkių). Didžiausiu ekologinių ūkių skaičiumi išsiskyrė Telšių r. sav. – 120, Mažeikių r. savivaldybėje fiksuojama 62, Plungės r. sav. – 55.

pav. nr. 20. Rietavo ekologinių ūkių

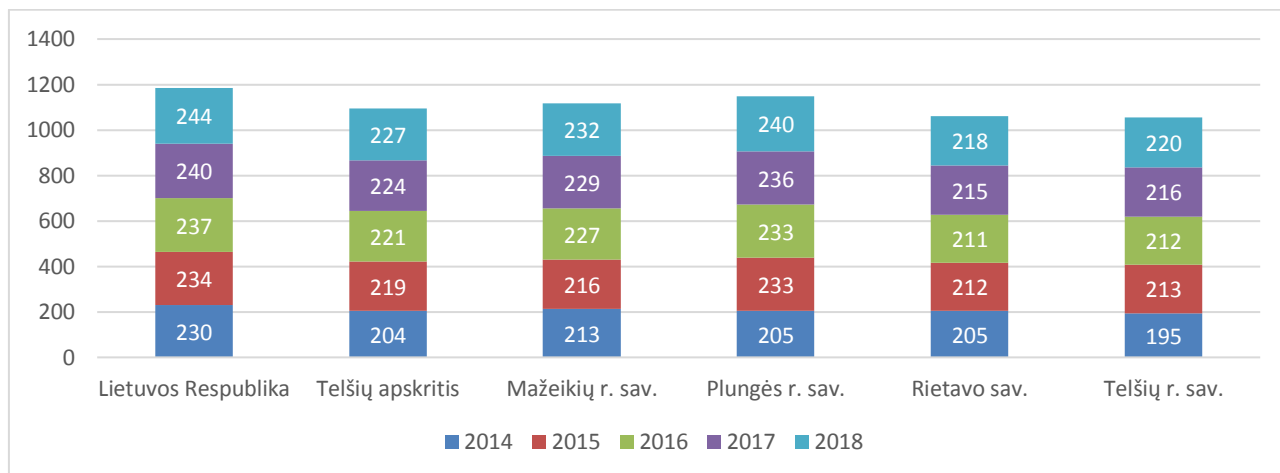
Miškininkystė. Nacionalinės žemės tarnybos prie LR žemės ministerijos 2020 m. pradžios duomenimis, miškais apaugę 53,4 proc. Rietavo savivaldybės žemių. Tai yra gerokai daugiau nei vidutinis Lietuvos miškingumas (33,0 proc.). Visgi medynų produktyvumas, Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m.²⁸ Rietavo savivaldybėje buvo 218 (m^3 1 ha). Šis rodiklis buvo mažesnis nei šalyje (244), Telšių apskrityje (227), mažiausias iš visų Telšių apskrities savivaldybių. Medynų produktyvumas

²⁶ <http://www.vartotojai.lt/tausojojantismaistas>

²⁷ Vadovaujantis www.visalietuva.lt, ekologinis ūkininkavimas – tai žemdirbystės sritis, teikianti vartotojui ypač šviežią, labai skanų bei natūralų maistą, kuris yra pagamintas nepažeidžiant natūralaus gamtos raidos ciklo. Ekologinis ūkis išaugina ekologiškus produktus – aukštos kokybės maistą, pagamintą darant mažiausią poveikį aplinkai.

²⁸ Naujausi skelbiami duomenys

2014–2018 m. laikotarpiu augo Rietavo savivaldybėje (6,3 proc.), šalyje (6,1 proc.), Telšių apskrityje (11,3 proc.) ir visose Telšių apskrities savivaldybėse.

pav. nr. 21. Medynų produktyvumas 2014-2018 m., m³ 1 ha
Lietuvos statistikos departamentas

Žemės ūkio ir miškininkystės apibendrinimas

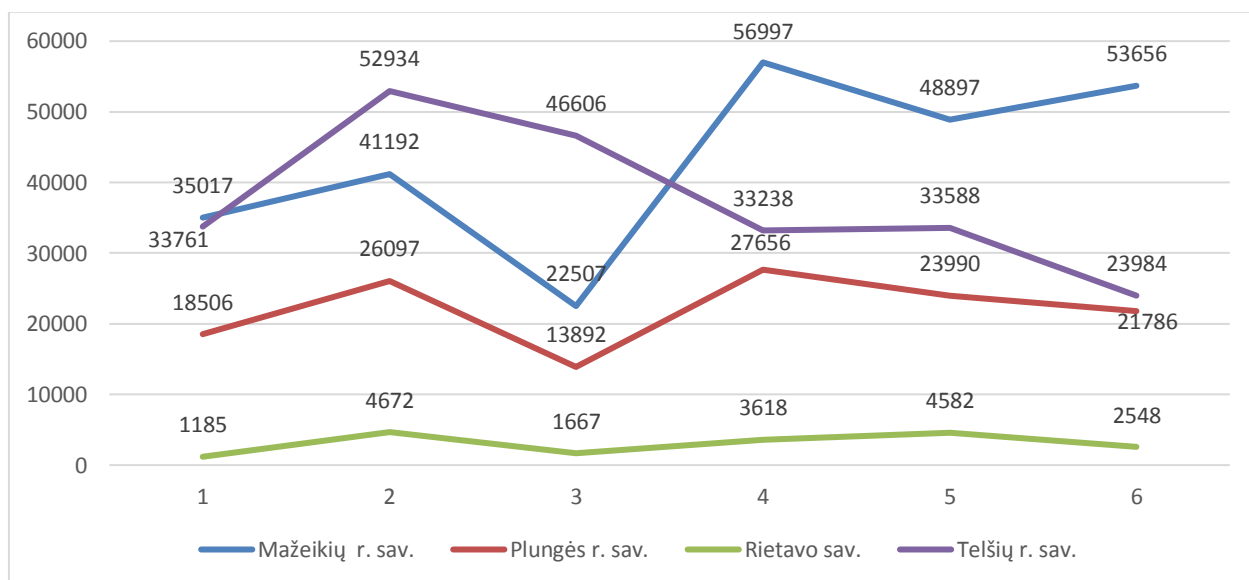
Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Žemės ūkio naudmenų dalis 2020 m. (proc.)	38,3	52,1	51,9
 Žemės našumo balas 2018 m.	33,46	39,80	35,24
 Vidutinis ūkio dydis 2020 m. (ha)	16,27	15,44	16,8
 Bendrosios žemės ūkio produkcijos vertės pokytis 2014 m. ir 2018 m. (proc.)	13,3	-3,8	6,3
 Gyvulininkystės produkcijos dalis 2018 m. (proc.)	56,3	39,6	50,6
 Ekologinių ūkių skaičius 2020 m. (vnt.)	12	44 (vidurkis)	62 (vidurkis)
 Medynų produktyvumas 2018 m. (m ³ /ha)	218	244	227

4.3.3. Statyba ir gyvenamasis fondas

Statyba yra svarbus sektorius savivaldybės ūkio struktūroje. Statybų sektoriaus plėtra tiesiogiai priklauso nuo pritrauktų materialinių investicijų kiekio, gyventojų perkamosios galios, naujų smulkių ir vidutinių įmonių steigimo, kt.

2020 m. pradžioje Rietavo savivaldybėje veiklą vykdė 8 **statybos įmonės ir bendrovės**. Rietavo savivaldybėje veikusių statybos įmonių ir bendrovių skaičius buvo mažiausias tarp visų Telšių apskrities savivaldybių. Statybos įmonių ir bendrovių skaičius 2014–2020 m. Rietavo savivaldybėje padidėjo 14,3 proc. (nuo 7 iki 8), Telšių apskrityje – 55,6 proc. (nuo 302 iki 470), visoje šalyje – 47,2 proc. (nuo 6127 iki 9020). Labiausiai statybos įmonių skaičius analizuojamu laikotarpiu išaugo Plungės rajono savivaldybėje – 77,0 proc. (nuo 61 iki 108).

Statybos darbų apimtys Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m. kito netolygiai, tačiau lyginant 2014 m. ir 2019 m. fiksuojamas 115 proc. padidėjimas (nuo 1185 tūkst. Eur iki 2548 tūkst. Eur). Šalyje analizuojamu laikotarpiu statybos darbų apimtys išaugo 34,4 proc. (nuo 2 522 466 tūkst. Eur iki 3 390 534 tūkst. Eur), o Telšių apskrityje – 15,3 proc. (nuo 88 469 tūkst. Eur iki 101 974 tūkst. Eur). Statybos darbų apimtys iš Telšių apskrities savivaldybių sumažėjo tik Telšių rajono savivaldybėje (29,0 proc.). 2019 m. Rietavo savivaldybėje statybos darbų buvo atlikta už 2 548 tūkst. Eur. Tai sudarė vos 2,5 proc. visos Telšių apskrities statybos darbų apimtys, ir šis rodiklis buvo mažiausias Telšių apskrityje.

pav. nr. 22. Statybos darbų apimtys 2014–2019 m. Telšių apskr. savivaldybėse, tūkst. Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Atsižvelgiant į statinių klasifikatorių pagal tipą, visi pastatyti pastatai pagal pagrindinę paskirtį skirstomi į **gyvenamuosius ir negyvenamuosius pastatus**²⁹. Pastatams statyti visuomet reikia gauti **statybą leidžiantį dokumentą**³⁰.

Naujų gyvenamųjų pastatų statybą leidžiančių dokumentų skaičius 2019 m. sudarė 10, pokytis lyginat su 2014 m. (6) siekė 67 proc. Iš viso per 2014–2019 m. laikotarpį naujų gyvenamųjų pastatų statybą leidžiančių dokumentų skaičius sudarė 40. Didžiausias analizuojamas rodiklis fiksuojamas Mažeikių r. savivaldybėje, viso – 347 leidimai per 2014–2019 m.

2014–2019 m. šalyje pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius kito netolygiai, bet analizuojamu laikotarpiu išaugo 46,2 proc. (nuo 4456 iki 6514). Telšių apskrityje bei Rietavo savivaldybėje pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius tuo pačiu laikotarpiu taip pat kito netolygiai. Visose analizuojamose teritorijose didžiausias rodiklis fiksuojamas 2016 m.

²⁹ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, gyvenamosios paskirties pastatu laikomas pastatas, skirtas gyventi įvairių socialinių grupių asmenims (bendrbutis, šeimos namai, vaikų namai, globos namai, nakvynės namai ir pan.). Negyvenamasis pastatas – tai pastatas, kurio paskirtis nėra gyvenamoji.

³⁰ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, statybą leidžiantis dokumentas – tai leidimas statyti naują (naujus) statinį (statinius), statinio projektas, kuriam raštu pritarė įgaliotas (įgalioti) savivaldybės valstybės tarnautojas (tarnautojai), rašytinis (rašytiniai) žemės sklypo ar gretimų žemės sklypų savininko (savininkų) ar valdytojo (valdytojų) sutikimas (sutikimai) dėl statybos.

Lentelė nr. 14. Pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius 2014–2019 m., vnt.

Administracinė teritorija/metai	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Pokytis proc. lyginant 2014 m. i 2019 m.
Lietuvos Respublika	4456	5707	7051	6420	6410	6514	46,2%
Telšių apskritis	115	267	353	192	234	145	26,1%
Mažeikių r. sav.	62	88	108	92	96	69	11,3%
Plungės r. sav.	28	108	122	41	54	35	25,0%
Rietavo sav.	5	16	20	10	3	11	120,0%
Telšių r. sav.	20	55	103	49	81	30	50,0%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje negyvenamųjų pastatų statybai 2019 m. išduoti 2 leidimai (4,4 proc. visų Telšių apskrities leidimų). 2019 m. Rietavo savivaldybėje išduota mažiausiai leidimų negyvenamųjų pastatų statybai tarp visų Telšių apskrities savivaldybių.

Skirtingai nei gyvenamosios statybos, negyvenamųjų pastatų statybos mastai 2014–2019 m. mažėjo tiek šalyje, tiek Telšių apskrityje, tačiau Rietavo savivaldybėje fiksuojamas teigiamas pokytis lyginant 2014 m. ir 2019 m. (150 proc.).

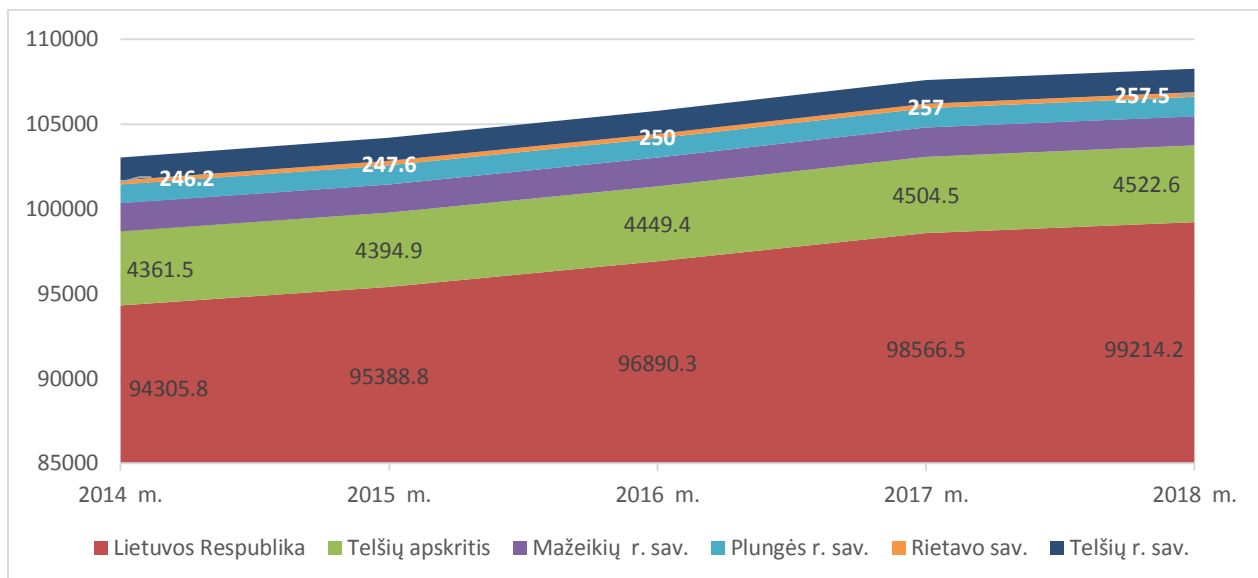
Lentelė nr. 15. Pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičius 2012–2019 m., vnt.

Administracinė teritorija/metai	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2019 m.
Lietuvos Respublika	1070	1293	600	773	733	668	-38%
Telšių apskritis	60	101	53	52	25	28	-53%
Mažeikių r. sav.	28	38	14	21	10	11	-61%
Plungės r. sav.	15	32	21	15	5	8	-47%
Rietavo sav.	2	8	3	3	2	5	150%
Telšių r. sav.	15	23	15	13	8	4	-73%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyvenamasis fondas 2018 m. bendras Rietavo savivaldybės sudarė 257,5 tūkst. m². 2015 m. Rietavo savivaldybėje 42,1 proc. gyvenamojo fondo buvo miesto vietovėse, o 57,9 proc. – kaimo vietovėse, todėl galima teigti, kad Rietavo savivaldybė yra labiau orientuota į kaimo išvystymą.

2014–2018 m. laikotarpiu gyvenamasis fondas Rietavo savivaldybėje išaugo 4,6 proc. (nuo 246,2 tūkst. m² iki 257,5 tūkst. m²). Šalyje analizuojamu laikotarpiu gyvenamasis fondas didėjo sparčiau – 5,2 proc. (nuo 94305,8 tūkst. m² iki 99214,2 tūkst. m²), o Telšių apskrityje – 3,7 proc. (nuo 4361,5 tūkst. m² iki 4522,6 tūkst. m²). Gyvenamasis fondas 2014–2018 m. augo ir visose Telšių apskrities savivaldybėse.

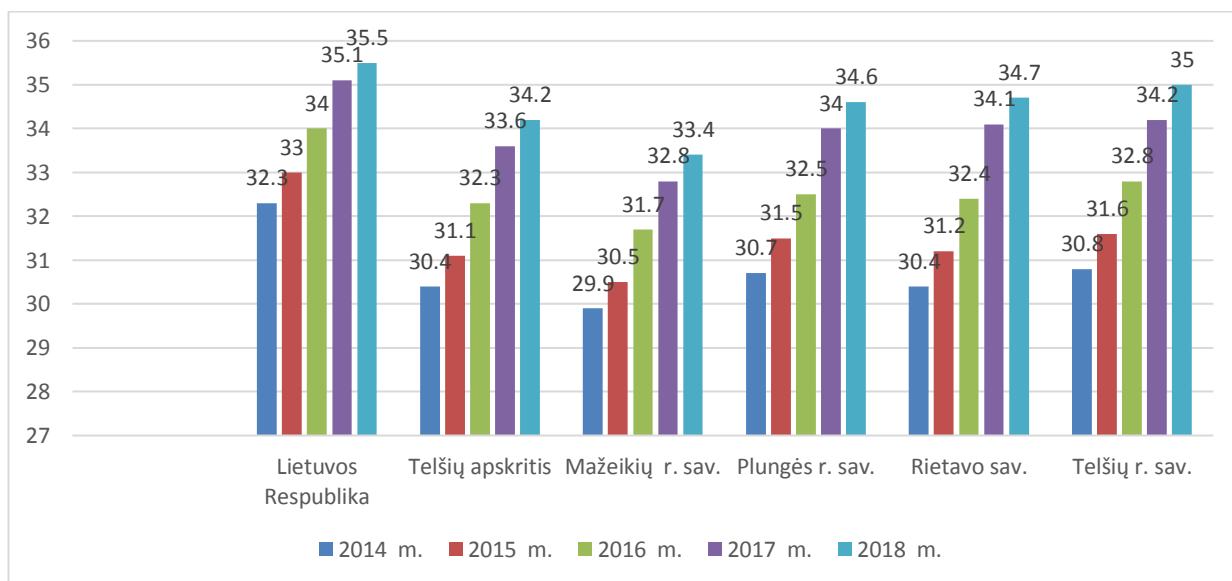

pav. nr. 23. Gyvenamasis fondas 2014–2018 m.*, tūkst. m²

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2018 m. naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, Rietavo savivaldybėje buvo 34,7 m² ir viršijo Telšių apskrities vidurkį (34,2 m²). Be to, 2018 m. Rietavo savivaldybėje vienam gyventojui tenkantis naudingasis plotas buvo didžiausias tarp visų Telšių apskrities savivaldybių. 2014–2018 m. laikotarpiu naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, šalyje padidėjo 9,9 proc., Telšių apskrityje – 12,5 proc., o Rietavo savivaldybėje – 14,1 proc.

pav. nr. 24. Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, 2014–2018 m*, m²

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Statybos ir gyvenamojo fondo apibendrinimas

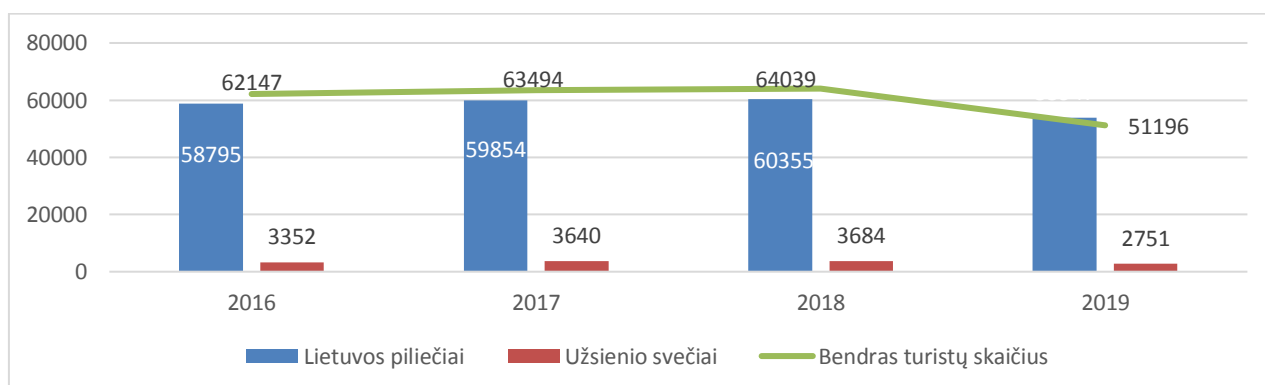
Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Statybos darbų apimčių Eur pokytis 2014-2019 m. (proc.)	115,0	34,4	15,3

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Gyvenamųjų pastatų statybos apimčių vnt. pokytis 2014-2019 m. (proc.)	120,0	46,2	26,1
 Naudinga plotas, tenkantis vienam gyventojui 2018 m. (kv. m.)	34,7	35,5	34,2

4.3.4. Turizmas, gamtos ir kultūros paveldas

Turizmo informacijos sklaidą Rietavo sav. vykdo bei turizmo paslaugas koordinuoja **viešoji įstaiga** Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras³¹ (toliau – Rietavo TVIC). Kasmet Rietavo TVIC apanko vis didesnis turistų skaičius: 2016 m. – 3559, 2017 m. – 3726, 2018 m. – 3989.

Iki 2015 m. Rietavo savivaldybėje nebuvo vedama apskaita apie **turistų srautus** (išskyrus Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejų). Nuo 2016 metų balandžio mėn. Rietavo TVIC pradėjo fiksuoti į Rietavo TVIC ir kitas Rietavo savivaldybės vietas atvykstančius turistus. Rietavo savivaldybėje per 2016-2019 m. laikotarpį apsilankė vis didesnis turistų skaičius, išskyrus 2019 m. Sumažėjęs turistų srautas 2019 m. siejamas su didėjančia konkurencija visoje šalyje. Didžiąją dalį sudaro vietiniai turistai. Užsienio turistų daugiausia atvyksta iš Švedijos, Vokietijos, Lenkijos, Danijos.

pav. nr. 25. Turistų skaičius Rietavo savivaldybėje 2016-2018 m.

Šaltinis: Rietavo TVIC

Turistų skaičius savivaldybėje priklauso nuo turimų rekreacinių išteklių įvairovės, turizmo paslaugų ir produktų pasiūlos, prieinamumo.

Rekreacinius išteklius sudaro tvenkiniai, upės, ežerai, parkai, miškai. Rietavo savivaldybėje pakankama vandens telkinių gyventojų rekreaciniams poreikiams – tai upės, ežerai, tvenkiniai. Pagrindinės upės – Minijos, Jūros, Aitros – tinkamos rekreacijos reikmėms plėtoti bendradarbiaujant su kaimyninėmis savivaldybėmis, plaukimui baidarėmis ir pan. Rietavo savivaldybėje tyvuliuoja 6 ežerai (Daugėdų ežeras, Krėpštos ežerėlis, Natalka, Rupūžinis, Ruškis, Skirulė), telkšo 9 tvenkiniai (Girdvainių, Gedikėnų, Daugėdų II, Daugėdų I, Medingėnų, Rietavo m. parko, Tverų, Tauravo, Ruškio ežeras). Išpuoselėtas ir lankymui pritaikytas Rietavo dvaro parkas.

Visgi vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano informacija, Rietavo savivaldybė priskiriama mažo potencialo rekreacinėms teritorijoms, kurios sudaro lokalinės svarbos ir reikšmės rekreacines sistemas. Šiuo metu rengiamame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane

³¹ Pagal Lietuvos Respublikos turizmo įstatymą, *turizmo informacijos centras* – juridinis asmuo, kurio veikla apima informacijos apie turizmo išteklius ir turizmo paslaugas rengimą, teikimą ir (ar) skleidimą (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

nurodoma, kad mažo potencialo vietovėse turėtų būti skatinamos vietos administracijos ir verslo bendros iniciatyvos kurti specifinius turizmo produktus ir paslaugas specializuotoms vietos ir užsienio turizmo rinkoms, vietos gyventojų poilsiui ir laisvalaikiui. Infrastruktūros ir paslaugų požiūriu, vietovės turizmo potencialas gali radikaliai pasikeisti kelių metų bėgyje, įgyvendinus mažesnius ar stambius infrastruktūros plėtros projektus.

Turistinius objektus ir lankytinas vietas³² Rietavo sav. sudaro architektūriniai kultūros paveldo objektai, istoriniai kultūros paveldo objektai, muziejus, gamtinio turizmo objektai ir kt. Turistiniai objektai ir lankytinos vietos prisideda prie vietovės žinomumo didinimo, įvaizdžio vietos ir tarptautiniu mastu gerinimo.

Lentelė nr. 16. Lankytini objektai ir vietos Rietavo savivaldybėje

Lankytinų objektų ir vietų grupė	Lankytini objektai ir vietos
Architektūros ir archeologijos paminklai	- Rietavo dvaro sodybos ansamblis (priklauso: parkas, oficina, tvoros fragmentai, Baltieji ir Raudonieji vartai, arklidės, muzikos mokykla, muzikantų bendrabutis, alaus darykla – skalbykla, mauzoliejinė koplyčia, sargo namas, du namai, kurių vienas vadinamas „kryžauria“, kapinės)
Maldos namai, sakralinės vietovės	- Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios statinių ansamblis - Medingėnų Švč. Trejybės bažnyčia - Tverų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios kompleksas - Spraudės Šv. Apaštalo Pauliaus bažnyčia - Rietavo Oginskių koplyčia-mauzoliejus - Senosios kapinės
Gamtos paminklai ir lankytinos vietos	Pažintiniai takai: - Lopaičių pažintinis takas Piliakalniai: - Lopaičių piliakalnis - Šiūraičių piliakalnis su gyvenvieta - Šiūraičių II piliakalnis - Pauškės (Kačių) piliakalnis - Skroblio piliakalnis
Muziejai	- Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus
Memorialiniai paminklai	- Paminklas Kunigaikščiui Mykolui Kleopui Oginskiui ir jo palikuoniams-250 metų - Laisvės paminklas - Paminklas LDK Kunigaikščiui Vytautui Didžiajam - Lietuvos Nepriklausomybės paminklas - Paminklas stalinizmo aukoms

Šaltinis: Rietavo TVIC

Turizmo paslaugos³³, Rietavo TVIC duomenimis teikiamos Rietavo savivaldybėje, nurodytos žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė nr. 17. Turizmo paslaugos Rietavo savivaldybėje, 2020 m.

	Aktyvios pramogos:
	- Jodinėjimas žirgais
	- Labardžių poilsio vietė
	- Dviračių takai (19,8 km)
	- vandenlenčių parkas „Aukštaturis“
	- Viduramžių amatų, folkloro ir karybos miestelis

³² Pagal Lietuvos Respublikos turizmo įstatymą, *objektai ar vietovės*, dominantys turistus ar skirti jų reikmėms, apibrėžiami kaip turizmo ištekliai (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

³³ Pagal Lietuvos Respublikos turizmo įstatymą, *turizmo paslauga* – savarankiška, už užmokestį turistams teikiama kelionių organizavimo, apgyvendinimo, maitinimo, vežimo, turistų informavimo, pramogų ar kita paslauga (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

	<u>Edukacinės ir pažintinės programos:</u> - „Pieno kelias“: pažintinis ūkio lankymas, pietūs, edukacija, nakvynė, sveikatingumo paslaugos ir kt. - „Pažink Rietavo kraštą“: ekskursija Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje, ekskursija Rietavo žirgyne, pasivaikščiojimas po Lopaičių piliakalnį, vaisės arbatinėje „Pilies malūnas“ - „Stebuklai Lopaičių piliakalnyje“ - Kelionė po Rietavo savivaldybės bažnyčias - „Kunigaikščių pramintais takais“: ekskursija po Rietavo dvaro sodybą ir Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčią - „Žydų bendruomenė Rietave“ - Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus ekskursija po muziejų, Rietavo dvaro sodybą ir Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčią - Rietavo žirgyno maršrutas „Pažink Rietavo kraštą su žirgais“
---	--

Šaltinis: sudaryta autorių naudojant viešai prieinamus duomenis

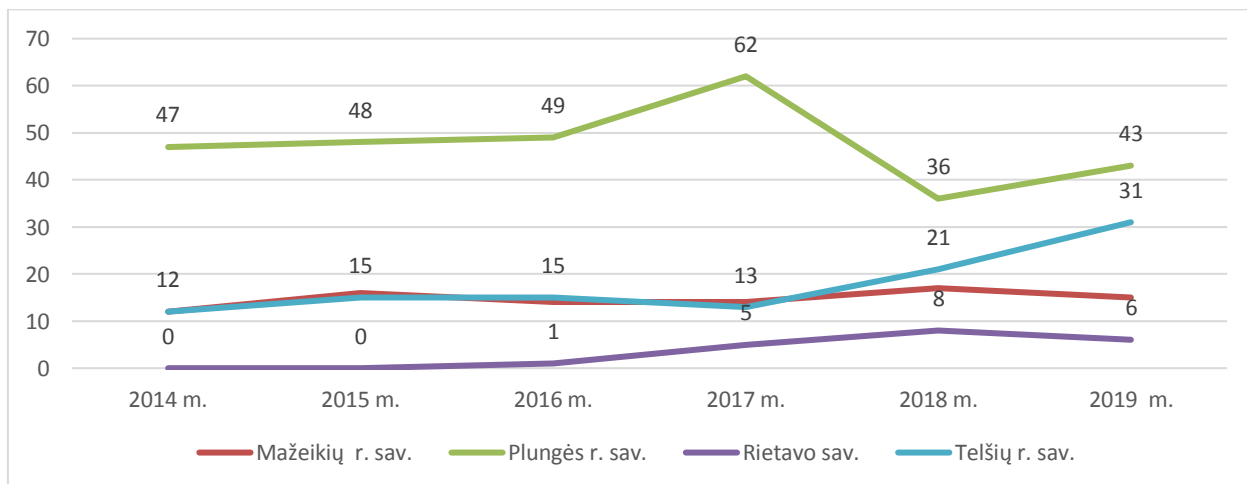
Aukščiau pateikta lentelė parodo gana plačią edukacinių ir pažintinių programų turizmo paslaugų pasiūlą Rietavo savivaldybėje. Pažymėtina, kad Rietavo TVIC orientuojasi į konferencinio (dalykinio) turizmo paslaugų plėtrą. 2018 m. buvo įsigyta moderni Rietavo TVIC konferencijų įranga ir konferencijų salė pritaikyta priimti iki 60 žmonių.

Be turizmo objektų ir turizmo paslaugų turizmo sektoriuje vieną svarbiausių vietų užima **apgyvendinimo** bei **maitinimo paslaugos**, kurių pakankamas skaičius ir kokybė daro įtaką turistų srautams.

Vadovaujantis Rietavo TVIC pateikiama informacija 2020 m. gegužės mėn., Rietavo savivaldybėje apgyvendinimo paslaugas teikia:

- 1) Poilsio vietė „Miško rojus“ (kaimo turizmo sodyba)
- 2) Kaimo turizmo sodyba „Jurvingė“
- 3) Antano Budriaus kaimo turizmo sodyba
- 4) Rietavo parapijos svečių namai
- 5) „Žemaitijos kolegija“ bendrabutis
- 6) Kavinė - viešbutis „Armenia“
- 7) Svečių namai prie kavinės „Jūra“
- 8) Audronės Zikienės apgyvendinimo paslaugos
- 9) Arbatinė „Pilies malūnas“

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, apgyvendinimo³⁴ įstaigų skaičius 2014-2019 m. laikotarpiu didėjo visoje šalyje (82,1 proc. arba nuo 2062 iki 3754), Telšių apskrityje šis pokytis siekė 65,4 proc. (nuo 81 iki 134). Didžiausias apgyvendinimo įstaigų skaičius 2019 m. fiksuojamas Plungės r. savivaldybėje (43), mažiausias – Rietavo savivaldybėje (6).

³⁴ Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės

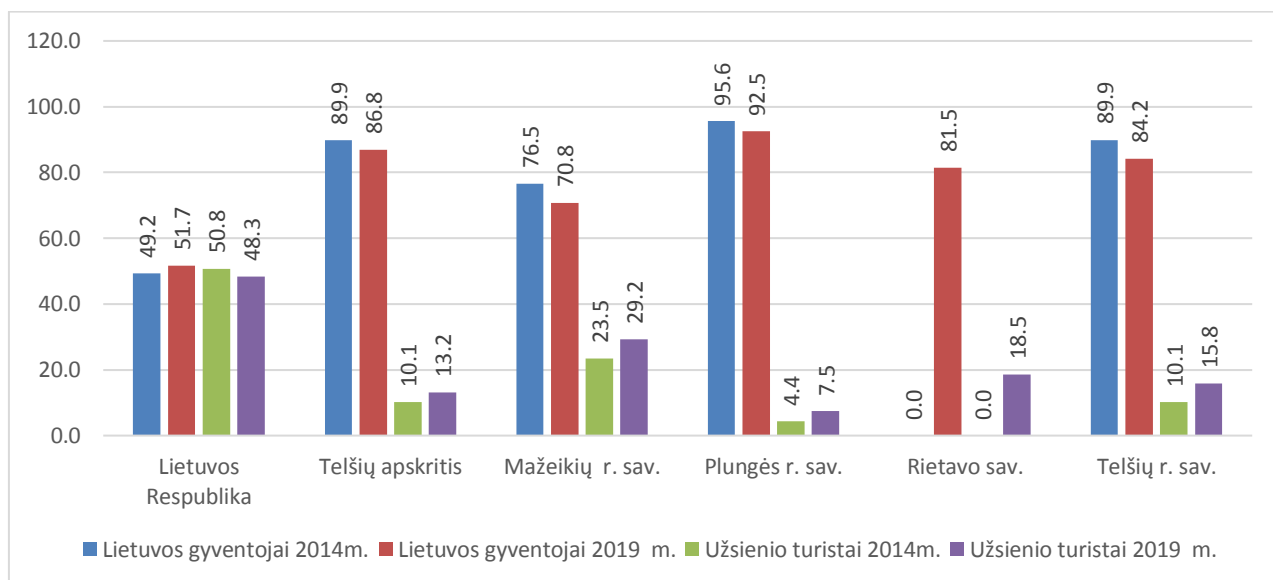
pav. nr. 26. Apgyvandinimo įstaigų skaičius 2014-2019 m. Telšių apskrities savivaldybėse

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose 2014-2019 m. didėjo visoje Lietuvoje, taip pat ir Telšių apskrityje bei Rietavo savivaldybėje. Lietuvoje analizuojamo rodiklio pokytis lyginant 2014 m. ir 2019 m. siekia 78,2 proc. (nuo 72 926 iki 129 939 vietų), Telšių apskrityje – 11,8 proc. (nuo 2426 iki 2713 vietų), Rietavo savivaldybėje – 1125,0 proc. (nuo 0 iki 106 vietų). Didžiausias vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose 2019 m. fiksuojamas Plungės r. savivaldybėje – 1282.

Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose, vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014-2019 m. didėjo visoje šalyje (49,8 proc. arba nuo 2 673 531 iki 4 005 672). Rietavo savivaldybėje šis rodiklis fiksuojamas tik nuo 2016 m. ir kasmet vis didėjo, 2019 m. siekė 1220. Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose Telšių apskrityje didėjo 43,6 proc. (nuo 44 382 iki 63 723).

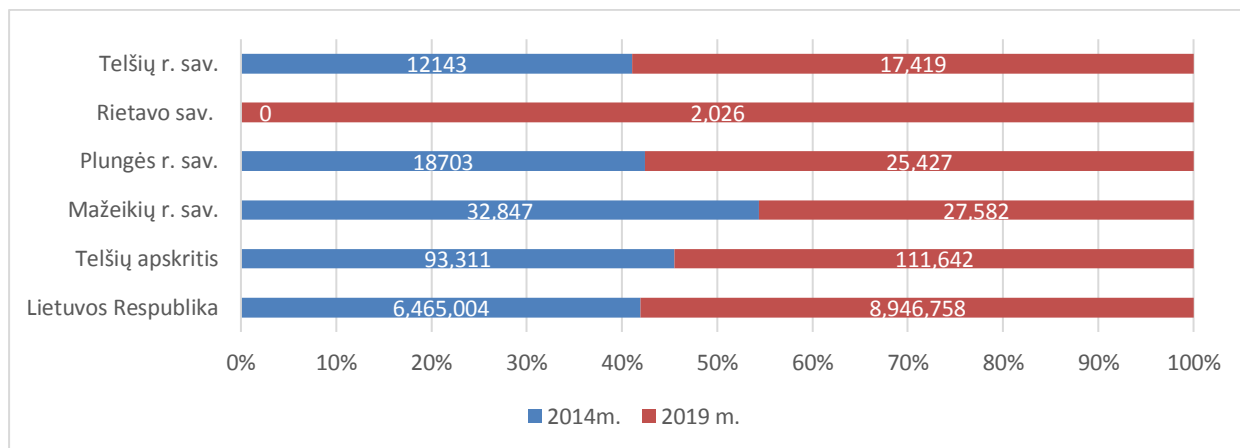
Didžiąją dalį apgyvendintų turistų Rietavo savivaldybėje 2019 m. sudarė Lietuvos gyventojai (81,5 proc.), Telšių apskrityje šis rodiklis sudarė 86,8 proc., visoje Lietuvoje – 51,7 proc. Didžiausia apgyvendintų užsienio turistų dalis 2014-2019 m. laikotarpiu fiksuojama Mažeikių r. savivaldybėje (2014 m. – 23,5 proc., 2019 m. – 29,2 proc.).

pav. nr. 27. Apgyvendintų turistų skaičiaus dalis apgyvendinimo įstaigose 2014 m. ir 2019 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose 2014-2019 m. taip pat didėjo visoje šalyje, Telšių apskrityje bei Rietavo savivaldybėje. Pokytis Lietuvoje lyginant 2014 m. ir 2019 m. siekė 38,4 proc. (nuo 6 465 004 iki 8 946 758), Telšių apskrityje – 19,6 proc. (nuo 93 311 iki 111 642). Rietavo savivaldybėje pokytis lyginant 2016 m. ir 2019 m. siekia net 4504,5 proc. Didžiausias suteiktų nakvynių skaičius 2014-2019 m. fiksuojamas Mažeikių r. savivaldybėje.

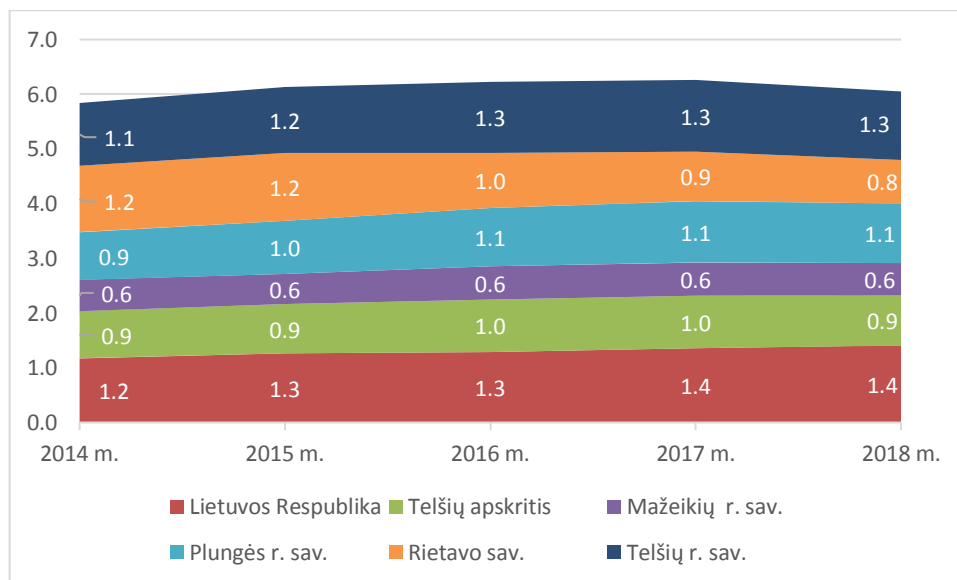

pav. nr. 28. Suteiktų nakvynių skaičius 2014 m. ir 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šalia apgyvendinimo paslaugų svarbi turizmo paslaugų sudėtinė dalis tenka maitinimo paslaugoms.

Lietuvos statistikos departamento skelbiamais naujausiais duomenimis, 2018 m. Rietavo sav. veikė 6 maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonės³⁵ (toliau – maitinimo įstaigos). Pagal 1 000–iui gyventojų tenkanti maitinimo įstaigų paslaugas teikiančių įstaigų skaičių 2018 m. pabaigoje Rietavo savivaldybei teko 0,8 maitinimo įstaigos. Šiuo rodikliu Rietavo savivaldybė atsiliko nuo šalies (1,3) bei Telšių apskrities (0,9) rodiklių. Lyginant su kitomis Telšių apskrities savivaldybėmis, Rietavo savivaldybėje maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2014 m. buvo didžiausias (10 vnt. arba 1,2/tūkst. gyv.) ir prilygo šalies (1,2/tūkst. gyv.) rodikliui. Maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, Rietavo savivaldybėje sumažėjo 34,3 proc., tuo tarpu šalyje, Telšių apskrityje ir visose Telšių apskrities savivaldybėse rodiklis didėjo.

pav. nr. 29. Maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2014–2018 m. pabaigoje*

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Būtina paminėti, kad pagal Rietavo TVIC pateikiamą informaciją 2020 m. gegužės mėn., Rietavo savivaldybėje veiklą vykdė 7 maitinimo įstaigos, t. y.:

- 1) Kavinė - viešbutis „Armenia“ (automagistralė: Vilnius-Klaipėda 251 km Klaipėda-Vilnius 59 km, Rietavas);

³⁵ Pagal Lietuvos statistikos metraštį, maitinimo ir gėrimų teikimo veiklą sudaro restoranų ir pagaminto valgio teikimo veikla, pagaminto valgio tiekimas renginiams, kitų maitinimo paslaugų teikimas, gėrimų pardavimo vartoti vietoje veikla.

- 2) Kavinė „Jūra“, Rietavas, Kvėdarnos g. 24;
- 3) Kavinė „Provincija“, Laužų km.;
- 4) Kavinė „Alfa“, Kvėdarnos g. 15, Rietavas;
- 5) Kavinė „Terasa“ Kvėdarnos g. 21, Rietavas;
- 6) Namų restoranas ekologinis ūkis „Pasaulio pakraštys“, Žarėnų g. 1, Lopaičiai, Tverų seniūnija
- 7) Arbatinė „Pilies malūnas“, Piliakalnio g. 1, Lopaičiai, Tverų sen.

Maitinimo paslaugų infrastruktūros vystymas toliau nuo Rietavo miesto ar automagistralės Vilnius-Klaipėda yra sudėtingas dėl turistų srautų sezoniškumo, mažo vietos gyventojų skaičiaus ir ribotos jų perkamosios galios. Bendrai apžvelgiant maitinimo įstaigų paslaugas, pastebima išskirtinių pasiūlymų pasiūla: namų restoranas ekologinis ūkis „Pasaulio pakraštys“ bei arbatinė „Pilies malūnas“. Turizmo požiūriu didelę reikšmę turi tradicinių vietos patiekalų ir gėrimų gamyba bei pardavimas maitinimo įstaigose. Šie patiekalai yra šalies kultūros dalis.

Įvertinus tiek apgyvendinimo, tiek maitinimo paslaugas teikiančių įmonių bei klientų statistiką, darytina išvada, kad Rietavo sav. vyksta apgyvendinimo paslaugų plėtra, vystosi maitinimo paslaugų pasiūlos įvairovė.

Kultūros paveldas. Šiuo metu Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre yra įregistruota 130 kultūros paveldo vertybių, esančių Rietavo savivaldybėje. Iš jų 32 yra saugomos valstybės, 4 turi kultūros paminklo statusą, 85 turi registrinio objekto statusą, 8 objektams kultūros paveldo objekto apsauga panaikinta. Bendras visos šalies kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros vertybių skaičius 2020 m. sudarė 33 234 vnt. Telšių apskrityje didžiausia kultūros vertybių pasiūla išsiskiria Telšių r. savivaldybė – 753 vnt. Plungės r. savivaldybėje suskaičiuojama 487 vnt., Mažeikių r. savivaldybėje – 619 vnt.

Vienas didžiausių lankytinų kultūros paveldo objektų – Rietavo dvaro sodyba, suklestėjusi XIX a. viduryje, puoselėjama Irenėjaus ir Bogdano Oginskių. Tai pereinamojo laikotarpio iš klasicizmo į istorizmą architektūros ansamblis, išskirtinas savo monumentalumu, išlikusių statinių gausa, kompozicija, vienu didžiausių Lietuvoje parku. Rietavo dvaro parką sudaro ne vien dekoratyvūs želdiniai, bet ir žemės paviršiaus formų (geoplastikos), vandenų sistemos, pastatų, įvairios augalijos įvairovė.

Gamtos paveldas. Svarbiausiais gamtos paminklais laikytini Lembo ažuolas ir Lopaičių bei Alko kalnai. Rietavo savivaldybės teritorijoje yra saugomos teritorijos³⁶: *draustiniai* ir *Natura 2000* teritorija.

Lentelė nr. 18. Saugomos teritorijos Rietavo savivaldybėje

Draustiniai	Minijos pralaužos kraštovaizdžio draustinis Ruškio kraštovaizdžio draustinis Aitros hidografinis draustinis Aukštojo Tyro telmologinis draustinis Didžiosios girios (Aukštojo tyro I telmologinis draustinis)
Natura 2000 teritorijos	Aukštojo tyro pelkė Rietavo miškai

Sudaryta autorių

Turizmo, kultūros ir gamtos paveldo apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Apgyvendinimo įstaigų skaičius 2019 m. (vnt.)	6	62,6 (vidutiniškai vienoje savivaldybėje)	33,5 (vidutiniškai vienoje savivaldybėje)
	4504,5	38,4	19,6

³⁶ Pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą, *saugomos teritorijos* – tai sausumos ir (ar) vandens plotai nustatytais aiškiais ribomis, turintys pripažintą mokslinę, ekologinę, kultūrinę ir kitokią vertę ir kuriems teisės aktais nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas (tvarka).

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
Nakvynių skaičiaus apgyvendinimo įstaigose pokytis 2014-2019 m. (proc.)			
 Maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2018 m. (vnt.)	0,8	1,3 (vidutiniškai vienoje savivaldybėje)	0,9 (vidutiniškai vienoje savivaldybėje)
 Kultūros paveldo (kilnojamų ir nekilnojamų) objektų skaičius 2020 m. (vnt.)	130	554 (vidutiniškai vienoje savivaldybėje)	443 (vidutiniškai vienoje savivaldybėje)

4.4. SOCIALINĖ APLINKA

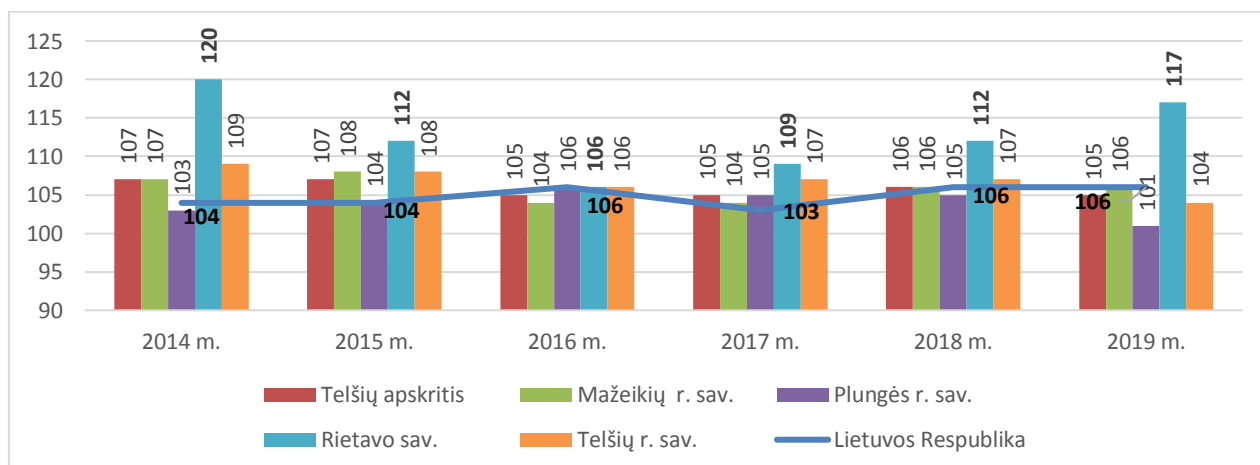
4.4.1. Švietimas

Vienas iš svarbiausių švietimo lygi savivaldybėje apibūdinančių rodiklių yra **švietimo prieinamumas**. Jis vertinamas pagal švietimo sistemos struktūrą ir ugdymosi poreikių dermę, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo švietimo teikėjų tinklo pakankumą, kuris užtikrina asmenų ugdymąsi.

2019–2020 m. m. Rietavo savivaldybėje veikė 5 biudžetinės **švietimo įstaigos**: 2 gimnazijos – Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazija su Daugėdų pradinio ugdymo skyriumi ir Rietavo sav. Tverų gimnazija su Medingėnų skyriumi; 1 pagrindinė – Žadvainių pagrindinė mokykla; 1 neformaliojo vaikų ugdymo mokykla – Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla ir 1 ikimokyklinio ugdymo įstaiga – Rietavo lopšelis-darželis.

Ikimokyklinis ugdymas. Ikimokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, etninius, socialinius, pažintinius poreikius. Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme įtvirtinta nuostata, kad ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikui nuo gimimo iki jam pradedamas teikti priešmokyklinis arba pradinis ugdymas. Ikimokyklinio ugdymo programą vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas.

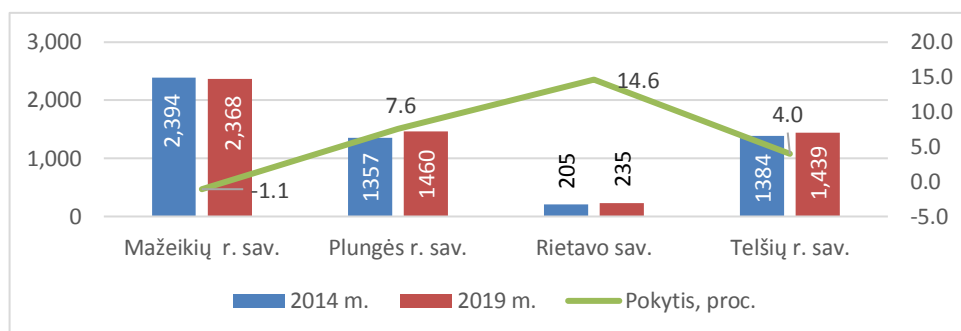
Rietavo savivaldybėje 2019 m. buvo 274 ikimokyklinio ugdymo vietos. **100-ai vaikų tenkantis vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose** 2019 m. siekė 117, viršijo šalies (106), Telšių apskrities vidurkį (105) bei visų Telšių apskrities savivaldybių rodiklius.

pav. nr. 30. Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2014–2019 m. pabaigoje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičius 2014-2019 m. laikotarpiu didėjo visoje šalyje. Pokytis Lietuvoje siekė 7,1 proc. (nuo 113 657 iki 121 717), Telšių apskrityje – 3,0 proc. (nuo 5 340 iki 5 502),

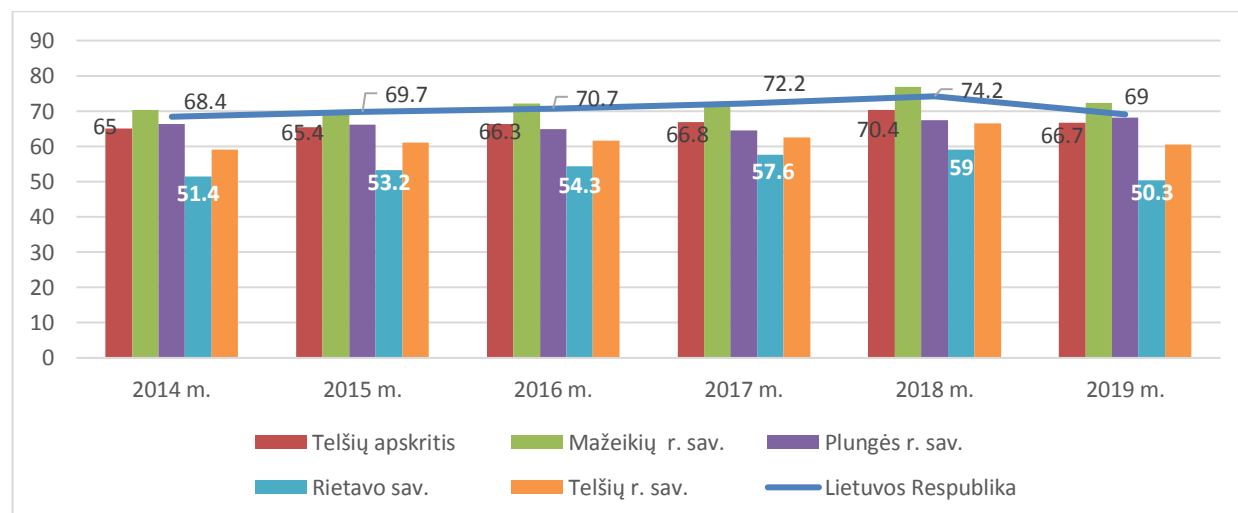
Rietavo savivaldybėje – 14,6 proc. (nuo 205 iki 235). Rietavo savivaldybės rodiklio pokytis buvo pats didžiausias lyginant su kitomis apskrities savivaldybėmis.

pav. nr. 31.

Ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičius (asm.) ir jų dinamika 2014 m. ir 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2019 m. Rietavo savivaldybėje 50,3 proc. **vaikų dalyvavo ikimokykliniame ugdyme** palyginus su atitinkamo amžiaus vaikais. Šis rodiklis savivaldybėje nuo 2014 m. kasmet didėjo ir 2018 m. siekė 59,0 proc., tačiau 2019 m. buvo ženkliai mažesnis nei fiksuotas 2014 m. (51,4 proc.). Lietuvoje analizuojamas rodiklis 2019 m. taip pat sumažėjo (iki 69,0 proc.) lyginant su 2018 m. (74,2 proc.), tačiau vis dar buvo didesnis nei 2014 m. (68,4 proc.). Telšių apskrityje 2019 m. vaikų, dalyvavusių ikimokykliniame ugdyme palyginus su atitinkamo amžiaus vaikais, buvo 66,7 proc.

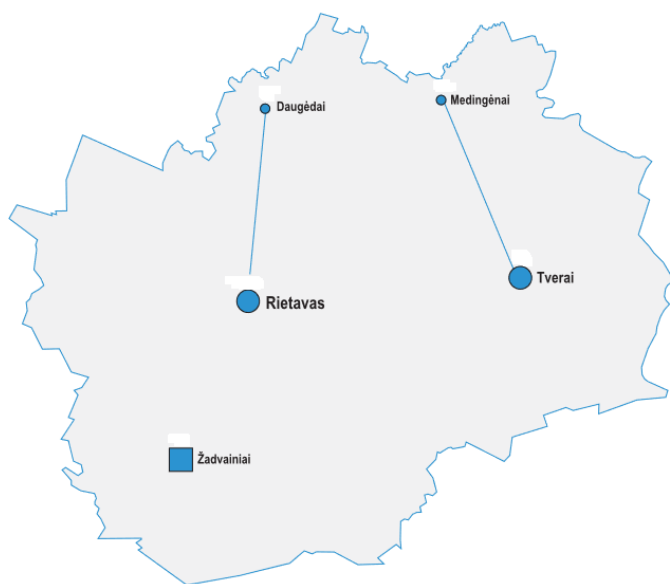

pav. nr. 32. **Vaikų ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais 2014-2019 m., proc.**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Bendrasis ugdymas. Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą³⁷, bendrasis ugdymas apima pradinį ugdymą (paskirtis – suteikti asmeniui dorinės ir socialinės brandos pradmenis, kultūros, taip pat ir etninės, pagrindus, elementarų raštingumą), pagrindinį ugdymą (paskirtis – suteikti asmeniui dorinės, sociokultūrinės ir pilietinės brandos pagrindus, bendrąjį raštingumą, technologinio raštingumo pradmenis, ugdyti tautinį sąmoningumą, išugdyti siekimą ir gebėjimą apsispręsti, pasirinkti ir mokytis toliau) ir vidurinį ugdymą (paskirtis – padėti asmeniui įgyti bendrąjį dalykinį, sociokultūrinį, technologinį raštingumą, dorinę, tautinę ir pilietinę brandą, profesinės kompetencijos pradmenis).

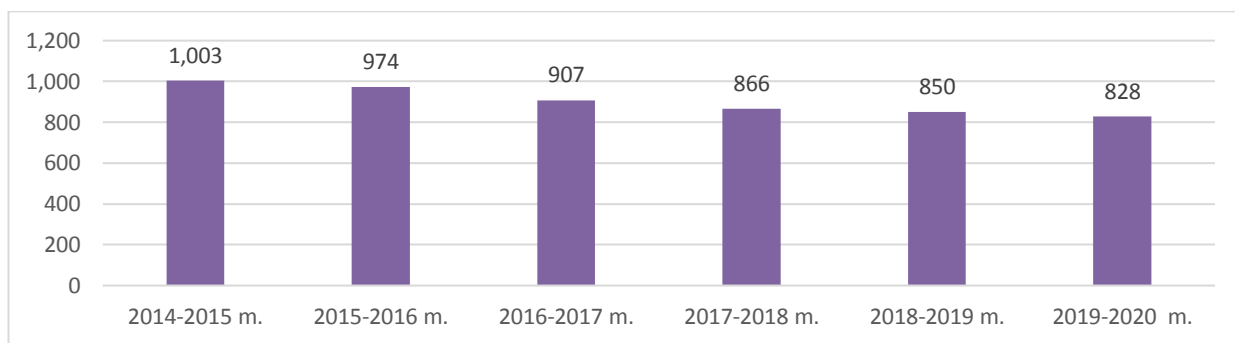
³⁷ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. *Valstybės žinios*. 2011, Nr. 38-1804.

2014–2019 m. Rietavo savivaldybėje veikė 3 bendrojo ugdymo mokyklos: Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazija su Daugėdų pradinio ugdymo skyriumi, Rietavo sav. Tverų gimnazija su Medingėnų skyriumi ir Žadvainių pagrindinė mokykla. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, mokinių skaičius 2014-2015 m. m. – 2018-2019 m. m. Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose pasižymėjo mažėjimo tendencijomis. Lyginant 2018-2019 m. m. duomenis su 2014-2015 m. m., mokinių skaičius Rietavo savivaldybėje sumažėjo 17,4 proc. arba 175 mokiniais. Mokinių skaičiaus mažėjimą nulemti galėjo neigiamas gyventojų migracijos rodiklis Rietavo savivaldybėje, mokymo įstaigos pasirinkimas ne gyvenamojoje teritorijoje ir pan.

pav. nr. 33. Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklas

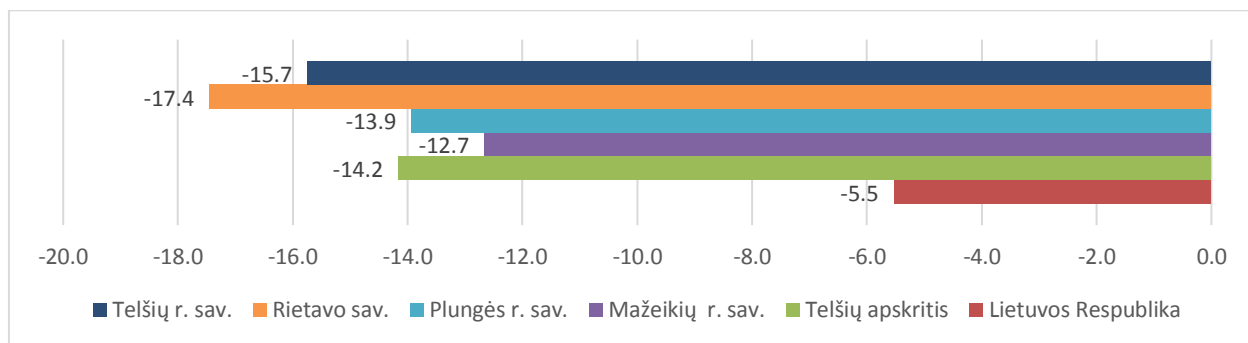
Šaltinis: „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga 2018 m.“, Švietimo ir mokslo ministerija

pav. nr. 34. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius Rietavo savivaldybėje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvoje bendrojo ugdymo mokinių (BUM) tuo pačiu lyginamuoju laikotarpiu sumažėjo 5,5 proc., Telšių apskrityje – 14,2 proc. Mokinių mažėjimo sparčiausiai vyko Rietavo savivaldybėje (-17,4 proc.).

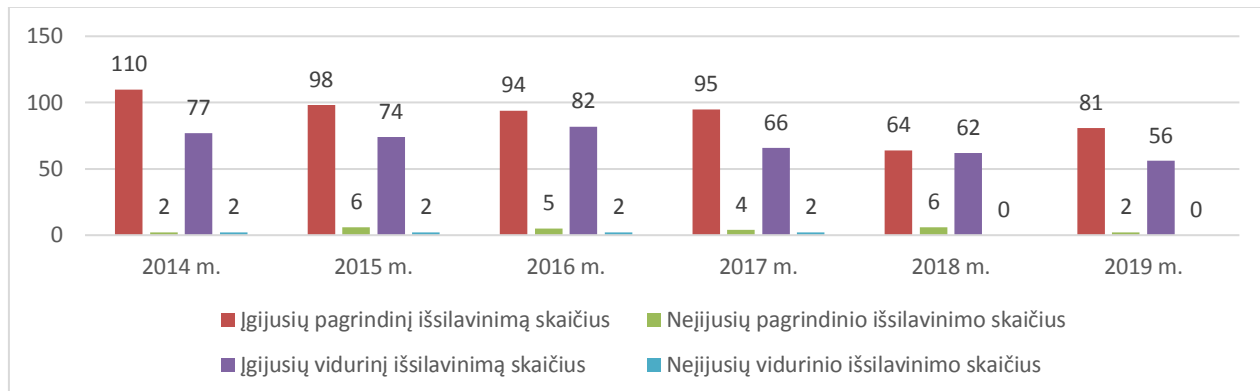

pav. nr. 35. Bendrojo ugdymo mokinių skaičiaus pokytis lyginant 2014-2015 m. m. ir 2019-2020 m. m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje mokinių, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, skaičius 2014–2019 m. laikotarpiu sumažėjo 26,4 proc. (nuo 110 iki 81). Telšių apskrityje pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių skaičius taip pat mažėjo nuo 1 845 iki 1 340 arba 27,4 proc., visoje šalyje – nuo 31 849 iki 24 801 arba 22,1 proc. Mokinių, neįgijusių pagrindinio išsilavinimo, skaičius 2014–2019 m. Rietavo savivaldybėje buvo kintantis (nuo 2 iki 6).

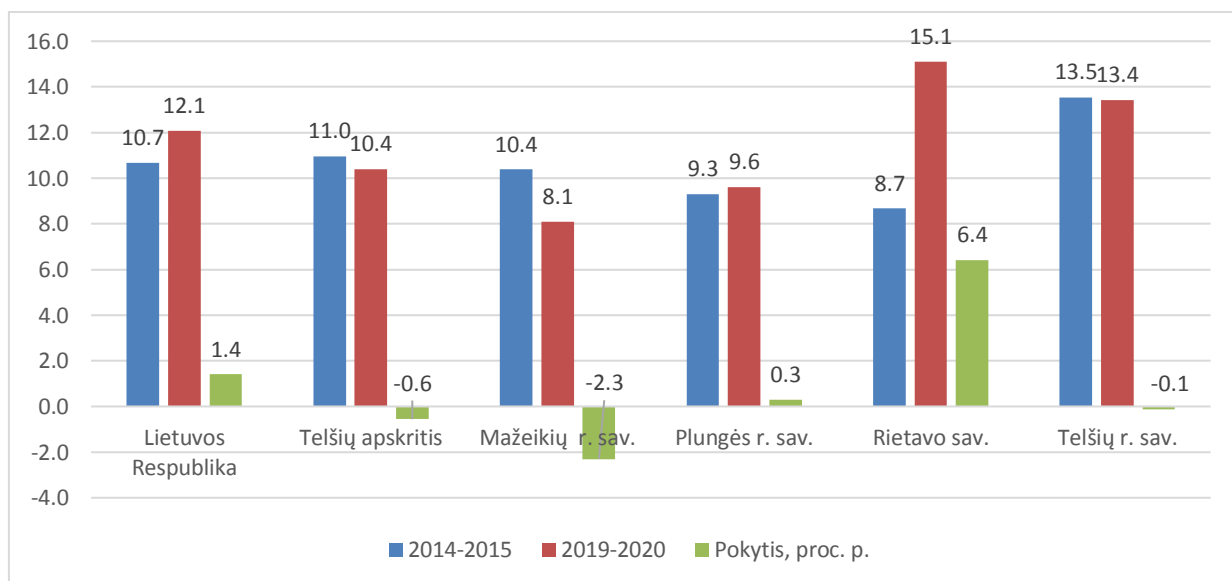
2019 m. Rietavo savivaldybėje bendrojo ugdymo mokyklose **vidurinio ugdymo programą baigė ir vidurinį išsilavinimą įgijo** 56 mokiniai. Lyginant 2014 m. ir 2019 m. šis rodiklis sumažėjo 27,3 proc., Telšių apskrityje šis skaičius sumažėjo 32,2 proc. (nuo 1 405 iki 953), šalyje – 25,2 proc. (nuo 28 767 iki 21 507). Rietavo savivaldybėje 2014 m. vidurinio išsilavinimo neįgijo 2 mokiniai, o 2019 m. šis skaičius sumažėjo iki 0.

pav. nr. 36. Įgiję/neįgiję pagrindinio bei vidurinio išsilavinimo mokiniai Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybė rūpinasi mokinių, turinčių **specialiųjų ugdymosi poreikių**³⁸, integracija į bendrojo ugdymo procesą. 2019-2020 m. m. Rietavo savivaldybėje tokių mokinių skaičius siekė 125, tai sudarė 15,1 proc. bendro Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokinių skaičiaus. 2014-2015 m. m. – 2019-2020 m. m. laikotarpiu specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalis padidėjo 6,4 proc. p. ir tai buvo didžiausias rodiklio padidėjimas tarp visų lyginamų savivaldybių, didesnis nei šalyje (1,4 proc. p.), apskrityje (-0,6 proc. p.).

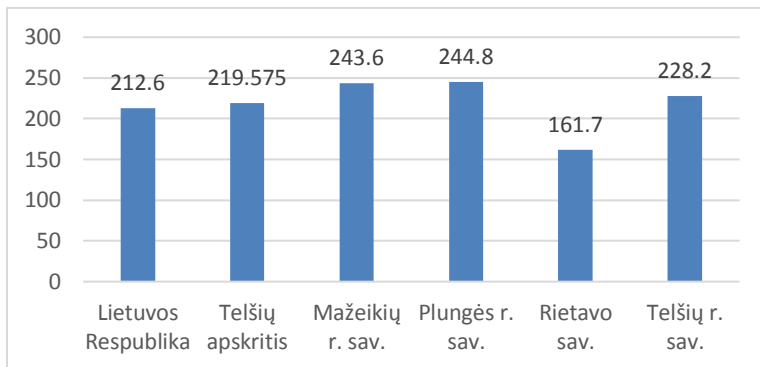
pav. nr. 37. Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalies pokytis 2014-2015 m. m. ir 2019-2020 m. m., proc. p.

Šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

Specialią pedagoginę pagalbą Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose teikia 9 specialistai, t. y. socialiniai pedagogai, logopedai, specialieji pedagogai, psichologai, mokytojo padėjėjai. Rietavo savivaldybė yra sudariusi sutartį su Plungės psichologine pedagogine tarnyba, kuri įvertina asmens specialiuosius ugdymosi poreikius, psichologines ir ugdymosi problemas.

³⁸ Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą, *specialieji ugdymosi poreikiai* – pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių.

Valstybiniai brandos egzaminai. Vadovaujantis LR Švietimo ir mokslo ministerijos parengtu leidiniu „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga 2018. Gera mokykla“³⁹, 2017 m. Rietavo sav. apibendrintas **VBE rodiklis**, vertinant ne tik Telšių apskrities savivaldybes, bet ir visos šalies, buvo žemiausias (162) ir viršijo tik Panevėžio rajono rodiklį (158). Analizuojamas rodiklis pagerėjo 2018 m. (165), tačiau Rietavo savivaldybė vis dar išliko tarp trečdalio tų Lietuvos savivaldybių, kuriose VBE rodiklis žemiausias.

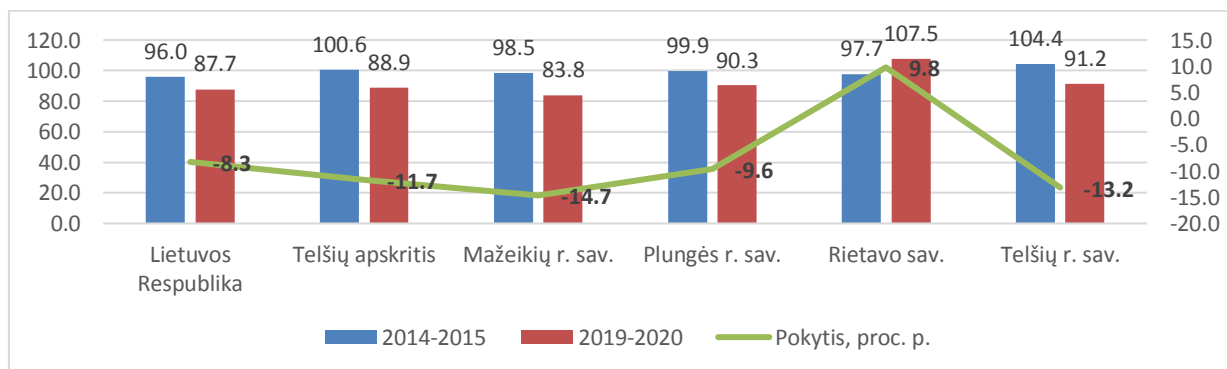
Aukščiausi šalyje yra Vilniaus, Palangos ir Alytaus miestų savivaldybių abiturientų VBE rezultatai (jose apibendrintas VBE rodiklis viršija 250). Vidutinis Lietuvos savivaldybių VBE rezultatų rodiklis 2018 m. sudarė 212,6 taško.

pav. nr. 38. Apibendrintas VBE rezultatų rodiklis 2018 m.

**analizės rengimo metu apibendrintų 2019 metų duomenų nebuvo*
Šaltinis: „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga 2018 m.“

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos leidinyje „Lietuva. Švietimo šalyje ir regionuose 2019. Mokinių pasiekimų atotrūkis“ Rietavo sav. pateikiamos šios rekomendacijos: „Siekiant gerinti mokinių pasiekimus ir mažinti atotrūkį tarp merginų ir vaikinių pasiekimų daugiau dėmesio skirti pagrindinio ugdymo programos pirmosios dalies mokinių pažangai stebėti, savivaldybės mastu įsitraukti į NMPP, gerinti mokinių savijautą mokyklose. Atotrūkiui tarp kaimo ir miesto mažinti būtina mažinti jungtinių klasių skaičių, kryptingai tobulinti kaimo mokyklų mokytojų kvalifikaciją“.

Analizuojamu laikotarpiu (2014-2015 m. m. – 2019-2020 m. m.) **bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų ir vadovų kitimo tendencija**, kaip ir mokinių skaičiaus, kitimo tendencija buvo mažėjanti. 2019-2020 m. m. Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų ir vadovų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, buvo didžiausias tarp visų lyginamų savivaldybių – 107,5, kai šalies – 87,7 bei Telšių apskrities – 88,9. Lyginamuoju laikotarpiu Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų ir vadovų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, didėjo sparčiausiu tempu (9,8 proc.) iš visų lygintų teritorijų, kai visoje šalyje ir kiekvienoje apskrities savivaldybėje šis rodiklis mažėjo.

pav. nr. 39. Bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų ir vadovų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, 2014-2015 m. m. ir 2019-2020 m. m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, **vyrų dalyvavimas bendrojo ugdymo procese** yra pakankamai žemas. Vyrai priešmokykliniame ir 1-4 klasių ugdyme nei 2014-2015 m. m., nei 2019-2020 m. m. visiškai nedalyvavo. Šalyje vyrų skaičiaus dalis priešmokykliniame ugdyme 2014-2015 m. m. siekė 0,2 proc., 2019-2020 m. m. – 0,5 proc., 1-4 klasių vyrų mokytojų dalis atitinkamai sudarė 2,0 proc. ir 2,3

³⁹ Skelbiama naujausia informacija

proc. Didžiausia dalis mokytojų vyrų tiek Rietavo savivaldybėje, tiek šalyje dalyvauja vyresnių klasių ugdymo procese bei mokyklos vadovų pozicijose.

Mažėjant mokinių skaičiui, mažėjo ir **pedagoginių darbuotojų skaičius**. 2019–2020 m. m. Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose dirbo 98 pedagoginiai darbuotojai. Lyginant su 2014–2015 m. m., pedagoginių darbuotojų skaičius sumažėjo 11,7 proc. (nuo 111 iki 98). 98,0 proc. pedagoginių darbuotojų Rietavo savivaldybėje turėjo aukštąjį išsilavinimą.

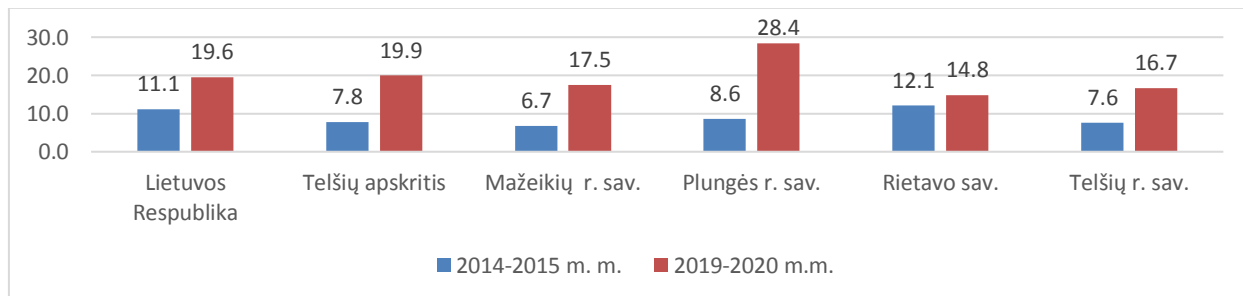
Iš 98 pedagoginių darbuotojų 2019–2020 m. m. 14 pedagoginių darbuotojų neturėjo kvalifikacinės kategorijos, taigi, atestuotų pedagoginių darbuotojų 2019–2020 m. m. Rietavo savivaldybėje buvo 85 arba 86,7 proc., ir tai buvo didžiausias rodiklis Telšių apskrityje. Iš 85 atestuotų pedagoginių darbuotojų 1 buvo ekspertas (2014–2015 m. m. – taip pat 1 ekspertas), 36 – metodininkai (2014–2015 m. m. – 40 metodininkų), 39 – vyresnieji mokytojai (2014–2015 m. m. – 50 vyresniųjų mokytojų) ir 9 – mokytojų (2014–2015 m. m. – 4 mokytojai).

Lentelė nr. 19. Atestuoti pedagoginiai darbuotojai 2019–2020 m. m.

Administracinė teritorija / Pedagogai	Iš viso pedagoginių darbuotojų	Atestuotų pedagoginių darbuotojų		Pedagoginių darbuotojų, turinčių kvalifikacinę kategoriją, skaičius			
		skaičius	proc.	mokytojo	vyresniojo mokytojo	metodinio	eksperto
Mažeikių r. sav.	595	491	82,5	28	183	260	20
Plungės r. sav.	395	336	85,1	29	159	146	2
Rietavo sav.	98	85	86,7	9	39	36	1
Telšių r. sav.	491	404	82,3	28	225	149	2

Šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

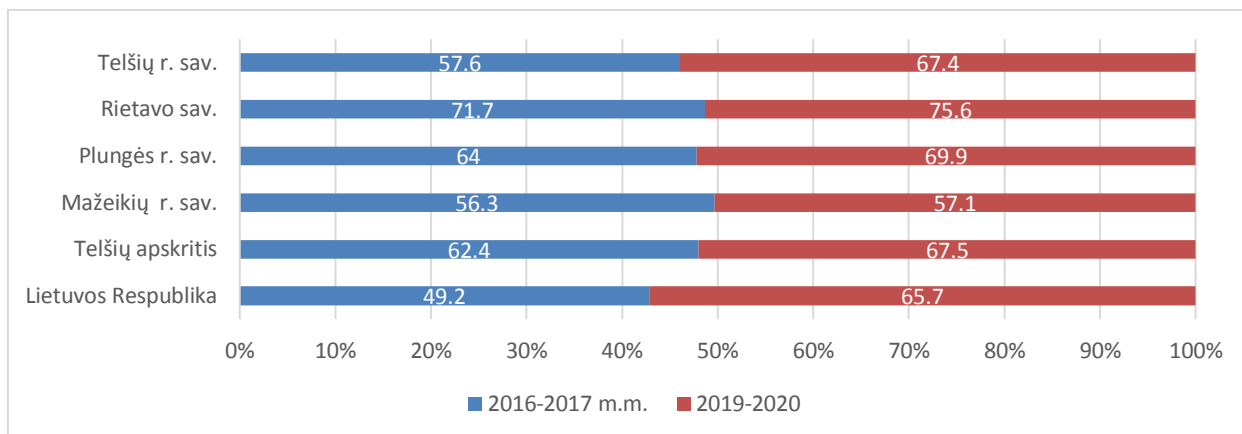
2019-2020 m. m. **pedagogų, kurių amžius yra 60 m. ir daugiau bei kurie nėra mokyklų vadovai**, dalis Rietavo savivaldybėje siekė 14,8 proc. ir buvo mažiausia tarp lyginamų savivaldybių, mažesnė nei šalies (19,6 proc.) bei Telšių apskrities (19,9 proc.) 60 m. ir vyresnio amžiaus pedagogų dalis.

pav. nr. 40. Pedagogų, kurių amžius yra 60 m. ir daugiau bei kurie nėra mokyklų vadovai, dalis (proc.)

Šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

Neformalusis vaikų švietimas. Vadovaujantis Švietimo valdymo informacinėje sistemoje pateikiama informacija, Rietavo sav. 2019-2020 m. m. neformaliojo švietimo veiklose ir bendrojo ugdymo mokyklų būreliuose dalyvavo 75,6 proc. vaikų. Tai buvo didžiausias rodiklis tarp visų Telšių apskrities savivaldybių, taip pat viršijantis ir visos šalies vidurkį (65,7 proc.). Palyginus duomenis su 2016-2017 m. m. pastebimas rodiklio didėjimas visose analizuojamose administracinėse teritorijose.

pav. nr. 41. BUM mokinių, dalyvavusių NVŠ programose arba lankiusių BUM būrelius, dalis (proc.) 2016-2017 m. m. ir 2019-2020 m. m.

Šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

Rietavo savivaldybėje veikia 1 *neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildanti ugdymo mokykla* – Rietavo savivaldybės Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla (toliau – Meno mokykla). Meno mokykloje yra fortepijono, akordeono, smuiko, kanklių, pučiamųjų (medinių ir varinių), gitaros, dailės, teatro, chorinio ir solinio dainavimo klasės.

Profesinis mokslas. Rietavo savivaldybėje veikia Plungės technologijų ir verslo mokyklos Rietavo filialas, kuris buvo įkurtas 2016 m. rugsėjo 1 d. Mokymas vyksta pagal šias vidurinio ir profesinio mokymo programas: apdailininko (statybininko), automobilių mechaniko, kaimo turizmo organizatoriaus, kirpėjo, padavėjo ir barmeno, technikos priežiūros, virėjo, konditerio, motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojo.

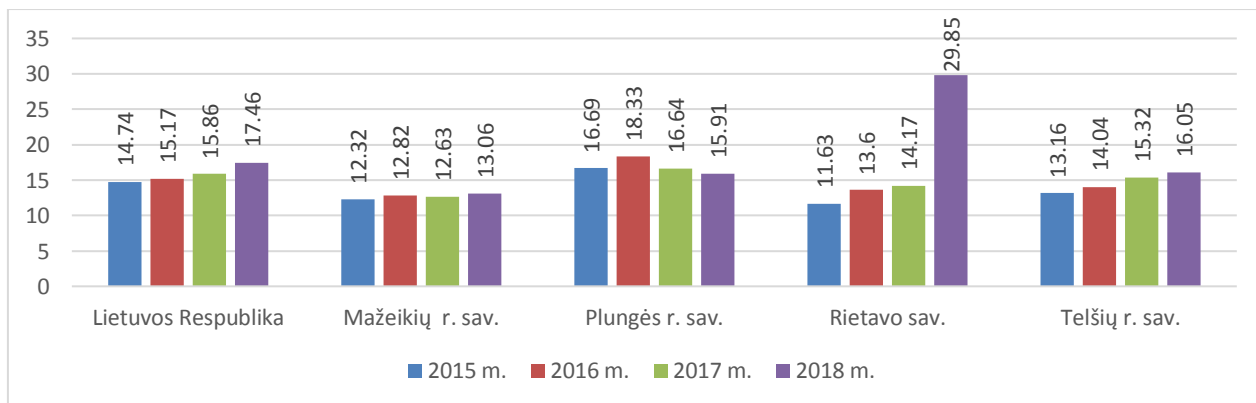
Trečiojo amžiaus universitetas. Rietavo savivaldybėje veikia Rietavo trečiojo amžiaus universitetas – savarankiška, nesiekianti pelno visuomeninė organizacija, vienijanti pagyvenusius asmenis, savo veikla užtikrinanti vyresnio amžiaus žmonių geresnę socialinę integraciją į visuomenę, skatinanti jų produktyvų ir turiningą gyvenimą, palaikant jų darbingumą, fizinį aktyvumą, kelianti žinių ir kultūros lygį. Užsiėmimai vyksta 4 fakultetuose: kultūros, namų ūkio, buities kultūros ir sveikos gyvensenos.

Lentelė nr. 20. Asociacijos „Rietavo trečiojo amžiaus universitetas“ veiklos dinamika

	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Fakultetų skaičius	2	4	4	4	4	4
Lankytojų skaičius	92	98	112	141	154	153

Šaltinis: Rietavo savivaldybės administracija

Materialieji švietimo įstaigų ištekliai. Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis, Rietavo savivaldybėje mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius 2015–2018 m. laikotarpiu išaugo 156,6 proc. (nuo 11,63 iki 29,85).

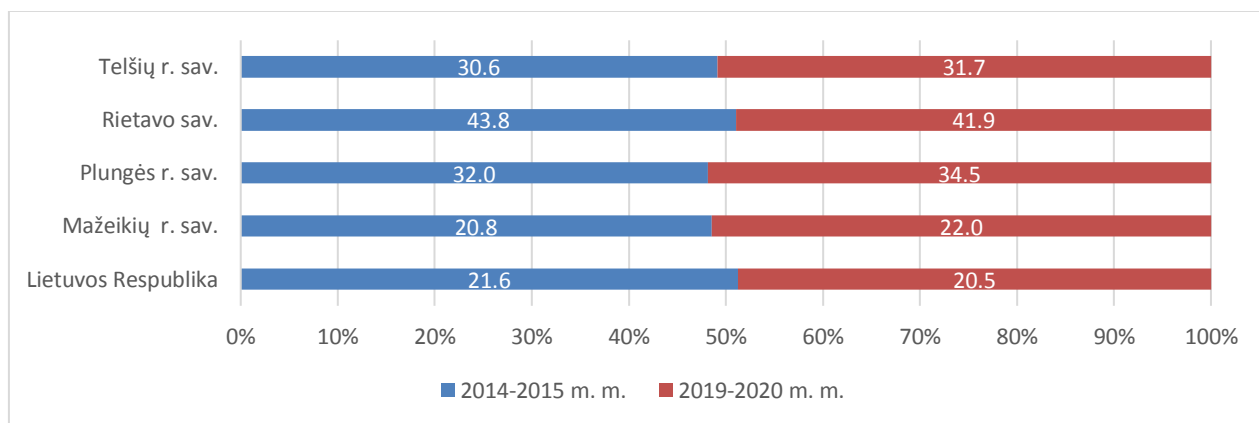

pav. nr. 42. Mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius 2015-2018 m.

*analizės rengimo metu ŠVIS dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

Užtikrinant ugdymo prieinamumą, organizuojamas mokinių vežiojimas. Į mokyklą ir atgal privalo būti vežiojami toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos kaimuose, miesteliuose gyvenantys mokiniai, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas. Rietavo savivaldybėje kaip ir visoje šalyje bei Telšių apskrityje vežiojamų mokinių dalis nuo 2014 m. pakito nežymiai. Daugiausia Lietuvoje mokinių vežiojama žiedinėse ir mažosiose savivaldybėse.

pav. nr. 43. Vežiojamų mokinių dalis, proc., 2014-2015 m. m. ir 2019-2020 m. m.

Šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

Švietimo apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičiaus pokytis 2014-2019 m. (proc.)	14,6	7,1	3,0
 Vaikų ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais 2019 m. (proc.)	50,3	69,0	66,7
 BUM skaičiaus dinamika 2014-2019 m. (proc.)	-17,4	-5,5	-14,2
 VBE rodiklis 2018 m.	161,7	212,6	232,9
 BUM mokytojų ir vadovų skaičiaus skaičius, tenkantis 1000-iui mokinių (asm.)	107,5	87,7	88,9
 	14,8	19,6	19,9

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
BUM pensinio amžiaus mokytojų dalis 2019-2020 m. m. (proc.)			
 Mokinių, dalyvavusių NVŠ veiklose 2019-2020 m. m., dalis (proc.)	75,6	65,7	67,5
 Mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius 2018 m. (vnt.)	15,1	12,1	10,4

4.4.2. Sveikatos priežiūra

Sveikatos priežiūros įstaigos. Viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra *pirminė asmens sveikatos priežiūra*⁴⁰ ir *visuomenės sveikatos priežiūra*⁴¹.

Šiaulių teritorinės ligonių kasos duomenimis, Rietavo sav. gyventojų sveikata rūpinasi:

- VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centras (toliau – Rietavo PSPC). Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centrą sudaro šie padaliniai – Rietavo poliklinika, Palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius, medicinos punktas Daugėduose, globos skyrius.
- UAB „Rietavo šeimos daktaras“.
- Sirtautienės klinika.
- UAB „Sveikos akys“.
- K. Preibio gamybinė įmonė „AveMedika“ (teikia pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas).
- Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (pagal pasirašytą bendradarbiavimo sutartį).

Rietavo PSPC 2019 m. buvo prisirašę 1558 asmenys. Tai sudarė 21,0 proc. visų Rietavo sav. gyventojų skaičiaus. 2014–2019 m. laikotarpiu įstaigoje prisirašiusių asmenų skaičius sumažėjo 31,8 proc., nuo 2284 prisirašiusių 2014 m. iki 1558 prisirašiusių 2019 m. Prisirašiusių asmenų skaičiaus mažėjimą lėmė gyventojų emigracija, mažėjantis gyventojų skaičius.

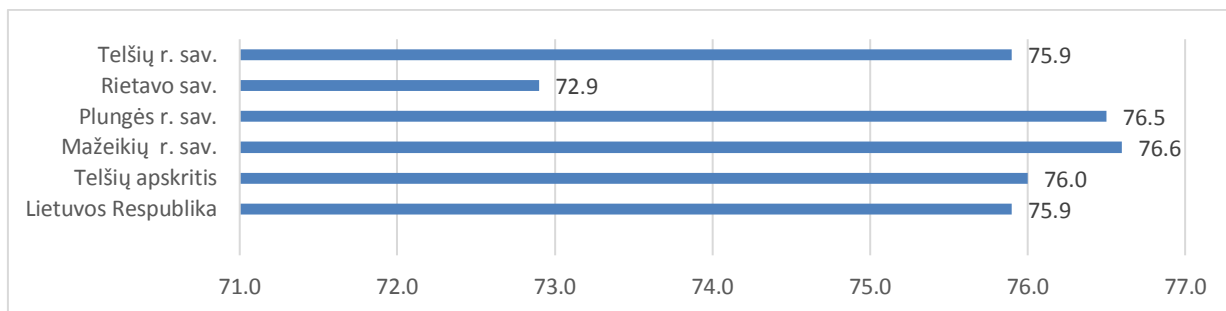
Sveikatos būklė. Vidutinė gyvenimo trukmė⁴² Lietuvoje 2018 m. siekė 75,7 metų, 2014 m. – 74,6 m., kai vidutinė gyvenimo trukmė 2017 m. EBPO šalyse (35-ios Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) narės) siekė 80,6 metų. Taigi, Lietuva nuo EBPO šalių vidurkio atsiliko beveik 5 metais.

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Rietavo savivaldybėje 2018 m. siekė 72,9 m. Minėtas rodiklis buvo mažiausias tarp lyginamų savivaldybių, kai Telšių apskrities rodiklis (76,0) viršijo visos šalies vidurkį. Didžiausia vidutinė gyvenimo trukmė tarp Telšių apskrities savivaldybių 2018 m. fiksuojama Mažeikių r. sav. (76,6).

⁴⁰ Vadovaujantis <http://www.vlk.lt>, *pirminė sveikatos priežiūra* – tai nespecializuotų, kvalifikuotų asmens sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų pagal šeimos (bendrosios praktikos) gydytojo ir bendrosios praktikos slaugytojo bei bendruomenės slaugytojo ir akušerio medicinos normų reikalavimus ambulatorinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (t. y. įstaigoje, neteikiančioje stacionarių asmens sveikatos priežiūros paslaugų), pacientų namuose ir globos įstaigose, kompleksas. Paslaugų teikimo pacientų namuose tvarką ir apimtį nustato įstaigos vadovas.

⁴¹ Pagal Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymą, *visuomenės sveikatos priežiūra* – organizacinių, teisinių, ekonominių, techninių, socialinių bei medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą bei ją stiprinti, visuma (I skyrius, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

⁴² Pagal Eurostatą, *vidutinė gyvenimo trukmė* – pagrindinis rodiklis, reprezentuojantis gyventojų gyvenimo gerovę.

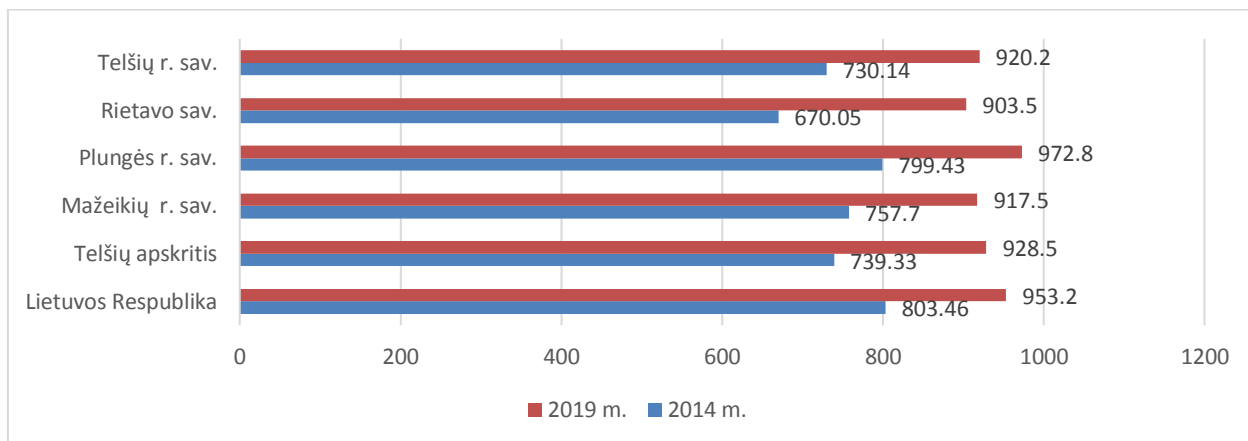

pav. nr. 44. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2018 m.

**analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų*

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Sveikatos priežiūros išteklių ir paslaugos. 2019 m. Rietavo sav. apsilankymų pas gydytojus skaičiaus, tenkančio 100 gyventojui, rodiklis (903,5) buvo mažesnis nei šalyje (953,2 k.) ir Telšių apskrityje (928,5 k.). Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100-ai gyventojų, Rietavo savivaldybėje nuo 2014 m. išaugo 34,8 proc. 2019 m. Šis rodiklis viršijo šalies (18,6 proc.) bei Telšių apskrities (25,6 proc.) vidurkius. Augantį gyventojų apsilankymo pas gydytojus skaičių lemia visuomenės senėjimas, prastėjanti vaikų sveikata, nesveikas ir pasyvus gyvenimo būdas.

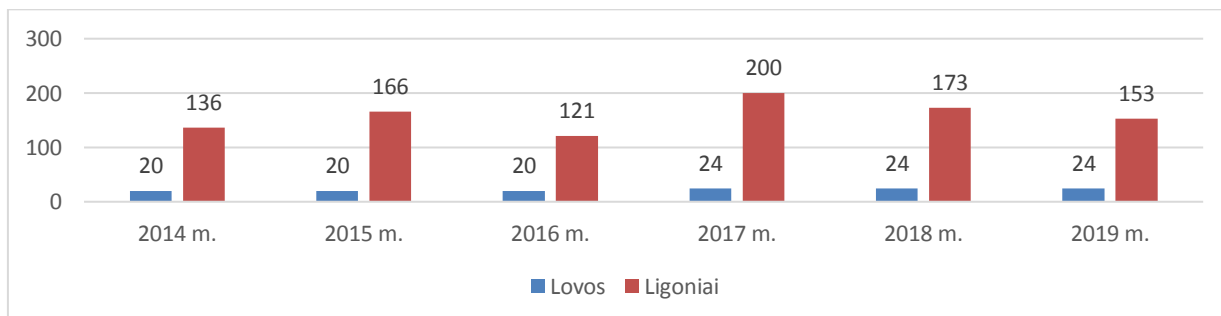

pav. nr. 45. Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100-ai gyventojų, 2014 m. ir 2019 m.

Šaltinis: BĮ Higienos institutas

Vadovaujantis BĮ Higienos instituto duomenimis, Rietavo savivaldybėje 2018 m. 10 000 gyventojų teko 8,09 aktyvių gydytojų. Pagal šį rodiklį Rietavo sav. atsiliko nuo šalies (46,1), Telšių apskrities (20,2) ir kitų lyginamų savivaldybių vidurkio. 2014–2018 m. laikotarpiu aktyvių gydytojų skaičius Rietavo savivaldybėje išaugo 30,9 proc. (nuo 6,18 iki 8,09), kai šalyje išaugo 6,6 proc., o apskrityje sumažėjo 1,0 proc.

Rietavo PSCP 2019 m. turėjo 24 lovas slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje, gydėsi 153 ligoniai. Bendras lovų skaičius lyginant su 2014 m. padidėjo 20,0 proc., o ligonių skaičius – 12,5 proc. Daugiausiai ligonių fiksuojama 2017 m. – 200.

pav. nr. 46. Rietavo PSCP slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus duomenys 2014-2019 m.

Šaltinis: Rietavo PSCP

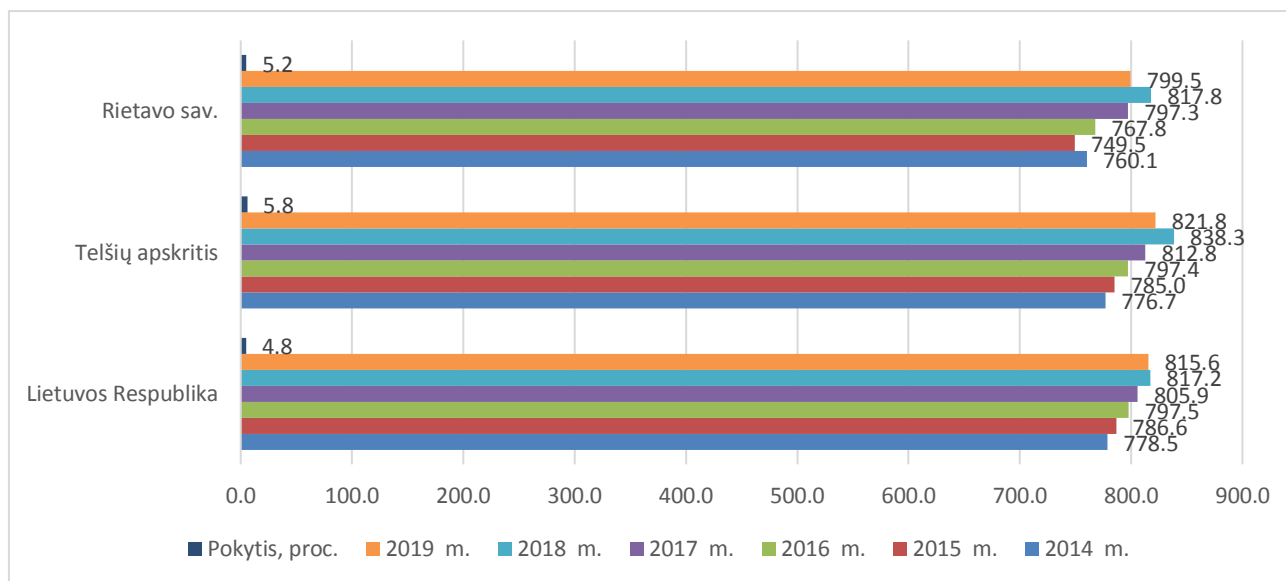
Greitoji medicinos pagalba (toliau – GMP) yra esminė sveikatos priežiūros sistemos sudėtinė dalis, nes nuolat didėja ūminių susirgimų, trauminių sužalojimų skaičius, todėl būtinas tinkamas GMP tarnybų darbas, užtikrinant teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą. Rietavo sav. GMP paslaugų teikimą užtikrina VšĮ Plungės rajono greitoji medicinos pagalba.

Lietuvos statistikos departamentas duomenų apie asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba Rietavo savivaldybėje, skaičių neteikia. Įvertinus minėtus duomenis, priskiriamus Plungės r. savivaldybei, matyti, kad asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba, skaičius 2014-2018 m. laikotarpiu sumažėjo 11,5 proc. (nuo 9 080 asm. 2014 m. iki 8 040 asm. 2018 m.).

Sergamumo⁴³ ir **ligotumo**⁴⁴ rodikliai padeda įvertinti gyventojų sveikatą, leidžia prognozuoti ir inicijuoti pokyčius sveikatos apsaugos srityje.

2019 m. **užregistruotų susirgimų, tenkančių 1 000-iui gyventojų**, Rietavo sav. (3306,4) buvo mažesni nei šalies (3377,2) ir Telšių apskrities (3493,3) rodikliai. Tačiau šis rodiklis lyginant su 2014 m. duomenimis išaugo visoje šalyje (12,3 proc.), Telšių apskrityje (14,0 proc.) ir Rietavo savivaldybėje (11,3 proc.).

2019 m. Rietavo sav. 1 000-iui gyventojų teko 799,5 **sergantys asmenys**, tai mažiau nei šalyje (815,6) ir Telšių apskrityje (821,8). Be to, tai buvo mažiausias rodiklis tarp lyginamų savivaldybių. Lyginant 2014 m. ir 2019 m. sergančių asmenų duomenis, matyti, kad sergančių asmenų rodiklis išaugo visose lyginamose teritorijose. Rietavo sav. rodiklis (5,2 proc.) nagrinėjamu laikotarpiu augo sparčiau nei šalyje (4,8 proc.), tačiau mažiau nei Telšių apskrityje (5,8 proc.).

pav. nr. 47. Sergančių asmenų skaičius 1000 gyventojų bei jų dinamika 2014-2019 m.

Šaltinis: BĮ Higienos institutas

Gyventojų sveikatos būklę tiksliau atspindi **mirtingumo pagal priežastis vertinimas**. Šis rodiklis parodo, kokios sveikatos problemos dominuoja visuomenėje ir kaip jos kinta.

Lentelė nr. 21. Mirtingumas, tekantis 100 000-ių gyventojų, pagal priežastis 2014 m. ir 2018 m. (asm.)

Administracinė teritorija	Metai	kraujotakos sistemos ligos	piktybiniai navikai	išorinės priežastys	virškinimo sistemos ligos	kvėpavimo sistemos ligos	infekcinės ligos
Lietuvos Respublika	2014	768	274	114	71	40	23
	2018	783	287	93	68	50	22

⁴³ Vadovaujantis www.sic.hi.lt, **sergamumas** – per nustatytą laikotarpį užregistruotų visų ligos atvejų (naujų ir kartotinių), dėl kurių žmonės kreipėsi į sveikatos priežiūros įstaigas, ir tų metų vidutinio gyventojų skaičiaus santykis. Jis reiškia populiacijos suminį sergamumą visomis ligomis.

⁴⁴ Vadovaujantis www.sic.hi.lt, **ligotumas** – tai bendras visų žinomų ligos atvejų skaičiaus ir gyventojų skaičiaus santykis tam tikru laiko momentu.

Administracinė teritorija	Metai	kraujotakos sistemos ligos	piktybiniai navikai	išorinės priežastys	virškinimo sistemos ligos	kvėpavimo sistemos ligos	infekcinės ligos
Telšių apskritis	2014	797	252	112	70	49	21
	2018	794	305	86	65	64	22
Mažeikių r. sav.	2014	767	246	93	66	50	20
	2018	671	283	77	58	50	25
Plungės r. sav.	2014	830	221	94	61	52	30
	2018	737	290	104	75	63	12
Rietavo sav.	2014	905	379	135	135	61	37
	2018	1110	401	80	80	134	13
Telšių r. sav.	2014	786	262	147	70	43	11
	2018	941	328	82	62	70	27

*analizės rengimo metu Higienos institutas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: BĮ Higienos institutas

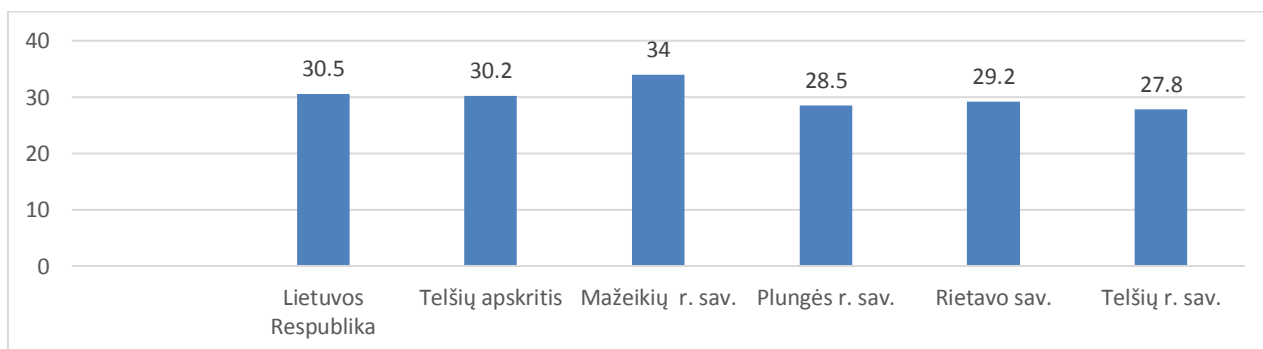
Rietavo sav., kaip ir visoje šalyje bei apskrityje, dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. 2018 m. šis rodiklis, tenkantis 100 000-ių gyventojų, Rietavo sav. (1110) buvo didesnis nei vidutiniškai Lietuvoje (783), Telšių apskrityje (794). Lyginant 2014 m. ir 2018 m., matyti, kad Rietavo sav. rodiklis išaugo (22,6 proc.), kai tuo pačiu metu visoje šalyje analizuojamas rodiklis išaugo 1,9 proc., o Telšių apskrityje sumažėjo 0,3 proc.

Antroji priežastis, lemianti mirtingumą, yra mirtingumas nuo piktybinių navikų. 2018 m. Rietavo sav. 100 000-ių gyventojų teko 401 mirusieji nuo piktybinių navikų ir šis rodiklis buvo didesnis nei šalyje (287) bei Telšių apskrityje (305). Mirtingumas nuo piktybinių navikų 2014-2018 m. didėjo visoje šalyje bei visose Telšių apskrities savivaldybėse.

Trečioji priežastis, lemianti mirtingumą, yra išorinės priežastys: 2018 m. Rietavo sav. 100 000-ių gyventojų teko 80 mirusiųjų nuo išorinių priežasčių (mažiau fiksuojama tik Mažeikių r. savivaldybėje (77)). Visose nagrinėjamose teritorijose rodiklis 2014–2018 m. sumažėjo, išskyrus Plungės r. savivaldybę.

Išvengiamo mirtingumo⁴⁵ rodiklis netiesiogiai parodo sveikatos priežiūros sistemos efektyvumą ir kokybę. Vadovaujantis duomenimis apie išvengiamą mirtingumą, galima spręsti apie sveikatos priežiūros ir sveikatos politikos įtaką gyventojų sveikatai bei numatyti naujas veiksmų kryptis.

Išvengiamo mirtingumo rodiklis savivaldybėse pradėtas analizuoti nuo 2013 m. Rietavo sav. 2018 m. buvo galima išvengti 29,2 proc. visų mirčių. Šis rodiklis buvo mažesnis nei visoje šalyje (30,5 proc.) ir Telšių apskrityje (30,2).

pav. nr. 48. Išvengiamas mirtingumas 2018 m.

*analizės rengimo metu Higienos institutas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: BĮ Higienos institutas

Ligotumas yra dar vienas iš sveikatos statistikos rodiklių. Jis nusako bendrą visų žinomų ligos atvejų skaičių ir gyventojų skaičiaus santykį tam tikru laiko momentu.

⁴⁵ Išvengiamas mirtingumas – mirusiųjų nuo ligų ar būklių, kurių galima išvengti taikant žinomas efektyvias prevencijos ir / ar diagnostikos priemones ir / ar gydymo priemones, dalis procentais nuo visų gyventojų mirčių (Higienos institutas).

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2018 m. didžiausias ligotumas 100 000-ių gyventojų Rietavo savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, buvo kvėpavimo sistemos ligomis ir kraujotakos sistemų ligomis. Lyginant su Telšių apskrities ligotumo rodikliais, Rietavo savivaldybėje 2018 m. stebimas mažesnis ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis, tačiau didesnis ligotumas kraujotakos sistemos. Ženklaus skirtumas Rietavo savivaldybėje pastebimas vertinant ligotumą infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis, kuris Rietavo savivaldybėje 2018 m. sudarė 3758/1000 gyv., Telšių apskrityje – 6533/1000 gyv., Lietuvoje – 7129/1000 gyv.

Lentelė nr. 22. Ligos Rietavo savivaldybėje 2018 m.* (100 000-ių gyventojų)

Ligos kvėpavimo sistemos ligomis	32404	35025	30866
Ligos kraujotakos sistemos ligomis	24669	27372	27951
Ligos akių ligomis	16276	13492	14069
Ligos endokrininės sistemos ligomis	16260	15025	13106
Ligos infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis	7129	6533	3758
Ligos psichikos ir elgesio sutrikimais	8264	11702	11849

*analizės rengimo metu Higienos institutas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: BĮ Higienos institutas

Tvarų gyventojų sveikatos lygio pagerėjimą galima užtikrinti kompleksškai panaudojant visus pagrindinius sveikatinimo veiksmus šiomis strateginėmis kryptimis: kuriant saugesnę socialinę aplinką, mažinant sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį; kuriant sveikesnę fizinę – darbo ir gyvenamąją aplinką; formuojant sveikesnę gyvenseną ir jos kultūrą; kuriant į paciento poreikius orientuotą, kokybiškesnę ir efektyvesnę asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą.

Sveikatos priežiūros apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (m.) 2018 m.	73,2	75,7	76,0
 Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100-io gyventojų 2019 m. (k.)	903,5	953,2	928,5
 Aktyvių gydytojų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojui 2018 m. (asm.)	8,09	46,1	20,2
 Užregistruotų susirgimų skaičiaus, tenkančio 1 000-iui gyventojų, pokytis 2014-2019 m. (proc.)	11,3	12,3	14,0
 	5,2	4,8	5,8

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
Sergančių asmenų skaičiaus, tenkančio 1 000-iai gyventojų, pokytis 2014-2019 m. (proc.)			
 Mirusiųjų nuo kraujotakos ligų skaičius, tenkantis 100 000 gyv. 2018 m.	1110	783	794
 Mirusiųjų nuo piktybinių navikų skaičius, tenkantis 100 000 gyv. 2018 m.	401	287	305
 Išvengiamo mirtingumo rodiklis 2018 m.	29,2	30,5	30,2

4.4.3. Socialinė apsauga

Socialinė apsauga – tai socialinių, ekonominių, organizacinių priemonių sistema, teikianti gyvenimui reikalingas lėšas ir paslaugas gyventojams, kurie įstatymų nustatytais atvejais dėl senatvės, negalios (invalidumo), mirties, ligos, motinystės (tėvystės), nedarbo ir kitų aplinkybių praranda savarankiškumą, pajamas ir negali pakankamai savimi pasirūpinti.

Pagrindinė socialinių paslaugų organizatorė Lietuvoje yra savivaldybė. Organizuojant socialines paslaugas, vis daugiau funkcijų perduodama savivaldybėms, siekiant socialines paslaugas priartinti prie jų gavėjų gyvenamosios vietos. Socialinių paslaugų tinklą Rietavo savivaldybėje sudaro stacionarios ir nestacionarios paslaugų įstaigos. Socialines paslaugas savivaldybėje teikia biudžetinės, viešosios įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų. Rietavo savivaldybėje didžiausias išlieka nestacionariųjų socialinių paslaugų poreikis. Kaip ir kitų savivaldybių, Rietavo savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikį lemia šie veiksniai: mažas gimstamumas ir visuomenės senėjimas (neigiamas gyventojų prieaugis), negalia, emigracija, socialinė rizika, nedarbas. Rietavo savivaldybėje socialines paslaugas administruoja savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius. Siekiant efektyvesnio socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo, savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą⁴⁶.

Socialinių paslaugų teikėjai. Socialinių paslaugų tinklą Rietavo sav. sudaro **socialinės paslaugų įstaigos**⁴⁷ (Savivaldybės biudžetinės įstaigos, viešosios įstaigos), NVO bei savivaldybės finansuojamos vietos LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) pavaldumo įstaigose ir perkamos paslaugos iš kitų šalies savivaldybių įstaigų, asociacijų, nevyriausybinių organizacijų ir kt.

Lentelė nr. 23. Socialinių paslaugų infrastruktūra Rietavo savivaldybėje

Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ²	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ¹	Vietų (gavėjų ³) skaičius	
			Iš viso	Iš jų finansuojamų Savivaldybės
Socialinės globos namai	VšĮ Rietavo parapijos senelių globos namai	Rietavo šv. Mykolo	65	14

⁴⁶ Patvirtinta Rietavo savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T1-66

⁴⁷ Pagal Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą, *socialinių paslaugų įstaiga* – socialines paslaugas teikiantis LR ar kitoje ES valstybėje narėje arba kitoje EEE valstybėje įsisteigęs juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys, atitinkantis šiame įstatyme nustatytus reikalavimus (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 str.).

Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ²	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ¹	Vietų (gavėjų ³) skaičius	
			Iš viso	Iš jų finansuojamų Savivaldybės
		arkangelo parapija		
Šeimynos	-	-	-	-
Laikino gyvenimo namai	-	-	-	-
Dienos socialinės globos centrai	-	-	-	-
Savarankiško gyvenimo namai	Rietavo socialinių paslaugų centras	Savivaldybė	4	4
Socialinės priežiūros centrai	1. VšĮ Tverų dienos centras	NVO	20	20
	2. BĮ Rietavo socialinių paslaugų centras. Vaikų užimtumo grupė „Būk mano draugas“.	Savivaldybė	123	123
Bendruomeninės įstaigos	1. Sutrikusio intelekto žmonių bendrija „Rietavo viltis“.	NVO	67	Savivaldybė iš dalies finansuoja socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų vykdomas veiklas, socialinių paslaugų teikimo veiklas
	2. Rietavo savivaldybės neįgaliųjų draugija.	NVO	95	
Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	1. BĮ Rietavo socialinių paslaugų centras.	Savivaldybė	71	80
	2. Rietavo PSPC Palaikomojo gydymo skyrius.	Savivaldybė	8	8

Šaltinis: Rietavo savivaldybės socialinių paslaugų planas 2020 metams

2020 metų vasario–kovo mėn. Rietavo savivaldybės administracijos iniciatyva buvo atlikta savivaldybės gyventojų anketinė apklausa „Socialinių paslaugų teikimas Rietavo savivaldybėje“. Apklausos tikslas – surinkti informaciją apie teikiamas socialines paslaugas, paslaugų kokybę ir prieinamumą. Apklausos dalyviai įvertino, kad Rietavo sav. esamos socialinės paslaugos suteikiamos laiku ir kokybiškai, tačiau reikalinga didesnė pagalba senyvo amžiaus asmenims, asmenims su negalia, psichikos negalią turintiems asmenims.

Socialinių paslaugų gavėjai. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai Rietavo savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys, negalią turintys asmenys, socialinės rizikos šeimos ir šiose šeimose augantys vaikai, be tėvų globos likę vaikai ir kiti socialinių problemų turintys asmenys.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014–2018 metų laikotarpiu šalyje **socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičius** mažėjo (atitinkamai 7,0 ir 11,4 proc.). Visose Telšių apskrities savivaldybėse socialinę riziką patiriančių šeimų ir juose augančių vaikų skaičius taip pat mažėjo, išskyrus Plungės r. savivaldybę.

Lentelė nr. 24. Socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičius 2014–2018 m. pabaigoje*

Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius						
Lietuvos Respublika	9 930	9 757	9 676	9 786	9 235	-7,0 %
Telšių apskritis	542	523	542	543	529	-2,4 %
Mažeikiai r. sav.	145	142	144	138	135	-6,9 %
Plungės r. sav.	164	151	164	173	182	11,0 %
Rietavo sav.	74	74	69	69	61	-17,6 %
Telšių r. sav.	159	156	165	163	151	-5,0 %
Socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų skaičius						
Lietuvos Respublika	19668	19043	18756	18415	17430	-11,4%
Telšių apskritis	1169	1131	1146	1142	1098	-6,1%
Mažeikiai r. sav.	287	285	282	281	271	-5,6%
Plungės r. sav.	369	322	338	361	377	2,2%
Rietavo sav.	168	172	153	146	135	-19,6%
Telšių r. sav.	345	352	373	354	315	-8,7%

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vertinant 2014–2018 m. laikotarpį, vidutiniškai per metus Rietavo sav. atsiranda 8 vaikai, kuriems nustatyta globa (rūpyba). Tai mažiausias rodiklis tarp lyginamų savivaldybių (Mažeikių r. sav. – 22, Plungės r. sav. – 20, Telšių r. sav. – 43).

Nemokamą maitinimą Rietavo savivaldybėje 2019 m. gavo 242 moksleiviai. Nuo 2014 m. šis skaičius sumažėjo 43,2 proc. (2016 m. – 515). Telšių apskrityje ir šalyje nemokamą maitinimą gaunančių moksleivių skaičius taip pat mažėjo (atitinkamai 42,8 proc. ir 37,7 proc.).

2014–2018 m. laikotarpiu socialinių paslaugų asmens namuose prieinamumas gerėjo visose Telšių apskrities savivaldybėse, kai tuo tarpu šalyje sumažėjo 1,3 proc. Telšių apskrities rodiklis padidėjo apie 58,4 proc. Iš visų Telšių apskrities savivaldybių labiausiai socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius padidėjo Rietavo savivaldybėje (104,8 proc.), mažiausiai – Mažeikių r. savivaldybėje (27,2 proc.).

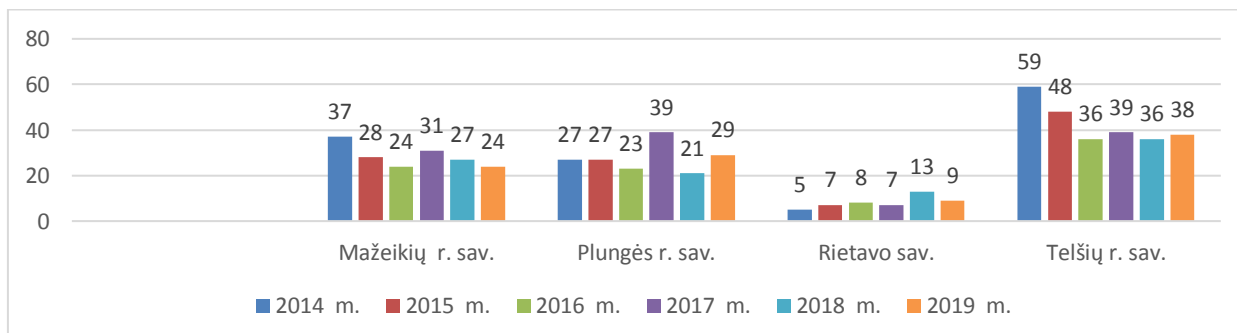
Lentelė nr. 25. Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjai 2014–2018 m.*

Administracinė teritorija / Metai	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	Pokytis proc.
Lietuvos Respublika	18 083	17 826	18 630	18 543	17 845	-1,3%
Telšių apskritis	721	827	832	910	1142	58,4%
Mažeikiai r. sav.	265	276	291	228	337	27,2%
Plungės r. sav.	180	258	252	261	311	72,8%
Rietavo sav.	63	63	68	97	129	104,8%
Telšių r. sav.	213	230	221	324	365	71,4%

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

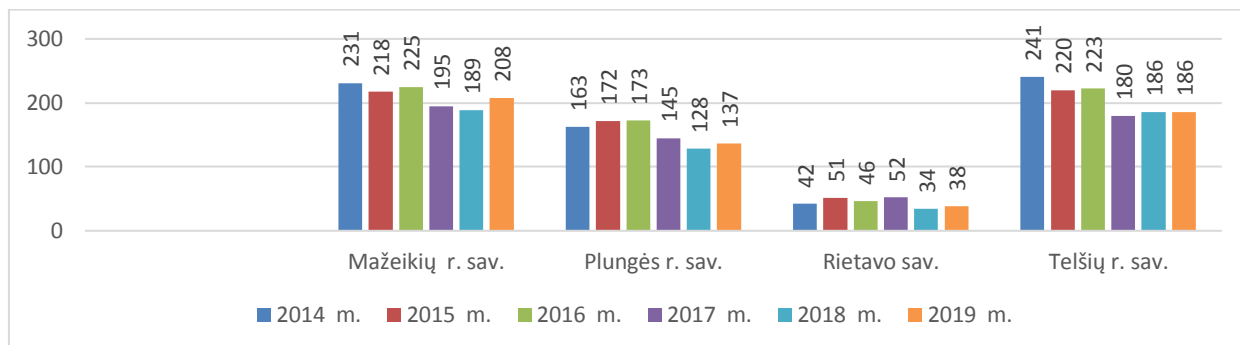
2014–2019 m. laikotarpiu iki 17 metų amžiaus vaikų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, Rietavo savivaldybėje skaičius padidėjo iki 80,0 proc. (nuo 5 iki 9). Mažiausiai vaikų neįgaliaisiais pripažinta 2014 m. (5), daugiausiai – 2018 m. (13). Telšių apskrityje pirmą kartą neįgaliais pripažintų vaikų skaičius 2014–2019 m. sumažėjo 21,9 proc. (nuo 128 iki 100), šalyje padidėjo 2,1 proc. (nuo 1920 iki 1960).

pav. nr. 49. Vaikų, kuriems pirmą kartą pripažinta negalia, skaičius Telšių apskrities savivaldybėse 2014–2019 m. (0-17 m. amžiaus)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius 2014–2019 m. šalyje sumažėjo 18,1 proc. (nuo 12 951 iki 10 609), Telšių apskrityje sumažėjo 13,9 proc. (nuo 677 iki 569). Rietavo savivaldybėje šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 9,5 proc. (nuo 42 iki 38). Rodiklio sumažėjimas taipogi fiksuotas beveik visose Telšių apskrities savivaldybėse.

pav. nr. 50. Darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius Telšių apskrities savivaldybėse, 2014–2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje socialinės pašalpos gavėjų skaičius 2014–2019 m. laikotarpiu mažėjo (55,5 proc.). Šalyje socialinės pašalpos gavėjų skaičius per tą patį laikotarpį sumažėjo 53,9 proc., Telšių apskrityje – 60,6 proc. Savivaldybės socialinę pašalpą teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją. Socialinės pašalpos gavėjų skaičiaus mažėjimą nulemti galėjo glaudus tarpinstitucinis bendradarbiavimas sprendžiant socialinės apsaugos problemas, aktyvus vietos bendruomenės dalyvavimas, nedarbo lygio mažėjimas ir kt.

Lentelė nr. 26. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms 2014 m. ir 2019 m.

	2014 m.	2019 m.	Pokytis, proc.	2014 m.	2019 m.	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	140114	64604	-53,9	103786,5	63351,5	-39,0
Telšių apskritis	8927	3513	-60,6	6112,9	3402,9	-44,3
Mažeikių r. sav.	4087	1699	-58,4	2922	1778,6	-39,1
Plungės r. sav.	1780	613	-65,6	1155,6	530,3	-54,1
Rietavo sav.	438	195	-55,5	281,5	174,7	-37,9
Telšių r. sav.	2622	1006	-61,6	1753,8	919,3	-47,6

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Sumažėjus socialinių pašalpų gavėjų skaičiui bei socialinei paramai tapus tikslingesnei, atitinkamai sumažėjo ir išlaidos socialinėms pašalpoms. Lietuvoje ir Telšių apskrityje analizuojamuoju laikotarpiu didžiausios išlaidos socialinėms pašalpoms buvo 2014 m. (atitinkamai 103786,5 tūkst. Eur ir 6112,9 tūkst. Eur).

Socialinis būstas. Rietavo savivaldybei priklauso ir vykdo 40-ties socialinių būstų eksploataciją bei priežiūrą. 2020 m. pradžioje Rietavo sav. asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašuose buvo 52 asmenys.

Socialinės aplinkos apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
----------	--------------	---------------------	------------------

	Socialinę riziką patiriančių šeimų pokytis 2014-2018 m. (proc.)	-17,6	-7,0	-2,4
	Socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų skaičiaus pokytis 2014-2018 m. (proc.)	-19,6	-11,4	-6,1
	Socialinių pašalpų gavėjų skaičiaus pokytis 2014-2019 m. (proc.)	-55,5	-53,9	-60,6
	Socialinių paslaugų gavėjų namuose skaičiaus pokytis 2014-2018 m. (proc.)	104,8	-1,3	58,4
	Darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumas, skaičiaus pokytis 2014-2019 m. (proc.)	-9,5	-18,1	-13,9
	Vaikų, kuriems pirmą kartą nustatyta negalia, skaičius (asm.) ir jų pokytis 2014-2019 m. (proc.)	80,0	2,1	-21,9

4.4.4. Kultūra ir menas

Kultūra dabartiniame pasaulyje tampa vis svarbesniu elementu ne tik telkiant bendruomenes, bet ir kaip reikšmingas ekonomikos augimo veiksnys. Kultūros centrai⁴⁸, bibliotekos⁴⁹, muziejai⁵⁰ ir kitos kultūros įstaigos, vykdydamos tiesioginę veiklą, įgyvendina kultūros politikos tikslus ir uždavinius savivaldybės teritorijoje. Rietavo savivaldybėje kultūros politiką įgyvendina:

- Rietavo savivaldybės kultūros centras (filialai: Tverų, Medingėnų, Daugėdų ir Labardžių)
- Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka (2 aptarnavimo skyriai (suaugusiųjų ir vaikų literatūros, 6 filialai: Tverų, Medingėnų, Daugėdų, Liolių, Pelaičių ir Labardžių)
- Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus

Rietavo savivaldybės kultūros centras (toliau Rietavo s. KC) didžiausią dėmesį skiria etnokultūros puoselėjimui, profesionalaus meno sklaidai, turiningam gyventojų laisvalaikio praleidimui, pramoginių renginių organizavimui, mėgėjų klubų bei meno mėgėjų kolektyvų veiklos skatinimui. Kultūros centras organizuoja įvairias Rietavo krašto žmonių pamėgtas tradicines šventes, vakarones, koncertus, valstybinių švenčių, reikšmingų ir atmintinų datų minėjimus, masinius renginius, dalyvauja Telšių apskrities ir

⁴⁸ Pagal Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymą, *kultūros centras* – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas ir šio įstatymo nustatyta tvarka pripažintas juridinis asmuo, kuris savo veikla puoselėja etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuria menines programas, plėtoja švietėjišką (edukacinę), pramoginę veiklą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius ir organizuoja profesionalaus meno sklaidą (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

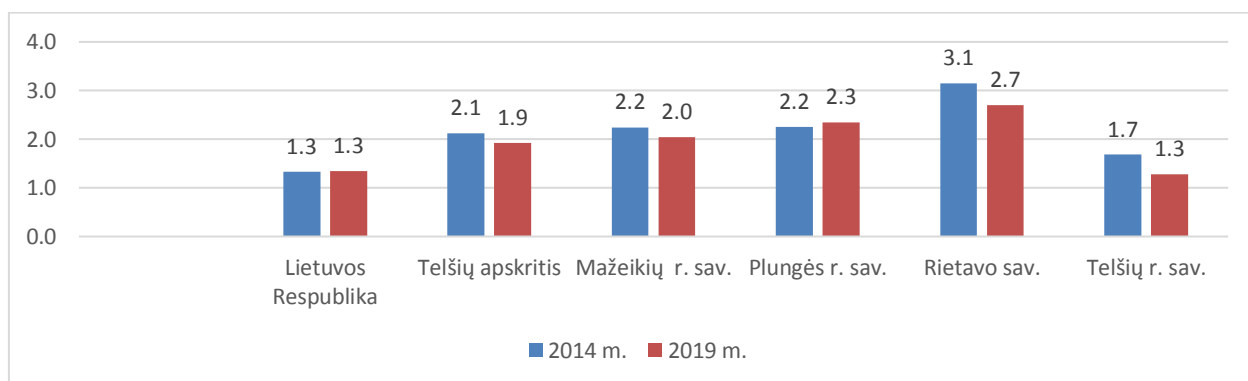
⁴⁹ Pagal Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymą, *biblioteka* – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas juridinis asmuo, veikiantis informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityse ir vykdamas bibliotekų veiklą, arba juridinio asmens, turinčio teisę vykdyti bibliotekų veiklą, struktūrinis padalinys (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

⁵⁰ Pagal Lietuvos Respublikos muziejų įstatymą, *muziejus* – juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė, viešoji įstaiga ar kitos teisinės formos juridinis asmuo, įsteigtas įstatymų nustatyta tvarka, kurio svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

respublikiniuose kultūriniuose renginiuose, bendrauja su Rietavo savivaldybės užsienio partneriais, organizuoja parodas, susitikimus su aktorais, rašytojais, aktyviai bendradarbiauja su kitais kultūros centrais, mokyklomis, bibliotekomis, muziejais.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, **meno mėgėjų kolektyvų skaičius** lyginant 2014 m. ir 2019 m. Lietuvoje sumažėjo 3,9 proc. (nuo 3908 iki 3757), Telšių apskrityje – 17,8 proc. (nuo 309 iki 254), Rietavo savivaldybėje – 23,1 proc. (nuo 26 iki 20). Tačiau **kultūros centrų dalyvių** skaičiaus pokytis tuo pačiu metu buvo mažesnis: Lietuvoje kultūros centrų dalyvių skaičius sumažėjo 0,3 proc. (nuo 52823 iki 52671), Telšių apskrityje – 1,6 proc. (nuo 4189 iki 4124), o Rietavo savivaldybėje analizuojamas rodiklis padidėjo 2,9 proc. (nuo 274 iki 282).

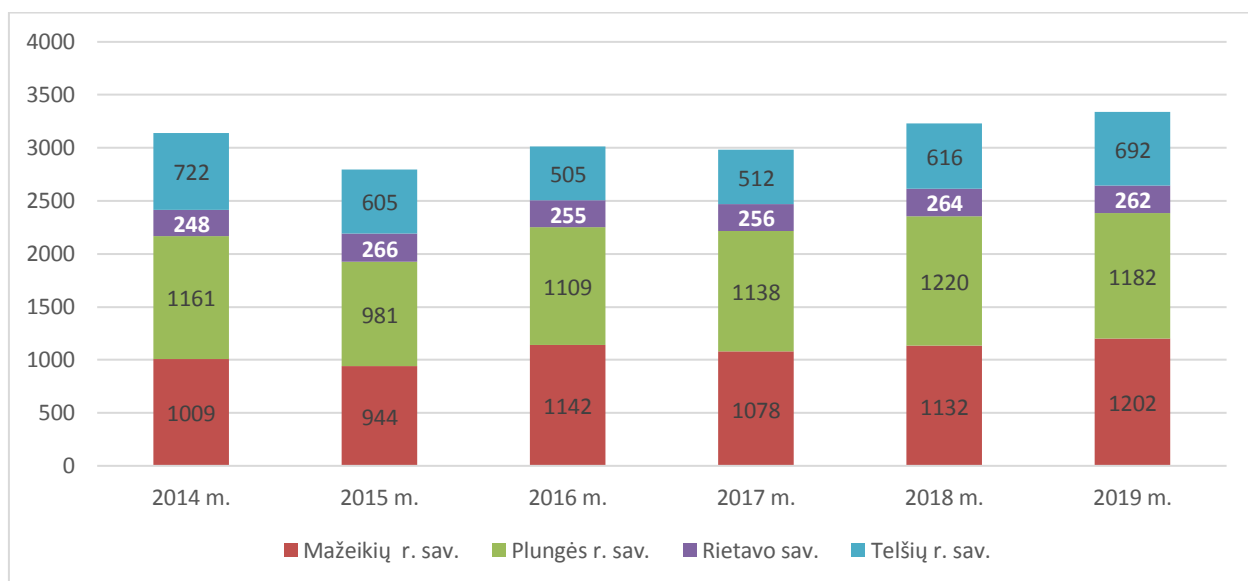
Pastebėtina, kad meno kolektyvų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, Lietuvoje 2014 m. ir 2019 m. buvo 1,3. Telšių apskrityje šis rodiklis 2014 m. ir 2019 m. buvo didesnis (atitinkamai 2,1 ir 1,9), o Rietavo savivaldybėje fiksuojamas didžiausias rodiklis lyginant tiek su nacionaliniu, tiek visomis Telšių apskrities savivaldybėmis.

pav. nr. 51. Meno kolektyvų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2014 m. ir 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

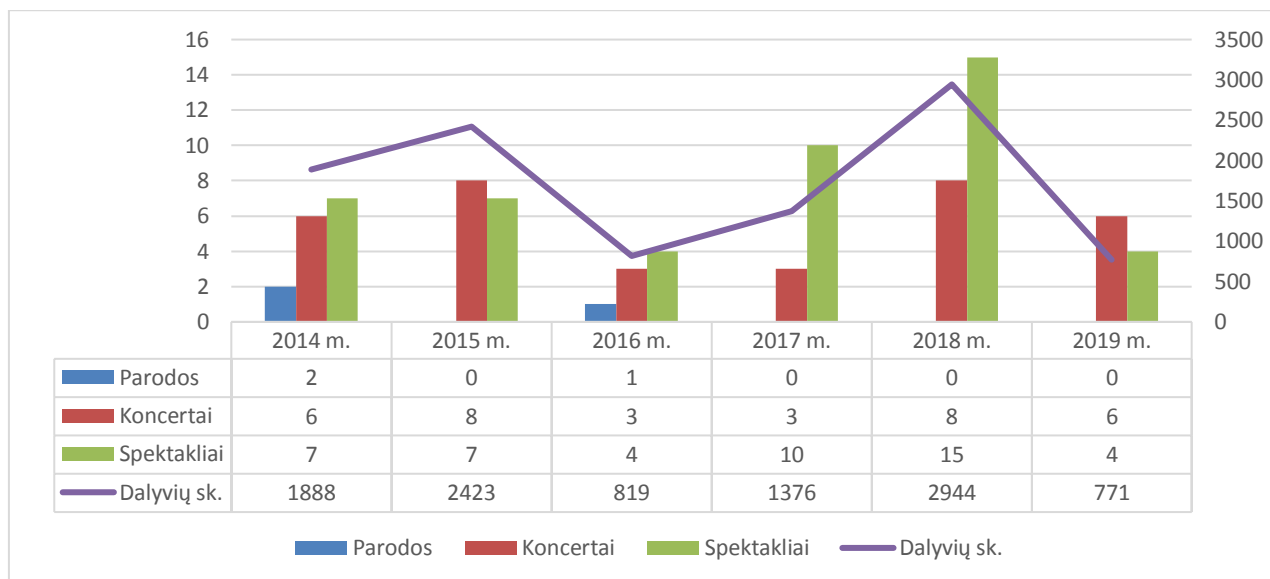
Lietuvos nacionalinio kultūros centro duomenimis, 2019 m. Rietavo s. KC ir jo filialuose vyko 262 **renginiai** (plačiąja prasme, apimantys parodas, edukacinius renginius ir kt.), kuriuose dalyvavo 27 999 dalyviai ir lankytojai. 2014 m. Rietavo s. KC renginių skaičius siekė 248, o dalyvių ir lankytojų – 35 678. Surengtų renginių skaičius lyginant 2014 m. ir 2019 m. padidėjo 5,6 proc., kai tuo tarpu visoje Lietuvoje šis rodiklis išaugo 20,6 proc. (nuo 47 882 iki 57 741), o Telšių apskrityje – 6,3 proc. (nuo 3 140 iki 3 338). Daugiausiai kultūros renginių organizuojama Plungės r. ir Mažeikių r. savivaldybėse.

pav. nr. 52. Surengtų kultūros renginių skaičius 2014-2019 m. Telšių apskrities savivaldybėse

Šaltinis: Nacionalinis kultūros centras

2014-2019 m. profesionalaus meno renginių ir jų lankytojų skaičius kito netolygiai. 2019 m. Rietavo s. KC ir jo filialuose buvo surengta 10 profesionalaus meno renginių, kuriuose dalyvavo 771 lankytojas, kai 2018 m. buvo surengti 23 renginiai, kuriuose dalyvavo 2 944 lankytojai. Pastebima, kad 2014-2019 m. didesnė profesionalaus meno renginių pasiūla pritraukė ir didesnį lankytojų skaičių.

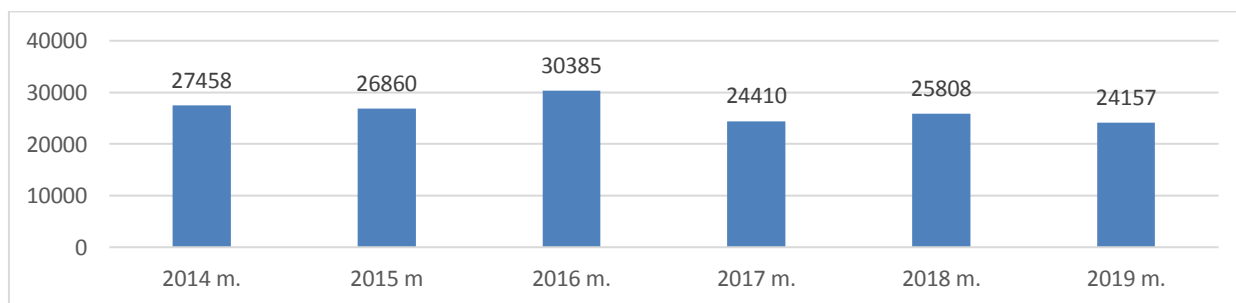
pav. nr. 53. Profesionalaus meno renginių ir jų lankytojų skaičius Rietavo savivaldybėje 2014-2019 m.

Šaltinis: Nacionalinis kultūros centras

Rietavo savivaldybės teritoriją aptarnauja **Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka** (toliau Rietavo viešoji biblioteka) su 7 padaliniais. Vadovaujantis Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos skelbiamais statistiniais duomenimis, matyti, kad tai mažiausias bibliotekų tinklas tarp lyginamų savivaldybių. Rietavo viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose 2019 m. buvo sukaupęs 66,7 tūkst. fizinių dokumentų fondas, o išduota 1,6 tūkst. fizinių dokumentų.

2014–2019 m. sukaupęs fizinių dokumentų fondas Rietavo viešojoje bibliotekoje sumažėjo 2,5 proc. Fizinių dokumentų išduotis lyginant 2014 m. ir 2019 m. sumažėjo 19,5 proc., kai tuo tarpu visoje šalyje šis rodiklis sumažėjo apie 10,3 proc. Pagrindinė mažėjimo priežastis – vartotojai vis dažniau naudojami virtualiais dokumentais.

2019 m. Rietavo viešosios bibliotekos paslaugomis naudojosi apie 24 tūkst. lankytojų (palyginti su 2014 m. lankytojų skaičius sumažėjo 3301 arba 12,0 proc.). Visgi lankytojų skaičius analizuojamu laikotarpiu svyravo (2016 m. fiksuojama 30385 lankytojų).

pav. nr. 54. Lankytojų (apsilankymų) skaičius Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešojoje bibliotekoje

Šaltinis: Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

Didžiausią įtaką lankytojų aktyvumui turi gaunamos naujos populiariausios knygos, aktyviau organizuojamas bibliotekos gyvenimas. Bendras bibliotekos organizuojamas renginių (žodinių, vaizdinių, kompleksinių) skaičius 2014 m. sudarė 262, 2015 m. – 2020, 2016 m. – 194, , 2017 m. – 197, 2018 m. – 204.

Rietavo savivaldybės viešosios bibliotekos 2019 m. veiklos rodikliai palyginus su nacionaliniais ir apskrities savivaldybių rodikliais išsiskiria tuo, kad vartotojų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, bei bibliotekų filialų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, yra didesni nei vidutiniškai visoje šalyje bei apskrityje. Tačiau lankytojų (apsilankymų) skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, yra vienas mažiausių Telšių apskrityje (mažiau fiksuojama tik Mažeikių r. savivaldybėje).

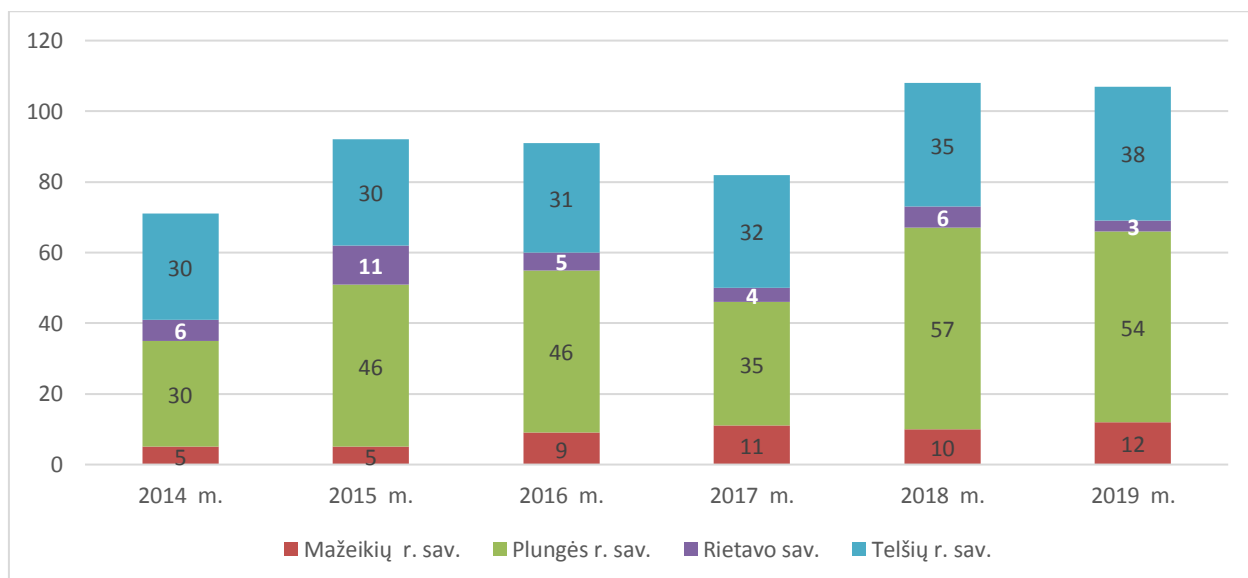
Lentelė nr. 27. Savivaldybių viešųjų bibliotekų veiklos rodikliai, tenkantys 1000-iui gyventojų, 2019 m.

Administracinė teritorija/rodiklis	Vartotojų skaičius	Lankytojų (apsilankymų) skaičius	Bibliotekų filialų skaičius
Lietuvos Respublika	193,4	3450,8	0,4
Telšių apskritis	206,1	3559,6	0,6
Mažeikių r. sav.	165,4	2682,3	0,5
Plungės r. sav.	228,6	4749,1	0,6
Rietavo sav.	216,4	3258,7	0,9
Telšių r. sav.	238,0	3755,4	0,7

Šaltinis: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

Pagrindinės **Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus** (toliau – Rietavo muziejus) veiklos kryptys apima edukacinę veiklą, bendradarbiavimą su švietimo, mokslo ir kultūros organizacijomis, įvairių renginių, susitikimų ir pan. organizavimą, kultūrinio gyvenimo puoselėjimą ir pan. (pavyzdžiui, organizuojamos dailininkų parodos, rengiamos istorinės ir edukacinės ekspozicijos, organizuojami teatralizuoti renginiai ir kt.).

Rietavo muziejaus rinkiniuose 2019 m. buvo saugomi 6113 eksponatų. Vertinant Rietavo muziejaus lankytojų srautus 2014-2019 m. laikotarpiu, pastebimas svyravimas. Daugiausia lankytojų fiksuojama 2015 m. (apie 11 tūkst.), mažiausiai – 2018 m. (apie 3 tūkst.). Muziejų lankomumas visoje šalyje 2014-2019 m. išaugo 48,8 proc. (nuo 3757 tūkst. iki 5589 tūkst.), Telšių apskrityje – 50,7 proc. (nuo 71 tūkst. iki 107 tūkst.). Didžiausias pokytis matomas Plungės r. savivaldybėje, kurioje 2014 m. apsilankė apie 30 tūkst., o 2019 m. – apie 54 tūkst. muziejų lankytojų.

pav. nr. 55. Muziejų lankytojų skaičius Telšių apskrities savivaldybėse 2014-2019 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kultūros ir meno apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 KC renginių skaičiaus pokytis 2014-2019 m. (proc.)	+5,6	+20,6	+6,3
 Meno kolektyvų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2019 m. (vnt.)	+2,7	+1,3	+1,9
 Kultūros centrų dalyvių skaičiaus pokytis 2014-2019 m. (proc.)	+2,9	-0,3	-1,6
 Bibliotekos lankytojų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2019 m. (asm.)	3258,7	3450,8	3559,6
 Bibliotekos vartotojų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2019 m. (asm.)	216,4	193,4	206,1
 Muziejų lankytojų skaičiaus pokytis 2014-2019 m. (proc.)	-50,0	+48,8	+50,7

4.4.5. Kūno kultūra ir sportas

Kūno kultūros ir sporto tiekėjai bei dalyviai. Kūno kultūros ir sporto politiką Rietavo sav. įgyvendina:

- Rietavo savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyrius
- 12 sporto organizacijų⁵¹ (2019 m. duomenimis)

2017 m. Rietavo savivaldybėje, Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis⁵², buvo 25 m baseinas (priklauso aukštajai mokyklai), žirgų sporto maniežas, 5 salės, 11 krepšinio aikštelių, 9 tinklinio aikštelės, 5 futbolo aikštelės, 2 teniso aikštelės. Nepaisant to, Rietavo savivaldybėje sporto bazė yra nepakankama, savivaldybėje nėra sporto mokymo įstaigos, sportinės veiklos dažniausiai organizuojamos mokyklose (uždaroje patalpose), mokyklų sporto aikštelėse, seniūnijų centruose.

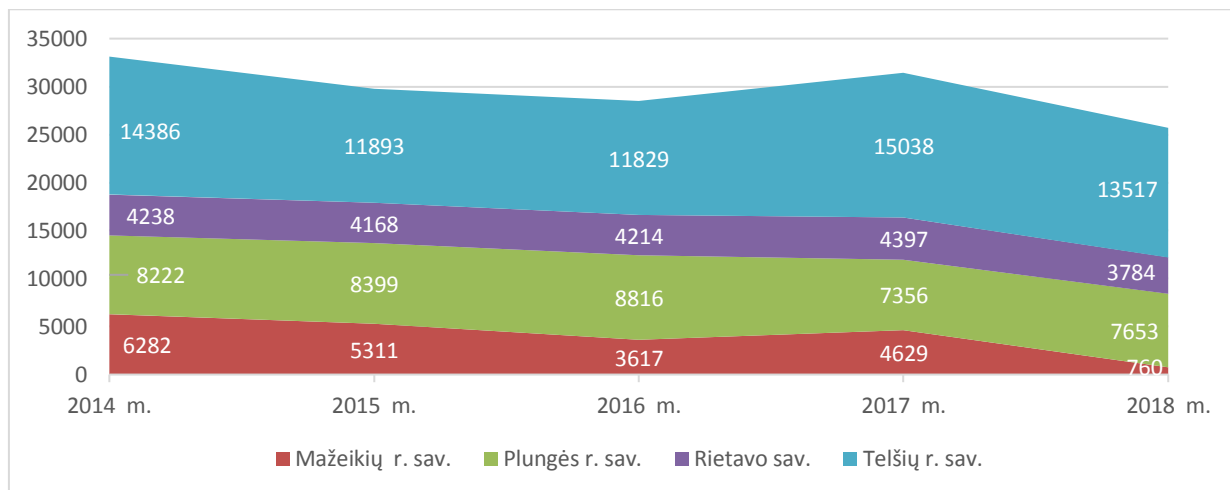
Rietavo savivaldybėje ir 2014 m., ir 2019 m. veiklą vykdė 12 registruotų sporto klubų. 2019 m. fiksuojami šie sporto klubai: Tverų „Vykintas“, Budrikių „Smūgis“, krepšinio klubas „Rietavo liūtas“, Liolių „Lokiai“, „Daugėdai“, „Medingėnai“, Rietavo sporto klubai „Viesulas“, „Greitukai“, S. Kažukauskio sporto klubas, „Rietavo „Gaja“, futbolo klubas „Rietuva“, neįgaliųjų draugijos sporto klubas „Energija“ ir VšĮ Rietavo žirgynas. Sporto klubai 2019 m. surengė 24 sportinius renginius ir sporto varžybas, kuriuose

⁵¹ Pagal Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymą, *sporto organizacijos* – yra juridinio asmens teises turintys sporto klubai, sporto mokyklos, sporto centrai, sporto bazės, sporto šakų federacijos, asociacijos, draugijos ir kitos kūno kultūra ir sporto veikla užsiimančios organizacijos bei institucijos, kurios sudaro sąlygas praktikuoti kūno kultūrą ir sportą, rengti sportininkus, organizuoti sporto varžybas ir kitus kūno kultūros bei sporto renginius (1 skyrius, bendrosios nuostatos, 3 straipsnis).

⁵² Įstaigos veikla nuo 2019 m. spalio 1 d. nutraukta, informacija apie sporto sektoriaus duomenis neatnaujinama nuo 2017 m.

vidutiniškai dalyvavo apie 40 sportininkų. Lyginant sporto renginių ir dalyvių duomenis su 2014 m., matyti, kad renginių skaičius yra padidėjęs (nuo 20 iki 24), tačiau dalyvių skaičius sumažėjęs (nuo 50 iki 40).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, **sporto varžybų ir sveikatingumo renginių** dalyvių skaičius 2014-2018 m. mažėjo tiek visoje Lietuvoje (-7,4 proc.), tiek Telšių apskrityje (-22,4 proc.). Rietavo savivaldybėje šis rodiklis kito netolygiai, tačiau lyginant 2014 m. ir 2018 m. sumažėjo 10,7 proc.

pav. nr. 56. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius
Lietuvos statistikos departamentas

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2019 m. atliko Lietuvos gyventojų apklausą apie fizinį aktyvumą (buvo apklausti 3019 Lietuvos gyventojai nuo 15 iki 75 metų amžiaus). Apklausos rezultatai parodė, kad 64 proc. respondentų bent retkarčiais sportuoja ar besimankština. Palyginti su 2017 m. duomenimis, sportuojančių ar besimankštinančių gyventojų padaugėjo 4 proc. (nuo 60 proc. iki 64 proc.). Taip pat lyginant su 2017 m. tyrimo duomenimis, Lietuvos gyventojų, užsiimančių aktyvia fizine veikla 3-4 kartus per savaitę, padaugėjo nuo 13 proc. iki 16 proc. Taigi individualus gyventojų fizinis aktyvumas Lietuvoje populiarėja.

Rietavo savivaldybėje 2018 m. visos Lietuvos mastu buvo vykdomas **suaugusių gyventojų gyvenamosios tyrimas**, kurį koordinavo Higienos institutas, o anketinę apklausą, duomenų suvedimą ir analizę Rietavo savivaldybėje vykdė Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Tyrimo populiacija – 18 metų ir vyresni asmenys. Apklausos rezultatai parodė, kad savivaldybės gyventojų fizinis aktyvumas (mažiausiai 4 kartus per savaitę) siekia 57,3 proc. Pokytis lyginant su 2011 m. atliktos apklausos rezultatais yra ženklus – nuo 22,6 proc. iki 57,3 proc.

Taip pat visoje Lietuvoje pastebimas **sporto stovyklų** populiarėjimas. Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2014-2017 m. laikotarpiu sporto stovyklų skaičius visoje šalyje išaugo 27,1 proc., stovyklų trukmė dienomis padidėjo neženkiai, t. y. 4,0 proc., tačiau dalyvių skaičius – 586,8 proc. (nuo 15 922 iki 109 359). Telšių apskrities savivaldybės pastebimos panašios tendencijos, tačiau sporto stovyklų skaičius sumažėjo 2,5 proc., bet sporto stovyklų trukmė ir dalyvių skaičius išaugo (atitinkamai 31,1 proc. ir 141,0 proc.). Rietavo savivaldybėje duomenys apie sporto stovyklas fiksuojami tik 2017 m., kai surengtų stovyklų buvo 1, trukmė – 5 dienas, dalyvių – 40.

Lentelė nr. 28. Sporto stovyklos 2014 m. ir 2017 m.

Lietuvos Respublika	1016	1291	12192	11699	15922	109359	27,1	4,0	586,8
Telšių apskritis	40	321	466	321	642	1547	-2,5	31,1	141,0

Mažeikių r. sav.	5	7	69	29	172	275	40,0	58,0	59,9
Plungės r. sav.	20	26	221	247	262	120	30,0	-11,8	-54,2
Rietavo sav.	0	1	0	5	0	40	-	-	-
Telšių r. sav.	15	5	176	40	208	1112	-66,7	77,3	434,6

Sudaryta autorių pagal Kūno kultūros ir sporto departamento prie LR Vyriausybės sporto statistikos duomenis

Kūno kultūros ir sporto apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Sportuojančių (fiziškai aktyvių) gyventojų dalis, proc.	57,3	64,0	n. d.
 Sporto varžybų, sporto visiems renginių ir sporto stovyklų dalyvių skaičiaus pokytis 2014-2018 m. (proc.)	-10,7	-7,4	-22,4

4.4.6. Nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo politika

Nevyriausybinių organizacijų. Prie nevyriausybinių organizacijų priskiriamos asociacijos⁵³, labdaros ir paramos fondai bei dauguma viešųjų organizacijų. Rietavo savivaldybėje 2020 m. veiklą vykdė įvairios jaunimo, socialinės, sporto, kultūrinės ir kitos nevyriausybinių organizacijos (NVO).

Lentelė nr. 29. Rietavo savivaldybėje veikiančios NVO

Veiklos sritis	NVO pavadinimas	Narių skaičius
Jaunimo organizacijos, klubai	Rietavo sav. jaunimo organizacija „Progresas“	22
	Rietavo „Vykinto“ draugovė (skautai)	50 (iš kurių 15 jaunuolių)
Socialinės organizacijos	Rietavo jaunųjų šaulių 3-ioji kopa	45
	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Rietavo Viltis“	66
	Rietavo sav. neįgalųjų draugija	203
	Rietavo parapijos senelių globos namai	65
	Tverų vaikų dienos centras	24
Sporto organizacijos	Draugija „Motulės delnuos“	35
	Sporto klubas „Greitukai“	20
	Klubas „Rietavo gaja“	40
	Krepšinio klubas „Rietavo liūtas“	3
	Rietavo futbolo klubas „Rietuva“	2
	Tverų sporto klubas „Vykintas“	108
	S. Kažukauskio sporto klubas	1
	Asociacija „Adrenalino mėgėjai“	28
Su kultūra susijusios organizacijos	Vakarų Lietuvos dvarų kultūros asociacija	8

⁵³ Pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, asociacija – savo pavadinimą turintis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – koordinuoti asociacijos narių veiklą, atstovauti asociacijos narių interesams ir juos ginti ar tenkinti kitus viešuosius interesus.

Veiklos sritis	NVO pavadinimas	Narių skaičius
Kitos organizacijos	Rietavo moterų užimtumo centras	12
	Vietos veiklos grupė „Rietavo iniciatyvos“	15
	Rietavo miesto vietos veiklos grupė	21
	Asociacija „Rietavo trečiojo amžiaus universitetas“	75
	Rietavo seniūnijos moterų klubas	9
	Rietavo savivaldybės tėvų forumas	8
	Rietavo sakralinės muzikos klubas „AD LUCEM“	30

Šaltinis: Rietavo savivaldybės administracija

Bendras Rietavo savivaldybėje veikiančių NVO narių skaičius sudaro 890. Tai sudaro apie 12 proc. Rietavo savivaldybės gyventojų 2020 m.

Rietavo savivaldybės administracijos duomenimis, Rietavo savivaldybėje 2020 m. veikė 12 **vietos bendruomenių**: Giliogirio bendruomenė, Daugėdų bendruomenė, „Mūsų Labardžiai“, Pelaičių bendruomenė, Medingėnų bendruomenė „Medinga“, Tverų bendruomenė, Vatušių bendruomenė, Liolių bendruomenė, Žadvainų kaimo bendruomenė, Budrikių kaimo bendruomenė, Bendruomenė „Kaimynija“, Girėnų bendruomenė.

Rietavo savivaldybėje veikia dvi asociacijos – **vietos veiklos grupės** (toliau – VVG): asociacija VVG „Rietavo iniciatyvos“ ir asociacija VVG „Rietavo miesto vietos veiklos grupė“.

Lentelė nr. 30. Vietos veiklos grupės Rietavo savivaldybėje

Vietos veiklos grupės pavadinimas	Narių skaičius	Veiklos finansavimo šaltinis
Rietavo miesto VVG	21	1. Iš Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-910-01-0006 „Rietavo miesto plėtros strategijos įgyvendinimo administravimas“, projekto vykdymo laikotarpis 2016.12.15 – 2023.03.15. 2. Iš Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.6.1-ESFA-V-911-08-0003 „Mobilus paslaugų centras“ projekto vykdymo laikotarpis 2018.09.05 – 2020.08.05.
VVG „Rietavo iniciatyvos“	15	1. Iš Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.6.1-ESFA-V-911-08-0005 „Veik Rietave“, projekto vykdymo laikotarpis 2018.09.05 – 2020.08.30.

Šaltinis: Rietavo savivaldybės administracija

Jaunimo politika – priemonių, kuriomis sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai ir siekiama sudaryti palankias sąlygas formuotis jauno žmogaus asmenybei ir jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą, visuma. **Jaunimas (jaunas žmogus)** – asmuo nuo 14 iki 29 metų (įskaitytinai). 2020 m. pradžioje Rietavo sav. daugiau nei kas penktas gyventojas arba 21,3 proc. visų gyventojų buvo 14-29 metų amžiaus. Šis rodiklis viršijo ne tik visos šalies (17,7 proc.), bet ir Telšių apskrities (19,5 proc.). Paminėtina, kad 2014–2020 m. laikotarpiu jaunimo skaičius bendroje gyventojų struktūroje mažėjo visose lyginamose teritorijose: Lietuvoje – 19,6 proc., Telšių apskrityje – 20,1 proc. Rietavo savivaldybėje – 23,0 proc.

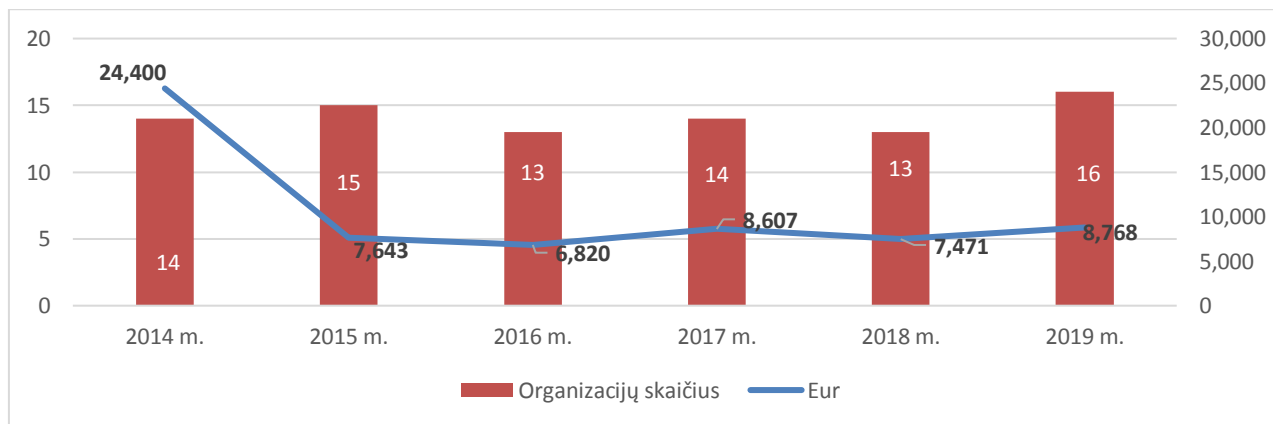
Organizacijos, dirbančios su jaunimu, skirstomos į jaunimo organizacijas⁵⁴, su jaunimu dirbančias organizacijas⁵⁵ bei neformalias jaunimo grupes⁵⁶.

Jaunimo politika⁵⁷ užtikrina jaunimo interesus įvairiose viešosios politikos srityse, sudaro sąlygas jauniems žmonėms išreikšti save, mokytis vieniems iš kitų. Įgyvendinant Rietavo savivaldybės jaunimo politiką, Rietavo savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius Rietavo savivaldybėje bendradarbiauja su jaunimo organizacijomis ir neformaliomis jaunimo grupėmis reguliariai teikdamas informaciją apie jaunimo renginius, jaunimo politikos įgyvendinimą, apie skelbiamus finansavimo konkursus.

2019 m. Rietavo savivaldybės taryba patvirtino Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos (SJRT) veiklos nuostatus. Pagal juos buvo parengtas Rietavo savivaldybės jaunimo atstovų rinkimų organizavimo tvarkos aprašas ir organizuoti Savivaldybės jaunimo atstovų rinkimai į Rietavo SJRT. Jaunimo tarybą 2020 m. sudaro 8 asmenys, iš jų 4 jaunimo atstovai yra išrinkti.

Rietavo savivaldybėje taip pat įgyvendinama mobilaus darbo su jaunimo programa. Ją įgyvendina Rietavo atviro jaunimo centro dviejų žmonių, dirbančių po 0,5 etato, komanda.

Rietavo savivaldybės administracija kasmet skiria lėšas nevyriausybiinių organizacijų remimui. 2014-2019 m. laikotarpiu didžiausia paramos suma siekė 24 400 Eur (2014 m.), mažiausia – 6820 Eur (2016 m.). Bendras paremtų organizacijų skaičius per daug nesikeitė, tačiau 2019 m. fiksuojamas didžiausias jų skaičius – 16.

pav. nr. 57. Nevyriausybiinių organizacijų projektų įgyvendinimui finansuoti ir Savivaldybės bendruomenėms remti Rietavo sav. biudžeto lėšomis

Šaltinis: Rietavo savivaldybės administracijos direktoriaus ataskaitos

Nevyriausybiinių organizacijų ir jaunimo politikos apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
NVO Nevyriausybiinių organizacijų skaičius 2020 m. (vnt.)	23	-	-
 Jaunimo dalis 2020 m. (proc.)	21,3	17,7	19,5

⁵⁴ Pagal Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymą, *jaunimo organizacija* – įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įregistruota visuomeninė organizacija ar asociacija, kurioje ne mažiau kaip 2/3 narių sudaro jauni žmonės ar visuomeninės jaunimo organizacijos ar asociacijos.

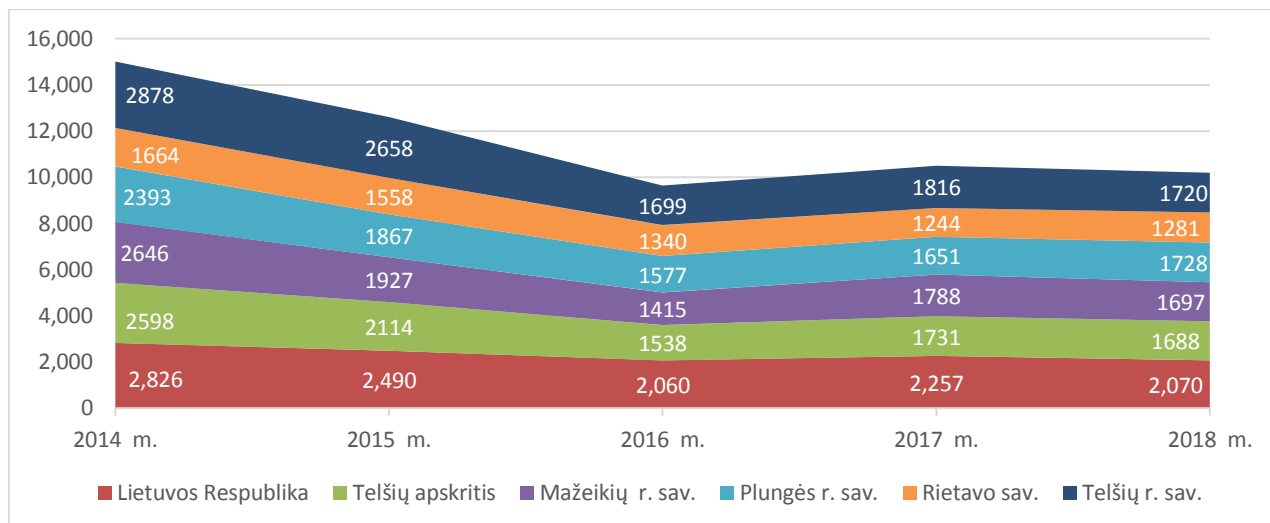
⁵⁵ Pagal Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymą, *su jaunimu dirbanti organizacija* – viešasis juridinis asmuo, kurio vienas iš tikslų – į jaunimą orientuota ir jaunimo poreikius tenkinanti veikla.

⁵⁶ Pagal Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymą, *neformali jaunimo grupė* – įstatymų tvarka neįregistruota, savanoriškai susibūrusi visuomeninė grupė, kurioje ne mažiau kaip 2/3 narių sudaro jauni žmonės ir kuri vykdo veiklą, projektus, organizuoja renginius, groja, dainuoja, šoka, sportuoja ir kt. bei gali priklausyti bendruomenės centrums, organizacijoms.

⁵⁷ Vadovaujantis <http://www.jrd.lt>, *jaunimo politika* – tai sistemų ir priemonių visuma, siekianti kuo palankesnių sąlygų asmeninei jauno žmogaus brandai ir sėkmingai integracijai į visuomenę.

4.4.7. Viešasis saugumas ir viešoji tvarka

Nusikaltimai. Rietavo savivaldybėje 100 000–ių gyventojų tenkantis nusikalstamų veikų skaičius 2018 m. buvo mažiausias (1 281) tarp visų Telšių apskrities savivaldybių bei ženkliai mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje (2070). Šis rodiklis Rietavo savivaldybėje sumažėjo 12,0 proc. lyginant su 2014 m. Galima teigti, kad nusikaltimų prevencija Rietavo savivaldybėje yra vykdoma gana efektyviai. Telšių apskrityje nusikalstamų veikų skaičius, lyginant 2014 m. ir 2018 m. duomenis, sumažėjo 23,0 proc., o visoje šalyje – 26,8 proc. Daugiausia užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 000–ių gyventojų, 2018 m. buvo Plungės rajono savivaldybėje (1728).

pav. nr. 58. 100 000–ių gyventojų teko nusikalstamų veikų 2014–2018 m.*

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje 2019 m. daugiausia buvo įvykdyta nusikalstamų veikų ir nusikaltimų (atitinkamai 73 ir 69). Nusikalstamų veikų ir nusikaltimų skaičius kasmet mažėjo (atitinkamai 46 proc. ir 39 proc.). Tačiau 2016-2019 m. buvo fiksuojami sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai. Pastebimai mažėjo vagysčių (nusikaltimų) skaičius (78 proc.), tačiau padaugėjo kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimų.

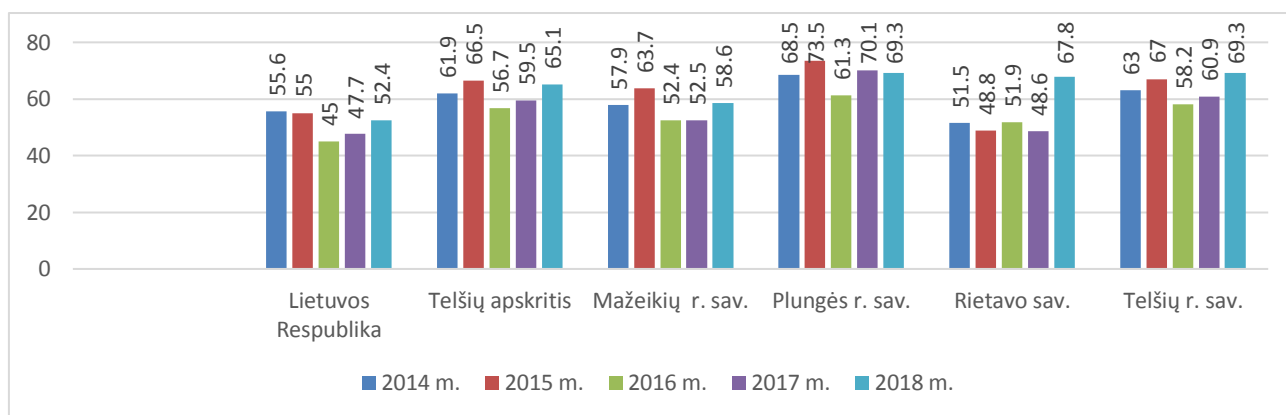
Lentelė nr. 31. Nusikalstamos veikos Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m.

Nusikalstamos veikos / Metai	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Pokytis, proc.
Nusikalstamos veikos	136	125	105	95	95	73	-46%
Nusikaltimai	113	111	102	85	80	69	-39%
Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai	–	–	4	1	2	1	100%
Nužudymai	–	–	–	–	1	–	-
Sunkūs sveikatos sutrikdymai	–	–	1	–	–	–	-
Išžaginimai ir pasikėsinimai	–	-	-	-	-	-	-
Plėšimai	-	1	–	–	–	–	-
Vagystės (nusikaltimai)	46	52	41	29	13	10	-78%
Vagystės iš gyvenamųjų patalpų	4	8	5	8	3	3	-25%
Transporto priemonių vagystės (nusikaltimai)	1	1	3	–	1	2	100%
Automobilių vagystės	1	1	1	–	–	2	100%
Kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimai	5	5	2	15	19	7	40%

Nusikalstamos veikos / Metai	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Pokytis, proc.
Viešosios tvarkos pažeidimai (nusikaltimai)	2	6	1	4	4	1	-50%
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	-	-	-	-	1	-	-
Baudžiamieji nusižengimai	23	14	3	10	15	4	-83%
Vagystės (baudžiamieji nusižengimai)	7	1	2	2	4	—	-100%
Viešosios tvarkos pažeidimai (baudžiamieji nusižengimai)	-	2	-	-	-	-	-
Transporto priemonių vagystės (baudžiamieji nusižengimai)	—	—	1	—	1	—	-
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (baudžiamieji nusižengimai)	—	1	—	—	3	2	200%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ištirtų nusikalstamų veikų dalis 2014–2018 m. Telšių apskrityje didėjo (3,2 proc. p.), šalyje mažėjo (-3,2 proc. p.), o Rietavo savivaldybėje padidėjo net 16,3 proc. p.

pav. nr. 59. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis 2014–2018 m.*, proc.

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nusikaltimų išaiškinamumas neatsiejamas ir nuo policijos pareigūnų darbo. 2018 m. pabaigoje Rietavo savivaldybėje saugumą užtikrino 11 **policijos pareigūnų**. Rodiklis, nusakantis 100 000-ių gyventojų tenkantį pareigūnų skaičių, 2018 m. Rietavo savivaldybėje (147 pareigūnai) buvo mažesnis nei vidutiniškai šalyje (294 pareigūnai), o Telšių apskrityje viršijo tik Mažeikių r. savivaldybės rodiklį (143). Plungės r. savivaldybėje policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyv., 2018 m. buvo 176, Telšių r. savivaldybėje – 415.

Policijos ir kitos institucijos kompleksiškai ir aktyviai vykdo prevencines akcijas, griežtinamos sankcijos už Kelių eismo taisyklių pažeidimus, taikomos kitos prevencinio pobūdžio priemonės, todėl **kelių eismo įvykių skaičius** Rietavo savivaldybėje mažėja. 2019 m. Rietavo savivaldybėje užregistruoti 4 kelių eismo įvykiai, kurių metu sužeistų ar žuvusiųjų žmonių nebuvo. Kelių eismo įvykiuose sužeistų žmonių skaičius Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m. laikotarpiu kito netolygiai, tačiau lyginant 2014 m. ir 2019 m. fiksuojamas maksimalus pokytis (t. y. nuo 14 iki 0 asmenų).

Gaisrai. 2019 m. Rietavo savivaldybėje užregistruoti 38 gaisrai. Gaisrų skaičius Rietavo savivaldybėje 2014–2019 m. laikotarpiu padidėjo 52,0 proc. Analizuojamu laikotarpiu gaisrų skaičius šalyje sumažėjo 13,6 proc., Telšių apskrityje – 6,0 proc.

Civilinė sauga. Rietavo savivaldybėje veikia Ekstremalių situacijų komisija (toliau – Rietavo ESK) ir Ekstremalių situacijų operacijų centras (toliau – Rietavo ESOC).

Rietavo savivaldybės teritorijai didžiausius padarinius galinčios sukelti ir labiausiai tikėtinos prioriteto tvarka yra šios ekstremaliosios situacijos:

- pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamos ligos (epidemijos ir (ar) pandemijos, bioterorizmas);
- gyvūnų pavojingos užkrečiamos ligos (enzootijos, epizootijos, panzootijos);
- audra, uraganas, škvalas;
- gaisrai;
- įvykiai transportuojant pavojingą krovinį.

Gyventojams, valstybės ir Savivaldybės institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremalią situaciją naudojamos šios perspėjimo priemonės:

- perspėjimo sirenomis sistema;
- gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistema;
- valstybės ir Savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų garsinės avarinio signalizavimo sistemos;
- specialios paskirties automobiliais, turinčiais garso stiprinimo įrangą;
- pasiuntinių pagalba.

Viešojo saugumo ir viešosios tvarkos apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Nusikalstamų veikų, tenkančių 100 000 gyventojų, skaičiaus pokytis 2014-2018 m. (proc.)	-12,0	-26,8	-23,0
 Ištirtų nusikalstamų veikų dalis 2018 m. (proc.)	67,8	65,1	59,3
 Policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyv. 2018 m.	147	294	234
 Gaisrų skaičiaus pokytis 2014-2019 m. (proc.)	+52,0	-13,6	-6,0

4.5. APLINKOS APSAUGA IR INFRASTRUKTŪRA

4.5.1. Aplinkos apsauga ir atliekų tvarkymas

Aplinkos apsauga – aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdančią ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius.

Aplinkos oras. Oro tarša – tai smulkiosios dalelės, chemikalai ir dujos, patenkančios į orą dėl žmonių veiklos ir keliančios grėsmę gyventojams ir aplinkai. Pagrindiniai taršos šaltiniai – pramoniniai procesai, įskaitant energijos gavybą ir gamybinę veiklą, transportas, namų šildymas, atliekų apdorojimas ir kt.

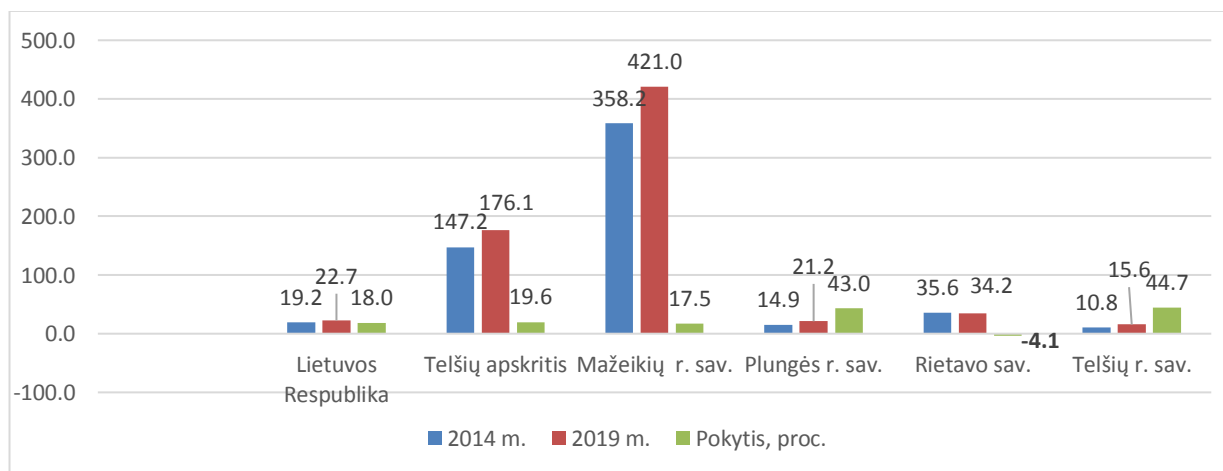
Stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekis visoje Lietuvoje lyginant 2014 m. ir 2019 m. padidėjo (12,0 proc.). Telšių apskrityje šis rodiklis tai pat padidėjo ir pokytis siekė 8,6 proc. Išmetamų teršalų kiekiai analizuojamu laikotarpiu sumažėjo tik Rietavo savivaldybėje – 13,7 proc.

Lentelė nr. 32. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tonomis, 2014–2019 m.

Administracinė teritorija/Metai	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Pokytis proc.
Lietuvos Respublika	56514	65929	70468	67021	66866	63298	12,0
Telšių apskritis	21416	25620	26338	24741	23974	23262	8,6
Mažeikių r. sav.	20099	23848	24675	23136	22590	21679	7,9
Plungės r. sav.	542	798	746	755	580	707	30,4
Rietavo sav.	294	353	248	266	208	253	-13,7
Telšių r. sav.	481	622	669	584	597	623	29,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

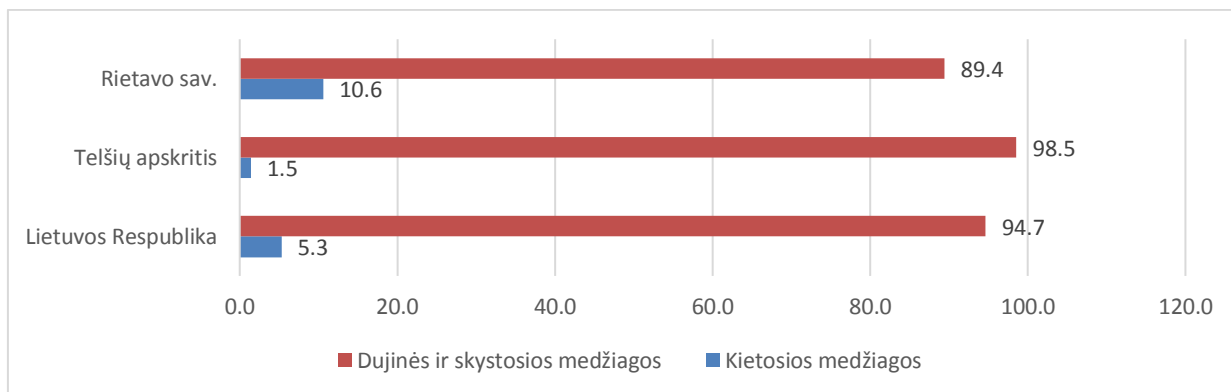
Pagal išmetamų teršalų kiekį, tenkantį vienam gyventojui, 2019 m. Rietavo savivaldybės rodiklis (34,2 kg/gyv.) buvo vienas didžiausių Telšių apskrityje (daugiau fiksuojama tik Mažeikių r. savivaldybėje – 421,0 kg/gyv.) bei didesnis už šalies vidurkį (22,7 kg/gyv.). Lyginant 2014 m. ir 2019 m. šis rodiklis visoje Lietuvoje padidėjo 18,0 proc. (nuo 19,2 kg/gyv. iki 22,7 kg/gyv.), Telšių apskrityje – 19,6 proc. (nuo 147,2 kg/gyv. iki 176,1 kg/gyv.), tačiau Rietavo savivaldybėje sumažėjo 4,1 proc. (nuo 35,6 kg/gyv. iki 34,2 kg/gyv.). Telšių apskrityje stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis tiek tonomis, tiek tenkantis vienam gyventojui yra didžiausias visoje Lietuvoje. Daugiausiai teršalų išmetama ir tenka vienam gyventojui Mažeikių rajono savivaldybėje dėl AB „ORLEN Lietuva“ veiklos.

pav. nr. 60. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, 2014–2019 m, kg

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vertinant išmestų teršalų sudėtį Rietavo savivaldybėje, matyti, kad didžiąją dalį (89,4 proc.) išmestų teršalų sudarė dujinės ir skystosios medžiagos: anglies monoksidas (52,7 proc.), azoto oksidai (34,1 proc.) ir fluoras bei kiti teršalai (13,1 proc.). Kietosios medžiagos sudarė 10,6 proc. išmetamų teršalų. Lyginant su Telšių apskrityje (1,5 proc.) ir Lietuvos vidurkiu (5,4 proc.), matyti, kad Rietavo savivaldybėje kietųjų medžiagų koncentracija yra didesnė. Kietųjų dalelių koncentracija ore padidėja dėl didelių transporto srautų sukeliama teršalų, kylančių nuo kelių dangos (smėlio, druskos, dykančios kelių dangos). Didžiausia transporto sukeliama tarša dėl intensyvaus transporto priemonių judėjimo priklauso nuo to, kad Rietavo savivaldybės teritorija yra prie Vilnius – Klaipėda automagistralės bei krašto kelių.

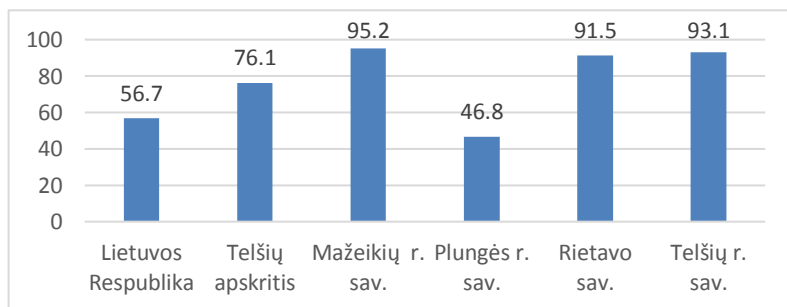
pav. nr. 61. Teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, sudėtis 2019 m, proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Aplinkos oro kokybei gerinti, oro kokybės valdymo priemonėms įgyvendinti Rietavo savivaldybė 2011 – 2017 m. buvo parengusi aplinkos oro kokybės valdymo 2011–2017 m. programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą⁵⁸. Programos tikslas – numatyti kompleksinius ir koordinuotus veiksmus bei oro kokybės valdymo priemones siekiant užtikrinti, kad Rietavo aplinkos oro užterštumas sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu nevirsytų šiems teršalams nustatytos aplinkos oro kokybės normos, palaikyti ir toliau gerinti tinkamą aplinkos oro kokybę. Programos įgyvendinimas prisidėjo prie sėkmingo išmetamų teršalų kiekio sumažinimo.

Atliekų tvarkymas. Rietavo savivaldybėje, kaip ir visose Telšių regiono savivaldybėse, komunalinių atliekų tvarkymo sistemas administruoja ir organizuoja UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ (toliau – TRATC). Efektyviam atliekų tvarkymo sistemos organizavimo užtikrinimui Rietavo savivaldybė yra parengusi Rietavo savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014 – 2020 m.⁵⁹

Rietavo savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikia UAB „Valda“. Telšių regiono atliekų tvarkymo centro duomenimis, kasmet mišrių komunalinių atliekų Rietavo savivaldybėje surenkama mažiau: 2016 m. – 1765,16 t, 2017 m. – 1535,22 t, 2018 m. – 1467,00 t, 2019 m. – 1381,8 t.

Didžioji dalis 2018 m. Rietavo savivaldybėje surinktų komunalinių atliekų buvo perdirbtos/panaudotos pakartotinai (91,5 proc.). Pastarasis rodiklis ženkliai viršijo visos šalies (61,85) bei Telšių apskrities (76,1) rodiklius tuo pačiu metu.

pav. nr. 62. Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų 2018 m., proc.

*analizės rengimo metu Aplinkos apsaugos agentūra dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Rietavo savivaldybėje 2018 m. buvo 37 antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, šiose aikštelėse buvo 25 antrinių žaliavų konteineriai plastikui, 25 antrinių žaliavų konteineriai popieriui ir 25 stiklui. Nuo 2014 m. vidurio Rietavo miesto individualių namų gyventojams yra dalinami maišai pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimui, surenkant maišus vieną kartą per mėnesį. Rietavo savivaldybės teritorijoje esančios individualios valdos 2015-2016 m. buvo aprūpintos pakuočių atliekų tvarkymo priemonėmis (konteineriais). Išdalinti 2 500 vnt. konteinerių skirtų pakuočių atliekoms ir 2 500 vnt. konteinerių stiklo pakuočių atliekoms. 2015 m. buvo pastatyta ir pradėjo veikti mišrių komunalinių atliekų mechaninio-biologinio apdorojimo gamykla (MBA). Šios gamyklos paskirtis – tinkamai išrūšiuoti mišrias komunalinės atliekas, o pagrindinis tikslas – atskirti ir sutvarkyti bioskaidžią dalį. Pastačius MBA įrenginius ir pradėjus

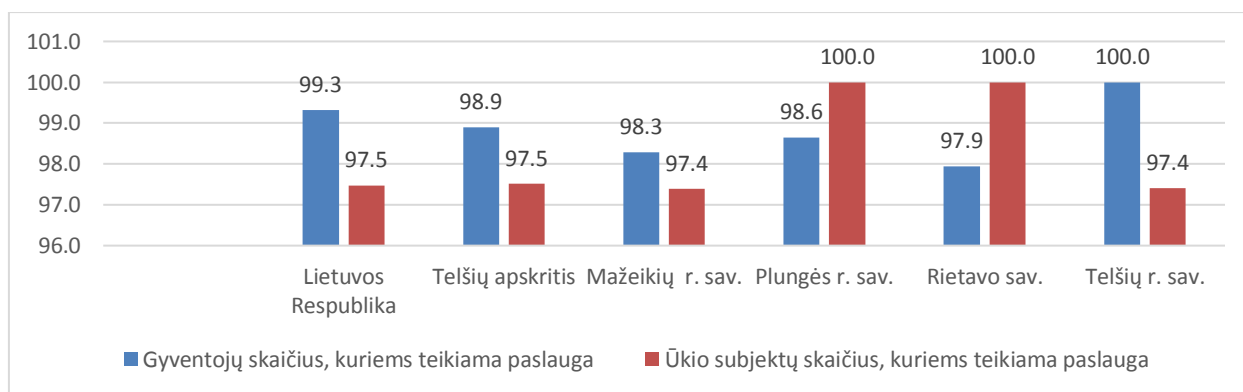
⁵⁸ Patvirtinta Rietavo savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-187.

⁵⁹ Patvirtinta Rietavo savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T1-13.

juos eksploatuoti įgyvendintos užduotys, nustatytos teisės aktuose komunalinių atliekų apdorojimui, sumažintas atliekų pateikimas į sąvartyną, sumažintas sąvartyno daromas neigiamas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai, o bioskaidžios atliekos sutvarkomos išgaunant energiją. Atliekos, kurių negalima perdirbti, šalinamos Jėrubaičių sąvartyne.

Rietavo savivaldybėje atliekų surinkėjo (UAB „Valda“) surinktos komunalinės atliekos šalinamos Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne. Regioninis sąvartynas yra Jėrubaičių kaime, Babrungo seniūnijoje, Plungės rajone. Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne įrengtos 6 sekcijos nepavojingoms atliekoms šalinti.

Vadovaujantis VI Aplinkos apsaugos agentūros pateikiama informacija, 2018 m. Rietavo savivaldybėje **komunalinių atliekų tvarkymo paslauga** teikiama 97,9 proc. gyventojų ir 100,0 proc. ūkio subjektų.

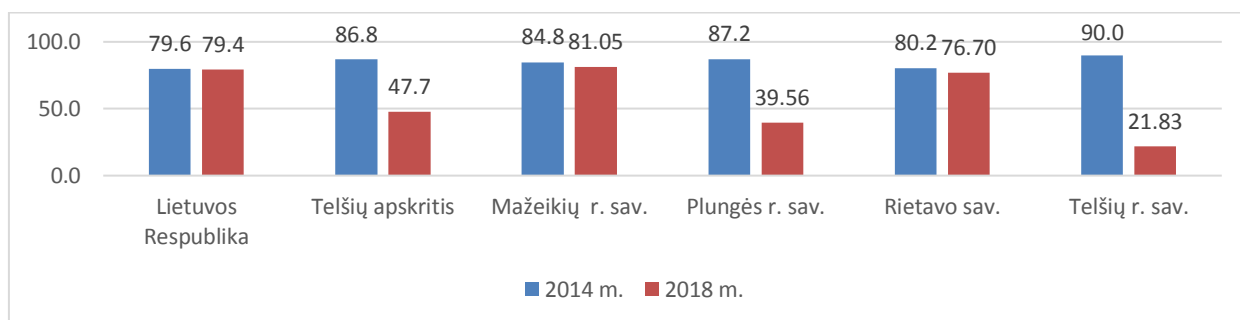

pav. nr. 63. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų rodikliai 2018 m.

*analizės rengimo metu Aplinkos apsaugos agentūra dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Rietavo savivaldybėje 2018 m. buvo surinkta 2 172,3 t visų atliekų, iš jų 1 666,1 t (76,7 proc.) surinkta **konteineriais**. Taip pat likusi dalis 10,9 proc. surinkta kitomis priemonėmis ir 12,4 proc. surinkti didelių gabaritų surinkimo aikštelėse.

pav. nr. 64. Surinktų atliekų konteineriais dalis (proc.) 2014 m. ir 2018 m.

*analizės rengimo metu Aplinkos apsaugos agentūra dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Surinktų atliekų konteineriais procentinė dalis visoje Lietuvoje nuo 2014 m. iki 2018 m. praktiškai nepakito ir pokytis sudarė -0,2 proc. p., Telšių apskrityje šis pokytis siekė -39,0 proc. p. Rietavo savivaldybėje - -3,5 proc. p. Telšių apskrities savivaldybių tarpe matyti, kad Plungės r. sav. ir Telšių r. sav. komunalines atliekas surenka kitomis priemonėmis.

Vadovaujantis VŠĮ „Užstato sistemos administratorius“ 2019 m. duomenimis, Rietavo savivaldybėje buvo 3 **taromatai**. Savivaldybėje surinkta 50,5 t VŠĮ „Užstato sistemos administratoriaus“ pavedimo davėjų pakuočių atliekų, iš kurių: 27,98 t – plastiko pakuotės, 9,8 t – metalinės pakuotės, 12,7 t – stiklinės pakuotės.

Rietavo mieste 2018 metais daugiabučių namų gyventojams įrengta 10 pusiau **požeminių atliekų konteinerių aikštelių**, skirtų mišrių, pakuočių ir pakuočių atliekų, antrinių žaliavų surinkimui. Pusiau

požeminių konteinerių privalumai – pagerina estetinį miesto vaizdą, mažina vizualiai didelį antžeminių konteinerių kiekį, dirvos temperatūra neleidžia bakterijoms daugintis, todėl konteineriuose esančios atliekos neskleidžia kvapo.

Apie savivaldybės surenkamas atliekas ir informaciją, jų grafikus, bei aikšteles, [informaciją skelbia](#) TRATC (regioniniu mastu), vykdo visuomenės švietimą atliekų tvarkymo klausimais, skleidžia informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, aplinkai palankius atliekų tvarkymo būdus, atliekų tvarkymo svarbą aplinkos kokybės gerinimui ir sistemos plėtros galimybes. Rietavo savivaldybės administracija taip pat prisideda prie informacijos viešinimo.

Aplinkos apsaugos ir atliekų tvarkymo apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, kiekis, tenkantis 1 gyv. 2019 m. (kg)	34,2	22,7	176,1
 Teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, kietųjų medžiagų dalis 2019 m., proc.	10,3	5,3	1,5
 Gyventojų ir ūkio subjektų, kurie naudojami atliekų surinkimo paslauga, dalis 2018 m. (proc.)	97,9/ 100	99,3/ 97,5	98,9/97,5
 Perdirbtų/panaudotų komunalinių atliekų dalis 2018 m. (proc.)	91,5	56,7	76,1
 Surinktų atliekų kontaineriais procentinė dalis 2018 m. (proc.)	76,7	79,4	47,7

4.5.2. Vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų surinkimo infrastruktūra

Geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Šią veiklą Rietavo savivaldybėje reglamentuoja Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas⁶⁰, kiti susiję įstatymų ir teisės aktai, reglamentuojantys geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą.

⁶⁰ Priimta Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. liepos 13 d. sprendimu Nr. X-764

Rietavo savivaldybėje geriamojo vandens tiekimą⁶¹ ir nuotekų tvarkymą⁶² vykdo bei vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą eksploatuoja UAB „Rietavo komunalinis ūkis“. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ vykdo: Rietavo mieste ir Tverų miestelyje, Daugėdų, Giliogirio, Kalakutiškės, Medingėnų, Pelaičių ir Vatušių kaimuose, geriamojo vandens tiekimo veikla Akmenskinės, Gedikėnų, Jaupėnų, Labardžių, Pajomančio, Patverio, Spraudžio, Tauravo, Žadvainių ir Žeberių kaimuose, esančiuose Rietavo savivaldybėje. Atkreiptinas dėmesys, kad bendrovė paviršinių nuotekų tvarkymo veiklos nevykdo, nepriima ir netvarko kitų miestų vandens tiekėjų atvežto dumblo.

Vadovaujantis UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ metiniu pranešimu už 2019 m., bendrovė aptarnauja 13 vandenviečių. Daugumoje vandenviečių vanduo tiekiamas dažnuminių pavarų, kurios vandentiekio tinkle palaiko nustatytą slėgį, pagalba. Rietavo mieste vandens tiekimui naudojamas vandens bokštas. Įgyvendinus vandens gerinimo įrenginių įrengimo projektus, nuo 2012 m. visas vartotojams tiekiamas vanduo atitinka higienos normų pagal geležies ir amonio kiekį reikalavimus. Nuotekų išleidimas yra pagrindinis veiksnys, kuris lemia vandens kokybę. Įmonė aptarnauja 6 atskirus nuotekų tinklus, kuriais nuotekos surenkamos iš gyventojų ir kitų abonentų. Jos per 26 nuotekų siurblių perpumpuojamos į 3 biologinius nuotekų valymo įrenginius ir 1 septiką.

Lentelė nr. 33. Realizuotų ir išvalytų nuotekų kiekis Rietavo savivaldybėje 2014-2019 m, tūkst. kub. m.

Rodiklis / Metai							Pokytis proc.
Nuotekų realizacijos kiekis	115,4	118,1	121,39	120,8	119,3	120,4	4,3%
Išvalytų nuotekų kiekis	213,15	221,95	241,66	236,00	205,32	217,03	1,8%

Šaltinis: sudaryta autorių pagal UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ metinius pranešimus už 2014-2019 m.

Išvalytų nuotekų kiekis, palyginus 2014 m. ir 2019 m. duomenis, padidėjo 1,8 proc. Geriamojo vandens realizacija, palyginus 2014 m. ir 2019 m. duomenis, padidėjo nežymiai – 0,1 proc. Pagrindinės priežastys, dėl ko suvartojamo vandens kiekiai nedidėja (nors prie centralizuoto tiekimo prijungiami nauji vartotojai), yra žmonių taupymas bei mažėjantis gyventojų skaičius savivaldybėje.

Lentelė nr. 34. Vandens tiekimas, 2014-2019 m, tūkst. kub. m.

Paduota vandens	180,6	180,1	181,3	167,9	176,6	171,9	-4,8%
Geriamojo vandens realizacija	147,0	146,5	147,0	146,5	152,5	147,2	0,1%
Vandens surinkimo nuostoliai, proc.	18,0	18,2	27,4	21,9	22,9	26,1	44,9%

Šaltinis: sudaryta autorių pagal UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ metinius pranešimus už 2014-2019 m.

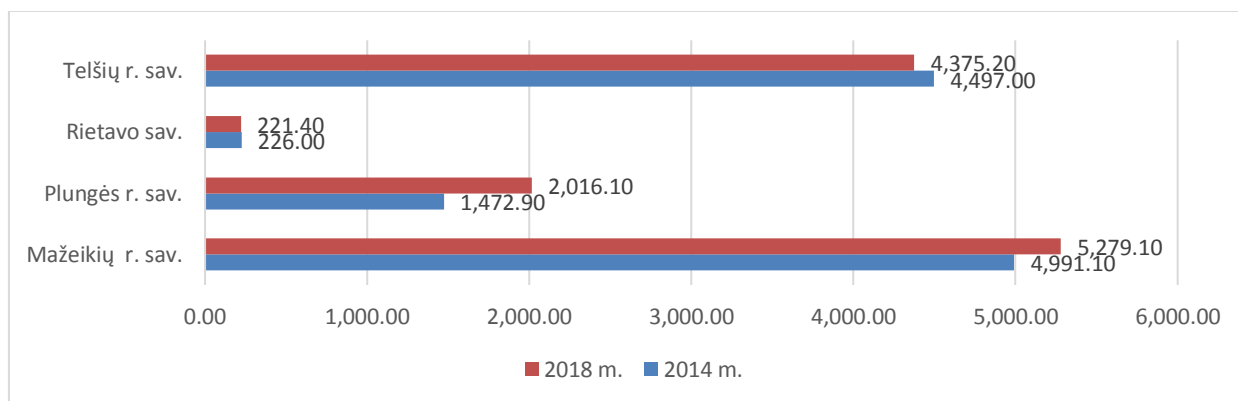
UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ vandens nuostoliai 2014-2019 m. laikotarpiu kito netolygiai, tačiau palyginus 2014 m. ir 2019 m. fiksuojamas 44,9 proc. pokytis. Netekčių padidėjimui įtakos turėjo vandentiekio tinklų praplovimui sunaudotas didesnis vandens kiekis, apskaitos prietaisų įrengimas ir savalaikis metrologinis tikrinimas. Šiuo metu vandens apskaitai naudojami prietaisai yra 99,8 proc. patikrinti. Avaringumo mažinimui ir nepertraukiamo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų užtikrinimui UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ skiria daug dėmesio. UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ naudoja vandenviečių ir nuotekų siurblių duomenų perdavimo sistemą – gavę pranešimus į

⁶¹ Pagal Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą, vandens tiekimas – ūkinė komercinė veikla, susidedanti iš techninių, organizacinių ir ekonominių priemonių, reikalingų geriamajam vandeniui išgauti, pristatyti ir parduoti abonentui (vartotojui). Vandens tiekimą vykdo vandens tiekėjas – juridinis asmuo, taip pat užsienio valstybės juridinio asmens filialas, įregistruotas Lietuvos Respublikoje, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs teisę vykdyti geriamojo vandens tiekimą ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

⁶² Pagal Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą, nuotekų tvarkymas – nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, apskaita, tyrimas, išleidimas į aplinką ir valymo metu susidariusio dumblo ir kitų atliekų tvarkymas. Nuotekos – tai buityje, ūkio ar gamybinėje veikloje naudotas arba perteklinis (kritulių, paviršinis, drėnažinis ar pan.) vanduo, kurį jo turėtojas, naudodamasis nuotekų tvarkymo infrastruktūra, išleidžia į gamtinę aplinką arba į kitiems asmenims priklausančią nuotekų tvarkymo infrastruktūrą (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

mobiliuosius telefonus ir kompiuterį, gali operatyviai reaguoti į gedimus ir juos kuo greičiau pašalinti. 2019 m. buvo gaunami duomenys iš 15 nuotekų siurblių, 10 vandenviečių ir 3 nuotekų valyklų. Ypatingas dėmesys yra skiriamas vandens netektims ir infiltracijai į nuotekų tinklus mažinti.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje sunaudoto vandens rodiklis pagal paimtą vandenį pagal visas paskirtis nuo 2014 m. iki 2018 m. sumažėjo 18,4 proc. (nuo 3 140 482,8 tūkst. kub. m iki 2 562 894,6 tūkst. kub. m). Tačiau Telšių apskrities rodiklis analizuojamu laikotarpiu padidėjo 6,3 proc. (nuo 11 187 tūkst. kub. m iki 11 891,9 tūkst. kub. m). Labiausiai sunaudoto vandens rodiklis padidėjo Plungės r. savivaldybėje (36,9 proc.). Rietavo savivaldybėje nurodomas rodiklis sumažėjo 2,0 proc.

Lentelė nr. 35. Sunaudoto vandens kiekis pagal paimtą vandenį 2014 m. ir 2018 m. Telšių apskrities savivaldybėse, tūkst. kub. m

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vandens kokybės gerėjimui ir nuotekų surinkimui savivaldybėje įgyvendinami infrastruktūros plėtros projektai. 2018 m. buvo įgyvendintas Rietavo savivaldybės Pelaičių gyvenvietės vandentiekio ir nuotekų tinklų statybos projektas, nutiesta 5,01 km vandentiekio tinklų ir 4,78 nuotekų tinklų. 2019 m. buvo įgyvendintas projektas susijęs su nuotekų surinkimo tinklų plėtra ir rekonstravimu Rietavo savivaldybėje (Medingėnuose), nutiesta 3,64 km nuotekų tinklų, rekonstruota 0,7 km nuotekų tinklų. 2020 metais, kai leis gamtinės sąlygos, bus vykdomi vartotojų prijungimo, prie naujai pastatytų nuotekų tinklų, darbai. Vykdomas projektas susijęs su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros inventorizacija (~38 km tinklų).

Vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų surinkimo infrastruktūros apibendrinimas

Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Sunaudoto vandens kiekio pagal paimtą vandenį pokytis 2014-2018 m. (proc.)	-2,0	-18,4	+6,3

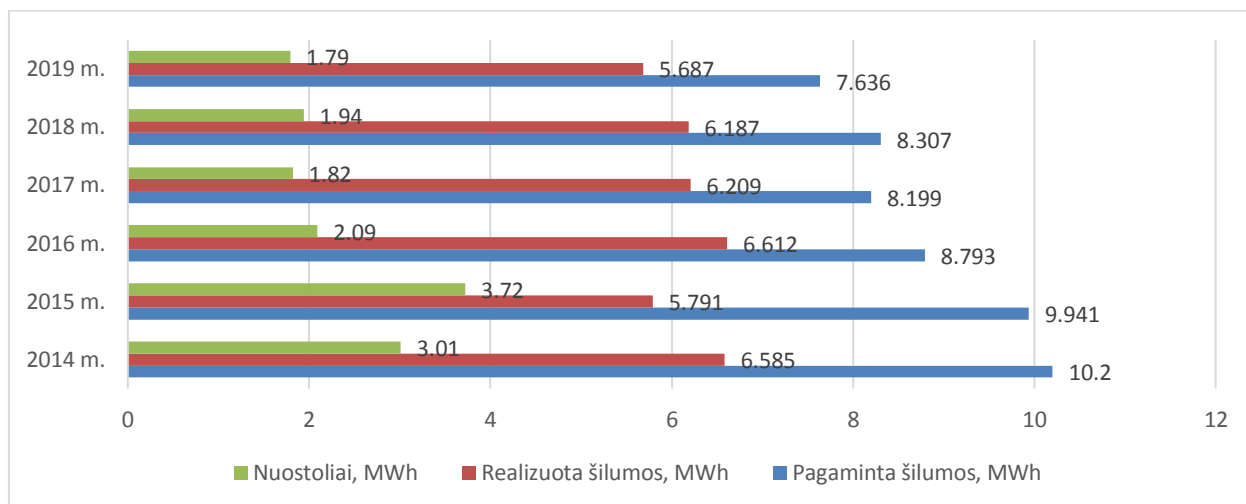
4.5.3. Energetinė infrastruktūra

Centralizuotas šilumos tiekimas. Centralizuotos šilumos gamybos ir tiekimo paslaugas Rietavo savivaldybėje taip pat teikia UAB „Rietavo komunalinis ūkis“. Bendrovės paslaugomis naudojami apie 5 tūkst. Rietavo savivaldybės gyventojų ir 95 Rietavo savivaldybėje esančios įmonės. Bendrovė eksploatuoja 2 katilines (Ivinskio g. 16 ir J. Kontrimo g. 11 - abi katilinės Rietavo mieste). Vadovaujantis 2018 m. Rietavo savivaldybės sprendimu (Nr. T1 – 178)⁶³ daugiabučių namų gyventojams šilumos kaina buvo – 6,92 euro

⁶³ 2019 m. lapkričio 21 d. Rietavo savivaldybės sprendimas Nr. T1-143 „Dėl UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ tiekiamos šilumos bazinių ir karšto vandens dedamųjų nustatymo“

centai/kWh (be PVM) ir 7,54 euro centai/kWh (su PVM 9 %). Įmonėms ir kitiems vartotojams – 6,92 euro centai/kWh (be PVM) ir 8,37 euro centai/kWh (su PVM 21 %).

UAB Rietavo komunalinio ūkio pagamintos šilumos kiekis, palyginus 2014 m. ir 2019 m., sumažėjo 25,1 proc. (nuo 10,2 MWh iki 7,363 MWh), realizuotos šilumos kiekis sumažėjo 13,6 proc. (nuo 6,585 MWh iki 5,687 MWh), nuostoliai taip pat sumažėjo ir sudarė 40,53 proc. pokytį (nuo 3,01 MWh iki 1,79 MWh).

pav. nr. 65. Centralizuoto šilumos tiekimo veiklos rodikliai 2014–2019 m.

Šaltinis: sudaryta autorių pagal UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ metinius pranešimus už 2014-2019 m.

Elektros energija. Elektros energijos tiekimą Rietavo savivaldybėje užtikrina AB „ESO“. Į Rietavo savivaldybę elektros energija tiekama iš bendros Lietuvoje elektros energijos tiekimo sistemos. Bendras elektros skirstomųjų tinklų ilgis Rietavo savivaldybėje – 22 km.

Dujų tiekimas. Gamtinės dujos Lietuvoje transportuojamos perdavimo ir skirstymo sistemomis. AB „Amber Grid“ suteikta licencija vykdyti gamtinių dujų perdavimo veiklą visose Lietuvos apskrityse. Rietavo savivaldybėje yra magistralinis dujotiekis, nutiestas Rietavo miesto teritorijoje.

Daugiabučių atnaujinimas (modernizavimas). UAB „Rietavo komunalinis ūkis“ energetinis padalinys yra atsakingas už daugiabučių namų modernizavimo (atnaujinimo) programos įgyvendinimą. Nuo 2013 m. iki 2020 m. pagal Rietavo savivaldybės patvirtintą daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą renovacijos darbai baigti 11 namų (1 iš jų gyventojų iniciatyva). 2015 m. atnaujinti 2 namai, 2016 m. – 6 namai, 2017 m. – 2 namai. Nuo 2017 m. atnaujintų namų nebuvo. 2020 metais numatoma tęsti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimą, nes yra parengti daugiabučių namų Plungės g. 20 ir Parko g. 3 investiciniai projektai ir pateikti derinti VšĮ „Būsto energijos taupymo agentūra“. Daugiabučiam namui Parko g. 3 agentūros suderinimas yra gautas ir vykdomas gyventojų balsavimas dėl banko, kuris finansuos projekto įgyvendinimą, parinkimo.

Energetinės infrastruktūros apibendrinimas

	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Atnaujintų daugiabučių namų skaičius 2019 m.	0	269	12

4.5.4. Transportas ir susisiekimas

Gera išplėtotą kelių infrastruktūrą yra vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių regiono ekonominę ir socialinę raidą. Transportas skirstomas į tris pagrindines kategorijas – oro, žemės ir vandens.

Rietavo savivaldybėje valstybinės reikšmės automobilių kelių tinklą sudaro:

1 magistralinis kelias:

- A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda.

2 krašto keliai:

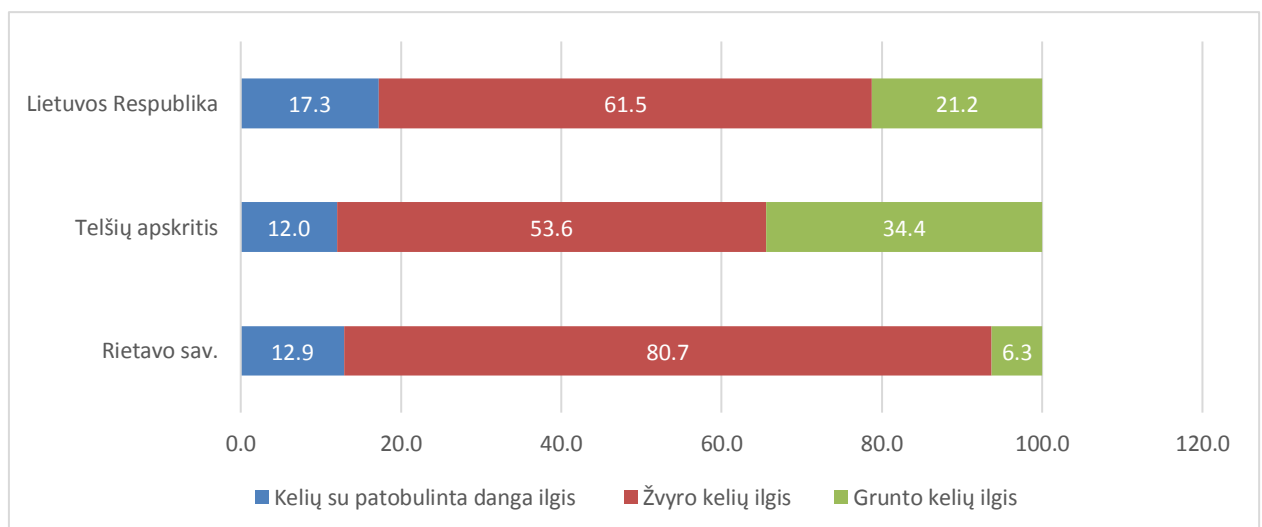
- 164 Mažeikiai-Plungė-Tauragė,
- 197 Kryžkalis-Rietavas-Vėžaičiai.

12 rajoninių kelių:

- 3203 Rietavas – Tverai – Varniai,
- 3204 Daugėdai–Užpeliai,
- 3205 Plungė – Žlibinai – Žarėnai,
- 3206 Plungė – Medingėnai,
- 3208 Rietavas – Lioliai – Mažieji Mostaičiai,
- 3209 Rietavas – Žadvainiai – Judrėnai,
- 3212 Tverai – Skaborai – Vėlaičiai,
- 3218 Narbutiškė – Akmenšynė,
- 3229 Privažiuojamasis kelias prie Daugėdų nuo kelio Daugėdai–Užpeliai,
- 3231 Privažiuojamasis kelias prie Gedikėnų nuo kelio Narbutiškė–Akmenšynė,
- 3233 Tverai–Laukuva,
- 4601 Telšiai–Tverai–Laukuva.

2014 m. Rietavo savivaldybėje **kelių ilgis** siekė 577 km ir iki 2018 m. padidėjo iki 581 (0,7 proc.). Panaši tendencija fiksuojama ir visoje Lietuvoje, t. y. 0,6 proc. (nuo 85 034 km iki 85 572 km). Telšių apskrityje buvo fiksuojamas kelių ilgio sumažėjimas 2,8 proc. (nuo 6873 km iki 6681 km). Pagrindinė sumažėjimo priežastis – Mažeikių r. savivaldybės rodiklio pokytis -15,2 proc. (nuo 2020 km iki 1713 km). Visose kitose apskrityse savivaldybėse fiksuojamas kelių ilgio didėjimas.

Vienas reikšmingiausių kelių būklės vertinimo rodiklių – esama kelių danga. 2018 m. Rietavo savivaldybėje **vietinės reikšmės automobilių kelių** ilgis siekė 410 km, iš jų 384 km buvo su danga (patobulinta ir žvyro) ir 26 km grunto danga. Vietinės reikšmės keliai su patobulinta danga Rietavo savivaldybėje sudarė 12,9 proc., kai visoje šalyje fiksuojamas 17,3 proc. rodiklis, o Telšių apskrityje – 12,0 proc. Grunto kelių dalis Rietavo savivaldybėje buvo mažesnė nei šalyje ir mažiausia tarp visų Telšių apskrityse savivaldybių. Šie duomenys leidžia teigti, jog Rietavo savivaldybėje kelių būklė yra gana gera. Kita vertus, Rietavo savivaldybės kelių tinklo struktūra yra labiau palanki atskirų seniūnijų aptarnavimui, o nemaža dalis rajoninių kelių yra su žvyro danga.

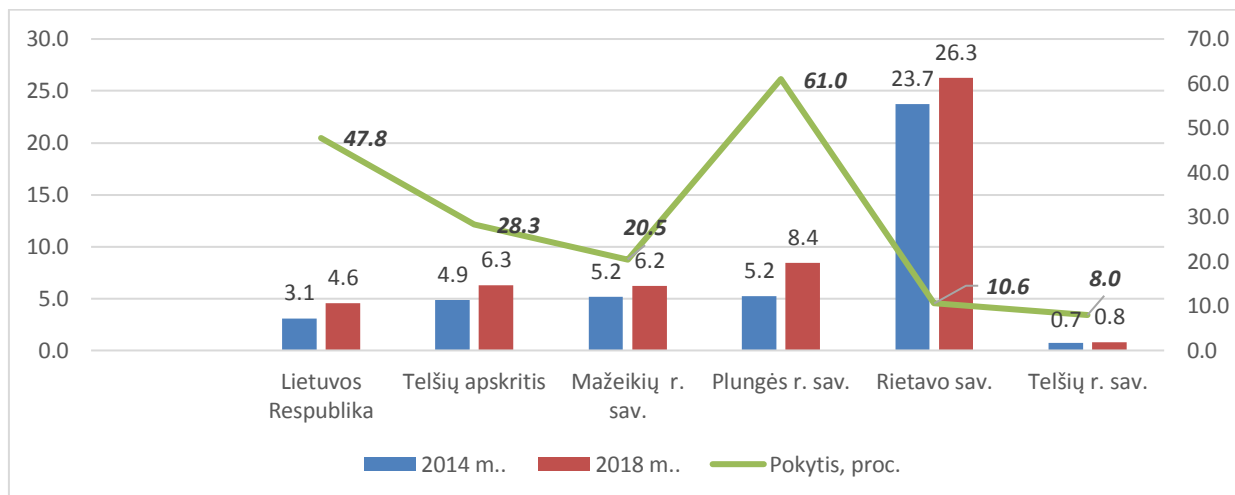
pav. nr. 66. Vietinės reikšmės kelių dangos ir jų dalis (proc.) 2018 m.

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje valstybinių kelių priežiūrą ir eksploataciją vykdo AB „Kelių priežiūra“.

Išplėtota **dviračių takų infrastruktūra** ne tik palengvina susisiekimą, tačiau yra svarbi turizmo infrastruktūros dalis, pasitarnaujanti turizmo skatinimui, aktyvaus poilsio propagavimui ir kt. Lietuvos statistikos departamento duomenimis bendras Lietuvos dviračių takų ilgis 2014-2018 m. laikotarpiu kasmet didėjo (nuo 909 km iki 1282 km). Rietavo savivaldybės dviračių takų ilgis analizuojamu laikotarpiu pakito neženkiai (nuo 19,6 km iki 19,8 km). Toliau yra vertinamas 10 000-ių gyventojų tenkantis dviračių takų ilgis ir jo kitimo dinamika.

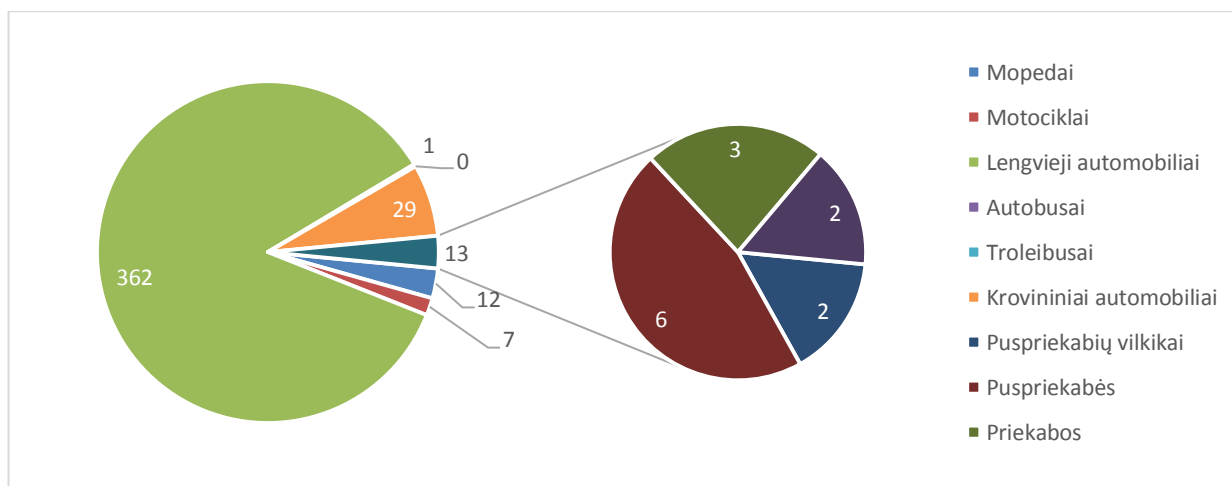
pav. nr. 67. Dviračių takų ilgis, tenkantis 10 000 gyventojų, 2014 m. ir 2018 m., km

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybėje dviračių takų ilgis, tenkantis 10 000-ių gyventojų, ženkiai viršijo visos šalies bei apskrities rodiklius 2014-2018 m. laikotarpiu. Taigi dviračių takų infrastruktūra Rietavo savivaldybėje yra išvystyta.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Rietavo savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Telšių apskrityje, didžiausią transporto priemonių dalį sudarė lengvieji automobiliai. 2018 m. pabaigoje Rietavo savivaldybėje buvo registruoti 362 lengvieji automobiliai, ir tai sudarė 85,4 proc. visų Rietavo savivaldybės transporto priemonių. Krovininiai automobiliai sudarė 6,8 proc., motociklai ir mopedai – 4,5 proc. visų transporto priemonių.

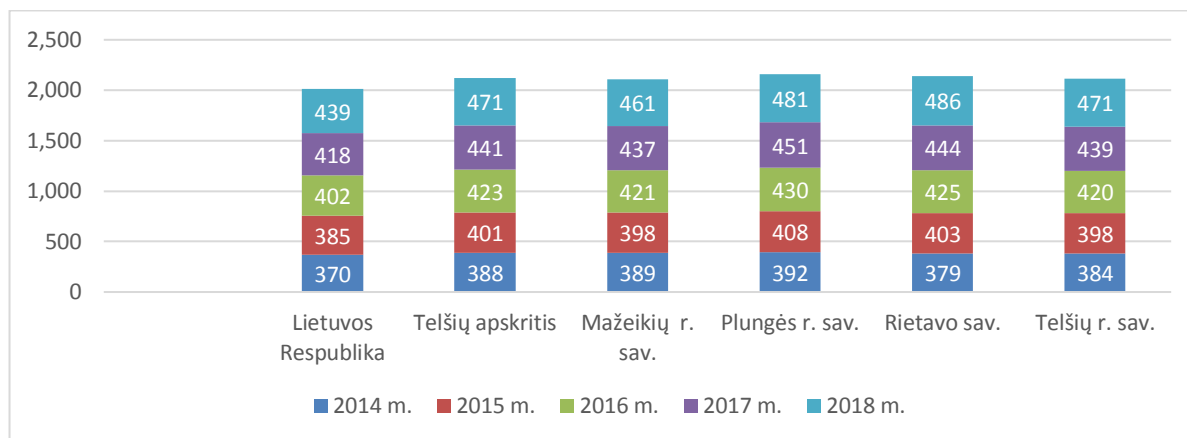
pav. nr. 68. Kelių transporto priemonių skaičius Rietavo savivaldybėje 2018 m*, vnt.

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2014–2018 m. **lengvųjų automobilių skaičius**, tenkantis 1 000-iui gyventojų, augo visoje šalyje, taip pat Telšių apskrityje ir Rietavo savivaldybėje (atitinkamai 18,6 proc., 21,4 proc., 28,2 proc.). Nuo 2014 m. visoje šalyje buvo stebimas staigus registruotų lengvųjų automobilių skaičiaus sumažėjimas dėl

vykdytos griežtesnės politikos nebenaudojamų, bet neišregistruotų automobilių atžvilgiu. 2018 m. Rietavo savivaldybėje 1 000–iui gyventojų teko 486 lengvieji automobiliai. Šis rodiklis buvo aukštesnis nei Telšių apskrities (471) ir šalies (439).

pav. nr. 69. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2014-2018* m

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2019 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Didėjantis transporto priemonių skaičius rodo ne tik gerėjančią gyventojų ekonominę ir socialinę aplinką, tačiau ir priešingai, skelbia žinutę apie kylančią grėsmę saugesnei aplinkai, taupesniam ir atsakingesniam vartojimui.

Rietavo savivaldybėje autobusų stotis nėra įrengta, o Lietuvos statistikos departamentas oficialių duomenų apie keleivių vežimą autobusais, autobusų maršrutų skaičių neteikia. Gyventojus Rietavo savivaldybėje vietinio susisiekimo maršrutais vežioja privatus vežėjas UAB „Šakyna“, su kuriuo Rietavo savivaldybės administracija yra sudariusi paslaugų viešojo pirkimo ir pardavimo sutartį. Gyventojai vežami 5 vietinių reguliaraus susisiekimo maršrutais. Dėl nuolat mažėjančio autobusais važiuojančių gyventojų skaičiaus, nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. aptarnaujančių maršrutų skaičius sumažėjo. Taip pat vidutiniškai 48 proc. važiuojančių gyventojų taikomos Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymu nustatytos transporto lengvatos.

Transporto ir susisiekimo apibendrinimas

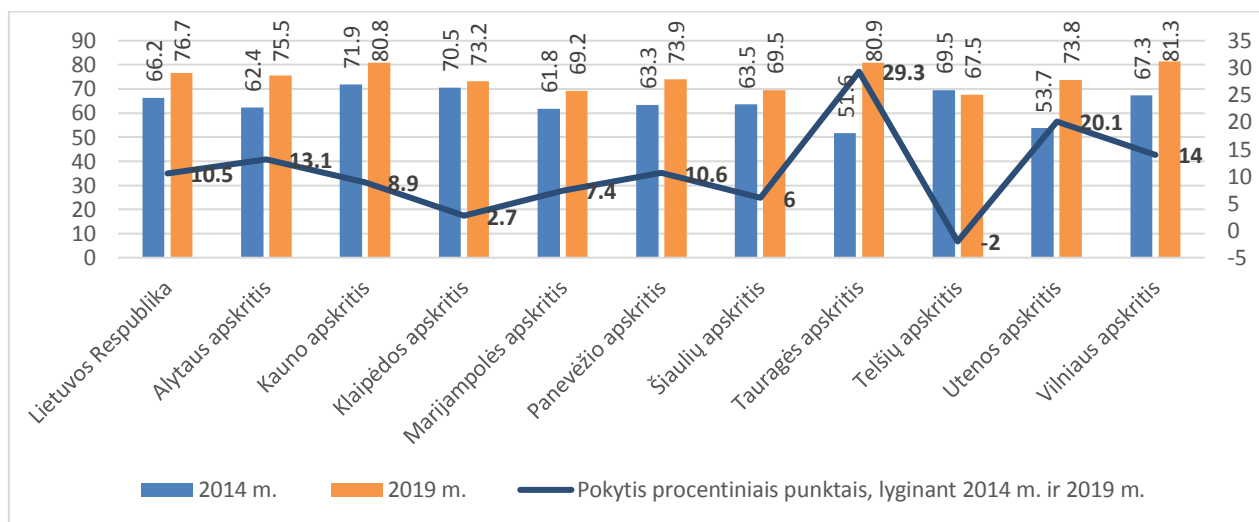
Rodiklis	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga dalis 2018 m. (proc.)	12,9	17,3	12,0
 Vietinės reikšmės kelių grunto dangos dalis 2018 m. (proc.)	6,3	21,2	34,4
 Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų 2018 m. (vnt.)	486	439	471
 	26,3	4,6	6,3

Dviračių takų ilgis, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2018 m. (km)			
---	--	--	--

4.5.5. Technologinė ir informacinė infrastruktūra

Informacinės visuomenės plėtra yra neatsiejama nuo informacinių technologijų aplinkos plėtotos. Sistemingai atnaujinant savivaldybės kompiuterinę bazę, programinę įrangą bei kitus informacinius išteklius, bus ne tik patobulinamas viešasis valdymas, bet ir formuojamas teigiamas savivaldybės įvaizdis. Siekiant technologinės aplinkos plėtros, svarbu, jog gyventojams būtų prieinamos naujos kartos viešosios paslaugos, diegiami *e-demokratijos*⁶⁴ plėtrą skatinantys įrankiai, užtikrinama galimybė verslo procesus perkelti į elektroninę erdvę ir kt.

Lietuvos statistikos departamentas namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, duomenis pateikia apskričių lygiu. 2014–2019 m. laikotarpiu visoje šalyje asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą turinčių namų ūkių skaičius augo. Šalyje asmeninį kompiuterį 2014 m. turėjo 66,2 proc. namų ūkių, o 2019 m. – 76,7 proc. (padidėjimas – 10,5 proc. p.). Tačiau skirtingai nei visoje Lietuvoje Telšių apskrityje namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis nuo 2014 m. iki 2019 m. sumažėjo 2,9 proc. p. (nuo 69,5 proc. iki 67,5 proc.). Šis rodiklis 2019 m. buvo mažiausias tarp visų Lietuvos apskričių.

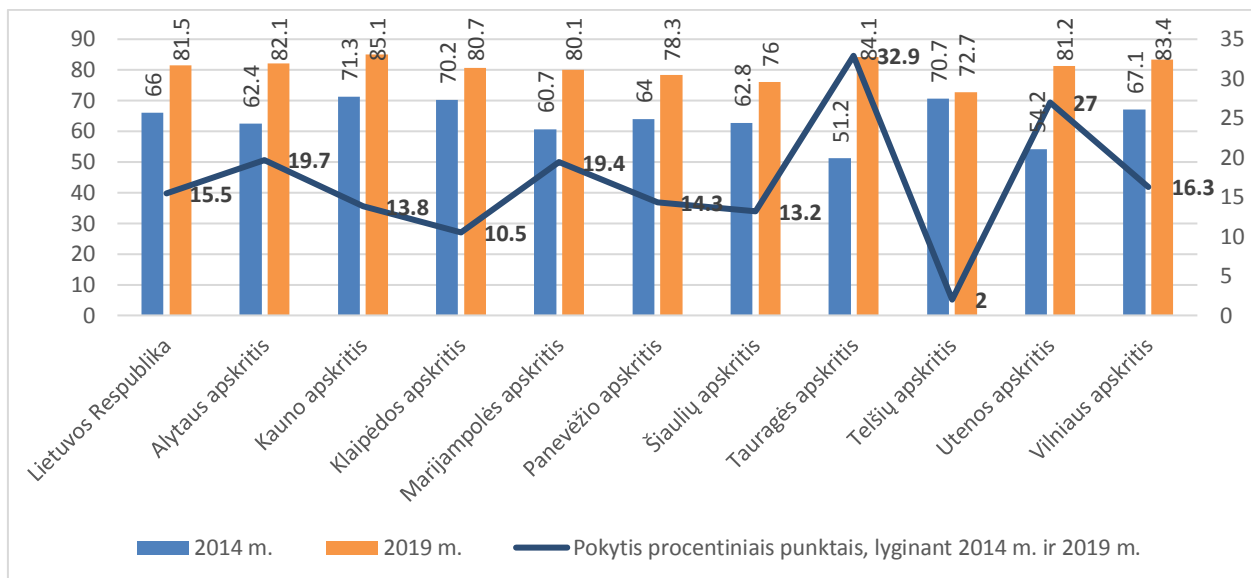

pav. nr. 70. Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis 2014 m. ir 2019 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis 2019 m. visoje šalyje siekė 81,5 proc. Šis rodiklis nuo 2014 m. padidėjo 15,5 proc. p. Telšių apskrities rodiklis 2019 m. buvo mažiausias, o pokytis nuo 2014 m. tesudarė 2,0 proc. p.

⁶⁴ Lietuvoje vieningo e. demokratijos apibrėžimo nėra. E. demokratija apibrėžiama platesniu terminu e. valdžia. Anot Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, e. valdžia yra valstybės ir savivaldos institucijų reguliuojamas visuomenės santykių plėtros būdas, kurio tikslas – didinti vykdomosios valdžios sprendimų priėmimo skaidrumą, kokybiškiau ir efektyviau teikti visuomenei, verslo subjektams ir institucijoms viešąsias paslaugas ir informaciją, naudoti tam tikras informacinių technologijų teikiamas galimybes.

pav. nr. 71. Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis 2014 m. ir 2019 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Rietavo savivaldybės administracijos informacija apie savivaldybės vadovų ir administracijos veiklą, Tarybos ir administracijos direktoriaus priimti norminiai teisės aktai ir sprendimai, savivaldybės administracijos struktūra ir atskirų savivaldybės administracijos skyrių veiklos pristatymai, planavimo dokumentai, svarbi informacija gyventojams, verslininkams ir bendruomenei bei įvairios naujienos, yra talpinamos savivaldybės interneto svetainėje <http://www.rietavas.lt>. Rietavo savivaldybėje veikia efektyvi savivaldybės administracijos darbą užtikrinanti programinė įranga, naudojamos dokumentų, finansų ir apskaitos valdymo sistemos.

Rietavo savivaldybės administracija yra įgyvendinusi projektą „Elektroninė demokratija Rietavo savivaldybėje“. Įgyvendinus šį projektą, sukurta viešai prieinama galimybė stebėti tarybos posėdžių transliacijas internetu. Šių transliacijų pagalba pasiekama didesnė vietos gyventojų auditorija. Gyventojai turi galimybę teikti klausimus bei pasiūlymus, dalyvauti apklausose, gauti papildomą posėdžių medžiagą. 2019 m. Rietavo savivaldybė projektų informacinių – komunikacinių technologijų srityje nevykdė.

Technologinės ir informacinės infrastruktūros apibendrinimas

	Rietavo sav.	Lietuvos Respublika	Telšių apskritis
 Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis 2019 m. (proc.)	Nėra duomenų	76,7	67,5
 Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis 2019 m. (proc.)	Nėra duomenų	81,5	72,7

5. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

Demografinė aplinka ir užimtumas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Didžiausia darbingo amžiaus gyventojų dalis tarp visų Telšių apskrities savivaldybių - Didžiausias moterų ir vyrų balansas bendroje gyventojų struktūroje tarp visų Telšių apskrities savivaldybių - Didėjanti užimtų gyventojų procentinė dalis - Didėjantis DU - Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2019 m. mažesnis nei visoje Lietuvoje ir mažiausias tarp Telšių aps. savivaldybių	- Mažėjantis gyventojų skaičius - Neigiama ir auganti NGK - Neigiamas tarptautinės ir vidaus neto migracijos dydis - Lėčiausiai mažėjantis bedarbių skaičius tarp visų Telšių apskrities savivaldybių	- Gimstamumo skatinimas - Sąlygų mokytis, dirbti ir gyventi gerinimas, siekiant mažinti emigraciją - Darbo vietų kūrimas ir kūrimo skatinimas	- Demografinės senatvės koeficiento blogėjimas turės įtakos socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų gavėjų skaičiaus augimui ateityje, tokios infrastruktūros poreikiai - Nuo šalies ir Telšių apskrities vidurkio atsiliekantis darbo užmokestis gali didinti emigracijos srautus ateityje

Ekonomika ir verslas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Augančios tiesioginės užsienio bei materialinės investicijos - Dominuojantis smulkus ir vidutinis verslas - Didėjantis gyventojų verslumo lygis - Viena dominuojančių ūkio subjektų veiklų - transporto ir saugojimo veikla - Remiamas smulkusis verslas	- Materialinės investicijos ir tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, atsilieka nuo šalies ir apskrities vidurkių - Mažesnė nei šalyje ir apskrityje įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų dalis - Mažesnis nei šalyje ir apskrityje verslumo lygis	- Alternatyvių veiklų kaimiškose teritorijose plėtojimas - Rietavo savivaldybės specializacijų pagal Baltąją knygą nustatymas - Tinkamas investicinio kapitalo panaudojimas savivaldybės konkurencingumui didinti vietos bei tarptautiniu mastu	- Prognozuojamas DU augimo lėtėjimas 2020-2023 m. dėl COVID-19 viruso - Prognozuojamas nedarbo lygio augimas 2020-2023 m. dėl COVID-19 viruso - Pasyviai augantis verslumo lygis - Ekonominiai rodikliai, atsiliekantys nuo šalies ir apskrities ekonominių rodiklių ateityje gali lemti didėjančius savivaldybės ir šalies ekonominius skirtumus - Savivaldybės išsivystymo lygį stabdo mažas verslo įmonių ir verslininkų dėmesys inovacijoms, aukštosioms technologijoms

Žemės ūkis ir miškininkystė

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Didesnis nei šalies ir apskrities miškingumas - Vidutinis vieno ūkio dydis panašus į apskrities vidurkį ir didesnis už šalies vidurkį - Sparčiau nei šalyje ir apskrityje didėjanti bendrosios žemės ūkio produkcijos vertė - Didelė gyvulininkystės produkcijos dalis bendroje žemės ūkio produkcijos struktūroje	- Santykinai mažas ekologinių ūkių skaičius - Mažesnis nei šalyje ir apskrityje medynų produktyvumas	- Miškininkystės sektoriaus plėtra - Ekologinių ūkių plėtra - Žemės ūkių modernizacija	- Mažas dirvožemių derlingumas, lemiantis žemą žemės ūkio augalų derlingumą - Mažėjantis ūkininkų ūkių skaičius - Nepakankamas ūkininkų dėmesys ekologiniam ūkininkavimui mažins jų konkurencingumą rinkoje

Statyba ir gyvenamasis fondas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Sparčiau nei šalyje ir apskrityje didėjančios statybos darbų apimtys - Sparčiau nei šalyje ir apskrityje didėjančios gyvenamųjų namų ir negyvenamųjų pastatų statybos - Sparčiau nei vidutiniškai apskrityje išaugęs gyvenamasis būsto fondas - Naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, didesnis nei apskrityje	- Mažiausias apskrityje statybos įmonių skaičius - Mažiausios statybos darbų apimtys tarp visų Telšių apskrities savivaldybių	- Rietavo savivaldybės gyventojai turi galimybę gyventi erdvesniuose būstuose - Statybų sektoriaus orientacija į daugiabučių namų gyvenamųjų namų ir kitų investicinių projektų įgyvendinimą	- Mažėjantis gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų poreikis ateityje dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo - Mažėjančios statybos darbų apimtys, priklausančios nuo ES finansavimo periodo ir COVID-19 viruso

Turizmas, kultūros ir gamtos paveldas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Aktyviai veikiantis Rietavo TVIC - Išskirtinis kultūros paveldo objektas – Rietavo dvaro sodyba - Didėjantis turistų skaičius - Auganti apgyvendinimo įstaigų ir apgyvendinimo vietų pasiūla - Didesnė apgyvendintų užsienio turistų dalis (proc.) 2019 m. nei vidutiniškai Telšių apskrityje	- Mažo potencialo rekreacinės teritorijos - Maža užsienio turistų dalis - Maža aktyvaus laisvalaikio paslaugų įvairovė - Nėra pakankamai daug kultūros paveldo objektų, palyginti su kitomis Telšių apskrities savivaldybėmis - Mažėjantis maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų	- Vietinio turizmo plėtra dėl COVID-19 viruso - Intensyvesnė informacijos apie Rietavo sav. teritorijoje teikiamas turizmo paslaugas sklaida šalyje bei Baltijos šalyse, bendradarbiavimas ir jo skatinimas su kaimyninėmis šalimis - Gamtos paveldo objektų įveiklinimas turizmo paslaugų pasiūlos plėtrai - Galimybė kurti naujus turizmo	- Didėjanti konkurencija su kitais šalies turizmo traukos centrais - Sezoniskumo įtaka turizmo sektoriaus plėtrai - Ribota turizmo paslaugų įvairovė gali sumažinti turistų srautus ateityje, todėl reikalinga alternatyvių turizmo paslaugų paieška

- Didėjanti maitinimo įstaigų įvairovė

produktus, didinti
turizmo paslaugų
prieinamumą

Švietimas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Sparčiau nei Lietuvoje ir apskrityje išaugęs ikimokyklinio ugdymo vaikų skaičius - Aukšta pedagogų kvalifikacija - Pensinio amžiaus mokytojų dalis mažesnė nei šalyje ir apskrityje - Daugiau nei vidutiniškai Lietuvoje bei apskrityje neformaliojo švietimo veiklose ir bendrojo ugdymo mokyklų būreliuose dalyvavusių mokinių dalis - Didėjantis Trečiojo amžiaus universiteto lankytojų skaičius - Veikianti profesinio mokymo įstaiga - Išaugęs mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius 2018 m.	- Mažesnė nei vidutiniškai Lietuvoje ir apskrityje vaikų, dalyvavusių ikimokykliniame ugdyme palyginus su atitinkamo amžiaus vaikais, dalis - Bendrojo ugdymo mokyklose mokinių skaičius mažėjo sparčiau nei šalyje ir apskrityje - Labai žemas VBE rodiklis - Didesnė nei šalyje ir apskrityje mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalis - Sparčiau nei Lietuvoje ir apskrityje didėjantis bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų ir vadovų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių	- Jaunų kvalifikuotų pedagogų pritraukimas į Savivaldybę - Švietimo įstaigų ugdymo aplinkos kokybės gerinimas - Gerai besimokančių, aukštų rezultatų pasiekusių ir (arba) asmeninę pažangą padariusių mokinių skatinimas	- Uždaromas Klaipėdos valstybinės kolegijos Rietavo studijų centras - Lėšų poreikis ugdymo įstaigų tinklo pertvarkai ateityje - Pedagogų darbo krūvio mažėjimas dėl mažėjančio mokinių skaičiaus - Pagalbos specialistų poreikio didėjimas ateityje

Sveikatos priežiūra

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Išplėtos pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos ir užtikrintas jų prieinamumas - Mažesnis nei šalyje ir apskrityje užregistruotų susirgimų, tenkančių 1 000-ii gyventojų, skaičius 2019 m. - Išvengiamo mirtingumo rodiklis yra geresnis už visos šalies ir Telšių apskrities rodiklį - Mažesnis nei visoje šalyje ir Telšių apskrityje ligotumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis	- Mažesnė nei vidutiniškai Lietuvoje ir apskrityje vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė - Sparčiau nei Lietuvoje ir apskrityje augantis apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100-ii gyventojų - Ženkliai mažesnis nei šalyje ir apskrityje aktyvių gydytojų skaičius - Sparčiau didėjantis nei vidutiniškai Lietuvoje sergančių asmenų 1000-ii gyventojų	- Jaunų, kvalifikuotų sveikatos priežiūros specialistų pritraukimas į Savivaldybę - Sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimas modernia, šiuolaikine medicinos technika bei įstaigų modernizavimas - Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugų plėtra - Gyventojų sveikos gyvensenos skatinimas	- Sveikatos priežiūros ir slaugos poreikio bei išlaidų šioms paslaugoms augimas dėl visuomenės senėjimo - Blogėjanti gyventojų sveikata dėl netinkamo gyvenimo būdo - Neaiški ir dažnai besikeičianti sveikatos priežiūros nacionalinė politika, sveikatos priežiūros specialistų trūkumas, jų amžiaus vidurkio augimas

- Labiau nei šalyje ir apskrityje dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų

Socialinė apsauga

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Sparčiau nei Lietuvoje ir Telšių apskrityje augantis socialinių paslaugų prieinamumas namuose - Sparčiau nei Lietuvoje ir Telšių apskrityje mažėjantis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius - Mažėjantis socialinių pašalpų gavėjų skaičius	- Didėjantis vaikų (0-17 m. amžiaus) ir lėčiau nei šalyje ir apskrityje mažėjantis darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumas, skaičius - Reikalinga didesnė pagalba senyvo amžiaus asmenims, asmenims su negalia, psichikos negalią turintiems asmenims - Nėra šeimynų globojančių vaikus	- Savanorių, NVO, bendruomenės įtraukimas į socialinių paslaugų teikimą, socialinių darbuotojų ir jų padėjėjų pritraukimas į savivaldybę - Mažėjančios išlaidos socialinėms pašalpoms mažėjant socialinių paslaugų gavėjų skaičiui	- Sveikatos priežiūros ir slaugos poreikio bei išlaidų šioms paslaugoms augimas dėl visuomenės senėjimo - Blogėjanti gyventojų sveikata dėl netinkamo gyvenimo būdo - Augantis socialinių darbuotojų, atvejo vadybininkų, mediatorių poreikis ateityje

Kultūra ir menas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Optimalus kultūros įstaigų tinklas - Sparčiau nei Lietuvoje ir Telšių apskrityje didėjantis kultūros centrų dalyvių skaičius - Didesnis nei Lietuvoje ir Telšių apskrityje meno kolektyvų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų - Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio VB vartotojų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, bei bibliotekos filialų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, yra didesnis nei vidutiniškai visoje šalyje bei apskrityje	- Sparčiau nei Lietuvoje ir Telšių apskrityje mažėjantis meno kolektyvų skaičius - Didėjant kultūros renginių skaičiui mažėjo lankytojų ir dalyvių skaičius - Irenėjaus Oginskio VB lankytojų (apsilankymų) skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, mažesnis nei Lietuvoje ir Telšių apskrityje - Labai netolygus Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus metinis lankytojų skaičius	- Profesionalaus meno renginių pasiūlos didinimas - Irenėjaus Oginskio VB dokumentų fondo įvairovės didinimas, skatinimas naudotis virtualiomis paslaugomis - Irenėjaus Oginskio VB renginių (žodinių, vaizdinių, kompleksinių) įvairovės ir kiekybės didinimas	- Ateityje mažėsiantis gyventojų kultūrinis aktyvumas dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus Savivaldybėje - Neužtikrintas pakankamas kultūros sektoriaus finansavimas - Mažėjančios gyventojų pajamos ir skiriama jų dalis kultūrinėms paslaugoms dėl COVID-19 viruso trumpuoju laikotarpiu

Kūno kultūra ir sportas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Veikiantys nevyriausybinių sektoriaus sporto	- Nepakankamai išplėtotas sporto infrastruktūra,	- Vietos veiklos grupių vykdomi projektai	- Jaunimo mažėjimas - Sporto renginių, sporto varžybų, sporto

subjektai – sporto klubai	nėra universalios sporto salės	- Jaunimo organizacijų skatinimas sportinio užimtumo veikloms rengti	stovyklų ribotumas mažina gyventojų domėjimąsi sportu, mažina fizinį aktyvumą, neskatina profesionalių sportininkų rengimo
- Didėjantis gyventojų fizinis aktyvumas	- Mažas sporto renginiuose dalyvaujančių asmenų skaičius	- Sporto infrastruktūros kokybės ir prieinamumo gerinimas	
	- Nėvykstanti sporto organizacijų plėtra		

Nevyriausybės organizacijos ir jaunimo politika

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Pakankamas aktyviai veikiančių NVO, bendruomenių, JO projektų finansavimas - Rietavo savivaldybėje veikia dvi finansavimą turinčios VVG - Jaunimo dalis bendroje gyventojų struktūroje didesnė nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje - Kasmet skiriama parama nevyriausybinių organizacijų veiklai - Veikianti Savivaldybės jaunimo reikalų taryba	- Ribotas NVO, bendruomenių, JO projektų finansavimas	- Prie savivaldybės plėtos prisidedantys VVG vykdomi projektai - Jaunimo verslumo bei užimtumo skatinimas - Jaunų asmenų pritraukimas į jaunimo organizacijas, su jaunimu dirbančias organizacijas bei neformalias jaunimo grupes	- Sėkmingai įgyvendintų projektų stoka gali lemti savivaldybės plėtos sąstingį, jaunimo emigraciją, aktyvumo sumažėjimą - Mažėjantis jaunimo skaičius

Viešasis saugumas ir viešojo tvarka

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje ir Telšių apskrityje 100 000–ių gyventojų tenkantis nusikalstamų veikų skaičius - Sparčiau nei šalyje ir Telšių apskrityje didėjanti ištirtų nusikalstamų veikų dalis - Maksimaliai sumažėjęs kelių eismo įvykių skaičius - Veikianti Ekstremalių situacijų komisija, Ekstremalių situacijų operacijų centras	- Mažesnis nei šalyje ir Telšių apskrityje policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų - Didėjantis gaisrų skaičius	- Pilietinių akcijų, prevencinių programų organizavimas ir vykdymas - Teisės pažeidimų prevencijos užtikrinimas - Saugios aplinkos formavimas, užtikrinant infrastruktūros plėtrą ir kūrimą	- Priimami policijos optimizavimo sprendimai nemažą dalį funkcijų perkelia į apskritis

Aplinkos apsauga ir atliekų tvarkymas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Sumažėjęs stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekis - Didesnė nei šalyje ir apskrityje perdirtų/panaudotų pakartotinai	- Didesnis nei šalyje ir apskrityje išmetamų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui - Didesnė nei šalyje ir apskrityje teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos	- Efektyvi taršių įmonių veiklos kontrolė ir stebėseną - Aplinkosauginio švietimo vykdymas siekiant efektyvaus atliekų rūšiavimo ir	- Oro užterštumo didėjimas dėl augančio automobilių srauto ir kitų taršos faktorių - Ribotos galimybės numatyti ir šalinti žalingą aplinkos poveikį

komunalinių atliekų dalis	šaltinių, kietųjų medžiagų dalis	gamtinės aplinkos tausojimo
- Veikianti centralizuota komunalinių atliekų surinkimo ir antrinių žaliavų rūšiavimo sistema		- Taršos mažinimas didinant mažiau taršių energijos šaltinių panaudojimą ir tvarkant atliekas

Vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų surinkimo infrastruktūra

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Vykdoma vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų plėtra - Auga centralizuoto vandens tiekimo bei buitinių nuotekų tvarkymo paslaugomis besinaudojančių gyventojų dalis	- Didėjantys vandens surinkimo nuostoliai	- Centralizuoto vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklų abonentų skaičiaus augimas ateityje dėl vykdomų infrastruktūrinių projektų - Gerėjanti vandens kokybė, mažesnė aplinkos tarša - Galimybė racionaliau naudoti vandens išteklius ir prisidėti prie aplinkos išsaugojimo	- Pasyvus gyventojų jungimasis prie centralizuotų VT ir NT tinklų, augantis atsilikimas nuo šalies rodiklių - Nepalankios hidrometeorologinės sąlygos ir stiprėjančių bei gausėjančių liūčių, patiriamų nuostolių tikimybė dėl klimato kaitos

Technologinė ir informacinė infrastruktūra

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Atnaujinama Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės įstaigų, institucijų programinė bei techninė įranga - Diegiamos ir plėtojamos e.paslaugos Savivaldybės administracijoje	- Mažiausia visoje šalyje namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, dalis Telšių apskrityje	- Efektyvus, spartus, operatyvus Savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų darbas, pasinaudojant elektroninėmis paslaugomis, IT naujovėmis ir kt. - Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės įstaigų techninės ir programinės įrangos modernizavimas - Gyventojų skatinimas naudotis e. paslaugomis - Kokybiško interneto tinklo, naudojant šviesolaidinio tinklo technologijas, ir aukšto kibernetinio saugumo lygio užtikrinimas Savivaldybėje	- Kaštų augimas ateityje IT infrastruktūrai ir žmogiškiesiems ištekliams dėl sparčios IT sektoriaus plėtos

Transportas ir susisiekimas

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Išplėtotą dviračių takų infrastruktūrą - Sėkmingas bendradarbiavimas su privačiu vežėju vietinio susisiekimo maršrutais	- Mažesnė nei šalyje ir apskrityje vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga dalis - Didesnis nei šalyje ir apskrityje lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų	- Ekologiškų transporto priemonių naudojimo skatinimas, sąlygų tam sudarymas	- Intensyvus kelių naudojimas, augantys jų priežiūros kaštai - Ribotas alternatyvių transporto priemonių rinkimasis gyventojų tarpe

Energetinė infrastruktūra

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
- Įgyvendinami investiciniai projektai centralizuoto šilumos tiekimo srityje - Išplėtotas dujotiekio tinklas	- Mažėjantys pagamintos ir realizuotos šilumos kiekiai	- Pastatų modernizavimas didinant energijos efektyvumą, šilumos tiekimo infrastruktūros atnaujinimas naudojant alternatyvius bei atsinaujinančius energijos šaltinius prisidės prie energijos taupymo	- Nerenovuojamų ar nerenovuočių gyvenamųjų namų nepatrauklumas naujakuriams - Pasyvus alternatyvios energetikos vystymas ilgainiui mažins konkurencingumą, sąlygos energijos išteklių kainų didėjimą

SSGG apibendrinimas

Pagrindinės Rietavo savivaldybės vystymosi problemos:

- 1) **NEPAKANKAMAS INVESTICINIS PATRAUKLUMAS** įtakojamas tradicinių sektorių įmonių gausos, verslo inovacijų, verslumo trūkumo, formalaus regioninės reikšmės strateginių dokumentų įgyvendinimo, nacionalinės politikos.
- 2) **MAŽĖJANTIS ŪKININKŲ ŪKIŲ SKAIČIUS** įtakojamas mažų žemės ūkio verslo pajamų, nedidelio žemės našumo balo, kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo, vis dažniau pasireiškiančių ekstremalių meteorologinių reiškinių.
- 3) **SILPNAS TURIZMO SEKTORIAUS KONKURENCINGUMAS** dėl paslaugų įvairovės trūkumo, nepakankamai išnaudojamų gamtinių išteklių, pasyvios rinkodaros, ribotos kultūros paveldo vertybių pasiūlos lyginant su apskrities savivaldybėmis, sezoniskumo įtakos, nepakankamų politinių paskatų pritraukti investicijas.
- 4) **NEGERĖJANTYS GYVENTOJŲ SVEIKATOS RODIKLIAI** įtakojami ilgėjančios gyvenimo trukmės, aktyvių gydytojų, finansavimo trūkumo, dažnai besikeičiančios nacionalinės sveikatos politikos, kraujotakos, kvėpavimo sistemų ligų, piktybinių navikų susirgimų.
- 5) **NEUŽTIKRINTA ŠVIETIMO KOKYBĖ** įtakojama mokinių skaičiaus mažėjimo, mokyklų veiklos mažose gyvenamosiose vietovėse, finansavimo trūkumu ugdymo priemonėms, pedagogų motyvacijai, didelio mokyklų mokytojų ir vadovų santykio, nepakankamo dėmesio mokinių ugdymo pasiekimams.
- 6) **MAŽĖSIANTIS GYVENTOJŲ KULTŪRINIS AKTYVYUMAS** įtakojamas demografinių pokyčių, finansinių išteklių trūkumo, kultūros vartotojų poreikių skirtumų, mažo DU, skaitmenizacijos plėtros, neišplėto kultūrinio verslumo, politinio dėmesio kultūrai stokos.
- 7) **NEPAKANKAMAS APLINKOSAUGINIS IR INFRASTRUKTŪRINIS IŠVYSTYMAS** įtakojamas didelio krovinio transporto srauto, ribotų finansinių galimybių, lėtai besikeičiančių gyventojų elgsenos pokyčių, mažėjančio IRT rodiklio, bendradarbiavimo trūkumo.
- 8) **SILPNAS RIETAVO SAVIVALDYBĖS ĮVAIZDIS** įtakojamas finansinių išteklių, regioninio bendradarbiavimo, regiono plėtros tarybos galių, kompetencijų trūkumo, kintančių gyventojų informacijos gavimo poreikių
- 9) **NEPAKANKAMAS BENDRUOMENINIŲ INICIATYVŲ IR NVO POVEIKIS VISUOMENĖJE** dėl silpno NVO ir bendruomenių raštingumo, riboto jų veiklos finansavimo, neišvystyto

tarpinstitucinio bendradarbiavimo, atsakomybės už sprendimus trūkumo, mažėjančio gyventojų skaičiaus.

6. RIETAVO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS VIZIJA, PRIORITETAI, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Siekiant kryptingos, efektyvios ir nuoseklios Rietavo savivaldybės plėtros, būtina apibrėžti plėtros viziją – savivaldybės bendruomenės lūkesčius atitinkantį idealų ateities paveikslą bei plėtros prioritetus, kad būtų užtikrinta pažanga ir nauda savivaldybės bendruomenei, sprendžiamos esamos problemos ir priimami ateities iššūkiai.

Rietavo savivaldybės strateginiame plėtros plane iki 2020 m. numatyta vizija galioja iki 2020 m. pabaigos.

2020 metų birželio mėnesį darbo grupėse bendradarbiaujant Rietavo savivaldybės valdžios atstovams, Savivaldybės specialistams, Savivaldybės viešųjų įstaigų, verslo, bendruomeninių organizacijų atstovams, kitiems socialiniams–ekonominiais partneriams, buvo suformuluoti trys nauji **Rietavo savivaldybės plėtros vizijos iki 2027 metų** variantai:

1 variantas

Rietavo savivaldybė 2027 m.

- *istorines Oginskių inovacijas puoselėjanti, patraukli ir saugi erdvė darbui, visaverčiam gyvenimui su išplėta kokybiška socialine infrastruktūra, tvariais verslais, darnia aplinka ir gražiu kraštovaizdžiu, socialiai atsakingais ir iniciatyviais žmonėmis, atvira bendradarbiavimui visuomene.*

2 variantas

Rietavo savivaldybė 2027 m.

- *istorines Oginskių inovacijas puoselėjanti, patraukli ir saugi erdvė darbui, gyvenimui ir poilsiui su išplėta socialine infrastruktūra, efektyviais ir inovatyviais verslais, darnia aplinka ir natūraliu kraštovaizdžiu, socialiai atsakingais ir iniciatyviais žmonėmis, atvira bendradarbiavimui bendruomene.*

3 variantas

Rietavo savivaldybė 2027 m.

- *istorines Oginskių inovacijas puoselėjanti, patraukli ir saugi erdvė darbui, gyvenimui ir poilsiui su išplėta socialine infrastruktūra, efektyviais ir socialiai atsakingais verslais, darnia aplinka ir išskirtiniu kraštovaizdžiu, socialiai atsakingais ir iniciatyviais žmonėmis, besimokančia ir atvira bendradarbiavimui bendruomene.*

Rietavo savivaldybės internetiniame puslapyje paskelbto internetinio balsavimo metu buvo pasiūlyti visi naujai darbo grupėse suformuoti vizijos variantai ir įtrauktas į balsavimą Rietavo savivaldybės plėtros vizijos iki 2020 metų variantas:

4 variantas

Rietavo savivaldybė 2027 m.

- *istorines Oginskių inovacijas puoselėjanti, patraukli ir saugi erdvė darbui, gyvenimui ir poilsiui su išplėta socialine infrastruktūra, efektyviais verslais, darnia aplinka ir gražiu kraštovaizdžiu, geranoriškais, darbščiais ir iniciatyviais žmonėmis, atvira bendradarbiavimui bendruomene.*

Daugiausiai internetinio balsavimo balsų surinko trečiasis Rietavo savivaldybės plėtros vizijos iki 2027 m. variantas. Šia plėtros vizija Rietavo savivaldybė vadovausis ateinantį dešimtmetį:

Rietavo savivaldybė 2027 m. – istorines Oginskių inovacijas puoselėjanti, patraukli ir saugi erdvė darbui, gyvenimui ir poilsiui su išplėta socialine infrastruktūra, efektyviais ir socialiai atsakingais verslais, darnia aplinka ir išskirtiniu kraštovaizdžiu, socialiai atsakingais ir iniciatyviais žmonėmis, besimokančia ir atvira bendradarbiavimui bendruomene.

Ivertinus Rietavo savivaldybės strateginę būklę ir atskirų sektorių plėtros galimybes bei tendencijas, nacionalinio, regioninio ir savivaldos lygmens strateginio planavimo dokumentų įtaką Rietavo savivaldybės raidai ir ateities tendencijas, darbo grupėse buvo suformuoti 3 Rietavo savivaldybės plėtros prioritetai (ilgalaikės strateginės kryptys), kurie apėmė patvirtintų darbo grupių sritis:

Igyvendinant **Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano** prioritetus, bus siekiama pažangios ir gyvybingos ekonomikos, bus skatinama besimokanti, socialiai atsakinga, sveika ir aktyvi bendruomenė, kuriama darnios, tvarios infrastruktūros ir sveikos gyvenamosios aplinkos savivaldybė. Kiekvieną suformuluotą prioritetą išsamiai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai, uždaviniai ir priemonės.

6.1. I PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė parodė, kad Rietavo savivaldybėje mažėja bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius, tačiau auga ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičius. Vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme, dalis palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais vis dar yra nepakankama. Bendrojo ugdymo mokinių skaičiaus mažėjimo tendencijos pastaruoju metu buvo nulemtos mažėjančio gimstamumo ir išliekančios gyventojų emigracijos tiek iš šalies, tiek iš savivaldybės. Nepaisant mažėjančio bendrojo ugdymo mokinių skaičiaus, mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalis nuo visų BU mokinių skaičiaus didėja. Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose dirba aukštos kvalifikacijos pedagogai, tačiau valstybinės brandos egzaminų rezultatai 2018 m. buvo vieni prasčiausių visoje šalyje. Rietavo savivaldybėje užtikrintas vaikų neformalaus ugdymo prieinamumas, ir fiksuojama didesnė nei šalyje bei Telšių apskrityje vaikų, dalyvavusių neformalaus ugdymo veiklose, dalis. Be to savivaldybėje vykdomas suaugusiųjų švietimas, veikia Trečio amžiaus universitetas.

Pagrindinės Rietavo savivaldybės švietimo sistemos grėsmės yra lėšų poreikio augimas tuštinančioms mokymosi vietoms, pedagogų darbo krūvio mažėjimas dėl mažėjančio mokinių skaičiaus, pagalbos specialistų poreikio didėjimas ateityje.

Rietavo savivaldybėje sporto infrastruktūros pasirinkimas yra išplėtotas (veikia 25 m baseinas, žirgų sporto maniežas, uždaro sporto salės, krepšinio aikštelės, tinklinio aikštelės, futbolo aikštelės, teniso aikštelės). Visgi Rietavo savivaldybėje sporto bazė yra nepakankama, nes savivaldybėje nėra sporto mokymo įstaigos, sportinės veiklos dažniausiai organizuojamos mokyklose (uždaroje patalpose), mokyklų sporto aikštelėse, seniūnijų centruose. Nepaisant to, gyventojų, kurie mažiausiai 4 kartus per savaitę užsiima fizinio aktyvumo veikla, dalis nuo visų gyventojų didėja. Sporto organizacijų skaičius

savivaldybėje nedidėja. Maži atlyginimai bei ribota sporto šakų pasiūla neskatina profesionalių trenerių bei sporto specialistų dirbti savivaldybėje.

Rietavo Savivaldybėje yra pakankamas sveikatos priežiūros įstaigų tinklas, fiksuojamas mažesnis nei šalyje ir apskrityje užregistruotų susirgimų, tenkančių 1 000-iui gyventojų. Ateityje dėl sparčiai vykstančių visuomenės senėjimo procesų Savivaldybėje didės slaugos, reabilitacijos ir panašių paslaugų poreikis. Vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklis atitiko šalies tendencijas, išvengiama mirtingumo rodiklis netgi geresnis nei vidutiniškai šalyje. Tačiau Savivaldybėje labiau nei šalyje dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų bei piktybinių navikų. Ateityje gyventojų, ypač vaikų, sveikata gali blogėti dėl mažo fizinio aktyvumo, žalingų įpročių, dėl sveikatos priežiūros specialistų trūkumo, jų amžiaus vidurkio augimo, neaiškios, nuolat besikeičiančios sveikatos priežiūros nacionalinės politikos.

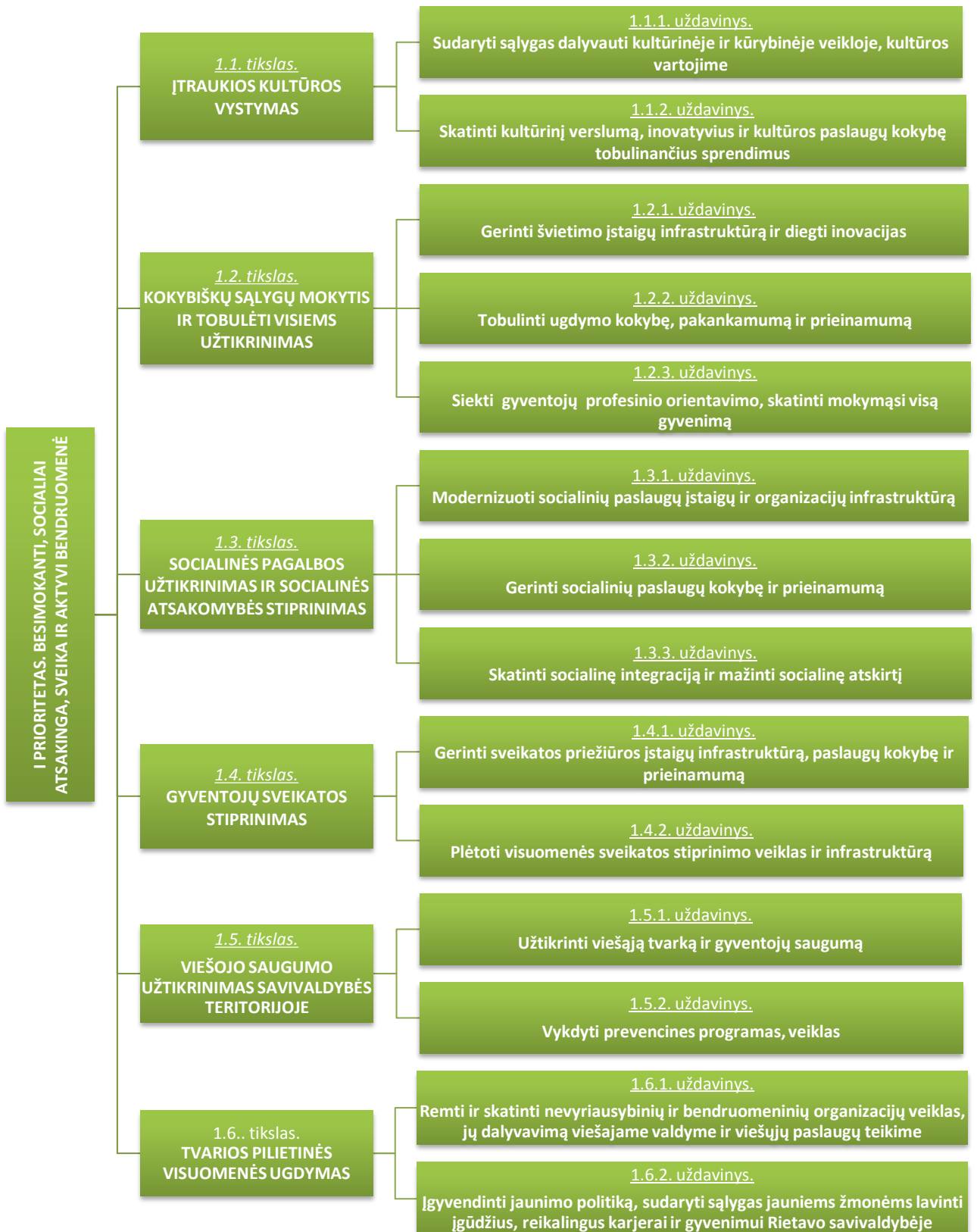
Pastaruoju metu centrinės ir regioninės valdžios vykdoma socialinė politika prisidėjo prie socialinių pašalpų gavėjų skaičiaus ir išlaidų socialinėms pašalpoms mažėjimo. Rietavo savivaldybėje socialines paslaugas teikiančių įstaigų bei organizacijų tinklas yra pakankamai tolygiai išvystytas, tačiau stokojama aktyvesnių NVO. Didžiausios grėsmės socialinėje srityje yra sparčiai senstanti visuomenė, nepakankamas kai kurių socialinių paslaugų prieinamumas bei augantis socialinių globėjų, šeimynų poreikis ateityje dėl nacionalinės politikos vykdomos socialinės apsaugos srityje.

Kultūros srityje Rietavo savivaldybėje yra pakankamas kultūros įstaigų tinklas, pastaruoju metu augo Rietavo kultūros centro renginių skaičius, meno kolektyvų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, didesnis nei Lietuvoje ir Telšių apskrityje. Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešosios bibliotekos ir jos filialų vartotojų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų, taip pat yra didesnis nei vidutiniškai visoje šalyje bei apskrityje. Tačiau fizinių apsilankymų (lankytojų) skaičius minėtoje bibliotekoje mažėja. Metinis Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus lankytojų skaičius pasižymi dideliu nepastovumu. Ateityje kultūros įstaigų fizinio lankomumo tendencijos gali prastėti dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo, pandemijų įtakos laikytis sveikatos apsaugos priemonių, o tuo pačiu ir dėl gyventojų kultūrinio aktyvumo mažėjimo.

Rietavo savivaldybėje pastaruoju metu mažėjo nusikalstamų veikų, įskaitinių kelių eismo įvykių skaičius, gerėjo nusikaltimų ištiriamumo lygis. Tačiau išaugo gaisrų skaičius, kam įtakos galėjo turėti faktas, jog dalį teritorijos aptarnauja kaimyninių savivaldybių ugniagesiai. Pagrindinės grėsmės viešojo saugumo srityje yra gyventojų nepilietiškumas, nuolat besikeičianti nacionalinė saugumo politika.

Siekiant besimokančios, socialiai atsakingos, sveikos ir aktyvios bendruomenės, Rietavo savivaldybė turėtų pasinaudoti galimybėmis modernizuoti švietimo, sporto, socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros, kultūros įstaigų veiklos kokybę, diegti šiose įstaigose inovacijas, informacines sistemas ir elektronines paslaugas, pritraukti jaunos, kvalifikuotos specialistus į Savivaldybę, didinti neformaliojo švietimo kokybę, skatinti gyventojų sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą, užtikrinti kokybišką socialinę apsaugą visoms labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, kurti vaikui ir šeimai palankią aplinką. Aukšta gyvenimo kokybė bus pasiekta tuomet, kai stabilizuosis arba ims didėti natūralus gyventojų prieaugis, ženkliai sumažės emigracija, žmonės bus linkę atvykti gyventi ir dirbti į Rietavo savivaldybę. To pasiekti galima, jeigu Rietavo savivaldybės ugdymo įstaigos tobulins vykdomą veiklą, gyventojai bus linkę mokytis visą gyvenimą, nevyriausybinių organizacijų įsitrauks į viešąjį valdymą ir viešųjų paslaugų teikimą ir pan. Kultūros srityje reikėtų skatinti kultūrinį verslumą, diegti inovatyvius ir kultūros paslaugų kokybę tobulinančius sprendimus; socialinės apsaugos srityje – teikti bendruomenines socialines paslaugas ar socialines paslaugas jų gavėjų namuose ar bendruomenėse, socialinę atskirtį patiriančių jaunų asmenų integravimosi ar grįžimo į darbo rinką ar švietimo sistemą paslaugas; sveikatos srityje didžiausią dėmesį derėtų skirti gyventojų sveikai gyvensenai ir fiziniui aktyvumui skatinti. Taip pat Rietavo savivaldybėje reikėtų didinti vaikų ir jaunimo užimtumą, vykdyti nusikalstamumo, smurto ir patyčių, ekstremalių situacijų, savižudybių prevencijos ir kitas prevencines programas bei veiklas, skatinti savanorystę; didinti jaunimo užimtumą, taikant naujus, inovatyvius metodus, skatinti veikti jaunimo neformalias grupes, plėtoti mobilų darbą su jaunimu, atviras jaunimo erdves ar centrus.

Siekiant įgyvendinti I prioritetą, yra numatyti 6 tikslai su atitinkamais uždaviniais (iš viso 14 uždavinių).

6.2. II PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Vadovaujantis Nacionalinės regioninės politikos prioritetų iki 2030 metų projektu, regionai turi būti suvokiami ne tik kaip vietos savivalda ir regionų plėtros tarybos, bet kaip visi gyventojai, verslas, akademinė visuomenė, nevyriausybinis sektorius, kurie turi tapti savo ateities šeimininkais, patys įvardindami ir įgyvendindami savo išskirtinumu paremtas vizijas. Rietavo savivaldybė priklauso Telšių apskrčiai. Telšių regiono plėtros taryboje yra patvirtintos Telšių regiono specializacijos kryptys:

- Konkurencingos pramonės įmonės (chemijos ir farmacijos; metalo apdirbimo; miškininkystės, medienos apdirbimo, baldų gamybos; maisto ir žemės ūkio produktų gamybos; tekstilės ir aprangos gamybos).
- Statyba, architektūra, inžinerija.
- Paslaugos ir turizmas (logistika; turizmo paslaugos).
- Tvari energetika.
- Regiono specializacijos kryptims įgyvendinti reikalingų žmogiškųjų išteklių rengimo sistemos kūrimas.

Atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė parodė, kad Rietavo savivaldybė yra vakarinėje šalies dalyje. Čia dominuoja mažmeninė prekyba, transporto veikla, žemės ūkis ir miškininkystė. Nors materialinės ir tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, atsilieka nuo šalies ir apskrities vidurkių, tačiau jų srautų augimas pastaraisiais metais buvo spartesnis nei šalyje ir Telšių apskrityje. Tai rodo, kad Rietavo savivaldybės ūkis vystosi sparčiau nei vidutiniškai šalies ir apskrities ūkis. Visgi ekonominiai rodikliai, nesiekiantys šalies vidurkių, ateityje gali sąlygoti regioninius skirtumus, kurie palies ir Rietavo savivaldybę. Teritorijos išsivystymo lygį stabdo ir mažesnis nei vidutiniškai šalyje verslo įmonių bei verslininkų dėmesys inovacijoms, aukštosioms technologijoms. Atsižvelgiant į tai, kad Rietavo savivaldybė yra kaimiškoji, reiktų siekti subalansuoto kaimiškų teritorijų gyvybingumo skatinant alternatyvių veiklų vystymą, vietinio maisto sistemų atsiradimą ir plėtojimą, ir pan.

Rietavo savivaldybės žemės priskiriamos prie mažo derlingumo, ekologinių ūkių skaičius nedidelis, medynų produktyvumas mažesnis nei šalyje ir apskrityje. Didžiausia grėsmė, daranti įtaką žemės ūkio veiklai, – besikeičiančios šalyje ir pasaulyje hidrometeorologinės sąlygos (liūčių gausa arba staigi sausra), klimato kaita, žemės ūkio subjektų konkurencingumo mažėjimas. Siekiant mažinti kintančio klimato įtaką gyvenimo kokybei, reiktų skatinti žiedinės ekonomikos iniciatyvas Rietavo savivaldybės teritorijoje.

Rietavo savivaldybėje yra išplėta turistinių objektų pasiūla. Pastaraisiais metais augo apgyvendinimo įstaigų ir apgyvendinimo vietų pasiūla, didėjo maitinimo įstaigų įvairovė. Pagrindinis savivaldybės lankytinas objektas - Rietavo dvaro sodyba, o aktyvi Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro veikla užtikrina informacijos apie lankytinus objektus Rietavo savivaldybėje prieinamumą. Visgi Rietavo savivaldybė yra priskiriama prie mažo potencialo rekreacinės teritorijos Lietuvoje, trūksta aktyvaus laisvalaikio paslaugų įvairovės, turistų srautams įtaką daro stipri konkurencija su aplinkinėmis savivaldybėmis. Siekiant plėtros turizmo srityje, reiktų aktyviau vystyti turizmo fizinę ir IRT infrastruktūrą, gerinti turizmo paslaugų kokybę bei didinti jų įvairovę, taip pat pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmo, viešosioms, edukacinėms, bendruomeninėms reikmėms bei ekonominei veiklai. Ateityje ribota turizmo paslaugų įvairovė, nepakankama esančių paslaugų kokybė gali sumažinti turistų srautus.

Rietavo savivaldybės administracijoje yra diegiamos ir plėtojamos elektroninės paslaugos, nuolat atnaujinama techninė bei programinė įranga, kompiuterinio tinklo saugos politikos priemonės, interneto svetainės. Tačiau šiuolaikinė, inovatyvi informacinių technologijų bazė reikalauja nuolatinės priežiūros ir atnaujinimo, todėl ateityje reikės daugiau žmogiškųjų išteklių bei išlaidų. Taip pat labai svarbi tinkama ir savalaikė elektroninės informacijos sklaida gyventojams visose srityse.

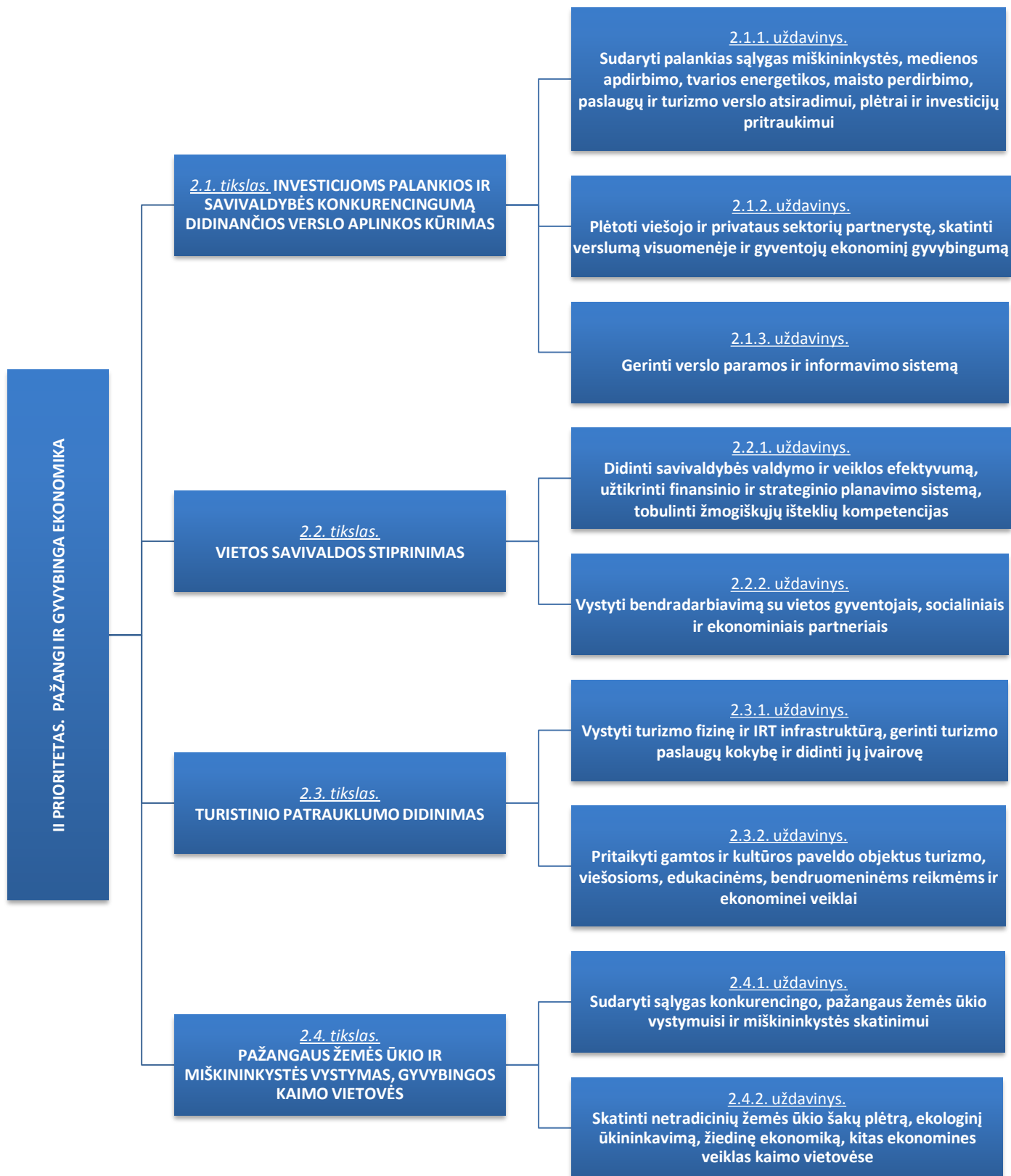
Rietavo savivaldybėje veikia pakankamas skaičius nevyriausybinių, bendruomeninių, jaunimo organizacijų, vietos veiklos grupės. Rietavo kraštas išsiskiria didesne nei šalyje bei apskrityje jaunimo dalimi. Grėsmėmis laikytina jaunimo skaičiaus mažėjimas bei jaunimo emigracija.

Siekiant ekonomikos augimo, Savivaldybėje reikėtų tinkamai panaudoti investicinį kapitalą, teikti metodinę ir techninę pagalbą verslo įmonėms ir verslininkams, taikyti jiems lengvatas bei įvairias rinkodaros priemones, pritaikyti esamą infrastruktūrą užsienio bei vietos investuotojų poreikiams, plėtoti viešojo bei privataus sektorių partnerystę. Rietavo savivaldybė turėtų svarstyti galimybę aktyviau įgyvendinti regioninės svarbos investicinius projektus bendradarbiaujant su kaimyninėmis savivaldybėmis, kurti bei skatinti kurti verslo centrus/ inkubatorius/ kūrybines dirbtuves/ kultūros ir kūrybines industrijas, skatinti inovacijų miškininkystės, medienos apdirbimo, energetikos, maisto perdirbimo, paslaugų ir turizmo verslo įmonėse atsiradimą ir naudojimą.

Siekiant efektyvios savivaldos Rietavo savivaldybėje reikėtų vykdyti Savivaldybės administracijos darbuotojų, politikų, Savivaldybės įstaigų darbuotojų ir vadovų mokymus, organizuoti kvalifikacijos kėlimą, gerinti informacinių technologijų bazę, diegti įvairias programas, atnaujinti Savivaldybės ir įstaigų interneto tinklalapius, gerinti teikiamas elektronines paslaugas, siekti lygių teisių įgyvendinimo, korupcijos mažinimo, administracinės naštos mažinimo, vykdyti teritorinį, finansinį ir strateginį planavimą. Prie efektyvaus viešojo valdymo prisidėtų kokybiško interneto tinklo plėtra, informacijos pateikimo elektroniniais kanalais didinimas naudojant socialinius tinklus, tiesiogines transliacijas, vieno langelio principu teikiamų viešųjų paslaugų tobulinimas ir pan.

Siekiant piliečiams atviros savivaldos, Rietavo savivaldybė turėtų plėtoti savanorišką veiklą, skatinti aktyviai bendradarbiauti verslo, nevyriausybines, bendruomenines, jaunimo organizacijas; apskritai siekiant savivaldos atvirumo, reikėtų vietos bendruomenę labiau įtraukti į valdymą, verslą, viešąsias paslaugas.

Siekiant įgyvendinti II prioritetą, yra numatyti 4 tikslai su atitinkamais uždaviniais (iš viso 10 uždavinių).

6.3. III PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė parodė, kad Rietavo savivaldybės teritorijoje išmetamų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, yra didesnis nei vidutiniškai visoje šalyje. Beveik visi savivaldybės gyventojai ir ūkio subjektai naudojami komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis, didžioji dalis 2018 m. Rietavo savivaldybėje surinktų komunalinių atliekų buvo perdirbtos/panaudotos pakartotinai. Pagrindinės grėsmės aplinkos apsaugos srityje savivaldybėje kelia oro užterštumo didėjimas dėl augančio automobilių srauto ir kitų taršos faktorių, taip pat ir ribotos Savivaldybės galimybės numatyti ir šalinti žalingą aplinkos poveikį.

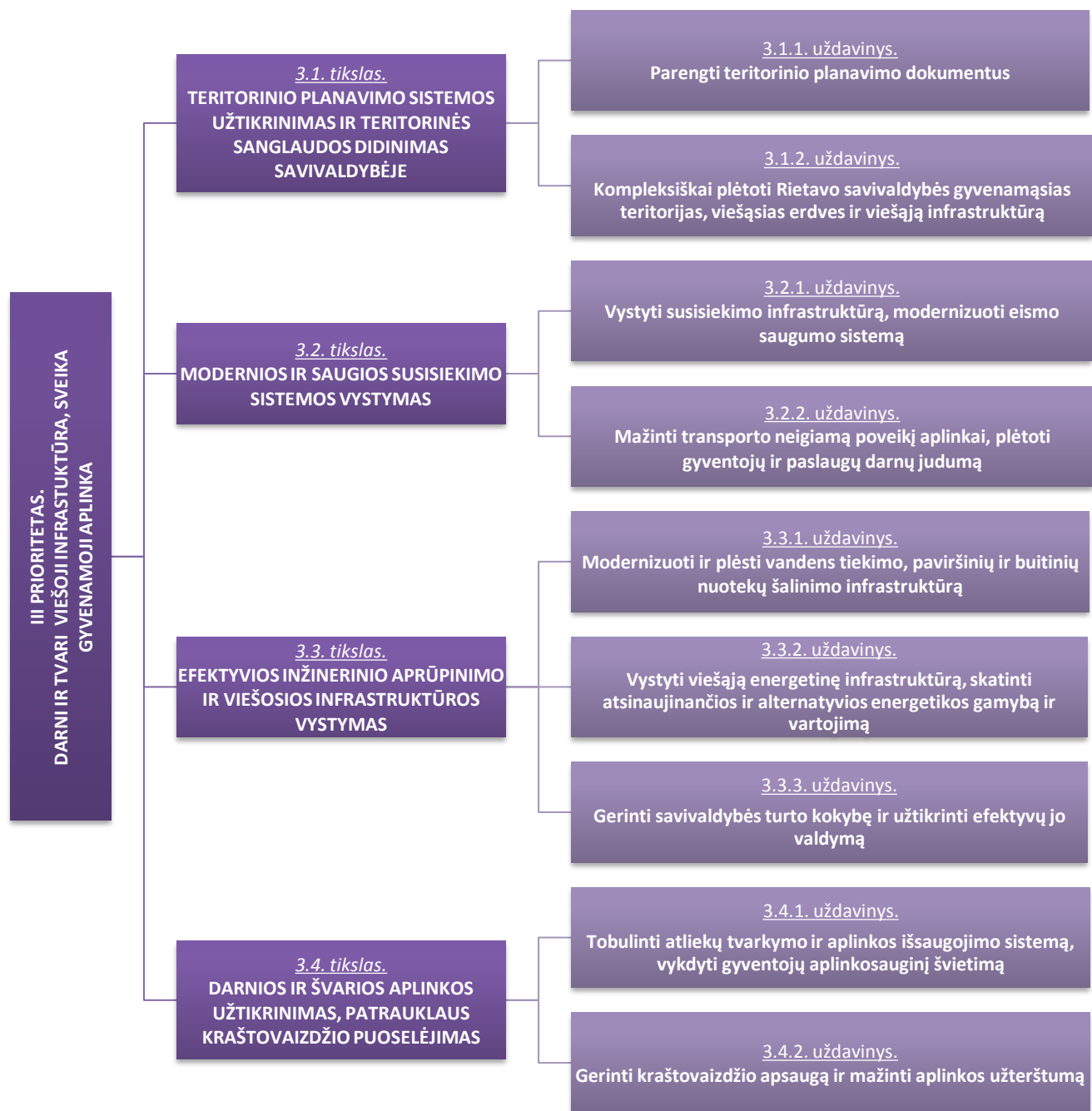
Rietavo savivaldybėje yra vykdoma vandens tiekimo, vandens kokybės gerinimo, buitinių ir paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, auga abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų skaičius, tačiau gyventojų aktyvumas galėtų būtų didesnis. Viena iš pagrindinių grėsmių yra besikeičiančios hidrometeorologinės sąlygos šalyje ir pasaulyje, gausėjančių liūčių tikimybė dėl klimato kaitos.

Rietavo savivaldybėje yra sėkmingai įgyvendinama daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija, vykdoma viešųjų pastatų renovacija, modernizuojama šilumos ir apšvietimo infrastruktūra. Tačiau individualūs namai yra per pasyviai renovuojami, o nerenovuoti gyvenamieji namai nepatrauklūs naujakuriams. Prie grėsmių būtų galima priskirti neefektyvią, energijos netaupančią kaimo gyvenamųjų teritorijų apšvietimo sistemą, augančius energetikos išteklių kaštus.

Rietavo savivaldybėje yra mažesnė nei vidutiniškai šalyje kelių su patobulinta danga dalis, neišplėta bemotorių transporto priemonių infrastruktūra, mažėjantis gyventojų poreikis važiuoti viešuoju transportu. Pagrindinėmis grėsmėmis transporto sektoriuje laikytinos ribotos alternatyvių transporto priemonių rinkimosi galimybės, intensyvus kelių naudojimas ir augantys jų priežiūros kaštai.

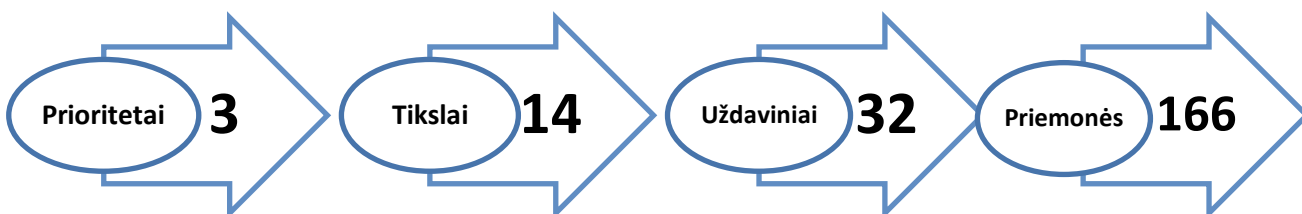
Siekiant darnios ir tvarios viešosios infrastuktūros, sveikos gyvenamosios aplinkos, būtina kompleksiskai plėtoti Rietavo savivaldybės gyvenamąsias teritorijas, viešąsias erdves ir viešąją infrastruktūrą, taip pat vystyti susisiekimo infrastruktūrą, modernizuoti eismo saugumo sistemą, siekti mažinti transporto neigiamą poveikį aplinkai, plėtoti gyventojų ir paslaugų darnų judumą.

Siekiant įgyvendinti III prioritetą, yra numatyti 4 tikslai su atitinkamais uždaviniais (iš viso 9 uždaviniai).

7. RIETAVO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO SVARBIAUSIOS NUOSTATOS

Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginiame plėtros plane yra numatyti 3 prioritetai, 14 tikslų, 32 uždaviniai ir 166 priemonės:

pav. nr. 72. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių skaičius

Šaltinis: sudaryta autorių

Daugiausiai priemonių numatyta I prioritetui įgyvendinti (69 priemonės), II prioritetui įgyvendinti – 64 priemonės, III prioritetui įgyvendinti – 33.

Lentelė nr. 36. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių suvestinė pagal prioritetus

Prioritetai	Tikslų skaičius	Uždavinių skaičius	Priemonių skaičius
I PRIORITETAS. BESIMOKANTI, SOCIALIAI ATSAKINGA, SVEIKA IR AKTYVI BENDRUOMENĖ	6	14	69
II PRIORITETAS. PAŽANGI IR GYVYBINGA EKONOMIKA	4	9	64
III PRIORITETAS. DARNI IR TVARI VIEŠOJI INFRASTRUKTŪRA, SVEIKA GYVENAMOJI APLINKA	4	9	33
IŠ VISO:	14	32	166

Šaltinis: sudaryta autorių

Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginiam plėtros planui įgyvendinti bus naudojamos savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos lėšos, kurios apima privačias lėšas, kitų finansavimo mechanizmų lėšas ir t. t.

ES	SB	VB	KT
Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	Rietavo savivaldybės biudžeto lėšos	Valstybės biudžeto lėšos	Kitos lėšos: privačios lėšos, kitų finansavimo mechanizmų lėšos ir t. t.

pav. nr. 73. Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano finansavimo šaltiniai

Šaltinis: sudaryta autorių

Už Rietavo savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimą yra atsakingi Rietavo savivaldybės administracijos struktūriniai ir teritoriniai padaliniai, specialistai, Rietavo savivaldybės ugdymo įstaigos, Rietavo savivaldybės Trečiojo amžiaus universitetas, kitos mokslo ir mokymosi įstaigos, Rietavo savivaldybės kultūros įstaigos, Rietavo savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos ir organizacijos, Rietavo savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos, visuomenės sveikatos biuras, Rietavo savivaldybės nevyriausybinių organizacijų, bendruomeninės organizacijos, jaunimo organizacijos, Rietavo savivaldybės teritorijoje veikiančios vietos veiklos grupės, Rietavo savivaldybės

Jaunimo reikalų taryba, Rietavo savivaldybės verslo įmonės, verslininkai, investuotojai, VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Rietavo policijos komisariatas, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Rietavo savivaldybės ūkininkai, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“, įmonės ir privatūs vežėjai, teikiantys viešojo transporto paslaugas Rietavo savivaldybės teritorijoje, Rietavo savivaldybės daugiabučių namų bendrijos, VšĮ Telšių regiono atliekų tvarkymo centras, Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, kitos Rietavo savivaldybės įstaigos ir įmonės, teikiančios viešąsias paslaugas bei privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys.

Preliminarus priemonių planas yra pateikiamas 1 priede.

8. RIETAVO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VERTINIMO RODIKLIŲ IR ĮGYVENDINIMO, STEBĖSENOS IR ATSISKAITYMO UŽ REZULTATUS TVARKA

Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano (toliau – RSSPP) **vertinimo rodiklių bei įgyvendinimo, stebėsenos ir atsiskaitymo už rezultatus tvarka** – tai sisteminis aplinkos, susietos su patvirtinto strateginio plėtros plano įgyvendinimo metu atsirandančiais kiekybiniais ir kokybiniais pokyčiais, stebėjimo ir vertinimo procesas, kurio metu parengiamos strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos. Tvarkos tikslas – kontroliuoti strateginio plėtros plano vykdymą, vertinti įdiegtų priemonių poveikį savivaldybės socialiniam ir ekonominiam gyvenimui, pagal poreikius pildyti ir koreguoti strateginį plėtros planą.

RSSPP vertinimo rodiklių bei įgyvendinimo, stebėsenos ir atsiskaitymo už rezultatus tvarkos objektai – prioritetai, tikslai, uždaviniai, priemonės ir projektai bei vertinimo rodiklių, pagal kuriuos yra vykdoma RSSPP stebėseną, sistema. RSSPP stebėsenos rezultatas – teikiamos strateginio plėtros plano **įgyvendinimo ataskaitos** vieną kartą per įgyvendinimo laikotarpį (2028 m.). RSSPP įgyvendinimo ataskaitos forma pateikiama 4 priede.

Rengiant RSSPP įgyvendinimo ataskaitą, iš visų RSSPP nurodytų vykdytojų surenkama informacija apie priemonių įgyvendinimą. Už duomenų pateikimą Finansų skyriui (toliau – FS) atsakingi Rietavo savivaldybės administracijos skyriai ir specialistai, kurie iki 2028 m. kovo 31 d. pateikia reikiamus duomenis. FS parengia RSSPP įgyvendinimo ataskaitą iki 2028 m. balandžio 30 dienos. RSSPP įgyvendinimo ataskaita teikiama Rietavo savivaldybės tarybos komitetams svarstyti ir Rietavo savivaldybės tarybai tvirtinti 2028 m. birželį.

RSSPP keitimas ir papildymas – tai procedūra, kurios metu strateginio plėtros plano prioritetai, tikslai, uždaviniai ir priemonės yra papildomos naujomis arba pakeičiamos. RSSPP priemonės bei jų pasiekimo indikatoriai gali būti keičiami pagal poreikį. Pasiūlymus dėl RSSPP pakeitimo ar papildymo gali teikti Rietavo savivaldybės tarybos nariai, Rietavo savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių vadovai, darbuotojai, socialiniai ekonominiai partneriai, kiti suinteresuoti fiziniai ar juridiniai asmenys. Pasiūlymai dėl RSSPP pakeitimo ir papildymo pateikiami raštu FS pagal poreikį. Pateikti pasiūlymai apsvarstomi Rietavo savivaldybės tarybos komitetuose. RSSPP pakeitimus ir papildymus tvirtina Rietavo savivaldybės taryba. RSSPP keitimo ir papildymo forma pateikta 5 priede.

RSSPP vertinimo rodiklių bei įgyvendinimo, stebėsenos ir atsiskaitymo už rezultatus tvarkos apraše numatyta **dviejų** lygių kiekybinių ir kokybinių vertinimo rodiklių sistema, kuria naudojantis kontroliuojamas RSSPP priemonių įgyvendinimas:

- 3) **efekto arba vizijos rodikliai** parodo RSSPP įgyvendinimo poveikį savivaldybės raidai ir artėjimą prie vizijos (žr. 2 priedą);
- 4) **rezultato arba prioritetų / tikslų vertinimo rodikliai** rodo ilgalaikius RSSPP įgyvendinimo rezultatus (žr. 3 priedą).

Sudarant rodiklių sistemą, ataskaitos tašku imami 2018/2019/2020 m. duomenys (atsižvelgiant į naujausius skelbiamus viešus duomenis). Kiekvienam vertinimo rodikliui yra nurodomas duomenų šaltinis, atsakinga už duomenų pateikimą institucija, ataskaitos taškas, ir jei rodiklis yra kiekybinis (apskaičiuojamas), tuomet nurodoma jo apskaičiavimo formulė. Kiekvienam vertinimo rodikliui yra nurodoma siekiamybė 2027 m. (planuojama reikšmė).

Efekto arba vizijos vertinimo rodiklių bei rezultato arba prioritetų/ tikslų vertinimo rodiklių pasiekiamumas tikrinamas ir pristatomas vieną kartą per RSSPP įgyvendinimo laikotarpį – 2028 m. Pildant RSSPP įgyvendinimo ataskaitą, pasiekta vertinimo rodiklio reikšmė bus vertinama už praėjusius metus arba prieš tai buvusias metus, jei duomenys pildymo metu už praėjusius metus dar neskelbiami.

PRIEDAI

1 priedas. Rietavo strateginio plėtros plano iki 2027 metų priemonių planas

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
I PRIORITETAS. BESIMOKANTI, SOCIALIAI ATSAKINGA, SVEIKA IR AKTYVI BENDRUOMENĖ				
1.1 tikslas. ĮTRAUKIOS KULTŪROS VYSTYMAS				
1.1.1 uždavinys. Sudaryti sąlygas dalyvauti kultūrinėje ir kūrybinėje veikloje, kultūros vartojime				
1.1.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Rietavo savivaldybės kultūros įstaigų infrastruktūrą, atnaujinti kultūrinei veiklai organizuoti reikalingas priemones ir techninę bazę	Kultūros įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos
1.1.1.2.	Formuoti kultūrinės erdves Rietavo savivaldybėje, jas pritaikant įvairių renginių organizavimui, meno ekspozicijoms, kultūros poreikiams	Suformuotų kultūrinių erdvių skaičius (vnt.) Pritaikytų esančių kultūrinių erdvių skaičius	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, NVO, viešosios įstaigos
1.1.1.3.	Palaikyti ir tobulinti informacijos apie Rietavo savivaldybės kultūrą, tradicijas, amatus, vietos gamintojus vieningą integruotą sistemą-platformą (www.veik.rietave.lt)	Užtikrintas integruotos informacinės sistemos-platformos veikimas	2021–2027	RSA, RTVIC
1.1.1.4.	Vykdėti ir skatinti vykdyti tarptautinius, regioninius, respublikinius, vietinius kultūros projektus, skirtus Rietavo savivaldybės bendruomenei	Suorganizuotų renginių (švenčių, plenerų ir pan.) skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, NVO, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės, viešosios įstaigos
		Paremtų projektų skaičius (vnt.)		
1.1.1.5.	Skatinti ir remti Rietavo savivaldybės gyventojų, NVO, menininkų, kūrėjų iniciatyvas	Paremtų, paskatintų iniciatyvų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, NVO, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.1.1.6.	Užtikrinti kultūros renginių įvairovę ir kokybę, didinti jų prieinamumą Rietavo savivaldybės gyventojams	Suorganizuotų ir (arba) lankytų kultūros renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, NVO, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės
		Mobilių kultūros renginių skaičius (vnt.)		
1.1.1.7.	Kelti Rietavo savivaldybės kultūros įstaigų vadovų ir kultūros ir meno darbuotojų kvalifikaciją	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos
		Kvalifikaciją kėlusiu kultūros įstaigų vadovų, kultūros ir meno darbuotojų skaičius (asmenys)		
1.1.2 uždavinys. Skatinti kultūrinį verslumą, inovatyvius ir kultūros paslaugų kokybę tobulinančius sprendimus				
1.1.2.1.	Plėsti ir (arba) atnaujinti Rietavo savivaldybės kultūros įstaigų informacinių komunikacinių technologijų infrastruktūrą, elektronines paslaugas	Įdiegtų ir (arba) atnaujintų IRT priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, RTVIC
1.1.2.2.	Didinti informacijos sklaidą apie Rietavo savivaldybėje kultūrą, tradicijas, amatus, vietos gamintojus, vykstančius kultūrinius renginius ir kultūrines programas	Įgyvendintų informacijos sklaidos priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, RTVIC, viešosios įstaigos
1.1.2.3.	Įveiklinti Rietavo savivaldybės įstaigų infrastruktūrą neformaliajam švietimui, kitoms viešosioms paslaugoms, europiniams, nacionaliniams, regioniniams keliams (turizmui) ir ekonominei veiklai (pvz., bendradarbiystės erdvėms)	Įveiklintų objektų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.1.2.4.	Skatinti bendruomenių, savivaldos ir menininkų organizacijų bendrus projektus, skirtus Rietavo savivaldybės vietos regeneracijai per kultūrą	Igyvendintų projektų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS kultūros įstaigos, NVO, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės
1.2 tikslas. KOKYBIŠKŲ SĄLYGŲ MOKYTIS IR TOBULĖTI VISIEMS UŽTIKRINIMAS				
1.2.1 uždavinys. Gerinti švietimo įstaigų infrastruktūrą ir diegti inovacijas				
1.2.1.1.	Atnaujinti Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūrą	Bendrojo ugdymo mokyklų, kuriuose atnaujinta infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS bendrojo ugdymo mokyklos
1.2.1.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Rietavo lopšelio-darželio infrastruktūrą	Atnaujinta ir (arba) išplėsta Rietavo lopšelio-darželio infrastruktūra	2021–2027	RSA, Rietavo lopšelis-darželis
1.2.1.3.	Aprūpinti Rietavo savivaldybės švietimo įstaigas šiuolaikišku ugdymo inventoriumi	Švietimo įstaigų, kurios aprūpintos šiuolaikišku ugdymo inventoriumi, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS švietimo įstaigos
1.2.1.4.	Atnaujinti ir (arba) plėsti informacinių technologijų bazes ir (arba) elektronines paslaugas Rietavo savivaldybės ugdymo įstaigose	Ugdymo įstaigų, kuriose atnaujintos ir (arba) išplėtos informacinių technologijų bazės, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS švietimo įstaigos
		Ugdymo įstaigų, kuriose atnaujintos ir (arba) išplėtos elektroninės paslaugos, skaičius (vnt.)		
		Atnaujintų ugdymo įstaigų internetinių svetainių skaičius (vnt.)		

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.2.2 uždavinys. Tobulinti ugdymo kokybę, pakankamumą ir prieinamumą				
1.2.2.1.	Pritraukti mokytojus dirbti į Rietavo savivaldybės ugdymo įstaigas	Sukurta sistema Mokytojų, pasinaudojusių taikytomis priemonėmis, lengvatomis, skaičius (asmenys) Pradėjusių dirbti asmenų skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RS ugdymo įstaigos
1.2.2.2.	Tobulinti mokinių pavėžėjimo paslaugas Rietavo savivaldybės teritorijoje	Reguliarių vietinio susisiekimo maršrutų, pritaiktų mokinių poreikiams, skaičius (vnt.) Atnaujintų ir (arba) naujai įsigytų transporto priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS ugdymo įstaigos
1.2.2.3.	Tobulinti Rietavo savivaldybės mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, mokyklų vadovų kompetencijas ir kvalifikaciją	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Kvalifikaciją kėlusius mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų ir mokyklos vadovų skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RS švietimo įstaigos
1.2.2.4.	Plėtoti švietimo, socialinės, psichologinės pagalbos teikimą Rietavo savivaldybėje	Švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS švietimo įstaigos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.2.2.5.	Didinti vaikų ir jaunimo neformaliojo ugdymo įvairovę Rietavo savivaldybėje	Paremtų NVO, įgyvendinančių neformalųjį ugdymą, skaičius (vnt.) Neformaliojo švietimo programų skaičius, vnt.	2021–2027	RSA, NVO, RS švietimo įstaigos, viešosios įstaigos
1.2.2.6.	Vykdyti gerai besimokančių ir aukštus rezultatus pasiekusių Rietavo savivaldybės mokinių skatinimą	Sukurta sistema Mokinių, kuriems pritaikytos skatinimo priemonės, skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RS švietimo įstaigos
1.2.2.7.	Rengti ir įgyventini vaikų ir jaunimo užimtumo programas	Parengtų ir įgyvendintų programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS įstaigos ir organizacijos, RS NVO, RS JO, RS BO, RS VVG, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys, viešosios įstaigos
1.2.3 uždavinys. Siekti gyventojų profesinio orientavimo, skatinti mokymąsi visą gyvenimą				
1.2.3.1.	Palaikyti profesinio mokymosi veiklą Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų viešinio priemonių skaičius (vnt.) Parengtų bendrų projektų skaičius (vnt.)	2021–2027	Švietimo įstaigos
1.2.3.2.	Skleisti informaciją apie mokymosi visą gyvenimą galimybes Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų viešinio priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RTVIC, Rietavo Trečiojo amžiaus universitetas
1.2.3.3.	Palaikyti suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugų teikimą Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų priemonių ir dalyvių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RTVIC, Rietavo Trečiojo amžiaus universitetas, švietimo ir kultūros įstaigos
1.2.3.4.	Įgyvendinti Rietavo savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programą	Įsidarbinusių jaunuolių ir juos įdarbinusių įmonių skaičius, vnt.	2021–2027	RSA
1.3 tikslas. SOCIALINĖS PAGALBOS UŽTIKRINIMAS IR SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS STIPRINIMAS				

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.3.1 uždavinys. Modernizuoti socialinių paslaugų įstaigų ir organizacijų infrastruktūrą				
1.3.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Rietavo savivaldybės socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą	Socialinių paslaugų įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS socialinių paslaugų įstaigos, NVO, viešosios įstaigos
1.3.1.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Rietavo savivaldybės socialines paslaugas teikiančių įstaigų informacinių technologijų, elektroninių paslaugų ir materialinę aplinkas	Socialinių paslaugų įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta informacinių technologijų ir (arba) materialinė aplinkos, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS socialinių paslaugų įstaigos, NVO, viešosios įstaigos
		Įsigytų specialių ir techninės bazės priemonių skaičius (vnt.)		
1.3.2 uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą				
1.3.2.1.	Skatinti bendradarbiavimą su NVO ir kitomis įstaigomis, organizacijomis plėtojant socialinių paslaugų teikimą ir skatinant savanorystę Rietavo savivaldybėje	NVO, teikiančių socialines paslaugas, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS socialinių paslaugų įstaigos, NVO, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, viešosios įstaigos
		Savanorių, teikiančių socialines paslaugas, skaičius (asmenys)		
1.3.2.2.	Didinti socialinių paslaugų kokybę Rietavo savivaldybėje	Teikiamų mobilių paslaugų skaičius (vnt.).	2021–2027	RSA, RS socialinių paslaugų įstaigos, NVO
		7 dienas per savaitę teikiamų nestacionarių socialinių paslaugų skaičius (vnt.)		
1.3.2.3.	Kelti Rietavo savivaldybės socialinių darbuotojų kvalifikaciją	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, RS socialinių paslaugų įstaigos, NVO

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		dalyvių juose skaičius (asmenys)		
		Kėlusių kvalifikaciją socialinių darbuotojų skaičius (asmenys)		
1.3.2.4.	Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą vaikų dienos užimtumui užtikrinti	Bendradarbiaujančių institucijų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS socialinių paslaugų įstaigos, NVO
		Vietovių, kuriose užtikrinamas vaikų dienos užimtumas, skaičius (vnt.).		
1.3.2.5.	Organizuoti globėjų paiešką, atranką, mokymus, skatinti ir remti globą šeimoje, šeimynas Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, Rietavo socialinių paslaugų centras
		Parengtų ir paremtų globėjų (rūpintojų) ir įtėvių skaičius (asmenys)		
1.3.3 uždavinys. Skatinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį				
1.3.3.1.	Pritaikyti Rietavo savivaldybės viešuosius pastatus, lankytinas vietas ir teritorijas specialiųjų poreikių turintiems asmenims	Viešųjų pastatų, lankytinų vietų ir teritorijų, pritaikytų specialiųjų poreikių turintiems asmenims, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS įstaigos ir įmonės
1.3.3.2.	Palaikyti Rietavo savivaldybės jaunimo organizacijų veiklą, pradedant teikti socialinę atskirtį patiriančių jaunų asmenų integravimosi ar grįžimo į darbo rinką ir (arba) švietimo sistemą, visuomeninį gyvenimą paslaugas	Jaunų, socialinę atskirtį turinčių asmenų, kurie integravosi ar grįžo į darbo rinką ir (arba)	2021–2027	RSA, Rietavo AJC, RS ugdymo įstaigos, RS JO

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		ugdymo įstaigą, skaičius (asmenys)		
1.3.3.3.	Remti ir skatinti bendruomeninius socialinių inovacijų projektus Rietavo savivaldybėje, skirtus socialinei integracijai ir socialinės atskirties mažinimui	Paremtų ir paskatintų bendruomeninių socialinių inovacijų projektų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA
1.3.3.4.	Įgyvendinti ir (arba) dalyvauti rengiant emigrantų grąžinimo programą Rietavo savivaldybėje	Įgyvendinta programa	2021–2027	RSA
1.3.3.5.	Įgyvendinti ir (arba) dalyvauti rengiant imigrantų integracijos programą Rietavo savivaldybėje	Įgyvendinta programa	2021–2027	RSA
1.4 tikslas. GYVENTOJŲ SVEIKATOS STIPRINIMAS				
1.4.1 uždavinys. Gerinti sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą, paslaugų kokybę ir prieinamumą				
1.4.1.1.	Diegti ir plėtoti elektronines sveikatos priežiūros paslaugas Rietavo savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose	Sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių elektronines paslaugas, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS sveikatos priežiūros įstaigos
		Teikiamų elektroninių paslaugų skaičius (vnt.)		
1.4.1.2.	Pritraukti specialistus į Rietavo savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigas	Atvykusių dirbti sveikatos priežiūros įstaigų specialistų skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RS sveikatos priežiūros įstaigos
		Paremtų jaunų sveikatos priežiūros specialistų skaičius (asmenys)		
1.4.2 uždavinys. Plėtoti visuomenės sveikatos stiprinimo veiklas ir infrastruktūrą				
1.4.2.1.	Skatinti Rietavo bendruomenę įsitraukti į visuomenės sveikatinimo veiklas, remti sveikatinimo iniciatyvas	Bendruomenių, įsitraukusių į sveikatinimo veiklas, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Klaipėdos rajono savivaldybės VSB), NVO, su jaunimu

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		Asmenų, dalyvavusių sveikatinimo veiklose, skaičius		dirbančios organizacijos, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės
		Paremtų sveikatinimo iniciatyvų skaičius (vnt.)		
1.4.2.2.	Skleisti informaciją Rietavo savivaldybės gyventojams sveikatinimo, sveikatos priežiūros klausimais	Įgyvendintų viešinio priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, Klaipėdos rajono savivaldybės VSB, NVO, su jaunimu dirbančios organizacijos, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės
		Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)		
1.4.2.3.	Atnaujinti sporto infrastruktūrą prie Rietavo savivaldybės švietimo įstaigų	Švietimo įstaigų, prie kurių atnaujinta sporto infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS švietimo įstaigos
1.4.2.4.	Atnaujinti ir (arba) plėsti gyvenamųjų, rekreacinių zonų viešąjį fizinio aktyvumo infrastruktūrą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir (arba) atnaujintų vaikų žaidimo aikštelių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, NVO, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje
		Įrengtų ir (arba) atnaujintų sporto aikštelių, aikštynų skaičius (vnt.)		
		Įrengtų lauko treniruoklių skaičius (vnt.)		
1.4.2.5.	Gerinti sporto užsiėmimų, renginių, varžybų kokybę, pritaikant juos įvairioms socialinėms grupėms, skatinti Rietavo savivaldybės sportininkų, gyventojų dalyvavimą juose	Suorganizuotų ir (arba) lankytų sporto užsiėmimų, renginių, varžybų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, RS švietimo įstaigos, sporto klubai, NVO, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, viešosios įstaigos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.4.2.6.	Įsteigti sporto trenerių etatus moksleivių ir kitų tikslinių grupių (senjorų, neįgaliųjų ir t. t.) komandoms treniruoti	Įsteigtų sporto trenerių etatų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA
1.5 tikslas. VIEŠOJO SAUGUMO UŽTIKRINIMAS SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE				
1.5.1 uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir gyventojų saugumą				
1.5.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti stebėjimo sistemą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įrengtų stebėjimo kamerų skaičius (vnt.) Įgyvendintų saugumo priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Rietavo policijos komisariatas (toliau – KAVPK Rietavo PK), NVO
1.5.1.2.	Didinti Rietavo savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo sistemos efektyvumą	Veikiančios ir pagal reikalavimus įrengtos gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos priemonės	2021–2027	RSA, Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba (toliau – Klaipėdos APGV)
1.5.1.3.	Gerinti Rietavo savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ugniagesių komandų teikiamų paslaugų kokybę	Atnaujintų ugniagesių komandų patalpų skaičius (vnt.) Įsigytų ir (arba) atnaujintų gaisro gesinimo automobilių skaičius (vnt.) Įsigytos ir (arba) atnaujintos įrangos ir priemonių komplektų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, Klaipėdos APGV, Rietavo savivaldybės priešgaisrinė tarnyba (toliau – Rietavo SPT)
1.5.1.4.	Prižiūrėti priešgaisrinius vandens telkinius ir kitas gaisrui gesinti būtinas priemones Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir prižiūrimų privažiavimų prie priešgaisrinių vandens telkinių skaičius (vnt.) Pritaikytų gaisrui gesinti vandens hidrantų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, Rietavo SPT, Klaipėdos APGV, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.5.1.5.	Įrengti saugumo priemonės prie vandens telkinių Rietavo savivaldybės teritorijoje	Sutvarkytų maudyklų, maudymosi vietų skaičius (vnt.) Įrengtų saugos priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, KAVPK Rietavo PK
1.5.2 uždavinys. Vykdyti prevencines programas, veiklas				
1.5.2.1.	Skatinti ir remti savižudybių prevencijai skirtas priemones Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, Klaipėdos rajono savivaldybės VSB, RS švietimo įstaigos
1.5.2.2.	Šviesti ir skleisti informaciją priešgaisriniais, civilinės saugos, ekstremaliųjų situacijų, pirmosios pagalbos teikimo klausimais Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, Klaipėdos rajono savivaldybės VSB, Rietavo SPT, Klaipėdos APGV, KAVPK Rietavo PK
1.5.2.3.	Vykdyti prevencines priemones siekiant apriboti žalingų įpročių (rūkymo, alkoholio, narkotikų) paplitimą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, Klaipėdos rajono savivaldybės VSB, KAVPK Rietavo PK, RS švietimo įstaigos
1.5.2.4.	Vykdyti su sveikatos stiprinimu, sveikatinimu ir ligų prevencija susijusias priemones ir programas Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, Klaipėdos rajono savivaldybės VSB, NVO, su jaunimu dirbančios organizacijos, Jaunimo reikalų taryba, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės, RS švietimo įstaigos, RS sveikatos priežiūros įstaigos
1.5.2.5.	Vykdyti nusikalstamumo prevencijos priemones, programas Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, KAVPK Rietavo PK, NVO, su jaunimu dirbančios organizacijos, Jaunimo reikalų taryba, RS bendruomenės
1.5.2.6.	Plėtoti saugios kaimynystės iniciatyvas Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, KAVPK Rietavo PK, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės
1.5.2.7.	Organizuoti prevencines priemones Rietavo savivaldybės teritorijoje prieš patyčias ir smurtą artimoje aplinkoje, švietimo įstaigose	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, KAVPK Rietavo PK, RS švietimo įstaigos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.6 tikslas. TVARIOS PILIETINĖS VISUOMENĖS UGDYMAS				
1.6.1 uždavinys. Remti ir skatinti nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų veiklas, jų dalyvavimą viešajame valdyme ir viešųjų paslaugų teikime				
1.6.1.1.	Remti, skatinti ir inicijuoti Rietavo nevyriausybinių organizacijų, bendruomeninių organizacijų vykdomus projektus, didinant jų įtaką	Įgyvendintų projektų ir priemonių skaičius (vnt.) Paremtų NVO, BO skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, NVO, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, viešosios įstaigos
1.6.1.2.	Kurti/ pritaikyti paskatų sistemą Rietavo savivaldybėje, užtikrinančią nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninių organizacijų teikiamų paslaugų kokybės gerėjimą, naujų mišrių viešųjų paslaugų atsiradimą	Sukurta/ pritaikyta paskatų sistema NVO, BO, kurios teikia mišrias viešąsias paslaugas, skaičius (vnt.) NVO, BO, kurių teikiamų paslaugų kokybė pagerėjo, skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, NVO, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys, RS įstaigos ir organizacijos, viešosios įstaigos
1.6.1.3.	Užtikrinti Rietavo savivaldybės nevyriausybinių organizacijų atstovavimą per NVO tarybos veiklą	NVO posėdžių skaičius (vnt.) NVO tarybos pateiktų tarybai pasiūlymų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RS NVO
1.6.1.4.	Remti ir skatinti nevyriausybinių organizacijų, su jaunimu dirbančių organizacijų, bendruomenių tinklo plėtrą, neformalių jaunimo grupių atsiradimą Rietavo savivaldybėje	Naujai įsteigtų/ paremtų JO, su jaunimu dirbančių organizacijų, kitų NVO, bendruomenių, neformalių jaunimo grupių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje
1.6.1.5.	Pritaikyti Rietavo savivaldybei nuosavybės teise priklausančias patalpas, viešąsias erdves įvairių sričių nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių veiklai vystyti	Pritaikytų patalpų, viešųjų erdvių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, NVO, su jaunimu dirbančios organizacijos, RS bendruomenės, viešosios įstaigos
1.6.2. uždavinys. Įgyvendinti jaunimo politiką, sudaryti sąlygas jauniems žmonėms lavinti įgūdžius, reikalingus karjerai ir gyvenimui Rietavo savivaldybėje				

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.6.2.1.	Plėtoti AJC ir AJE veiklas Rietavo savivaldybėje	AJC ir AJE veiklose dalyvaujančių jaunų žmonių ir veiklų skaičius (asmenys) Įsteigtų AJE skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RAJC, RSA seniūnijos, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos
1.6.2.2.	Plėtoti mobilų atvirą darbą su jaunimu Rietavo savivaldybės kaimiškose vietovėse	Suorganizuotų renginių, reguliarių veiklų skaičius (vnt.) ir dalyvių jose skaičius (asmenys) Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, RAJC, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, kitos NVO
1.6.2.3.	Skatinti ir remti jaunimo savanorystę Rietavo savivaldybėje	Savanoriška veikla užsiimančių jaunuolių skaičius (asmenys) Akredituotų savanorių priimančių organizacijų skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, RSA seniūnijos, RAJC, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, kitos NVO, viešosios įstaigos
1.6.2.4.	Didinti Rietavo savivaldybės jaunimo darbuotojų ir su jaunimu dirbančių asmenų skaičių, stiprinti jų kompetencijas ir gebėjimus	Jaunimo darbuotojų ir su jaunimu dirbančių asmenų skaičius (asmenys) Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, RAJC, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos
1.6.2.5.	Vykdyti jaunimo užimtumo ir neformalaus jaunimo ugdymo veiklas Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų projektų, priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	RSA, NVO, RAJC, su jaunimu dirbančios organizacijos, Jaunimo reikalų taryba, RS kultūros ir švietimo įstaigos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
1.6.2.6.	Kurti ir plėtoti esamą jaunimo aktyvaus laisvalaikio užimtumo infrastruktūrą ir pasinaudojant ja organizuoti renginius, užimtumą jaunimui	Įrengtų ir (arba) atnaujintų/ praplėstų infrastruktūros objektų skaičius (vnt.) Suorganizuotų renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021–2027	RSA, NVO, su jaunimu dirbančios organizacijos, Jaunimo reikalų taryba, RS kultūros ir švietimo įstaigos, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RAJC.
II PRIORITETAS. PAŽANGI IR GYVYBINGA EKONOMIKA				
2.1. tikslas. INVESTICIJOMS PALANKIOS IR SAVIVALDYBĖS KONKURENCINGUMĄ DIDINANČIOS VERSLO APLINKOS KŪRIMAS				
2.1.1 uždavinys. Sudaryti palankias sąlygas miškininkystės, medienos apdirbimo, tvartos energetikos, maisto perdirbimo, paslaugų ir turizmo verslo atsiradimui, plėtrai ir investicijų pritraukimui				
2.1.1.1	Taikyti mokesčių lengvatas verslui Rietavo savivaldybėje	Suteiktų mokesčių lengvatų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.1.1.2	Siūlyti žemės sklypus, kuriuose yra sudarytos sąlygos investuoti į naujų objektų statybą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Parengtų siūlomų žemės sklypų skaičius (vnt.) Pateiktų pasiūlymų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.1.1.3	Vystyti ir išnaudoti verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui palankią infrastruktūrą Rietavo savivaldybėje	Įrengtos ir (arba) atnaujintos infrastruktūros verslui skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.1.1.3.1	<i>Skatinti verslo subjektų (motelių, logistikos, prekybos ir kitų verslų) kūrimąsi prie magistralinio kelio A1 (Kaunas-Klaipėda) Girėnų, Spraudžio, Žadvainių gyvenviečių teritorijose</i>	<i>Įkurtų verslo subjektų skaičius (vnt.)</i>	2021-2027	RSA, RTVIC
2.1.1.4	Kurti/plėsti ir skatinti kurtis/ plėstis verslo centrams ir (arba) kūrybinėms dirbtuvėms Rietavo savivaldybėje	Įkurtų verslo centrų ir (arba) kūrybinių dirbtuvių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, asocijuotos verslo struktūros, RS verslo įmonės ir verslininkai, viešosios įstaigos
2.1.1.5	Parengti investavimo Rietavo savivaldybėje galimybių planą	Parengtas galimybių planas	2021-2027	RSA, RTVIC

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
2.1.1.6	Skatinti investicijas ir inovacijas miškininkystės, medienos apdirbimo, energetikos, maisto perdirbimo, paslaugų ir turizmo verslo įmonėse atsiradimą ir naudojimą Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų ir (arba) lankytų mokymų, kursų, seminarų, konsultacijų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
		Surengtų vizitų, siekiant susipažinti su gerosios praktikos pavyzdžiais, skaičius (vnt.)		
		Įmonių, savo veikloje 100 procentu naudojančių atsinaujinančius ir alternatyvius energijos šaltinius, skaičius (vnt.)		
		Įmonių, kurių šalutiniai produktai verčiami kitų pramonės įmonių žaliavomis ar energijos šaltiniu, skaičius (vnt.)		
2.1.2 uždavinys. Plėtoti viešojo ir privataus sektorių partnerystę, skatinti verslumą visuomenėje ir gyventojų ekonominį gyvybingumą				
2.1.2.1	Skatinti pradėti, išlaikyti ir plėtoti verslą, teikiant paramą, organizuojant norinčių pradėti verslą asmenų ir naujai veikiančių įmonių atstovų mokymus, konsultacijas, gerosios praktikos renginius Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų renginių, mokymų, konsultacijų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC, NVO
		Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų,		RSA, RTVIC

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		gerosios praktikos mainų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)		
		Gavusių paramą įmonių skaičius, vnt.		RSA, RTVIC
2.1.2.2	Ugdyti Rietavo savivaldybės gyventojų verslumą	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, konsultacijų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC, NVO, su jaunimu dirbančios organizacijos, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės, RS švietimo įstaigos, RS Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka
2.1.2.3	Skatinti ir remti ūkininkų kūrimąsi Rietavo savivaldybėje	Paremtų ūkininkų skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, viešosios įstaigos
2.1.2.4	Skatinti „žaliojo“ ir socialiai atsakingo verslo plėtrą Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, konsultacijų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
		Paremtų verslo subjektų skaičius (vnt.)		
		Parengtų projektų/paraiškų skaičius (vnt.)		
2.1.2.5	Plėtoti viešojo ir privataus sektorių partnerystę Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.1.2.6	Skatinti ir plėtoti verslo įmonių ir mokslo institucijų bendradarbiavimą Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų bendrų susitikimų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
		Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)		

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
2.1.2.7	Palaikyti ir skatinti „jauno verslo“, nuotoliniu būdu dirbančių gyventojų „ekosistemas“ Rietavo savivaldybės teritorijoje	Veikiančių tradicinių verslo bendradarbystės centrų („spiečių“) skaičius (vnt.) Veikiančių naujo tipo verslo bendradarbystės formų skaičius (vnt.) Savivaldybės valdomų pastatų, kuriose netradicinės ir (arba) nenaudojamos erdvės būtų išnaudojamos nuotoliniu būdu dirbančių gyventojų poreikiams, skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.1.3 uždavinys. Gerinti verslo paramos ir informavimo sistemą				
2.1.3.1	Teikti techninę ir (arba) institucinę pagalbą Rietavo savivaldybės verslininkams, verslo įmonėms, asmenims, ketinantiems pradėti verslą	Verslininkų, verslo įmonių, asmenų, ketinančių pradėti verslą, kuriems suteikta techninė ir (arba) institutinė pagalba, skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.1.3.2	Skleisti informaciją šalies ir užsienio verslininkams, verslo įmonėms, asmenims, ketinantiems pradėti verslą, potencialiems investuotojams apie investavimo, verslo galimybes ir plėtrą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.) Renginių, kuriuose pristatytos investavimo Savivaldybėje galimybės skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		Užsienio valstybių, kuriose išplatinta informacija skaičius (vnt.)		
		Sukurti ir plėtoti IT viešinimo platformą (vnt.)		
2.1.3.3	Dalyvauti ir skatinti dalyvauti nacionalinėse ir tarptautinėse parodose, mugėse siekiant pristatyti Rietavo savivaldybės verslą, verslo plėtros ir investavimo Rietavo savivaldybėje galimybes	Parodų, mugių, kuriose dalyvauta, skaičius (vnt.) ir dalyvių jose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC, NVO, viešosios įstaigos
2.1.3.4	Plėtoti ryšius su šalies ir užsienio įstaigomis ir organizacijomis, pristatant galimybes investuoti Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų susitikimų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
		Suorganizuotų gerosios praktikos mainų skaičius (vnt.)		
2.1.3.5	Vykdyti ir plėtoti Rietavo savivaldybės smulkaus ir vidutinio verslo plėtros rėmimo programą	Įgyvendinta programa	2021-2027	RSA
2.2. tikslas. VIETOS SAVIVALDOS STIPRINIMAS				
2.2.1 uždavinys. Didinti savivaldybės valdymo ir veiklos efektyvumą, užtikrinti finansinio ir strateginio planavimo sistemą, tobulinti žmogiškųjų išteklių kompetencijas				
2.2.1.1	Tobulinti Rietavo savivaldybės administracijos darbuotojų ir politikų kvalifikaciją, bendrąsias kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų mokymų, kursų, seminarų, stažuočių, susitikimų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA
2.2.1.2	Tobulinti Rietavo savivaldybės įstaigų ir įmonių, teikiančių viešąsias paslaugas, darbuotojų kvalifikaciją, bendrąsias kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų mokymų, kursų seminarų, stažuočių, susitikimų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RS įstaigos ir įmonės

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
2.2.1.3	Igyvendinti moterų ir vyrų lygias teises užtikrinančias priemones Rietavo savivaldybėje	Igyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.2.1.4	Igyvendinti korupcijos prevencijos priemones Rietavo savivaldybėje	Igyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.2.1.5	Igyvendinti administracinės naštos mažinimo priemones Rietavo savivaldybėje	Igyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.2.1.6	Rengti ir (arba) atnaujinti Rietavo savivaldybės strateginio planavimo dokumentus	Parengtų ir (arba) atnaujintų strateginio planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RS įstaigos ir įmonės
2.2.1.7	Rengti ir (arba) atnaujinti Rietavo savivaldybės finansinio planavimo dokumentus	Parengtų ir (arba) atnaujintų finansinio planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RS įstaigos ir įmonės
2.2.1.8	Diegti kokybės vadybos sistemas Rietavo savivaldybės administracijoje ir kitose viešąsias paslaugas teikiančiose savivaldybės įstaigose ir įmonėse	Igyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RS įstaigos ir įmonės
2.2.1.9	Plėtoti ir tobulinti vieno langelio principu veikiančias viešąsias paslaugas Rietavo savivaldybėje	Igyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.2.1.10.	Plėtoti elektronines paslaugas Rietavo savivaldybės administracijoje	Patobulintų ir (arba) naujai įdiegtų e. paslaugų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.2.1.11.	Skatinti gyventojus naudotis Rietavo savivaldybės teikiamomis viešosiomis ir (arba) elektroninėmis paslaugomis	Igyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.2.1.12.	Organizuoti Rietavo savivaldybės gyventojų nuomonės tyrimus dėl savivaldybės valdymo ir veiklos efektyvumo	Atliktų apklausų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
		Atliktų tyrimų skaičius (vnt.)		

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
2.2.1.1 3.	Tobulinti Rietavo savivaldybės interneto svetainės www.rietavas.lt galimybes	Patobulinta svetainė Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
2.2.1.1 4.	Skatinti Rietavo savivaldybės įstaigų ir įmonių interneto puslapių atnaujinimą ir tobulinti teikiamas paslaugas	Atnaujintų interneto puslapių skaičius (vnt.)	2021-2027	RS įstaigos ir įmonės
2.2.1.1 5.	Diegti ir (arba) atnaujinti Rietavo savivaldybės administracijos, įstaigų ir įmonių informacines sistemas ir informacinių technologijų bazes	Įdiegtų ir (arba) atnaujintų informacinių sistemų skaičius (vnt.) Įsigytų ir (arba) atnaujintų informacinių technologijų įrenginių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RS įstaigos ir įmonės
2.2.1.1 6.	Gerinti Rietavo savivaldybės administracijos darbo aplinką ir užtikrinti darbo saugą	Investicijų dydis (EUR)	2021-2027	RSA
2.2.2 uždavinys. Vystyti bendradarbiavimą su vietos gyventojais, socialiniais ir ekonominiais partneriais				
2.2.2.1	Skatinti Rietavo jaunimo organizacijų, neformalių jaunimo grupių, su jaunimu dirbančių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą ir partnerystę, taipogi bendradarbiavimą ir partnerystę su Savivaldybės administracija ir kitomis savivaldybės, šalies ir užsienio JO	Suorganizuotų ir lankytų susitikimų, renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų bendrų edukacinių programų skaičius (vnt.) Įgyvendintų bendrų projektų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RS JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, neformalios jaunimo grupės, kitos savivaldybės, šalies ir užsienio JO
2.2.2.2	Plėtoti ir skatinti Rietavo savivaldybės kultūros, švietimo ir kitų įstaigų ir jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančių organizacijų, kitų nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių bendradarbiavimą tarpusavyje ir su kitomis šalies ir užsienio įstaigomis, organizacijomis, bendruomenėmis	Suorganizuotų renginių, susitikimų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RS kultūros įstaigos, RS švietimo įstaigos, kitos RS įstaigos, NVO, su jaunimu dirbančios organizacijos, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, RS bendruomenės

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		Įgyvendintų priemonių, programų, projektų skaičius (vnt.)		
2.2.2.3	Plėtoti ir skatinti verslo, Rietavo savivaldybės administracijos ir socialinių partnerių bendradarbiavimą	Suorganizuotų renginių, susitikimų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.) Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje
2.2.2.4	Vystyti NVO įtraukimo į savivaldybei reikalingų paslaugų teikimą mechanizmą	NVO teikiamų paslaugų rūšių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, NVO
2.2.2.5	Sustiprinti tarpžinybinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą	Bendrų skirtingų žinybų veiklų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, RS įstaigos
2.2.2.6	Sukurti ir įgyvendinti Rietavo savivaldybės įvaizdžio formavimo ir komunikavimo strategiją	Sukurta ir įgyvendinta strategija	2021-2027	RSA, RTVIC, RS kultūros, RS švietimo įstaigos
2.3. tikslas. TURISTINIO PATRAUKLUMO DIDINIMAS				
2.3.1 uždavinys. Vystyti turizmo fizinę ir IRT infrastruktūrą, gerinti turizmo paslaugų kokybę ir didinti jų įvairovę				
2.3.1.1	Tobulinti ir plėtoti Rietavo savivaldybės turizmo duomenų (turizmo maršrutai, paslaugos, rezervavimas) bazę ir patalpinti savivaldybės interneto svetainėje	Tobulinama ir plėtojama turizmo duomenų bazė Turizmo duomenų bazės lankytojų skaičius (vnt.) Suteiktų paslaugų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		Turizmo duomenų bazėje skelbiamų maršrutų skaičius (vnt.)		
		Turizmo duomenų bazėje skelbiamų lankytinų objektų skaičius (vnt.)		
2.3.1.2	Ženklinėti Rietavo savivaldybės turistinius ir su jais susijusius objektus, modernizuoti turizmo informacijos nuorodų sistemą	Pastatytų informacinių stendų, kelio ženklų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
		Įrengtų nuorodų, informacijos terminalų, kitų susijusių turizmo infrastruktūros objektų skaičius (vnt.)		
2.3.1.3	Sudaryti Rietavo savivaldybės turistinius maršrutus (piliakalnių, kitų istorinių objektų lankymo ir pan.) ir juos viešinti	Sudarytų maršrutų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus
		Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.)		
2.3.1.4	Skatinti gidus, kurie lydėtų turistus turistiniais maršrutais Rietavo savivaldybėje	Gidų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus
2.3.1.5	Skatinti naujų turizmo paslaugų atsiradimą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Teikiamų naujų turizmo paslaugų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.3.1.6	Įveiklinėti Rietavo savivaldybės bendruomenių centruose esančią infrastruktūrą naujų paslaugų kūrimui, skatinti naujų sertifikuotų produktų, paslaugų ir edukacijų atsiradimą	Įgyvendintų turizmo rinkodaros priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos, RTVIC, RS bendruomenės
2.3.1.7	Sutvarkyti Rietavo savivaldybės vandens telkinius ir pritaikyti juos rekreacijai, turizmui	Sutvarkytų ir pritaikytų vandens telkinių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje
2.3.1.8	Skatinti kempingų, stovyklaviečių ir poilsio aikštelių kūrimąsi Rietavo savivaldybėje	Įrengtų kempingų/ poilsio aikštelių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, viešosios įstaigos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
2.3.1.9	Igyvendinti Rietavo savivaldybės turizmo rinkodaros priemonės	Igyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.3.1.10.	Dalyvauti turizmo parodose Lietuvoje ir užsienio šalyse, siekiant pristatyti Rietavo savivaldybę	Parodų, kuriose dalyvauta, skaičius (vnt.) ir dalyvių jose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.3.1.11.	Palaikyti nacionalinio ir tarptautinio Oginskių kultūros kelio programos vystymą Rietavo savivaldybėje	Oginskių kultūros kelio programos partnerių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus
		Formalus asociacijos steigimas		
		Asociacijos partnerių skaičius (vnt.)		
2.3.2 uždavinys. Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmo, viešosioms, edukacinėms, bendruomeninėms reikmėms ir ekonominei veiklai				
2.3.2.1	Tobulinti ir plėtoti Rietavo savivaldybės kultūros paveldo duomenų bazę	Patobulinta duomenų bazė	2021-2027	RSA
2.3.2.2	Sutvarkyti Rietavo savivaldybės kultūros paveldo objektus ir pritaikyti neįgaliųjų asmenų lankymui, turizmo, viešosioms, edukacinėms, bendruomeninėms reikmėms	Sutvarkytų ir pritaiktų kultūros paveldo objektų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos, RS bendruomenės, RS kultūros įstaigos
2.3.2.3	Tvarkyti Rietavo Oginskių dvaro sodybos ir istorinio parko teritoriją ir užtikrinti tvarkybos darbų tęstinumą	Sutvarkyta ir prižiūrima Rietavo Oginskių dvaro sodybos ir istorinio parko teritorija (m²)	2021-2027	RSA, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus
2.3.2.4	Sutvarkyti Rietavo savivaldybės gamtos paveldo objektus ir pritaikyti juos turizmo, viešosioms, edukacinėms, bendruomeninėms reikmėms	Sutvarkytų ir pritaiktų gamtos paveldo objektų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos, RS bendruomenės
2.4. tikslas. PAŽANGAUS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKININKYSTĖS VYSTYMAS, GYVYBINGOS KAIMO VIETOVĖS				
2.4.1 uždavinys. Sudaryti sąlygas konkurencingo, pažangaus žemės ūkio vystymuisi ir miškininkystės skatinimui				

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
2.4.1.1	Skatinti ir propaguoti žemės ūkio kooperacijos plėtrą Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, konsultacijų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.4.1.2	Skatinti žemės ūkio produktus perdirbančių įmonių kūrimąsi ir pirminį žemės ūkio produkcijos perdirbimą Rietavo savivaldybės teritorijoje, įgyvendinant trumpąsias maisto grandines	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Igyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.) Igyvendintų projektų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje
2.4.1.3	Skatinti agroserviso paslaugų kaip socialinio verslo teikimą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Teikiamų agroserviso paslaugų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, viešosios įstaigos
2.4.1.4	Vykdyti Rietavo savivaldybės Žemės ūkio rėmimo programą	Paremtų ūkininkų skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA
2.4.1.5	Konsultuoti Rietavo savivaldybės ūkininkus, miškų valdų savininkus, siekiant efektyvaus ES paramos įsisavinimo	Suteiktų konsultacijų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.4.1.6	Tobulinti Rietavo savivaldybės ūkininkų, miškų valdų savininkų kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, konsultacijų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.4.2 uždavinys. Skatinti netradicinių žemės ūkio šakų plėtrą, ekologinį ūkininkavimą, žiedinę ekonomiką, kitas ekonomines veiklas kaimo vietovėse				

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
2.4.2.1	Skatinti specializuotų, ekologiškų, netradicinių ūkio šakų plėtojamą Rietavo savivaldybėje	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, konsultacijų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų viešinio priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC
2.4.2.2	Vietinio maisto vartojimo strategijos parengimas ir įgyvendinimas	Parengta ir įgyvendinama strategija (vnt.)	2021-2027	RSA, RTVIC, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, viešosios įstaigos
2.4.2.3	Skatinti žiedinės ekonomikos iniciatyvas Rietavo savivaldybės teritorijoje	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, konsultacijų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2021-2027	RSA, VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, viešosios įstaigos
III PRIORITETAS. DARNI IR TVARI VIEŠOJI INFRASTRUKTŪRA, SVEIKA GYVENAMOJI APLINKA				
3.1. tikslas. TERITORINIO PLANAVIMO SISTEMOS UŽTIKRINIMAS IR TERITORINĖS SANGLAUDOS DIDINIMAS SAVIVALDYBĖJE				
3.1.1 uždavinys. Parengti teritorinio planavimo dokumentus				
3.1.1.1	Plėtoti Rietavo savivaldybės topografinę (antžeminių ir požeminių objektų) inžinerinės infrastruktūros duomenų bazę GIS pagrindu	Išplėsta Rietavo savivaldybės inžinerinės infrastruktūros duomenų bazė	2021-2027	RSA
3.1.1.2	Plėtoti Rietavo savivaldybės geografinę informacinę sistemą (GIS): kartografijos, žemėvaldos, inžinerinių komunikacijų, teritorijų planavimo, statybų, projektavimo ir kitų procesų administravimo duomenų sluoksnių kūrimo, panaudojimo instrumentų formavimui ir tobulinimui	Išplėsta Rietavo savivaldybės GIS	2021-2027	RSA

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
3.1.1.3	Rengti ir (arba) atnaujinti Rietavo savivaldybės teritorijų planavimo dokumentus	Parengtų ir (arba) atnaujintų teritorijų planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
3.1.2. uždavinys. Kompleksiškai plėtoti Rietavo savivaldybės gyvenamąsias teritorijas, viešąsias erdves ir viešąją infrastruktūrą				
3.1.2.1	Kompleksiškai tvarkyti Rietavo savivaldybės viešąsias erdves, viešąją infrastruktūrą ir pritaikyti ją bendruomeniniams, rekreaciniams ir verslo poreikiams	Sutvarkytos ir pritaikytos viešosios paskirties infrastruktūros objektų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RS VVG, veikiančios Rietavo savivaldybės teritorijoje, vietos bendruomenės
3.1.2.1.1.	<i>Rietavo kunigaikščių Oginskių dvarvietės sutvarkymas ir pritaikymas bendruomeniniams poreikiams, naujų paslaugų teikimui</i>	<i>Sutvarkytos ir pritaikytos dvarvietės plotas (m²)</i>	2021-2023	RSA
3.1.2.1.2.	<i>Rietavo savivaldybės gyvenamųjų kvartalų kompleksinis sutvarkymas, didinant gyvenamosios aplinkos patrauklumą</i>	<i>Kompleksiškai sutvarkyto gyvenamojo kvartalo plotas (m²)</i>	2021-2027	RSA, RSA Rietavo savivaldybės seniūnijos
3.1.2.1.3.	<i>Rietavo miesto viešųjų erdvių kompleksinis sutvarkymas</i>	<i>Kompleksiškai sutvarkytų viešųjų erdvių plotas (m²)</i>	2021-2023	RSA
3.1.2.1.3.	<i>Rietavo savivaldybės Tverų gaisrinės pastato rekonstrukcija</i>	<i>Pastato rekonstrukcija (m²)</i>	2021-2022	RSA
3.1.2.1.4.	<i>VŠĮ "Rietavo žirgynas" pastato rekonstrukcija pritaikant viešiesiems poreikiams</i>	<i>Pastato rekonstrukcija (m²)</i>	2021-2022	VŠĮ „Rietavo žirgynas“, RSA
3.1.2.1.5.	<i>Ruškio kraštovaizdžio draustinio, Lopaičių kalno ir Lopaičių piliakalnio teritorijų kompleksinis sutvarkymas, didinant krašto patrauklumą turizmui</i>	<i>Paruoštas projektas, sutvarkyta teritorija, (apžvalgos bokštas ant Lopaičių kalno)</i>	2021-2027	RSA, VMU, saugomų teritorijų tarnyba
3.1.2.2	Prisidėti prie vietos veiklos grupių strategijų įgyvendinimo	Prisidėta prie VVG strategijų įgyvendinimo (vnt.)	2016–2023	RSA, Rietavo savivaldybėje veikiančios VVG
3.2. tikslas. MODERNIOS IR SAUGIOS SUSISIEKIMO SISTEMOS VYSTYMAS				
3.2.1 uždavinys. Vystyti susisiekimo infrastruktūrą, modernizuoti eismo saugumo sistemą				
3.2.1.1	Atnaujinti ir (arba) įrengti rajoninius kelius/ kelių ruožus, esančius Rietavo savivaldybės teritorijoje	Atnaujintų ir (arba) įrengtų rajoninių	2021-2027	RSA, Lietuvos automobilių kelių direkcija (toliau – LAKD)

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		kelių/ kelių ruožų ilgis (km)		
3.2.1.1.1.	Kelio Nr. 4601 Telšiai-Žarėnai-Tverai-Laukuva asfaltavimas	Asfaltuoto kelio ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.1.1.2.	Kelio Nr. 3208 Rietavas-Lioliai-Mažieji Mostačiai asfaltavimas	Asfaltuoto kelio ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.1.1.3.	Kelio Nr. 3218 Narbutiškė-Medingėnai-Akmenskynė asfaltavimas	Asfaltuoto kelio ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.1.1.4.	Kelio Nr. 3205 Plungė-Žlibinai-Žarėnai asfaltavimas	Asfaltuoto kelio ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.1.1.5.	Parengti Rietavo šiaurės-vakarų aplinkkelio investicijų projektą	Parengtas IP	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.1.1.6.	Kelio Nr. 3204 Daugėdai - Užpeliai pėsčiųjų- dviračio tako rekonstrukcija	Rekonstruoto pėsčiųjų- dviračių tako ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.1.2	Atnaujinti ir (arba) įrengti Rietavo miesto gatves, vietinės reikšmės kelius, privažiavimo kelius, automobilių stovėjimo aikštes	Atnaujintų ir (arba) įrengtų gatvių/kelių / privažiavimo kelių ilgis (km) ir automobilių stovėjimo aikštelių plotas (m ²)	2021-2027	RSA, Rietavo miesto seniūnija
3.2.1.2.1.	Rekonstruoti Rietavo miesto Vatušių gatvę	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Rietavo miesto seniūnija
3.2.1.2.2.	Rekonstruoti Rietavo miesto Kulių gatvę	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Rietavo miesto seniūnija
3.2.1.2.3.	Rekonstruoti Rietavo miesto Pamiškės gatvę	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2022	RSA, RSA Rietavo miesto seniūnija
3.2.1.2.4.	Rekonstruoti Rietavo miesto Ramybės gatvę	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Rietavo miesto seniūnija
3.2.1.2.5.	Rekonstruoti Rietavo miesto Pievų gatvę ir Vatušių skersgatvį	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Rietavo miesto seniūnija
3.2.1.3.	Atnaujinti ir (arba) įrengti Rietavo savivaldybės kaimiškų vietovių gatves, vietinės reikšmės kelius, privažiavimo kelius, automobilių stovėjimo aikštes	Atnaujintų ir (arba) įrengtų gatvių/kelių / privažiavimo kelių ilgis (km) ir automobilių stovėjimo aikštelių plotas (m ²)	2021-2027	RSA, RSA kaimo gyvenamųjų teritorijų seniūnijos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
3.2.1.3. 1.	Rietavo savivaldybės Tverų seniūnijos Lopaičių kaimo Ežero ir dalies Zorūbų gatvių kapitalinis remontas	Suremontuotos gatvės ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Tverų seniūnija
3.2.1.3. 2.	Rietavo savivaldybės Daugėdų seniūnijos Daugėdų k. Gudalių g. rekonstrukcija	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2022	RSA, RSA Daugėdų seniūnija
3.2.1.3. 3.	Rietavo savivaldybės Medingėnų seniūnijos Medingėnų kaimo Minijos ir Vilties gatvių rekonstrukcija	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Medingėnų seniūnija
3.2.1.3. 4.	Rietavo savivaldybės Rietavo seniūnijos Pelaičių gyv. Bangos ir Malūno g. rekonstrukcija	Rekonstruotų gatvių ilgis (km)	2021-2025	RSA, RSA Rietavo seniūnija
3.2.1.3. 5.	Rietavo savivaldybės Rietavo seniūnijos Žadvainių k. Miško g. rekonstrukcija	Rekonstruotos gatvės ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Rietavo seniūnija
3.2.1.3. 6.	Rietavo seniūnijos Girėnų k. kelio RT0126 (Dvaro g.) kapitalinis remontas	Suremontuotos gatvės ilgis (km)	2021-2023	RSA, Rietavo seniūnija
3.2.2 uždavinys. Mažinti transporto neigiamą poveikį aplinkai, plėtoti gyventojų ir paslaugų darnų judumą				
3.2.2.1	Atnaujinti ir (arba) įrengti pėsčiųjų, dviračių ir kito bevariklio transporto priemonių infrastruktūrą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Atnaujintų ir (arba) įrengtų pėsčiųjų ir (arba) dviračių takų, šaligatvių ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos, LAKD
3.2.2.1. 1.	Rietavo miesto Žemaitės ir Naujalio pėsčiųjų ir dviračių tako įrengimas	Įrengto pėsčiųjų ir dviračių tako ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Rietavo miesto seniūnija, LAKD
3.2.2.1. 2.	Liolių k., Rietavo seniūnijoje pėsčiųjų tako remontas	Suremontuoto pėsčiųjų tako ilgis (km)	2021-2027	RSA, RSA Rietavo seniūnija, LAKD
3.2.2.1. 3.	Įrengti pėsčiųjų-dviračių takus prie rajoninių kelių Nr. 4601 ir Nr. 3203 sankryžos Tverų miestelyje	Įrengtų pėsčiųjų-dviračių tako ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.2.1. 4.	Įrengti pėsčiųjų-dviračių takus šalia tvenkinių Daugėdai-Užpeliai kelio ruože	Įrengtų pėsčiųjų-dviračių takų ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.2.1. 5.	Įrengti pėsčiųjų-dviračių takus krašto ir rajoninių kelių ruožuose Rietavas-Labradžiai; Rietavas-Kalakutiškė	Įrengtų pėsčiųjų - dviračių takų ilgis (km)	2021-2027	RSA, LAKD
3.2.2.1. 6.	Rekonstruoti Minijos gatvės pėsčiųjų taką (kelio Nr.3204)	Suremontuoto pėsčiųjų tako ilgis (km)	2021-2027	RSA, Daugėdų seniūnija, LAKD
3.2.2.1. 7.	Šatrijos Raganos gatvės pėsčiųjų tako remontas Medingėnuose	Suremontuoto pėsčiųjų tako ilgis (km)	2021-2027	RSA, Medingėnų seniūnija
3.2.2.2	Skatinti ir sudaryti sąlygas Rietavo savivaldybės gyventojams, verslo įmonėms naudotis ekologinėmis transporto priemonėmis	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
3.2.2.3	Atnaujinti ir (arba) diegti saugaus eismo priemones ir intelektines transporto sistemas Rietavo savivaldybėje	Atnaujintų ir (arba) įdiegtų saugaus eismo priemonių skaičius (vnt.) Įdiegtų kitų intelektinių transporto sistemų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, LAKD
3.3. tikslas. EFEKTYVIOS INŽINERINIO APRŪPINIMO IR VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS				
3.3.1 uždavinys. Modernizuoti ir plėsti vandens tiekimo, paviršinių ir buitinių nuotekų šalinimo infrastruktūrą				
3.3.1.1	Atnaujinti ir (arba) plėsti vandens tiekimo, vandens gerinimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir (arba) atnaujintų vandentiekio tinklų ilgis (km) Įrengtų ir (arba) atnaujintų buitinių nuotekų tinklų ilgis (km) Įrengtų ir (arba) atnaujintų vandens kokybės gerinimo įrenginių skaičius (vnt.) Įrengtų ir (arba) atnaujintų buitinių nuotekų valymo įrenginių skaičius (vnt.) Įrengtų artezinių gręžinių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“
3.3.1.2	Atnaujinti ir plėtoti lietaus nuotekų infrastruktūrą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir (arba) atnaujintų lietaus nuotekų infrastruktūros sistemų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, Rietavo savivaldybės seniūnijos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
		Įrengtų ir (arba) atnaujintų lietaus nuotekų ilgis (km)		
3.3.2 uždavinys. Vystyti viešąją energetinę infrastruktūrą, skatinti atsinaujinančios ir alternatyvios energetikos gamybą ir vartojimą				
3.3.2.1	Skatinti Rietavo savivaldybės daugiabučių ir individualių gyvenamųjų namų pastatų renovaciją, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą	Renovuotų daugiabučių ir (arba) individualių gyvenamųjų namų pastatų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“, RS daugiabučių namų bendrijos
3.3.2.2	Renovuoti Rietavo savivaldybės viešosios paskirties pastatus, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą	Renovuotų viešosios paskirties pastatų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA
3.3.2.3	Plėsti ir modernizuoti Rietavo savivaldybės gatvių, kelių, viešųjų teritorijų ir pastatų fasadų apšvietimo infrastruktūrą, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“
3.3.2.4	Skatinti alternatyvių ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, gamybą ir skirstymą Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
3.3.2.5	Atnaujinti ir (arba) išplėsti šilumos trasas Rietavo savivaldybėje	Atnaujintų ir (arba) išplėstų šilumos trasų ilgis (km)	2021-2027	RSA, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“
3.3.3 uždavinys. Gerinti savivaldybės turto kokybę ir užtikrinti efektyvų jo valdymą				
3.3.3.1	Atnaujinti, plėtoti, inventorizuoti, skaitmeninti Rietavo savivaldybės kapines	Atnaujintų ir išplėstų kapinių teritorijų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos, UAB „Rietavo komunalinis ūkis“
		Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)		
3.3.3.2	Atnaujinti ir (arba) įsigyti priemonių, įrangos ir inventoriaus reikalingų Rietavo savivaldybės administracijos seniūnijų veiklai užtikrinti	Atnaujintų ir (arba) naujai įsigytų priemonių, įrangos ir inventoriaus skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
3.3.3.3	Įveikinti savivaldybės nekilnojamąjį turtą	Naujai veiklai pritaikytas nekilnojamojo turto objektas (vnt.)	2021-2027	RSA, RSA seniūnijos
3.4. tikslas. DARNIOS IR ŠVARIOS APLINKOS UŽTIKRINIMAS, PATRAUKLAUS KRAŠTOVAIZDŽIO PUOSELĖJIMAS				
3.4.1 uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo ir aplinkos išsaugojimo sistemą, vykdyti gyventojų aplinkosauginį švietimą				
3.4.1.1	Atnaujinti ir įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo planą Rietavo savivaldybėje	Atnaujintas ir įgyvendintas planas	2021-2027	RSA, TRATC
3.4.1.2	Vykdyti Rietavo savivaldybės oro taršos mažinimo stebėsenos programą	Vykdoma programa	2021-2027	RSA
3.4.1.3	Šviesti ir teikti informaciją Rietavo savivaldybės gyventojams atliekų rūšiavimo, perdirbimo ir mažinimo klausimais	Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, TRAC, ugdymo įstaigos, NVO
3.4.1.4	Skatinti ir remti aplinkos apsaugos, tvarkymo iniciatyvas Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, ugdymo įstaigos, NVO
		Suorganizuotų aplinkos tvarkymo akcijų-renginių skaičius (vnt.)		
3.4.1.5	Modernizuoti atliekų tvarkymo sistemą Rietavo savivaldybėje	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, TRATC
3.4.1.6	Vykdyti ir skatinti vykdyti nacionalinę asbesto šalinimo programą Rietavo savivaldybės teritorijoje	Vykdoma programa	2021-2027	RSA, Rietavo savivaldybės seniūnijos, privatūs asmenys
3.4.2 uždavinys. Gerinti kraštovaizdžio apsaugą ir mažinti aplinkos užterštumą				
3.4.2.1	Atnaujinti ir (arba) rengti Rietavo savivaldybės kraštovaizdžio (želdynų) tvarkymo planus, juos įgyvendinti	Atnaujintų ir (arba) parengtų ir įgyvendintų kraštovaizdžio tvarkymo planų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, Rietavo savivaldybės seniūnijos

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
3.4.2.2	Savivaldybės želdynų ir želdinių inventorizavimas Savivaldybės lygiu	Atlikta inventorizacija	2022-2023	RSA
3.4.2.3	Tvarkyti ir kurti Rietavo savivaldybės parkus, žaliąsias apsaugines zonas, želdynus ir kitus kraštovaizdžio elementus	Sutvarkytų parkų, žaliųjų ir apsaugos zonų, kitų kraštovaizdžio elementų, želdynų plotas (m ²)	2021-2027	RSA, Rietavo savivaldybės seniūnijos
3.4.2.4	Tvarkyti ir (arba) likviduoti Rietavo savivaldybės bešeimininkius, apleistus pastatus, statinius ir aplink juos esančias teritorijas	Sutvarkytų ir (arba) likviduotų pastatų ir statinių skaičius (vnt.) Sutvarkytų teritorijų skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, Rietavo savivaldybės seniūnijos
3.4.2.5	Tvarkyti ir (arba) likviduoti/ tamponuoti Rietavo savivaldybės bešeimininkius vandens gręžinius	Sutvarkytų ir (arba) likviduotų vandens gręžinių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, Rietavo savivaldybės seniūnijos
3.4.2.6	Tvarkyti užterštas teritorijas ir (arba) valyti paviršinio vandens telkinius Rietavo savivaldybėje	Išvalytų teritorijų plotas (m ²) Išvalytų vandens telkinių skaičius (vnt.)	2021-2027	RSA, Rietavo savivaldybės seniūnijos

2 priedas. Efekto (vizijos vertinimo) rodikliai

Eil. nr.	Kriterijus	Dabartinė reikšmė	Siekiamybė	Šaltiniai
1.	Medianinis (vidutinis) gyventojų amžius metų pradžioje*	45 (2020 m. pr.)**	Išlaikyti tame pačiame lygyje	Lietuvos statistikos departamentas (LSD)
2.	Bendro vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (bruto) santykis su šalies rodikliu, proc.	84,1 (2019 m.)	≥90,0	LSD
3.	Nedarbo lygio (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis) santykis su šalies rodikliu, proc.	83,3 (2019 m.)	Išlaikyti tame pačiame lygyje	LSD, Užimtumo tarnyba
4.	Materialinių investicijų, tenkančių 1-am gyventojui, santykis su šalies rodikliu, proc.	63,4 (2018 m.)	Didėjantis	LSD
5.	Verslumo lygis – veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, vnt.	19,8 (2020 m. pr.)	Išlaikyti tame pačiame lygyje	LSD
6.	Rietavo savivaldybėje veikiančių NVO narių skaičiaus ir savivaldybės gyventojų skaičiaus santykis, proc.	12 (2020 m. pr.)	Išlaikyti tame pačiame lygyje	RSA
7.	Rietavo sav. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičius, asmenys	53947 (2019 m.)	Didėjantis	RTVIC
8.	Mokymosi visą gyvenimą lygis (25–64 metų amžiaus gyventojų), proc.	7 % (2019 m.)	Didėjantis	LSD

3 priedas. Rezultato (prioritetų/ tikslų vertinimo) rodikliai

I PRIORITETAS. BESIMOKANTI, SOCIALIAI ATSAKINGA, SVEIKA IR AKTYVI BENDRUOMENĖ

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
1.1. tikslas. Įtraukios kultūros vystymas	Rietavo savivaldybės kultūros įstaigose vykusių kultūros renginių skaičius (vienetai) ir juose per metus apsilankusių lankytojų bei dalyvių, tenkančių 1 gyventojui, skaičius (asmenys)	Lietuvos nacionalinis kultūros centras, Lietuvos statistikos departamentas	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	262 vnt. 3,7 asm. (2019 m.)	Nemažėjantis	Lietuvos nacionalinio kultūros centro bei Lietuvos statistikos departamento pateikiami duomenys; Lankytojų ir dalyvių skaičius Rietavo sav. organizuojamuose renginiuose padalintas iš bendro gyventojų skaičiaus Rietavo sav.
	Meno mėgėjų kolektyvų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, asmenys	Lietuvos statistikos departamentas, Nacionalinis kultūros centras	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	2,7 (2019 m.)	Nemažėjantis	Rietavo sav. meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius padalintas iš Rietavo sav. gyventojų sk. ir padaugintas iš 1 000
	Bibliotekų skaitytojų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, asmenys	Lietuvos statistikos departamentas	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	216 (2019 m.)	Nemažėjantis	Rietavo sav. bibliotekų skaitytojų skaičius padalintas iš Rietavo sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1 000
	Įgyvendintų tarptautinių, respublikinių ar regioninių kultūros projektų, skirtų Rietavo savivaldybės bendruomenei, skaičius (vienetai)	RSA švietimo, kultūros, ir sporto skyrius	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	15 vnt. (2014–2019 m. duomenys)	Ne mažiau kaip 20 projektų per laikotarpį	RSA Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus pateikiami duomenys
1.2. tikslas. Kokybiškų sąlygų mokytis ir tobulėti visiems užtikrinimas	Savivaldybės neformaliojo mokymo įstaigose mokomų mokinių dalis nuo bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus, proc.	Švietimo valdymo informacinė sistema	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	15,34 (2019 m.)	Nemažėjantis	Mokinių, lankančių Rietavo sav. neformalias mokymo įstaigas, skaičius padalintas iš bendro ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus Rietavo sav. ir padaugintas iš 100
	Savivaldybės neformaliojo švietimo programos (būrelius) lankančių mokinių dalis nuo bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus, proc.	Švietimo valdymo informacinė sistema	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	75,6 (2019 m.)	Nemažėjantis	Mokinių, lankančių neformaliojo švietimo programas (būrelius), skaičius padalintas iš bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus Rietavo savivaldybėje ir padaugintas iš 100
	Vaikų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo sistemoje dalis nuo bendro vaikų iki 6 metų skaičiaus, proc.	Lietuvos statistikos departamentas	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	61 proc. (2019 m.)	Didėjantis	Vaikų, lankančių Rietavo savivaldybės ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas, skaičius padalintas iš Rietavo sav. vaikų iki 6 metų skaičiaus ir padaugintas iš 100

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
	Prailgintų dienos grupių Rietavo bendrojo ugdymo mokyklose vaikų skaičius, asmenys	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	15 (2020 m.)	Didėjantis	Vaikų, pastoviai lankiusių Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų prailgintas dienos grupes, skaičius
	Mokymosi visą gyvenimą lygis (25–64 metų amžiaus gyventojų)	Atlikta apklausa, Lietuvos statistikos departamentas	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	7 proc. (2019 m.) ⁶⁵	Didėjantis	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pateikiami duomenys
1.3. tikslas. Socialinės pagalbos užtikrinimas ir socialinės atsakomybės stiprinimas	Socialinę riziką patiriančios šeimos, tenkančios 1000-iui gyventojų, asmenys	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius, Lietuvos statistikos departamentas	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	8 (2019 m.)	Nedidėjantis	Rietavo sav. socialinės rizikos šeimų skaičius padalintas iš Rietavo sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1 000
	Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, asmenys	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius, Lietuvos statistikos departamentas	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	26 (2019 m.)	Mažėjantis	Rietavo sav. socialinės pašalpos gavėjų skaičius padalintas iš Rietavo sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1 000
	Socialines paslaugas teikiančios NVO ⁶⁶	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	4 (2020 m.)	Didėjantis	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyriaus pateikiami duomenys
	Vaikų, dalyvaujančių dienos užimtumo centro veikloje, skaičius	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	149 (2019 m.)	Didėjantis	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyriaus pateikiami duomenys
	Jaunuolių skaičius, kuriems teikiama mobilaus darbo paslauga per metus	RSA jaunimo reikalų koordinadoras	RSA jaunimo reikalų koordinadoras	60	Nemažėjantis	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyriaus, RSA Jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikiami duomenys

⁶⁵ Lietuvos statistikos departamento skelbiamas nacionalinis rodiklis

⁶⁶ Socialines paslaugas teikiančios NVO, kurios veikia socialinėje srityje ir:

- teikia socialines paslaugas pagal valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartį, sudarytą su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) ar Ministerijai pavaldžia įstaiga, arba
- teikia socialines paslaugas pagal valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartį, sudarytą su savivaldybe ar savivaldybei pavaldžia įstaiga, arba
- yra licencijuota teikti socialinės globos paslaugas arba
- teikia socialines paslaugas savo lėšomis ir turi Nacionalinės nevyriausybinį organizacijų koalicijos (toliau – Nacionalinė NVO koalicija) rekomendaciją

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
1.4. tikslas. Gyventojų sveikatos stiprinimas	Sporto varžybų, sporto ir sveikatinimo renginių dalyvių skaičius, lyginant su bendru gyventojų skaičiumi, proc.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	RSA švietimo, kultūros ir sporto skyrius	50,2 (2018 m.)	Nemažėjantis	Rietavo sav. sporto varžybų, sporto ir sveikatinimo renginių dalyvių skaičius padalintas iš Rietavo sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 100
	Rietavo savivaldybės vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės santykis su šalies rodikliu (procentai)	Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (HISIC)	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	96,3 % (2018 m.)	100% (atitinka šalies vidurkį)	Rietavo sav. gyvenančių asmenų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklis, padalintas iš šalies vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklio, ir padaugintas iš 100
	Vieno Savivaldybės gyventojo apsilankymų pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigose skaičius per metus, kartai	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius, HISIC	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	8,4 (2019 m.)	Atitinkantis šalies vidurkį	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyriaus pateikiami duomenys
	Praktikuojančių bendrosios praktikos (šeimos) gydytojų skaičius, tenkantis 10 000-ių gyventojų, asmenys	Higienos instituto Sveikatos informacijos centras	RSA Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyrius	8 (2019 m.)	Nemažėjantis	HISIC rodiklių duomenų bazės rodiklis
1.5. tikslas. Viešojo saugumo užtikrinimas savivaldybės teritorijoje	Užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 000-ių gyventojų, skaičius, vnt.	Lietuvos statistikos departamentas	RSA	1281 (2018 m.)	Mažėjantis	LSD rodiklių duomenų bazės rodiklis
	Savivaldybėje veikiančių saugios kaimynystės grupių skaičius, vnt.	RSA seniūnijos	RSA specialistas civilinei ir darbo saugai	12 (2019 m.)	Nemažėjantis	RSA seniūnijų pateikiami duomenys
	Gaisrų skaičius, vnt.	RSA specialistas civilinei ir darbo saugai	RSA specialistas civilinei ir darbo saugai	38 (2019 m.)	Mažėjantis	RS priešgaisrinės tarnybos veiklos ataskaitos duomenys
1.6. tikslas. Tvarios pilietinės visuomenės ugdymas	NVO veikloje narystės pagrindų dalyvaujančių asmenų skaičiaus ir savivaldybės gyventojų skaičiaus santykis, proc.	Atlikta apklausa	RSA jaunimo reikalų koordinatorius	11,3 (2020 m.)	Nemažėjantis	NVO veikloje narystės pagrindų dalyvaujančių asmenų skaičius padalintas iš gyventojų skaičiaus Rietavo sav. ir padaugintas iš 100
	Rietavo savivaldybėje veikiančių jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančių organizacijų skaičius (vienetai)	RSA jaunimo reikalų koordinatorius	RSA jaunimo reikalų koordinatorius	9 (2020 m.)	Nemažėjantis	RSA jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikiami duomenys

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
	Pateiktų ir įgyvendintų projektų pagal Rietavo savivaldybės teritorijoje veikiančių vietos veiklos grupių strategijas skaičius (vienetai)	Rietavo savivaldybėje veikiančios VVG	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	23 vnt. (2014–2019 m. duomenys)	Ne mažiau kaip 20 vnt. per laikotarpį (2020–2027 m. duomenys)	Rietavo savivaldybės teritorijoje veikiančių vietos veiklos grupių pateikiami duomenys
	Rietavo savivaldybės teritorijoje naujai įkurtų AJE ir (arba) AJC skaičius (vienetai)	RSA jaunimo reikalų koordinorius	RSA jaunimo reikalų koordinorius	1 AJC (2020 m.)	Ne mažiau kaip 1 erdvė per laikotarpį (2020–2027 m. duomenys)	RSA jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikiami duomenys

II PRIORITETAS. PAŽANGI IR GYVYBINGA EKONOMIKA

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
2.1. tikslas. Investicijoms palankios ir savivaldybės konkurencingumą didinančios verslo aplinkos kūrimas	Rietavo savivaldybės verslumo lygio ⁶⁷ rodiklio santykis su šalies rodikliu (procentai)	Lietuvos statistikos departamentas	RSA Finansų skyrius	63,9% (2020 m.) (sudaro 63,9% šalies vidurkio)	70% (sudaro 70 % šalies vidurkio)	Verslumo lygio rodiklis Rietavo sav., padalintas iš šalies verslumo lygio rodiklio, ir padaugintas iš 100
	Materialinių investicijų, tenkančių 1-am gyventojui, santykis su šalies vidurkiu, proc.	Lietuvos statistikos departamentas	RSA Finansų skyrius	64,3% (2018 m.) (sudaro 64,3 % šalies vidurkio)	70% (sudaro 70 % šalies vidurkio)	MI 1-am gyventojui Rietavo sav. padalinta iš MI 1-am gyventojui šalyje ir padauginta iš 100
2.2. tikslas. Vietos savivaldos stiprinimas	Interneto svetainės www.rietavas.lt lankomumas, vidutinis apsilankymų skaičius per metus, kartai	RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyrius	RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyrius	50000 (2019 m.)	Didėjantis	RSA IT specialisto pateikiami duomenys

⁶⁷ Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamentu, *verslumo lygis* – tai mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
	RSA teikiamų paslaugų, užsakomų elektroniniu būdu, skaičius	RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyrius	RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyrius	75 (2019 m.)	Didėjantis	RSA Dokumentų valdymo ir teisės skyriaus pateikiami duomenys
	Gyventojų pasitenkinimas savivaldybės teikiamomis paslaugomis	Atlikta apklausa	RSA	Atlikta apklausa	Atlikta apklausa	Atlikta apklausa
2.3. tikslas. Turistinio patrauklumo didinimas	Rietavo sav. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičius, asmenys	RTVIC	RTVIC	53497 (2019 m.)	Didėjantis	RTVIC pateikiami duomenys
	Turizmo duomenų bazės lankytojų skaičius (vnt.)	RTVIC	RTVIC	49627 (2019 m.)	Didėjantis	RTVIC pateikiami duomenys
2.4. tikslas. Pažangaus žemės ūkio ir miškininkystės vystymas, gyvybingos kaimo vietovės	Bendroji žemės ūkio produkcija, tenkanti 1-am gyventojui, tūkst. EUR	Lietuvos statistikos departamentas	RSA Žemės ūkio skyrius	1,6 (2018 m.)	Didėjantis	Bendroji žemės ūkio produkcija Rietavo sav. padalinta iš Rietavo sav. gyventojų skaičiaus
	Rietavo savivaldybėje veikiančių ekologinių ūkių skaičius (vienetai)	Ekologinių ūkių žemėlapis	RSA Žemės ūkio skyrius	14 vnt. (2020 m.)	Nemažėjantis	Ekologinių ūkių žemėlapyje pateikiami duomenys
	Naujai įkurtų alternatyvių ⁶⁸ žemės ūkio veiklai verslų Rietavo savivaldybės kaimo teritorijose skaičius per laikotarpį (vienetai)	Rietavo savivaldybėje veikiančios vietos veiklos grupės	RSA Žemės ūkio skyrius	-	Ne mažiau kaip 5 vnt. per laikotarpį (2020–2027 m. duomenys)	Rietavo savivaldybėje veikiančių vietos veiklos grupių pateikiami duomenys

III PRIORITETAS. DARNI IR TVARI VIEŠOJI INFRASTRUKTŪRA, SVEIKA GYVENAMOJI APLINKA

⁶⁸ Bet kuri kaimo vietovėje vykdoma veikla, nepriskirtina žemės ūkio veiklai.

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
3.1. tikslas. Teritorinio planavimo sistemos užtikrinimas ir teritorinės sanglaudos didinimas savivaldybėje	Atnaujintų teritorinio planavimo dokumentų skaičius, vnt.	RSA Architektūros skyrius	RSA Architektūros skyrius	-	<i>Pagal poreikį</i>	RSA Architektūros skyriaus pateikti duomenys
	Igyvendintų viešųjų erdvių, viešosios infrastruktūros, pritaikytos bendruomeniniams, rekreaciniams ir verslo poreikiams, projektų skaičius, vnt.	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	1 (2014-2019 m. duomenys)	3 (2021-2027 m. duomenys)	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyriaus pateikti duomenys
3.2. tikslas. Modernios ir saugios susisiekimo sistemos vystymas	Įsigytos naujos ir (arba) naudojamos ekologiškos transporto priemonės Rietavo savivaldybės administracijoje ir (arba) įstaigose (vienetai)	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius, RS įstaigos	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	1 vnt. (2019 m.)	Ne mažiau kaip 3 vnt. per laikotarpį (2020–2027 m. duomenys)	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius, RS įstaigų pateikiami duomenys
	Rietavo savivaldybėje vykusių kelių eismo įvykių, kuriuose sužeisti arba žuvo žmonės, skaičius (vienetai)	Lietuvos statistikos departamentas	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	0 vnt. (2019 m.)	0	Lietuvos statistikos departamento rodiklių duomenų bazės rodiklis
	Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgio dalis nuo bendro vietinės reikšmės kelių ilgio, proc.	Lietuvos statistikos departamentas	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	12,9 % (2018 m.)	Didėjantis	Rietavo sav. vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgis padalintas iš vietinės reikšmės kelių ilgio ir padaugintas iš 100
3.3. tikslas. Efektyvios inžinerinio aprūpinimo ir viešosios infrastruktūros vystymas	Gyventojų, prisijungusių prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos, dalis, proc.	UAB „Rietavo komunalinis ūkis“	UAB „Rietavo komunalinis ūkis“	64,5 % (2019 m.)	Nemažėjantis	Rietavo sav. būstų, prisijungusių prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos, skaičius padaugintas iš vidutinio gyventojų skaičiaus viename būste, padalintas iš Rietavo sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 100
	Gyventojų, prisijungusių prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos, dalis, proc.	UAB „Rietavo komunalinis ūkis“	UAB „Rietavo komunalinis ūkis“	53 % (2019 m.)	Nemažėjantis	Rietavo sav. būstų, prisijungusių prie centralizuotos nuotekų sistemos, skaičius padaugintas iš vidutinio gyventojų skaičiaus viename būste, padalintas iš Rietavo sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 100

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Paaiškinimas (formulė)
	Rietavo savivaldybės teritorijoje įgyvendintų energiją taupančių viešosios paskirties objektų skaičius	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	1 (2014-2019 m. duomenys)	5 (2021-2027 m. duomenys)	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyriaus pateikti duomenys
	Įrengtų elektromobilių įkrovimo stotelių skaičius Rietavo savivaldybės teritorijoje (vienetai)	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	0 vnt. (2019 m.)	1 vnt.	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyriaus pateikti duomenys
3.4. tikslas. Darnios ir švarios aplinkos užtikrinimas, patrauklaus kraštovaizdžio puoselėjimas	Teršalų, išmestų į aplinkos orą, tenkančių 1 gyventojui, Rietavo savivaldybėje dalies santykis su šalies rodikliu (procentai)	Lietuvos statistikos departamentas	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	150,7% (2019 m.) (50,7% blogesnis nei šalies rodiklis)	Nedidėjantis	Teršalų, išmestų į Rietavo sav. aplinkos orą, tenkančių 1 gyventojui, dalis, padalinta iš teršalų, išmestų į šalies aplinkos orą, tenkančių 1 gyventojui, dalies ir padauginta iš 100
	Perdirbtų/ iš naujo panaudotų komunalinių atliekų dalies Rietavo savivaldybėje nuo viso surinktų atliekų kiekio per metus (procentai)	VšĮ Aplinkos apsaugos agentūra	RSA Ūkio plėtros ir investicijų skyrius	91,5 % (2018 m.)	Nemažėjantis	VšĮ Aplinkos apsaugos agentūros pateikiami duomenys

4 priedas. Rietavo strateginio plėtros plano iki 2027 metų įgyvendinimo ataskaitos forma

VIZIJOS RODIKLIAI (EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI)

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Rezultatai/ Neįvykdymo priežastys
Nurodomas eilės numeris	Nurodomas vertinimo kriterijaus pavadinimas iš galiojančio SPP	Nurodomas duomenų šaltinis iš galiojančio SPP	Nurodomi atsakingi Savivaldybės struktūriniai padaliniai, institucijos iš galiojančio SPP	Nurodomos galiojančio SPP vertinimo kriterijaus atskaitos taško reikšmė	Vertinimo kriterijaus reikšmė pasibaigus SPP įgyvendinimo laikotarpiui	Paaiškinami rezultatai

PRIORITETŲ/ TIKSLŲ RODIKLIAI (REZULTATO VERTINIMO KRITERIJAI)

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas 2020 m.	Siekiamybė 2027 m.	Rezultatai/ Neįvykdymo priežastys
Nurodomas SPP tikslo kodas ir pavadinimas	Nurodomas vertinimo kriterijaus pavadinimas iš galiojančio SPP	Nurodomas duomenų šaltinis iš galiojančio SPP	Nurodomi atsakingi Savivaldybės struktūriniai padaliniai, institucijos iš galiojančio SPP	Nurodomos galiojančio SPP vertinimo kriterijaus atskaitos taško reikšmė	Vertinimo kriterijaus reikšmė pasibaigus SPP įgyvendinimo laikotarpiui	Paaiškinami rezultatai

5 priedas. Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2027 metų keitimo/ papildymo forma

1. _____ savivaldybės _____ metų strateginio plėtros plano priemonių sąrašo (pažymėti reikiami):

1.1. koregavimas ☐

Koreguojamos priemonės kodas ir pavadinimas:

_____.

1.2. papildymas nauja priemone ☐

Siūlomos priemonės kodas ir pavadinimas:

_____.

1.3. esamos priemonės išbraukimas ☐

Siūlomos išbraukti priemonės kodas ir pavadinimas:

_____.

2. Pasiūlymą pateikusio asmens vardas, pavardė, darbovietė, pareigos:

_____.

3. Priemonės koregavimo / papildymo / išbraukimo poreikio trumpas pagrindimas

_____.

4. Priemonės aprašymas

Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija	Finansavimo šaltiniai
<i>Nurodomas SPP priemonės kodas</i>	<i>Nurodomas SPP priemonės pavadinimas</i>	<i>Nurodomas SPP priemonės pasiekimo indikatorius</i>	<i>Nurodomas SPP priemonės pasiekimo laikas</i>	<i>Nurodomas institucija (-os), atsakinga (-os) už SPP priemonės</i>	<i>Nurodomi SPP priemonės finansavimo šaltiniai</i>

_____ (vardas, pavardė)

A.V.

_____ data

_____ parašas